KNIGHTS OF COLUMBUS FOUNDATION
FOR PRESERVING MANUSCRIPT COLLECTION OF THE VATICAN LIBRARY

START

ST. LOUIS UNIVERSITY LIBRARY

This film may not be removed from the depository. No part of this film may be reproduced without written permission from St. Louis University.

KF 23907

VTL_00052_01_0001.jpg

.V.

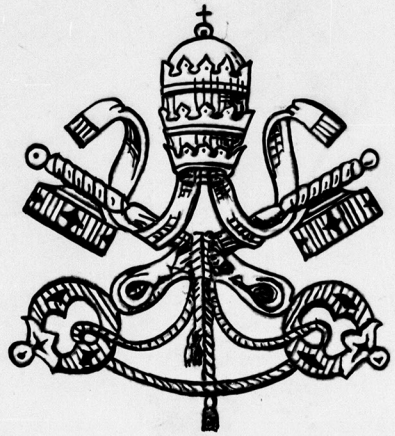

BIBLIOTECA APOSTOLICA VATICANA

VAT. LAT. 52

VTL_00052_01_0002.jpg

Sicut paulus precellationem dicit euangelium ua
noys es docente spu sco condidit mundi gen dium.

Duma scripturam aliqm cena unam narat ut e. in principio
e. sbum. aliqm sum narrat ut in principio. d's. e. re. aliqm
facta narrat ut euertit situl ho. me. ma. s. aliqm que a
genda sut re. apuntur. ut dicat. primum tui hic. re. pr
re. dicam. diuina scripturam. q. alia sunt que figuram do
cent ut e. indutus adam uocat dns. de. u. pa. alia f. rerū
gestarum. fidem. ut. e. q. ps. gens quem de. pro. pmare
pabis. ambulauit. alia sunt que utroq. dicta sunt ut ar
e. tunic. man rubu. manducata que dns mecum gelto sit.

Fdit. Sadoy. rb. Primordia humani generis. quibus ita tuce
truit opi. bri compat primo dies. quod. lucem fecit. d
eas. tanqua inania putanda e. spiritum. dei. gl.
quam unus homo earum agit inanitatem. h. p. ducere
ab adam usq. ad noe. generationibus. y. q. uaferia hui dies
rio motuuo. qr. mundana nisi. tanqua. obliuioni dilu
uio deletur. Incipit mane scdi diei. tenebris. noc
tanqua puericia. rendat. hoc est usq. ad habraam.
generationibus. t. bri compat. sexto. die. ho. tacitum e firma
mentum. inaquam. tanquam. q. archa. inqua erat
noe. e. atq. sibi. firmamentum erat. in aqua. inferiores.
aquis. nauibus. superiores. quibus. computebat hoc est sol
diluuio. ni. delet. ep. puericia. nisi. obliuione. egritu. et
memoria. Ceterum. eni. nos. puerosq. fuisse. manet. si. me
minim. huic. uerba. e. confutio. linguay. uerisq. quibus
tacebant. sic mane ab habraam. Et. hoc. est. sexta. gra
tur. pfin. di. q. nec puericia. aptu. e. adgendum. su
per. mane. tcy. diei. ab abraam. usq. ad. lucem. sui. similis. ad
oleritur. t. bri compat. diei. octo. quo. adaquil. ita. separa. e
abomnib. eni. gentib. quas. cetos. intabit. tanq. simulta
cra. doctrinal. q. omni. city. mobil. go. bi. significat. mat
nomine. fidei. ps. p. uidat. ab hac. gentium. animae
risseti. fluctib. separat. e. ps. do. p. habraam. antiqua. ita. e
aparuit. arida. t. haeret. imberib. diuinor. mandator. q.
ps. unum. dn. colendo. tanqua. irrigua. ita. ar. fructus
nalel. ps. afferre. fides. sempiternl. t. ps. hias. accepit. si. sui
cal. iam. ponit. geniare. situm. di. q. ita. cal. i. adole
centia. iam. filiol. bre. poe. t. ad habraam. dictum. e. pa
re. malay. gentium. positu. re. nunc. ualde. t. ponam. te

ugnacel. t. ageli. erre. et. unc. t. ponam. testamentum. meu. m
eme. t. semen. tuum. post. te. generationes. eop. me. testamen
tum. eternum. ut. sim. e. di. t. semini. tuo. p. te. t. dabo. tibi. t
semini. tuo. p. te. terram. in qua habitas. omnem. terram. cha
naan. in possessionem. eternam. et. ero. eis. ds. Et. exsurrig.
abrahamam. usq. ad. david. prim. generationibus. huius
uelpa. e. impecil. ppli. quibus. duram. mandata. pferri
bantis. usq. ad. malicham. pessimum. regem. Deinde
mane. regnum. dns. hebr. cal. finit. e. tuitem. et. t. et. ea. me
oim. cal. et. regnat. uniuers. nra. e. pm. firmamentum. om
nium. eternum. rio. bri. compat. quarto. die. quo. facta. sit
fidelem. uitis. mundo. est. Quod. eni. eundem. significat
regni. celi. lucernam. qua. splendor. solis. t. compar. obtinet
dm. lume. splendor. ostendit. et. in qua. synagogam. pha
risaice. principel. eccl. comma. fundatam. in. stabilitate. regni
tanqua. in firmamento. hui. q. uelpa. e. impecil. regni
quibus. illa. gens. inuter. capiuari. Firmamentum. quinti
gesimo. in babilonem. e. in. captiuitate. pls. leue. impe
rio. octo. collocatur. t. parisiis. hec. cal. usq. ad. aduen
tum. dni. nri. ihu. x. i. quinta. cal. f. qua. est. declinatio
a. meridie. ut. in. lectorem. nichum. quid. sit. recedit
nec. iam. umbre. q. sentiri. cal. e. qua. grec. pl. uoce. uo
cant. ilam. senectam. apos. ni. senex. q. gerontis. dr. Et. ueteris
ita. cal. aregni. robore. mutata. t. fracta. t. impio. rudoy.
quia. nos. homo. antiquus. ut. sic. mos. t. bri. spatium. illa
diei. huic. quo. facta. sunt. anni. alta. in. aquis. uolatilia
celi. plus. quam. bonos. integros. tanqua. in aquis. repere. ut
uere. t. bre. in. can. sedem. t. in. habitem. sic. auis. uolantes.
Si. plene. ut. eam. ecclesiam. magni. hoiel. qui. magis. diuant. fra
tres. sibi. qua. seruant. multa. capitulare. Jon. ut. adeul
cum. ydolay. aliquo. errore. depremam. fuit. Quamo. audi
endum. e. q. dicitur. de. illa. animalia. dicens. Creuere. t
multi. re. e. aqual. mari. t. uolatilia. in. f. e. Quatuor. tem
genti. iudeoy. eq. uo. duplicia. e. pgenies. unde. multiplicata
e. hui. diei. tpe. bre. cal. q. uelpa. e. multiplicatio. pcatu
impio. rudoy. qi. sic. gaudeau. fuisse. ut. dn. t. dnm. nrm. ihm
xpm. ti. possint. eo. gnoscere.

Mystice. q. pfam. fuit. celi. post. ulap. q. vi. die. rum. ope
rabona. ualde. spec. homo. quierem. ppriam. t. uel. li
gue. quid. sis. Requiescat. vir. die. ab. omni. ope. suo. q. ri
mnob. be. bona. opat. q. cu. opem. subdi. t. eat. pe. requi

BIBLIOTECA APOSTOLICA VATICANA

52

CENT.

CENT.

ecē dicīē q̄ p̄ homīa opera nr̄a nequē nob̄ p̄stabit. Qr̄i-
rectē pat̄ familiaf dr̄ edificare domū. ēpost pfectionē
fabrice vltē quib; impabar̄ manꝰ ut nacēt̄ rotundo
ato p̄fruantur.

Ps. Wonulet hēre unusquisq; mēm̄ uacēt̄ op̄ib; ꝛ recta
ura. anqua vtimcol vbo ē vt. dicit p̄ quod debeat que-
rem hare. p̄mo die. lucem fidē. q̄ p̄mū mundū dēdit
p̄ quā fidē dñs cūbilē apare dignat ē. Secō die firmꝰ
anquam firmamentum discipline. q. dicēnt. nē car-
nalia. ꝛ spūalia opa. sic nē mīstrenē aqual. ꝛ aptare
tertō die quo mēm̄ suam. apphendo dr bonoꝝ opm
fructꝰ ppar. separata labe. ꝛ mudy. rempamanū carnali-
um. tanquā andam hē rem apaturbationib; mali
ur tam p̄sūt dicere. Deuse terno. le. dr. carne aut̄ terno
legi pecci.

Quatuor sunt regule tpōr. hystoria. que vel gestal. o-
que. Alt. sūqua aliud ꝙ ato mellige ēpologia. ꝛ mora
lē tertio mqua de mudy ordinandi vel curat. anagoge ꝙ
tual. mellecturl. p quē de fūmꝰ ē celestib; naccaturꝰ.
ad tpora ducīmur. hui. vtl. q. quib; dam verb; cora
dnīca scripturā voluntꝰ. ubi gramꝰ. sertīm p hystoriam ē
cuncta. Allegꝰ. ueliani significat. sm ēpologiam. ꝛ mo
ralem. animā cuilibet fidēl. que ad pacem ētam hanc
lat. Sm anagogen celestium oīum ucam. qui reuela
ta facie uidēbīt dm.

Be. Sepem sunt celi. quoꝝ vt hunc nomīa. aer.
ether. olimpum. spacium. firmamentū. celū.
angelop. ꝛ tritanū. jer. aut̄ videt ētum ī nubꝰ p̄ mun-
dm angelos. ētum firmamentum.

Fol. Cum diuina scīpt̄a. deprimat tib; plurel mallac
uīte. ꝛ abolita hīē. illum diligam. maxime que cōtrar
scripture. ēnouerit. ꝛ sana fide. ueritatem que sana fidel
pstituit.

Ida. Signa. obscura legm̄ que postme sane uarisq; sapo
n sententiis. nullam p̄pria mente affirmem. ne forte ꝑ
uersū ē scripte sententiam. que mē ē. cū poci scripturꝰ
sensum ab deberem̄ lectore mēm.

Do cendum. q. hec scripta. ꝛa allegoriꝰ libri qui-
dr allegoricum sensum amittat. ꝛ hystoria fidem ueram
gestarum rē amittat. Dicit aut̄ genesis. Adno p̄ncipio. p̄ no
rem hebreoꝝ. q. p̄ncipiū maxime nomīa libri impo
nunt. sic machs euangelista suā hystoriam librum gesta
nom̄ appellat. ē uerū. semp̄ materia mediū inuolu. sensum
q; nulla generationē uno tat. sine lectur quippe h̄ bu
ma p̄mum hominē huī hominem. uel pot̄ dēm uirgine
ondnum. p quam gestandi rem. eam mundi. ē. sic euan
gelium. p̄dicare uirgine genitum. qui titul gestarē
mutam ētam. sm hec ē scripta. figure sunt futuꝝ. medi
gnio ū manifestato complacu.

Quidam ea principia posuerē dm. exemplar. mādam. ꝛ
eam ara. ꝛ hui meto. dixerē dm. q. ri eam qua. cauerem mate.
ā. q. architectem. adexemplar. deplacerem. materia. mundi. fecisse
alij duo p̄ncipa. p̄ quarē. materiem. ꝛ p̄m. ri hui. ētum.
g. opimorum dr. Quib; q. semp̄ fuisse. ē uarū. ē. hui. sm
errorib; obuiam. moysi. mundo. p̄m. mundo. p̄ncipio. ē.
posuit mundū. ī. ē. uere deo. ētum narrat. cuncta. ut. omia
re. ut. ostimat. esserꝰ. sensum. empl. pueniret. ut. deducat
dm. cognoscens. ē. meū. unū. soy. ētum. mellige. deū.
rum. potens. ē. parata. ad. esse. agit. ut. nec. dum. p̄mum
naturā. mundi. nominum. vocabulum. dicat. qui. mundi. era
ē. dicēs. hui. vbi. ī. p̄ncipio. fecit. d. ē. rē.

Liber iste more hebreoꝝ. a. p̄ncipio. genesi. appellat. q. de
celi. ꝛ terre. generatione. agitur. luce. alia. multa. sequunt. sicut
euangelium. matheꝰ. liber. generationis. ihu. ē. filii. dauid. filii. p̄
moysi. ē. primum. hominem. formam. fuit. deum. virginem. de
dictum. qui. generare. ē. nouit. materia. ētiam. ē. ipm. de
generare. virgine. genitum. qui. regenerare. celestem. materiam. ētiam. hui. ē. figura. me
ꝙ. euangelio. utrat.

Quatuor mūl. opa. dr. Primo. mūdo. deo. ima
ra. ī. informi. sm. ꝙ. fuit. necessum. fecisse. omnia. simul.
terno. pa. ī. dieru. natal. dicunt. ē. Quarto. ex. primo
dialib; luminib; ī. cognite. omnib; nate. ī. nore. sepat
ue. ea. ī. rebus. manif.

Beda. Moyses in libro de initio mundi. de institutione
nem hominis agit. ꝙ homo ppter. quod erat. mundo
utilis. primum. ceteris animantibus. dicitur. qua rationem
ndus. est. seruare. plenitudo regni. dicit. g. in p̄ncipio. ca. d. e.
rē. Celi. ī. re nomine. quicquid. dr. hoc. simul. ē. factum. ma
ialiter. pot̄ intelligi. informe. sine ordine. fuisse. cui possit
fas. Deus. ꝙ sequitur. quoꝝ. dr. singulos. formal. fecit. ꝙ ope
rum distinctionē. ꝙ. mundum. distinctē. forme. addit. de
ra. Terra aut̄ erat. inanis. ꝛ. tua. hebr. que. de. qua. ē. erat
positura. Tenebre. erāt. ī. abysso. abyssum. oca. eleme
ta. possunt. intelligi. que. adhuc. confusa. mātia. erant
qua. formal. ēnt. habituri.

Beda. In p̄ncipio. fecit. d. e. rē. Creationē. mundi. ī
sinuans. scriptura. primo. ubi. ostendat. rem. ī. ri. omipo
tentiam. ostendat. Quē enim. p̄ncipio. temporis. mundi
esse. cuncta. annis. temporis. ēnatura. significat. erant. esse.
quē. in. conditionem. temporis. ē. creatus. ī. tempore. ē. ī. ea
tura. ēnatura. operantis. ē. operante. ē. declarat. ea. visus
se. facē. ē. Bene. ē. dicē. in. p̄ncipio. fecit. d. e. rē. verumq;
ī. simul. quamuis. utriq; simul. ab hoc. nūcato. Vn. ppa.
terram. inuisa. tectam. ē. et. ordinē. dicens. In. p̄. d. e. rē.

Scalig. In p̄ncipio. fecit. d. e. rē. Moyses. in. no. p̄nci
pio. temporis. mundi. ado. fecisse. factum. refert. ut. sensum
temporis. p̄uenire. ēterna. voluntatis. ordinē. ī. mundi. ē.
in. p̄ncipio. unicum. ī. ipm. ē. meritum. omnium. ī. Illam
ut. ē. ā. p̄uerbia. ceremoniarum. dñs. exemplare. mādam. ipi
ma. ēt. in. p̄ncipio. dñs. ī. ri. architectem. ī. caui. et. in. Aristo
teles. duo. ayadam. ephēn. ī. ētiam. ephemi. dictum.
ayundi. uero. semp̄. ē. ī. stelle. constitutes. g. ipsum. dr.

¶ In p̄ncipio. creauit. d. e. rē. ētiam.

Jero. In p̄ncipio. ā. d. e. rē. plenius. ētiam. nec. ē. ri
tualis. ī. hystorial. ī. hebreo. hēt. sonitus. ē. p̄ ē. ētiam
rētam. ī. ca. ū. ī. mach. ī. theologio. in p̄ncipio. erant. fa
cerē. ī. in hebreo. scripturā. ī. breshith. ꝙ. aquila. in p̄ncipio. in
apreulo. angel. ꝙ. sedm. ubi. sensum. quam. ē. ubi. aut̄
lationem. accipi. pot̄. dēt. ꝙ. in p̄. a. fecisse. generalē. quem
p̄ omnia. ultima. ī. ī. in p̄ncipio. ioh. ē. in. ri. ē. ondam. ap
pellat. vñ. magister. libri. scripturē. dicit. in p̄ncipio. ge
neralē. summa. p̄ma. ē. ī. in p̄ncipio. ioh. ē. in. ri. ē. ondam. ap
pellat. vñ. magister. libri. scripturē. dicit. in.

chem illoſi nocem. vñ tenebre fuerint aliqñ tenebre. nunc autem lux in dño.

Gen. In narratione rerum gestarum non omnia ſ ſigillatim cñ mellifluum accipiuntur. ſi quidam ſibi fidem rerum gestarum allerenda. r delibenda fuit. queredū quō. & Prer allegoriam ſ anagogen q̄ datum fuit. In principio creauit dñs celum r terram. In principio. ſ. tempore. uel quia primo facta ſunt. ut in principio. i. in dei filio. qui ait. Ego principium qui & loquor vobis. celum r terram ſpiritalem angelicam. ſ. creaturam mundi tocius. ut corporalem cñ. r celum ſupiorem. pter impiorem. r uersum. r uersum. i. humilem materia dicit. ergo celum r terra. ſpiritale ēm creata ſit uel ē. ſi confusa adeo rem informis ē. confusa autem adeum formatē corporali aūt p̄ma tione omnis compositio qualiuis. que apparet informata materia. vel celum ē aqua ſpiritalis. que aberoneo quasi aqua ē. r pfecta. r beata semp ē. terra uero corporalis materies ēt. adhuc imperfecta. quia tota inquit erat inuisibilis. r composita. r. ubi uidetur informitatem ſignificat. corporalis tubo. veruntp tamen informitatem hic ſignificari pōt. corporalis imo quod dicitur ē. terra erat inuisibilis. r incomposita. ſpiritalis aūt nō. Tenebre erant sup faciem abiſſi. ut abiſſum tenebrolum natura. utre informem. intelligamus. nisi adiaceāt conditorem. in quo solo formatur. illuminatio. ne ſit tenebre. uel abiſſus.

Scauby. In principio. ē. d. c. r. Celum non uisibile firmamentum. ſ. empyreum. r. igneum. uel intellectuale. quod ſi ab radice ij. ab splendore igneum dicit. quod ſtarum repletum ſit angelis. vnde. cum me laudarent astra matutina. r. ē. nota hic tria commemorari elementa. In hoc celi celorum colligimus. ſ. omnem terre. ipsam. r. ignem qui mal aer. Quarta. i. aquas. in sequentibus. hic memo.

Post hec dicit deus hominem ad imaginem ſuam. ſ. rationem. ſ. pectorum. qui ipsam creaturā conemplando. opifex deus. Bacep potest puerili more. r. notabiliter dicere. pce. cep. Terra autem repleta. ut repleretur. ſ. spiritalibus. ſ. creaturis. omnia. ſ. inducta. r ad eum ire radicare.

ad ſcalcum. r. terminā creatur. vel. ſ. ē. quattuor multiplicia. ſpiritalia. pter eum. unum. ſ. pfectū obediens. ē. deatur enim ei. ſ. celestes. r. multiplicamini. r. replete aquas. ſ. humoralibus. ſ. dominis. aut. eam. dicitur aut. in. ſ. ſimilitudo. anni. aut. r. partibus. mundi. aut. ſ. herbam. ſeminatem. r. lignum fructifer. ſum. ne eam omnibus. datum. melliginul. obliam. nel. ſligy. unde. apli. Sile. nauum. nobil. ſpiritalia. magnum. ē. scar. alia.

Moyses. In principio creauit deus celum r terram. Celum ſ. empyreum. ſ. igneum. ſ. ſupiorem. pter impiorem. ſ. ſpiritalem. ſ. angelicam. ſ. creaturam. ſ. ſpiritalem. ſ. corporalem. ſ. celum ſupiorem. pter impiorem. ſ. ſpiritalem. ſ. angelicam. ſ. creaturam. ſ. ſpiritalem. ſ. corporalem. ſ. celum ſupiorem. pter impiorem. ſ. ſpiritalem. ſ. angelicam. ſ. creaturam. ſ. ſpiritalem. ſ. corporalem.

Aug. In principio. ē. d. c. r. Non cū in principio dicit. ſ. in filio. ſ. in verbo. ſ. in sapientia. ſ. in virtute. ſ. in potentia. ſ. in gloria. ſ. in honore. ſ. in laude. ſ. in benedictione. ſ. in gratia. ſ. in misericordia. ſ. in pietate. ſ. in humilitate. ſ. in caritate. ſ. in patientia. ſ. in mansuetudine. ſ. in longanimitate. ſ. in fide. ſ. in spe. ſ. in caritate.

Scauby. In principio. ē. d. c. r. Celum non uisibile firmamentum. ſ. empyreum. r. igneum. uel intellectuale. quod ſi ab radice ij. ab splendore igneum dicit. quod ſtarum repletum ſit angelis. vnde. cum me laudarent astra matutina. r. ē. nota hic tria commemorari elementa. In hoc celi celorum colligimus. ſ. omnem terre. ipsam. r. ignem qui mal aer. Quarta. i. aquas. in sequentibus. hic memo.

Post hec dicit deus hominem ad imaginem ſuam. ſ. rationem. ſ. pectorum. qui ipsam creaturā conemplando. opifex deus. Bacep potest puerili more. r. notabiliter dicere. pce. cep. Terra autem repleta. ut repleretur. ſ. spiritalibus. ſ. creaturis. omnia. ſ. inducta. r ad eum ire radicare

VTL_00052_01_0006.jpg

ūbo est ueg. Cauē ē ad laudem restrat cauenū. ro gnationem cāē papiat de ūbo di que p̄ p̄am fir. f firmāmēg. pruul mel cognitione fir. p̄ mnaīā ūpul firmamenū. deāñ fit uelha hui⁹ uerl ē firmāmāī ñam mūbo di fic cante. h mñi firnamēa naīā cognoscant que cognitio q̄m mnoz ē uelha uocāb̄ post fit mane. quo clauditē cuel ūds. map̄ cruf unquo firmitē mane ūbo ē uerl. i. fidei. ad laudandū dn̄. q. fic firmamentum. ad p̄pendam de ūbo ē cognitionem cauere p̄ firmamentum tuendo. fle ubi. aduelpam. mane. p̄ uelpam tenebre fuer. aqua rum enīmē mē cognitione cuiq; rei mūbo di. rcognitione eius mnacā. ut uitud. f. addiem pueniat hoc aduelpam.

Ille hystorice Fiat fir. m. m. a. rē. Hoc andum q̄ firmamentum nūp̄ mentione ē. ppter firmitatē in mundi rebilem ōmni tuplicy. rmisop. aquay. apellatum ē. fue celum intelligam. aerium. tue q. creatur spacia nubiloſi aeris. quę. Mane re. aqua ē uapozalē. cabiz p̄ tubalel mnuciat tulp endio. rp̄ populemini. globata. plumalē refundet. suero post aquas ē eudem adtrahal mnucial puenire. ut teneē uapozali ē tuplacrem. aquē naīalē louorem. cui⁹ nō clamuli. tuplitudo terra celum. mnumoibz. quasi. rlouonibz. mmanare uaporibz. q. quoq; ñ ibi sint. di ē. rī dubitam?

Dnitquo

Deus firmamentū celum.

ar firma

Firmamentū celum.

cui imme

Immodicū celestiū. tuplitudo. dēl. agelorū. seruos. ima gīem reclarem. d. uapora

o aquay

Celestes uapores. tuplitudo.

dduudar

Celestiū. tuplitudo.

aquas

Celestibz. d. populi. homiū quę ñ digne.

abaquil

Celestiū. tuplitudo.

ut tuplinfirmitatē mūdi. pplā. ut tuplpicientes meo cognoscāt qualē dixerā. mē carnalia. tuplia. q. mē aqual tuplacel. rīdel.

Dorandum ūq; p̄mo die ē facta ē lux dicerum. cūn fiat. lux. rb mūbo. rfacta ē lux. rīi nocte. facrum. q. ad bella cāna uel. lux. cāri ut uicinno. romm. lacrima capanoz. Jn scā die quedam moza ē. rūbor. multiplicatio. fiat. rē. ds. rfirmam ē facta. ut ut uelligam? natāl. uāl ad defectiendum p̄nal. ad obediendū mrui. apral. sl̄o. andum. q. huic duo opa. scām hebreoz. rī dn̄. bona. cum bona sint. sl̄o cēa. q. fit p̄ dinarū. p̄mapē. alūmatal. qui p̄mus abundare dicebat. rmaligna. bigamē ponunt. rmultoz. rp̄henſibilium. Vn quo buna ingrediūm ē. in archa mmunda fuerūt. mp̄ar numeruf. mundus.

Fiat. f. m. a. rē. Quere uti⁹ celum nunc fiat. q. excelsa aeris spacia. an ipse aer. uocē firmamentum. Asserē enim aqual tuplcelum. hoc ē. rī posse. cauy ponduf. b. gregat. ut supra. rnum fluant. rīna. nat. cogitationi nil rē sibi. a. dicat. si. ut dixi. apiat. pulat. vñ ait. molest. facta ē lux. rpaulo p̄. facrum ē uelpe. creatē enim humane culpe pistul. rē. exp̄imenp̄. q. nē ūlat. mnire. tum. tum q. reanudimt. im tua. sequē. emptationi. sl. q. electy. lux. rempt. cutione. ñ reanguō. ñ ngr. h uelpa. facta phibē. q. tempano. tum. ñ sistere abhondat. ñ mēmic.

Fiat. fir. m. a. rē. Angelice uirtutē. que mdi amoze p̄sident. h. mrē. bitatione accepim. ut. in comp̄lano. ne cōdicionē phenim. fac. mane. mane. rm. b. g. condire. lume. rnalit. tub. stantes. vñ. ap̄ moisen. celum. facrum. dr. rdem. p̄a. firmamētum. uocat. q. natura. angelica. prius. tubalē. instrūdo. conduct. rpost. he. unumqual. cadē. potuiſ. mirabilitat.

Fiat firmamentum. Hoc. sdā. posiut. firmamētum. stat. f. scripturat. l. mecha. dequib. dr. uber. sē. celum. phebetur. hic. firmamēto. dicēt. aqual. i. plin. angloy. quib. ñ. ne. ē. ut. m. ictione. audiāt. ubi. dr. q. aliud firmamentum. posuam. ut supra. q. mē aqual. tuplacel. rīnel. be.

Fiat. f. m. a. rē. Celi. nquo. fra. tume. tidea. cauo. de. tuplib. q. constat. ē. ummedio. aquay. slam. tuppositre. tume. ei. aque. mere. mēa. tuppositre. dequib. dr. qui. nigri. aquil. tuplacā. euil. sumedium. g. firmamēū. ē. h. dereū. celum. g. de. aquil. facrum. poſ. exch. cestallumul. ut. tap. cuius. magna. ē. firmitat. magna. p̄petuitat. de aquil. facrū. ē. q. q. ñ mouer. q̄m aque. ñ. tantū. de. rumna. labiles. tuplcelum. possint. constitē. cuul. figura. mdē. ē. rotunda. dedo. ispum. ē. me. mūdē. qui. tugar. aqual. mundi. tuf. quem. ñ. ita. celum. tugar. aquas. ad. dem. q. ita. proby. rubum. in. cenal. poſ. tuplcelum. ita. q. ñ. ut. labant. ē. uapoz. altenu. adas. q. ita. ran. tolendare. aqual. tuplcele. dū. fac. mole. appendet. mach. lo. qua. uel. ē. adquo. uitel. notur. ipe. q. dicāt.

Solet. querē. figure. celum. di. rē. q. spe. sed. quāt. hoc. a. uacuo. ñ. uri. facere. pol. docē. notare. ñ. q. p̄ter. saturn.

Deus. ē. tam. q. fere. an. mouear. celum. simoueō. inquiunt. quo. ē. firmamētum. ē. stat. hdem. quo. hu. quo. cerū. cunc. q. firmamētum. tuppē. stationem. h. p̄ firmare. aut. omn. aquay. unam. grossibilem. dicēp. q. aut. stat. mch. impetu. motū. rar.

Sup. celum. pur. ignul. tenur. celum. ē. vñ. hydem. rtum. una. facra. ē. necam. illud. signe. tuul. rong. lobata. dispositaq. nāta. mea. formal. quas. mcto. enūmul. quod. ē. nrī. aqual. ñ. ē. tuplux. sidē. um. celum. dē. rum. qualitatib. rmeatib. ē. unice. uolunt. assere. mel. n. tuplil. saturn. ē. tuplatillima. quere. q. ab. el. un. tugida. fit. que. anno. debet. ē. argentoz. quanto. tubhm. ioz. ē. to. ppinquio. Cum. enī. rotunda. molest. circum. agnur. minoz. attri. tio. ua. euil. mouenē. celeruf. rīo. ēruentual. debur. g. magis. ē. caloa. qual. frigida. facit. g. frigidam. agit. tuplcelum. uicinual.

Secundo die. facum. ē

Ecteat ds firmamñai ouuisq; aqs que erant sup um celum. firmamē um.

Abisque

Celum tub

Firmamto

Et fact ita

Et uocauit ds firmamē uī celum.

Et cūn uelpe rma ne dies se

Et diuisor. opm. fa. diebus. sex.

condus

Ecteat ds firmamñai ouuisq; aqs que erant sup um celum. firmamē um.

Abisque

Celum tub

Firmamto

Et fact ita

Et uocauit ds firmamē uī celum.

Et cūn uelpe rma ne dies se

Et diuisor. opm. fa. diebus. sex.

condus

Ecteat ds firmamñai ouuisq; aqs que erant sup um celum. firmamē um.

Abisque

Celum tub

Firmamto

Et fact ita

Et uocauit ds firmamē uī celum.

Et cūn uelpe rma ne dies se

Et diuisor. opm. fa. diebus. sex.

condus

Ecteat ds firmamñai ouuisq; aqs que erant sup um celum. firmamē um.

Abisque

Celum tub

Firmamto

Et fact ita

Et uocauit ds firmamē uī celum.

Et cūn uelpe rma ne dies se

Et diuisor. opm. fa. diebus. sex.

condus

cer. uapoz. alit. tranē. Hec quibus. dicit. hoc. tener. omnipotentia. di. Quid enim natāl. ds. fecit. que. rē. q. ereel. rdum. relim. poterat. operari. qui. une. gauit. aqual. sup. celum. posse. ē. rīn. locis. q. qualitatib. distinguit. etenim. p. qualy. locat. mutat. p. a. loa. ut. sit. aqua. sup. ram. ace. sup. aqua. m. celum. sup. aerem. vñ. colligimus. q. fuer. sup. celum. mater. pondē. tuo. adēr. rīe. aqual. sup. celum. ē. ri. posse. Vn. quidam. o. nanē. demonstrare. aqual. ē. sup. ce. los. aerem. hoc. celi. rīe. matāl. accipiens. sup. ē. fir. q. mē. ualtū. euil. dixit. mē. quoſdā. uapozel. aqrī.

Et fecit ds. q. aqual. que. mūel. sunt. Et fecit. rē. Quere. quare. dixerit. fiat. firmamētum. rfecit. sim. rp̄a. addicit. rīe. ds. firmamētum. ē. mēmone. local. ad. datum. ñ. sit. mquo. demōstrat. p̄ma. die. qua. facta. ē. lux. condicionem. spiritual. cauere. t. sīb. angelos. p̄ lucem. significari. ib. sup. erat. postquā. dixit. facta. ē. lux. q. ri. p̄mo. nouit. rationale. ē. cum. firmamone. fuam. rp̄. matāl. ē. ri. mp̄a. sua. formatione. cognouit. condicto. enim. tuul. erit. prual. ē. rndi. sapientia. rpost. mondatione. sua. ut. he. gemina. hui. facta. r. ex. mixti. firmatā. vñ. fiat. lux. rfacta. ē. lux. ureg. erat. ē. ūbo. eē. uno. pe. cōa. puul. stūt. m. capia. post. mangāy. cognitione. e. and. ē. uno. gente. cum. g. audim. dixit. dr. fiat. mcelligimus. ad. sapiam. dr. sup. am. recurrere. ere. cum. audim. lucem. y. mcelligim. mēatum. spiritali. tuctum. cognitionem. tuendē. ē. aure. cād. dicut. rē. dixerit. p̄am. naturam. mūo. gen. Hoc. uolent. dixit. ē. fiat. quoient. dul. tuplē. q. unum. ūdum. genus. mquo. omnia. dr. p̄ si. guta. facta. ñ. sup. ram. condescendens. pau. uit. mu. no. quoq; genie. cāuit. respicit. mūbo. di. ē. am. rationem. dicens. dixit. ds. fiat. rē.

Fecit. Hystorice Factum ē uelpe. rm. d. se. Jncipit. mane. fecit. dul. anoe. tanqua. apuerma. rendi. ur. usq; ad. habraam. alys. genealogijs. decem. q. p̄ comparat. sīb. dei. quo. tuctum. ē. firmamentum. mē. aqua. ñ. uel. mēb. marabar. ficarha. noe. er. mter. quas. tuplquel. quib. comp̄hendat. hec. ens. ñ. dilunio. delet. q. puerma. tum. oblutione.

Ad. Fiant lumi. rē. Quia utilibit mundo duo duel sē attribuit. sup̄me bñ. minime parū mundi. utilibilib; ꝫ mobilib; mundi partib; que intra mundi cām cōtinent reliqua sunt deputandi. Cā etiam pr̄ cuius pulcritudinē oīa dicunt. quarto fiunt hi deci. quib; multe rōnes inferiorū partiū cōtinent; ꝫ cognoscunt. hōuri p̄ usum ē. ut cinthie mensole dies noctiq; mathematici. ꝫ ppē ingrandi. ꝫ cognendi. ut alibi dixim ē. potuit ē ne unq̄ unda remanere. ꝫ luna ac stellis; omib; arē ē hominel. quib; opandi nocturna natāl incūbere. q; quedam animalia sic que lucem timere ꝫ posse tum.

Quod aut dicum ꝫ. rūc mūgna rē. ita dicum unde. q. quarto die. expellent tempora. ꝫ pmul. ad tum sū tempe ñ fuer. ꝫ am sūt aliqui mō. appoal. ut spūalē. ꝫ dnōne luminariū poetice ut aliquod alū tura expectatione ppetuū. nō dicum tranſlere. sū tempe cē ñ potuit. ſſ. tempora que fiunt ꝑ dera. sū spacia mensaꝝ. ꝫ quelibet rūdem. alterationum celi debēt accipe. q; diel. ꝫ anni. quoꝝ ſubſtare nouim. mobilq; nō ſtabiliū fiunt. ꝫ tūc arcu ꝑ in tuctoꝝ diel. ē appellāt. reuna p̄uationem firme. nouat materia mūdum ꝑ fectum formata. sic ergo dicit. vñ firmāti arcta cunctis ē poetis. ſ. impia relicta. aqs separata. mirabilitat. ſ. deficiendi possibilitat. nor dicitur. possiūt enim rel mutari. ꝫ sū mutentē vespe. aut. ꝫ mane meliganē. nō prempſi. pānonem. ad ducum. ꝫ pfirmū. quō. mel liganē. utiq; quo sit nacē mouet. rūn. ꝫ modum. ad mutū q; dicit. ut mūgna ꝫ cempa. ſ. signa. dic. obſeruare sit. animal. ꝫ ualeat. ſ. que nasē obtuant. ut quilibet hominel. adp̄ intendat. aeris qualitates. de hac quippe cāme. ꝫ accuratē complear. ecl. vō. dicit. ꝫ quadrame. ꝫ. annuſ. stat. ſ. sic aliq planet. annos suos complent. breuiꝝ ꝫ pturel. ſ. sol. addūctionem. tempoꝝ. ꝫ ad equinoctiū. annuſ. ad sōlſticium. brumale ꝑuenient. ſ. rūn. ad equinoctium. ūnale redeunt. ut. an. tempora dēminare. luna ꝑ quinoctium. ūnale uelpe plenaq; pcedat. pascha lem. ūminum facit. que regula usq; ad hodie uiget. dequa ſtinq̄ quarū. rum plena. ſ. anp̄ma tacta sūt. respondendū ē. dñ quoc̄ ſtitit ꝑtā fuisse. q. ut annus ñ dat. &c

Ad. Solis quer. ut rum ſ luminaria. tp̄ora. illa sint. an habeant rectorē ſpē. ꝫ abel. uel alterē. utrū pertinent. ſ. ꝑ ad. ſ. anima. tum. an rel. animaliū. ſ. decim obtinat. ſe. mel. ut dē credendum.

Ad. dua dat. mano.

Ꝙ mane diel ſ. hic ordinant ē. ꝙ. nōnien. fulgenti. mundi. Dñs autem dns. ad. dicit. Fiant lumi. ſ. qui una. ſ. q. fiu. naria in firmamento ce. ſ. temp. li. ſ. dundāt diem ac noctem. ſ. hinc. ſ. dūdem. do. rum. ſ. dicit. ſ. temp. ſ. ſta. signa. ñ. ſ. q. p̄di. candi. ſ. ꝙ. p̄ qui. ſ. temp. ſ. ſta. rum. dein. de. facta. ſt. luminaria. q. ꝑ bona. ꝙa. uenit. illuminatio. ñ. ſ. mal. ualadoꝝ. ſpāles. ſpē. signo. rum. ſ. hier. ſ. tum. aut. p̄. num. hiemem. ſ. ſtiuū. ſ. ple. ctum dies. ꝫ annos ſ. ne homo mrem. ſ. brolam. ad. cuca. ſ. habeat. cognitionem. ut. lucant. in firmamento celi. illuminent. ſ. ad. lucē. tram. Et fēm. cta. ſ. ſ. ſ

seruare sup̄ omnes · pecora · sup̄ uniuersam terram · et
sup̄ omne reptile quod mouetur super terram · et
sup̄ omnes pisces maris · manui uestre traditi sunt.
Omne quod mouetur et uiuit erit uobis in escam · quasi
olera uirentia tradidi uobis omnia · excepto quod
carnem cum sanguine non comedetis · sanguinem
enim animarum uestrarum requiram de manu cuncto-
rum bestiarum · et de manu hominis · de manu uiri et
fratris eius requiram animam hominis · quicumque
effuderit humanum sanguinem · fundetur sanguis illius
pro homine · homo enim ad imaginem dei factus est ·
uos autem crescite et multiplicamini · egredimini super
terram et replete eam · Dixit quoque deus ad noe et
ad filios eius · Et ego ecce statuam pactum meum
uobiscum et cum semine uestro post uos · et cum
omni anima uiuente quae uobiscum est · uolucribus
et pecoribus · et uniuersis bestiis terrae · quae uobis-
cum sunt · ex omnibus quae egressa sunt de arca ·
cunctis animantibus terrae · et constituam pactum
meum uobiscum · et non interficietur ultra omnis
caro aquis diluvii · neque erit deinceps diluvium
dissipans terram · Dixitque deus · Hoc signum foederis
quod do inter me et vos · et ad omnem animam
quae vivit in cognationibus sempiternis · arcum meum
ponam in nubibus · et erit signum foederis inter me
et inter terram · Cumque obduxero nubibus caelum ·
apparebit arcus meus in nubibus · et recordabor
foederis mei vobiscum · et cum omni anima quae
vivificat universam carnem · et non erunt ultra aquae
diluvii ad delendum omnem carnem · Erit arcus in
nubibus · et videns eum recordabor foederis sempi-
terni · quod pactum sit inter deum et omnem animam
viventem universae carnis quae est super terram ·
Dixit ergo deus ad noe · Hoc signum foederis quod
constituo inter me et omnem carnem quae est super
terram · Fuerunt autem filii noe qui egressi sunt de
arca · sem · cham · et japheth · Cham ipse est pater
chanaan · Tres isti filii noe sunt · et ab his dispersum
est omne genus hominum in universa terra · Coepit
autem noe vir agricola exercere terram · et plantavit
vineam · Bibensque vinum inebriatus est · et nudatus
in tabernaculo suo · Et vidit cham pater chanaan
verenda patris sui · et nudatos duos fratres foras
narravit · Sem autem et japheth pallium imposuerunt
humeris suis · et incedentes retrorsum operuerunt
verenda patris sui · facies eorum aversae fuerunt ·
et patris nuditatem non viderunt · Evigilans autem
noe ex vino · cognovit quae fecerat ei filius suus
minor · et ait · Maledictus chanaan puer serviet
fratribus suis · Benedixitque sem et japheth · et ait ·
Benedictus dominus deus sem · sit chanaan puer
eius · Dilatet deus japheth · et habitet in tabernaculis
sem · sit chanaan puer eius · Vixit autem noe post
diluvium trecentis quinquaginta annis · et omnes dies
eius fuerunt nongenti quinquaginta anni · et mortuus
est · Haec sunt generationes filiorum noe · sem · cham ·
et japheth · Natique sunt eis filii post diluvium ·
Filii japheth · gomer · magog · madai · javan · thubal ·
mosoch · et thiras · Filii gomer · ascenez · riphath ·
et thogorma · Filii javan · elisa · et tharsis · cetthim ·
et dodanim · Ab his divisae sunt insulae gentium in
regionibus suis · unusquisque secundum linguam suam
et familias suas in gentibus suis · Filii cham · chus ·
et mesraim · phut · et chanaan · Filii chus · saba ·
et hevila · et sabatha · et regma · et sabathacha · Filii
regma · saba · et dadan · Porro chus genuit nemro-
dem · ipse coepit esse potens in terra · Et mesraim
genuit ludim · et anamim · et laabim · et nephthuim ·
et phetrusim · et chasluim · de quibus egressi sunt
philisthiim · et caphthorim · Porro chanaan genuit
sidonem primogenitum suum · et hetheum · et jebu-
seum · et amorreum · et gergeseum · et hevenum · et
araceum · et sineum · et aradium · et samareum · et
amathiim · Et postea dispersa sunt semina chana-
neorum · Fuitque terminus chanaan a sidone · ingre-
denti gerara usque gazam · donec venias sodomam
et gomorrham · et adama · et seboim usque lesa ·
Hi filii sem · per familias suas · et linguas suas · in
regionibus et gentibus suis · Sed et sem genuit ·
patre omnium filiorum heber · fratre japheth maioris ·
Filii sem · elam · et assur · et arphaxad · et lud · et
aram · Filii aram · us · et hul · et gether · et mosoch ·
Arphaxad autem genuit sale · sale vero genuit heber ·
Nati sunt autem heber duo filii · nomen uni phaleg ·
eo quod in diebus eius divisa sit terra · et nomen
fratris eius jectan · Qui jectan genuit elmodad · et
saleph · et asarmoth · et jare · et aduram · et uzal ·
et decla · et ebal · et abimahel · et saba · et ophir · et
evila · et jobab · Omnes isti filii jectan · Habitavit
autem sem a mari rubro usque ad montem libani ·
et ad montem antilibani · et ad orientalem plagam
usque ad mare · Filii japheth · gomer · et magog · et
madai · et javan · et thubal · et mosoch · et thiras ·
Filii gomer · ascenez · et riphath · et thogorma · Filii
javan · elisa · et tharsis · cetthim · et dodanim · Ab his
divisae sunt insulae gentium in regionibus suis · unus-
quisque secundum linguam suam et familias suas in
gentibus suis · Filii cham · chus · et mesraim · phut ·
et chanaan · Filii chus · saba · et hevila · et sabatha ·
et regma · et sabathacha · Filii regma · saba · et dadan ·
Porro chus genuit nemrodem · ipse coepit esse potens
in terra · Et mesraim genuit ludim · et anamim · et
laabim · et nephthuim · et phetrusim · et chasluim ·
de quibus egressi sunt philisthiim · et caphthorim ·
Porro chanaan genuit sidonem primogenitum suum ·
et hetheum · et jebuseum · et amorreum · et gergeseum ·
et hevenum · et araceum · et sineum · et aradium · et
samareum · et amathiim · Et postea dispersa sunt
semina chananeorum · Fuitque terminus chanaan a
sidone · ingredienti gerara usque gazam · donec venias
sodomam et gomorrham · et adama · et seboim usque
lesa · Hi filii sem · per familias suas · et linguas suas ·
in

septimo abundulo quod paratur opere

cando quid fieret aqua aura. p̄cauted. quecunq; dixis. h̄ tape dñpe & dñi q̄ requeuisse & cauere tanquā. inter requie ptanis. ut illud. & declio fragmur quo requeiamus. & mch amplius requiram. sic enim fiet ei. q. vpo mno ō opanre sabbatū. cognoscē & ognoscamus. & requiesse. & uil mudē requiet.

Ideo mutū. Don ē autem quo. & unsepulchro uetat quietē. h̄ inuniant. & cur dicit. vij. requiet. de nupt opatur sabbatum suū.

Ille. Potest aut̄ mel lugi ōm requieuisse. ab incendijs. & cauere. q. nūa noua. concludat. nisi q̄ mā opatur. ab mundatione ē eodem genium. que ē mutatum. sicut. & mundi. aula subdit dicēdi. & subtrahendi ō unum cauere. q. enim ōr pasmē. usq; m. o. unusse cauere. & mundi. ad mundationem. obtendo. de sepimo requiescit. ut nūi cauā. n̄ fuerē. cessant. h̄ usq; mundi opatur. usq; concludat. & mundere. & gubernare non cessi.

Ille. Aquo utiq; quies eius. nec mane nec uespere. & q̄ nec capitur. mino. nec claudit. sine mu pfecti. & opib; mane sic. n̄ uespam. q̄ p̄cepit cauta. ne p̄ter oīa adquietem cauat. h̄ sua. n̄ sic finem. sine p̄fectionis. & re requiet dies. nisi h̄ rerum p̄fectionis. inchoā. sic mei. mane. q. abipo p̄cauit. h̄ ingenie. fuo. tur. quā uespa. & mundi. q. mō uespam. n̄ sic. quā nichil erit p̄fectū. sine p̄fectione.

Ille. Iam aut̄ audiendi. quib; omnia sabbatē uespa. & mundi. cauā conclusa. & ognita mundum. ab eius condē. de. sic quinq; dies uespa. & mundi conclusa. mei. & cauta. & mane. p̄ diem. mundi. faciendo. & vi. die. qua conclusa. & mundi. uespa. in qui mel. concludendum. relabat. ad p̄ diem. mane. sicut. & cur. sic. & mundum. ab eius. & sic. & mundendo. h̄ quieti. omni. & cauta. undecimi. sic. mel. lugi. & enim. opled. vi. die. p̄ eius. uespam. mane. quo significat. & mundi. mundi. & quietendi. quies. & dō. nec mundum. hō. n̄ mundi. cauta. & hō. mundi. h̄ finem. sine. & septimum. dies. & septimum. & nullo. & mundi. uespe. si cauē. mundi. & dies. uespe. & mane. & mundi. & sic. & mundi. & mane. & dies. uespa. & mane. & dies. uespa. & mane. & dies. uespa

Ebrne-
dam̃ dici
sepamo·r
sticaum
ulum·q;
mpo cessa
uerat ab
omne ope
suo·qđ ar-
cebs
aurcás ut
faceret·

Mille. Unde dr̃. Oc nr̃o duc la-
ti. h quę benedicto ꝛ sticatio mo-
ren vbiicationem·r sticationem sig-
nificat· sc̃m enim cr̃em sucrunt ca
quę. dnel studendo ul signifia-
bant· in precq̃ dici sepanne· ꝑ o
pa sc̃ctum temp celebratam· signi
ficabatur· ue dici sabbati· quo· r̃
semel mlp pulchro· quietis ꝑcess
sero due omnib opib· quib mun
dum·vi· die p sanctum celebratur
Inqua amiqua memoi opis· catu an
one mundi· sc̃ptis dcl̃arat· di
ci enī consūmatum ē· r mdenato q
pter· ep· hec sanctificatio· r dicitur· r
quel ꝑopa nabile bona· signifi
nol· ꝑopa bona· que opantur· immob
qe· p̃mentur· ad rquiē celestis pa
tnus· cena sanctificatione· r vbilatio
ne ꝑo ꝛ dici uel pan hr̃ ñ celebratur·

Alu ranslato hē· h ue libere ca
ante· cett· r̃· Cum dicitur ē dici· dcm
d· e· r̃· ꝛonne unde agri· r̃· sic mor· sic dicamus qa dicit·
unum diem· sic ille dñs· vii· ulti· vi· dici· p vig· huc unus re
petitione mutan potuerūs qđ ꝛprium cone audent canati
que abinuicē· huc ubi dicit· ac huc ubi dicam· e· r̃· ē dicit
ē dici· ñ enim memorat tunc· e· r̃· sic mpio· aug qđ
fuerit· dici· ē cr̃ne vre· eunc tūc abolitum· ñ quomodo facti ꝛ
ctum r̃· ē dicit· ꝛ dicit· ian dicit· nel· i· rerū genāliq· quib
omnī cr̃ā composita ē· mhanc hēm· que mundi· uocā
tur· hc̄ ꝛtum memorat· q· ē sic manifestum· ē· omnib· que
mllo tunc· r̃· ā illa· que cum abolib· unum obtinet locum·
comnib· q̃ sic fuit tunc· cum ens dr̃· ē dicit· ē dici· sine tnpo
rib· nec· ac una sic sententia· hic· ubi· dicitur· e· h r̃· ē
dicit· ē dici· sine mōnib· ut sic plena ē sententia· ē dicit· ē
dici· sic· dñs· ꝛtum ꝛ tam· cogit· ac mtligit· o· r̃· quo· tuc· ē
ē dicit· ꝛ dici· cum· ū addunt· ꝛ omne unde agri· q· deodo
dicam· ꝛ· plane apparet· dicam· ē dicm· unum· que dicit· d· ꝛtio
repetit· dicit· ꝛ dicis· r̃· dicit· dici· r̃· ñ ulp· ad ꝛtium· um
cum· ñ· nomne· e· r̃· omne· ē dicit· ñ ullo· acc̃pi· ꝛ ꝛppo
nit· ñ· condnat· ordinem· recutit· ꝛ· ueniñ· ut· ide·

B. Ite dicit· ge ri ationes· r̃· Costang
qui mundū· fi· mi· cio· dñe· temp· fini
le· ꝛ qui· ado· dicit· ꝛ· gr̃a· ma
ria· qua· ñ fuit· ꝛ· h· oēna· ei· ſnctus· quo
dicit· ē· r̃· ꝛ· dicit· ponit· ꝛ· omnī· tempe
quo· ꝛ· modial· ē· dā· ꝛ· hom· acta· ē· ñ· dicī
ung· ol· ber· vi· dies· ꝛ· dicit· ꝛ· mul· omnia· ꝛ· dicit· ꝛ· ē· ꝛ· dicit·
ē· dñs· ꝛ· illustrat· ꝛ· ꝛ· ān· ab· aq· dicit· ꝛ· pa· ar· bor· dñs· herbis· q· ꝛ· ſtra· ē· r̃· ap̃le
dicit· ē· r̃· ce· nunc· tempus· ac· e· r̃· ñ· dies
dicit· ē· dicit· ꝛ· dicit· ꝛ· ſtrum· ꝛ· tempe· quo
tne· ung· ñ· h· dicit· ē· ille· ē· mul· ung· ere·
quo· ſnctus· ꝛ· dñs· ihc· dñe· ꝛ· ꝛ· ſtrum· ꝛ· ſtrum· ꝛ· ſtrum

dō sicunc tūc nunc tamplunc ropanē hominē rgmo
nal rempoy futur quē tūc ē omnia simul.
rupa enim tūc ē cū nr anec factum. sic ē factū. np
sti futur. dō occidi. sic nō tūc ē. tūc ē appōat tūc ps
ntial ē futur quo ppleni pūal futura fiuc ēm
emp dolo sic ēc nec ē nec futura motu ponī.

Tam matur ē christe tanc dehomine ligmate
cplicat narratio. ut ostenat simitudinat ē cō
macio nē nouogsi mchoano. si dilgens tractatū
Sihe hominē cumpo ex anma tam fuerum mul
tigmi. dō sūt omia. simul. cū. sic enim tūr imē
mixtione pūtil. ī liquoris tis anma. corpis ma
ciam. mutificando unitr tue parē dilloūt. inspi
rantr intellectē. ī cū. si corpul nō esset. hic anma
corpea. ad hunc eam. mellig mul. si cuero homo
factus. tam corp anma esset anime. hac mspirat
one. simul. ad dūtūl fuerit ē homo. sa cū. isp
ma tūl tanc. sūa sit m anmam. ut. ī opat ē anma
ā. ut. ī. sm dū cōs hominē sp̄ualem debent
intellig. ī anmale qui ē sp̄uale factus. ī cupa
radisū beata vita. ē cō tūc. vñ. primū anma
lel. simē de nō. post pcām man. donec p sp̄m ē
adam. sp̄uale l renalem. quando ūt ō nomine be
atitudo. in qua homo potest ē significat. sic q̄ ine
morib; cleinosa quel homunc ē ī corpoel senti
b; de ornente tamen natur. ornq; omitatq; q;
tur pul corpare nō. anp cpellent tūc sp̄uale
ubi ē ornē qual hē beata vita. ī qplcūq; fuelle
gumul. aut gaudia nūi sp̄uata. ī gnūtante omē
ligmū cumo lium. ad alp rerum intelligentie. bo
rum ad essam. quel cū rum impatur. circ omnul
tato cum sp̄uale. quel; ī anmo. ī dicatum. ī ligi
num dolat. ī gnudum sp̄uale ordet tup ē cū. ig
num nup planatum. ī medio patū. ī debet. ī ma
ma intellige ē ordinatum in medio rerum. ut cum
sub sphām corpeam dicatum. tup ē nī intelligat ē
rerum dī. ut nec cum empna ē. ī ē amor ī ī

Ad. Secūm nap mutationem. pus in dicam nul fuit
factus ē homo. dic. vt. ipe dicī simul factus. tē fir
mamentul ētia. ī mare. quēi tunc dicenda. ante mp̄ mondo is sam facta fuisse. rō mhāt ī

cunc ḡnuna. ī aut malum hbay. ī ligi
nec. ut agnat empalel nutio sp̄pl
nalī dicūt buol. ī modo eni oīm
seminum humida sunt. ī ipi humore
concēcunc hdicat quantolibe fiunt
ipossē facem omnē ēc ut ingarī ali
mentu ungatur. dicunc ēc. respō
dē ḡ inclūm possī si. sic natul plana
ḡpu irrigat. possūnt. ī pumīfon
rem intelligi. nutia ē vel. regonalp̄
alur ī gamo. ī omnul ēc facta el ut ī
gata. sic omnul ucdul facta el colozata.
ī tu nonomnia facta. ḡ. ma calatum.
ab hūmore que nat ante p moal sem
pa. sunc. ī simul. ē ḡ aut tunc ēc
cunc. nec omnel. nudo dicūt ē opea.
aq; hdē vt. requeunc aut quae
gē. aly. nunc opeat ē ultimum
cū. expaul sensū. ī omnul ecundume
ognoscimul. duo remota anēl sen
sib; ī humane cognoscul. alu. pul
ducunc aut duma celenda. p̄ p hec
que nota sunt. cū; nobenda.

Ad. Fomaur ē ordendi ē. ut cunc
capitulano. ut ur dicatur. quō homo
factus fit. quē vt. dic factum. ī gnū
anime. ē sua omnia simul. ut dōīe
in hil sua cura accessū compoūd ē
ū sua quo. in hac sp̄uali sua
unam. gene. ad sensum. facti. anp
cōcurrit. accelenec tempae. ī on
ci ingamone. grorum. ī. ut tup in

cer.

sacem. qua mundul ē instructul. ac
cessū tempoy. cinqua. cura dat. ul
se. Sic hyda. pal instenul facta. ī re
condita. accessū empo
nū. in hal sua mutu
tille. S; senario. ī ferio
mū. simul omnia. cū
cum facul ē dul. Sic

Ad. Sal fuer. anime vt. dic facer. ū imago dī. ut pēs ex
pua sumarcuē. S; hōlers simpsum ripmere cum. xp̄ē fi
nariam pūrion em opm. cum. q; ipul matcul. ī femine
exarpe ū sum. si quis ē mpfectum. ī ramonē ut ūo sem
mina anima. accipens putatur. quid ducr. de bil. que
ad esam. exparc illo dua sunc. que expoudy ānīm con
grua sunc. si ū figurar. accpūr. unde appēdar gdte rei. q.

¶ pponenda ēmbuūlūm.

Ad. Fomaur ḡ. h. rc. Simul dicimo. ī fc. sumarum est
accpul animale quale ū dual. ū spuale. cum quali relig
mul. vō. qō. quō ī formem. sūt. ad hoc p xpm exhumam
ḡ maclam sumul. ¶ Jon aut in mo mutare p dūr. ū p
animale fiunt nap. animale expul ex h spuale. cum ut
cer ruptionē mdiuers. vñ. quāā putatur ē homo nec
expore sīule animale. ī mutarum. ī expadiso ponēcur.
ē mutabūr me sturectiones. ē sūra ē resūra conamur.
paradisum. ī illal. ad orel. ī tractum. ḡ festum. p eam em.
accpe. ¶ Jon enim adi ex arbou pomul. in monalib; accpi
b; sine necēn. spā. ḡ. mal homunc quam peccō ut ur. in
ducar eum. ī. ī mortuum. sine peccāli. ē. ḡ quō sine more
moral. aut quō ē. expul animale. ī monal. vñ pūar
eum. ī. expul monī. h anime. peccō ī mulē. ādem ne ḡ
expō animale. genuinme. ordi expōe. adraquē qualr
bū. ēc. ī mane dīl. ū expul in mortale exspectur eam. dō
cū q. aplē. Expul quō mortuum. ī ppē peccm. ī noūi mo
cer. ī expe. sūpeccāli. hālecū ē sp̄ū. ānī peccm. p̄ unrem
nae ēs vale ē sp̄uale. ē. aut. dō renouabī. ī. ī recap mi
q. ī dūr homo ī mul. recap mul quodānī. ī recap mul.
¶ Jon enim in mo cū aut ē ḡcal. expul recp mū. qua
mundū mūr homo. ī. ī luciam. aqua ppēm lapsū ē
homo. Renouabūr. ī. ī cultune peccī. ī. ī movp̄ anima
le quo sum. ī. ī mortuul. ī spuale. Renouatī y mente
ī magnem dī. que peccando ē p̄dut. Renouabūr carne
ēs mōrale. ī. ī. ī mo. ī. mqua. ī. murandul erut adam.
mul mōre expul animal. peccando ī mul. ¶ Jon aut apl
cap̄ moralē ppē peccm. ī. ī. mo cum. ī. ī. ī aut peccm
moralē. ī. ī mo rale. qi poūr mon. ī. ī. ī mon. atup ā ē. ī. ī
posse mon. atup posse ī. ī mon. Quodāmodo dicul. ī. ī
ī. ī mo ral. ḡ. erat ei dēligno. ī. ī. ī

Ac. Dicendum ⁊ anima ri sic eam. ut ꝓcla cet opi hui
uelli. t nulli. Non enī dubie ⁊ eam ponere melinari ad ea
pi ritum. sile ea fuisse peccatum. ut supplicio punire ꝑ
petuo. hāc eam q̄ iniuste cō tradic̄ bonari. q̄ñ
q̄ule eam ꝓpecti pena fuere tm̄ cū eam.

Ac. Quen ſolet. ut dnoue incepari compellas. melius
dicit. natale uelles. ac dr ꝙ ut uelit. sic naturale nobis ē uelle
male. male ēque male. ri male ⁊ nolentari pūsit. si quis autem
ri uult eam cruciare eam. ri cū eam ad corpi ē insputum. ꝙ
intendat cōfr. uñ facit sic. aut ē melio. dicet om̄ creatis ali
quid. p̄ eam. humanā ē opum. aut de eam ex istente. talia
laborabre querendo que ula natura sit

Ac. Quod tangere uolute. dicendo. vi. die de limo ere fac
cum ē homine. ri tractrahendo. p̄ar mem oratum. indeat
quid de muliere dicat. q̄ malicia. tenui fece. ois

ē ꝑfm. subiect cum ut. ē
ē cum remouali animam.

Ec mihi
ſi ocium quib⁹ cap
animatur. ē ꝑ ſm
rationis
alis animal ē adminicu
lū ſuper. q̄d. p que ſa
cē ē ſpūa
monali anime natura
liter subsum ⁊ ſuria
calum quo
ꝓpter quos ſuctum ē
Et facit
ut ſpūs ſpiraſ
ē homo in
animalem positus ſpū
animam
mutem.
uiuentem.

Ac. Iaspiratur ē. Sme dubitande
ſtatue. ſtatuatur dicendū ē hoc ⁊ tuendū
ſuſtatue ē hominē anima. de tuba
tua ſumatur. ē tatur. ſtatuatur. ē ſta
tum hoīl. ē anima ē ē ſtatue. ē. ē. ſtatue
tuce. ſtatum tuce. ē anima tuce. vñ. de
ſtatum ego ſect. ē. ſanc ure. ī animam
ge mel. ē tuce. angere. que tam facta
enim. ⁊ anima ne tatur. si enī ciuitatū
dñm aliquid ge mel. ē. cū. ꝓpria
omnia ſimilat tatur. ē. cū. ē. ad hu
ge mel. ē. ad hu
ge mel. ē. ad hu
ge mel

Ad. Cuter homine in paradiso positum dicit
Hunc tripartitum ad quid positus sit ut oportet
ri Hon habile gestum ab proem ad laborem
damnatus. hinc patet quod sit ut operaretur agri
colare que ei ampliori erat emolumento aduh acade
bat. ut decolo. et dicta. dicitur aut boni ministrato
pandi. quamvis violenta sint ei. siquando indi
genta cogit. Gemina enim est prudentia opato. ut
rudimenta. naturale. poetica. di ammutta
tionem. voluntaria pangloy ut hominum opa
tionem. socialem primam. arbusta. grammatica. hanc
contempti. nasci. scio nulla fuisse que naturali mo
tu gerunt. scio in aliam. vite hominem docib. dul
cis agriolare. inutilis. quasi humanum corp
sit. etc. inelut. puto tamen aliam ei curare. ad
natalis sanct. vitate voluntarie duc. sentat
ds auc. omni carnali vonat. cav omnes volun
tarios inutiat ordinat. credibile. homine ipa
dilo positum. ut operaret. il laboriose. si deliciosi
nimem paudentiali. magna. inutia. monstrum. e
stoquier. dicit. fuit. ut qd facer. unam pagricultu
ris. ut ad ea que mele pulcipline. ut sit agere obem
perare colenti. ma ipse ds propterea. ut ei stipendio p
pter obedientiam. et cum. si ipsi ei obtemperet
ne exclaer. si qs di voluit. similem sibi agrum
dampnat mutuent. qui. h. si ipsi. et tribuli. et ru
dicare. et cultodirent paradisum. ne animalia. un
erpetti. debet. vii. aut pter propterum. qua cultodi
ri. et. quo ornari. si poter rem enim aut cultodi
ri. et ornari. qui. agere. ut pdar. et alii. sit. et la
na. si papue dicendum. ut ipm hominem opa
ret. et cultodiret. opat homo tam. ut fuisse
am. et eum. h. cultam. et ornatum. dicit. holem
que. ornat. ut ei homo. opatur. ut tua. et. ad
illo pluribus. et dilexit. et. fuit. et eum fuit ut holet. apostatare. adeo.

Ad. Praep. et. Aligno. prohibuit. q. malum. fieret. ut. ydo. propi. con. et. ut. no.
bonum. ut. est. ante. grecismo. malum. nec metuit. contidit. quam. nutri. tio. mode
dicema. et. dominus. et. ut. homo. q. prohibuit. non. tangit. quia. tria. angeli. ri. pe
calli. Sienum. ut. ne. nolim. hoc. prohibuit. angel. pena. sequi. si. nemo. pri
buisti. simul. p. quem. ds. ut. prohibet. ne. tangat. que. non. gnum. ei. prohibuit. ob
est. hic. peccatum. attenta. hoc. prohibito. est. pcm. q. prohibem. est. damnolum. Sic. eum

*

tuat. ygrisipe
tentendo. ad tantum ne. tangere hic
uadat. contra
dictorem. prudentie.
assyrios. Flu
uius aut quar
tus. qui. est. euffra
tes. hic. est. Tigris
ergo. dilicas ho
minem. positu
rum. in paradiso
uoluptatis.
Ds. prohibuit. ne. paradisi. et. hoc
tiendo. malum. si. tetigit. hoc. si.
eclam. impleret.
ut. operaretur
Hic. gabil. tene. animadverte. cum
custodiret
ipsi. et. uxori. ejus.
Et. ligno
hinc. usque. ad. illa. uxore.

Et. ingressus. nec. dicit. quam. diu. manserint
q. inuenio. ut. legat. tam. pauci. ouit. et
alii. qui. hi. tecum. tenet. agricoli. pocat.

Gen. mmoxy. li. xxv. Tangit. si. os
ho. ro. penalendum. est. qua. bona. pdi
nasunt. si. mala. ri. sanent. que. sunt. repu
pti. cum. omne. q. agunt. uti. solutum
cultachat. in. hymnitate. vii. ut. oportet
ro. tanto. opatur. eum. qui. agit. bonum.
q. pcipit. si. q. opatur. ri. cultodiret. ubi. ut
tepo. qs. prohibuit. vii. operatur. semp. bo
na. agere. nos. adspiq. opi. dicere. magi
mque. cultodire. ne. sinerem. elevetur. do
na. ri. sunt. que. augent. si. minuunt. hi. ela
nom. debent. quoq. ri. augmenti. si. adeli
ficatione. alm. testimonium. prestemus
Hic. ar. mpto. elephantum. ferent
statuit. tuipo. ou. omibus. sunt. qui
mala. tuipate. h. tuipi. tuphendo. sue
ambitus.

Gen. dipotuit. Ere. po. e. in. pe. Ceu. q. ad di
cam. ri. cultodiret. minuit. quat. opa
cit. quam. aliquit. minuit. bene. ute. u
mori. ri. omnia. lo. pato. et. cultodire. q
ruel. dantur. propterum. ut. deo. mu
ligno. pacti. sunt. hic. ri. de. ligno. scie. bo
malt. et. ri. ne. structeret. ut. mugnare
nam. hic. ut. ut. pando. uenit. violare.

Gen. Simplic. o. ds. ro. re. pro. tep
auct. mbetuo. habetur. ostis. spi. q. hic. ne
dem. impulsum. voluptatem. si. mach
ri. qui. paradisum. fecerit. ante. omnia
leuat. incumentare. ut. defecisti. potius

Ad. De. est. ds. pulc. fuat. puer. bon
aut. malum. semp. nec. malum. bo
duo. alie. sunt. ppudentiam. bom. ali
e. pcipiamam. malt. pprudentiam. bo
nu. inuisserunt. hi. nemo. scire. enim

*

bonum. ne. fuat. malum. perpetuat
bonu. fuat. malum. malt. fuit. bonum.
quid. enim. admisit. fuit. o. camili. bono
malo. fuit. pare. q. amici. fuit. pcipiam
bonum. quo. careret. aut. malum. q. bono
humilo. fuisset. comcipit. malum. cre
ligat. bonum. hi. notus. amatio. q. habe
bat. ne. fuisse. amittendo. q. amisit
q. ri. debebat.

Ad. Quente. gnus. soli. ri. femine. pce
pit. hoc. de. arbore. ri. pcepit. nil. adve
dicent. si. dicit. pcepit. nil. comm. ligno
pacti. si. comedit. si. comedere. de. ligno. ar
bre. bom. si. malt. ne. comedat. de. ligno. ar
bre. bom. si. malt. ne. comedat. nil. dicit. ne
comedent. potius. plurale. allo. quin. fuit
sinquadre. due. comedunt. male. mente
mum. duos. q. fuisse. erat. mulier. ri. nil
pcepit. ut. puer. il. admulierem. puem
re. vii. apli. si. quid. dicere. uoluisse
domm. uxori. suol. in. evgem.

Ad. Dligno. aut. scie. bom. si. ma. lig
num. ne. eo. q. secundum. si. non. accipi
thalum. enim. ex. primo. ri. sentiremus.
q. nullum. est. nisi. fecisse. mus. q. ma
lum. natura. si. est. h. a. mus. ds. bom. si. e
uo. arat. si. aut. obedientie. scie. si. est
pprium. peccallere. lignum. si. scie
bom. si. malt. dicetur. qi. hi. accideret. su
stur. pare. si. mgnum. quo. mel. tigre
homo. lignum. si. est. bon. si. malt. qui u
sum. malt. ne. celebat. gio. si. si. ex. manuq.
contama. nasturtio. ut. ex. plen. mdme
natural. raudium. ex. fletu. no. tridi
am. si. sic. rerum. que. in. agr. ponit
agricol. primo. ut. re. que. in. uce. si. wea
tur. vna. aut. alel. ex. ea. qua. a. mutre
do. mabat. nec. pt. ab. erat. pcm. nisi
stello. si. est. mentum. pul. dulcoretur. go
am. abatur. ri. ammullit.

Ad. Quitur. quo
loqui. potuer. ut
loquente. mel
tigere. quin. dic
erunt. ut. loqui
res. ut. lendo. ut
magistio. si. os. ta
les. ds. fecerat. qui
possent. loqui. si
dicere. si. adalis
si. erit.
e. g. mediator
non. si. ds. fabel. natur.

Ad. Siquent. quo. ita. locutus. fuit. si. ipse. ang. si. poc. om
pbendi. Certum. est enim. aut. p. sua. si. bam. loqui. aut
p. angelum. si. bi. tam. si. bi. si. pnam. si. bam. si. loqui.
si. ad. vendal. om. mel. annual. si. ad. pha. el. si. tum. unanda.
si. am. possit. ne. que. locutionem. que. est. mubo. di. bi. si.
qui. caper. si. possint. pauum. loqui. aut. pha. si. em
si. mentis. si. ut. mi. spui. si. mu. mdine. aut. ait. si. ti. si.
aut. si. paporalem. dum. sensib. corpi. apparet. alii
si. pe. ut. mi. si. nam. uoce. si. gadam. potest. ne. pe. locutio
nem. di. qui. si. pudam. suam. pbet. angel. si. tuem. et. si. ad
ham. mouit. nuro. mi. nec. si. ubi. si. autem. ad. hue
uerba. erat. sanationis. si. ature. aut. mutt. qua. agno
ce. ut. ione. di. si. ne. no. si. phe. angeli. locutus. si. est. p
aliqua. si. autum. uocib. qua. si. mer. si. pe. si. ea. ut. audi
re. uoce. di. si. mpatib. deambulantis. si. pudam
tubam. si. pudium. si. bi. creatum.

Ad. Tare. mortem. si. duplex. mal. si. gnus. si. ani. me. do
dicedente. qui. est. una. si. corpoi. qua. ut. mute. ut. re. accepit. si. si. tatum. ne
si. cessatum. mouendi. mcurre.

Gen. Iquatep. die. ri. Hon. ait. si. comedi. si. mortal. est. si. mone. mortem. mi
Gen. nui. si. mala. cum. peccatis. q. mesit. si. abullo. ds. qui. si. una. si. anime. qua
si. cima. si. mor. si. capi. si. dicedente. si. bullo. anima. si. que. si. una. si. corpi. que. si. ad. ea
uenit. si. pdimus. ipsam. si. mum. Pot. si. mmetligi. si. gn. si. peccatum. si. tarum
mone. si. la. primi. si. tum. si. ordinabi. si. sustitit. si. ego. homo. qui. si. m. i. d. e. si. m. bi. rati.
corpi. si. mortui. si. est. si. pe. si. ar. si. morale. si. si. mortium. si. qui. si. mi. si. mortale. si. equi. si. mon
tarium. si. si. dicendum. si. si. ante. si. pcm. si. ut. si. fuisse. si. ula. si. ompa. si. si. uce. si. alia. si. si. ndi
si. pulla. si. si. si. mortua. si. que. si. si. mere. si. mon. si. si. ndi. si. si. si

angelum aut in sopnis aut in extasi aut aliter sicut prophetis vel per
corporalem creaturam uox sonuit. sicut de nube hic est filius
meus dilectus. Sed si modo nescimus. deinde tamen dixisse non dubi-
tamus. Si autem uoce corporali uel temporaliter expressa similitu-
dine corporis dixit non per subditam suam. sed per subditam cre-
aturam. Sic uisus est albo capite sicut lana. et inferius
sicut auricultum. Intelligamus quod dixerit quia ad uiro-
rum hominum simile fuisse faciendo. etiam uirtus hic
et nulla audit qui potest cognoscere. quid quare creatum
sit. erat autem faciendo ad uiro[rum] propter filios creandos. sicut
ad uiro[rum] seminum. tamen est. Iuxta uirtutem ex uiro nas-
cantur. Vnde creatur et multiplicatur. et re[illegible] ratio con-
uinctionis. nec per peccatum penamque defecit. sed quia ea ho-
minibus plena est. Cum si quid de paradiso conuenerit
regenuerit. Sed potuerit eis esse nuptie in paradiso ho-
norabiles. et thorus immaculatus. sine ardore libidi-
nis. sine labore pariendi. nec ut morientibus patribus suc-
cederent filii. sed in aliquo forme statu manentibus. et de
ligno uite uigorem sumentibus. et filii ad eundem perducentur
statum. donec impleto numero sine morte animalia
corpora. maliam qualitatem transirent. in qua
omnino regenti spiritui deseruirent. et solo spiritu uiui-
ficante. sic corporis animalis uiuerent. Cur ergo non comu-
nicuerit in paradiso. quia mulierem creata. mox transgressio
facta est. et eiecti sunt de paradiso. Quantum ergo fuit in
eos factos. et natum caym. scripturam non exprimit. vel quia
deus non dum uisserat ut conuenit et potuerat diuina ex-
pectari auctoritas. ut concupiscentia non augebat. deus
autem non uisserat. quia casum eorum prescibat. vnde genus
humanum propagandum erat. Si autem parentes filiis cedere
oportebat. ut per successionem creatis numeris expleretur. potu-
erunt genitis filiis. perfectaque humani officii iusti-
cia. ad meliora transferri. non per mortem sed per aliquam
immutationem. aut per illam summam qua receptis cor-
poris fierent sicut sicut angeli uiuerent. aut per aliquam
creaturam inferiorem que habent meliorem statum quam
habet corpus. et que prius facta sunt uiri. ex limo terre.
mulieris ex uiri carne. Non enim putandum est heliam
esse sicut sciuerunt accepta reuolutione. et sicut homines
ad huc uiuunt. Si quis autem putat quod helias habuerit
non posset sicut uxorem dixisse. et filios procreasse. Creditur
enim non uisisse quia scriptum non dixit. quamuis deceliba-

uocibus et ratio ipsa mecum 2
nem bonum
ita est que in uerbo dei pri-
ceptum est.
esse hominem so-
cipalem enim.
lum. Fa-
6 feminam, pro eram.
ciamus ei
dos filios.
similem ad uiro[rum] suscipi-
ad uiro[rum] ut
ecclesia copulatur est.
simile sibi.
6 formatis. Sicut uola-
tilia dixit produci.
Formatis
eraquis. nunc ola
gdns ds de
humo cuc
humo cuc
mari. sed in terra aquas con-
tis animam
prebendi. et sub audiendo
tibus terre et u-
reliquit. quia et uniuersis
nuersis uo-
uolatilibus celi de aqua.
latilibus celi.
6 ad. Statu. quo
Adduxit
condidit dei. et pange-
ea ad adam
gelos. ut sic intelligeret
ut uideret
deus suum.
quid uoca-
ret ea.

tu non dixerit aliquid enoc genitis filiis
deo placens. non mortuus sed translatus est. Si
militer adam et eua transferri possent.
Nam si enoc et helias in adam mortui
et gestantes in carne propagine mortis.
unde credunt ad hanc uitam ut morian-
tur redditi. nec tamen malia uita sunt. vel an
resurrectionem carnis antequam corpus ani-
male fiat spirituale. nec morbo nec senectu-
te deficient. quanto magis primis hominibus
daretur. si non peccassent. ut in meliorem
statum filii genitis cederent. vnde finito
seculo. et postitate. in angelicam formam.
non per mortem. sed per diuinitatem mutarentur.
facta est ergo mulier. generandi causa. que
non est subtrahenda. apud deum. ut excellit ur-
gentius. quia cum ad implendum numerum sanctorum lar-
gissima suppetat copia. libido sibi non
uendicat. quam iam suscipiendo per necessitatem
deo postulat. Infirmitas quoque prima in ru-
inam turpitudinis. excipit honestate
nuptiali. et quasi sanis est officium. ergo tamen
medium. In continentia quidem malum est. sed
non in conubium non bonum. qui in con-
tinentes copulantur. non propter illud malum.
culpabile est. sed bonum. sed propter hoc bonum.
ueniale illud malum. Bonum ergo nupti-
arum. non potest esse peccatum. Hic est fides. proles. sacra-
mentum. fides ne propter uinculum coniugale. et
alterius. ut altera coeat. proles. ut amanter
suscipiat. nutriat. religiose educet. sacra-
mentum. ut coniugium non separetur. et dimi-
ssus. et dimissa. nec cum prius alteri coniungat.
hec est regula nuptiarum. qua nature fe-
conditas decoratur in continentie puritas
regitur.
Ad. Adduxit ea. Non sic uena-
tores. et aucupes. nec uisionis uoce.
de nube facta est. quia rationales anime intelligere
solent. hanc enim naturaliter non intelligent bestie. ut aues.
sed per ministeria angelorum qui capiunt in uerbo eius. quod qui fit de
deo est. Omnis enim anima est irrationalis. mouetur uisibilis. sed ra-
tionalis uoluntatis arbitrio

consentit. et non. Irrationabilis que hic non habet
proprio genere uisibilitatem. propellitur. Cum
autem uisa per angelos. ministrantur. pue-
rit in uisibilis dei. non solum ad homines
pecudes. aues. sed et ad pisces. sicut adeeni
qui gluttiuit ionam. nec solum ad ista
maiora. sed et ad uiriculum depiscibus. non dicit
quod eis adam impositis nomina. sed cre-
dibile est. paulatim cognitis proprietate
gentium imposita est. Notandum autem
quod non dixit. formatis uolatilibus de aquis.
sed de terra. sed uniuersalem appellationem
terre. quia dicit. deus qui fecit celum et terram.
et quam. quecumque siue de arida sui
de aquis creata sunt. de terra esse creata intel-
liguntur.
Ad. Appellauitque. et cetera. Significans
gentes que salue fierent in ecclesia. per
nomen accepturas. quod prius non habebant.
unde. vocabo seruos meos. nomine a-
lio.
Mistice. Adam uero. et cetera. facta est mulier
in adiutorium uiri. quia ad huc erat quod
fieret. ut non solum anima corpori deseruiret.
sed et uir ut ratio subiugaret sibi ani-
malem partem suam. per quod adiutorium im-
perat corpori ad uirtutis exemplum. Sed
facta. quia ratio uiro subiugauit. ut
quod in duobus planius apparet. immaculato
et femina. in uno confidere. ut appetitum
anime per quem de membris corporis operamur.
mens subiugatam habeat. id est uiste regat
ad uiriorem suum demonstrat. et homi-
quanto melior sit peccatoribus que addu-
ca nominatim distinguit. et iudicio
rationis distinguit. Sed hic intellectus facilis.
Ille uero difficilior.

Omne enim
linguam humanam
quod uocauit
genus fuisse hebraeum. quia
adam ani-
nomina que uisus addi-
me uiuentis
uisionem linguarum ingen-
ipsum nomen
legimus. constat esse il-
eius. Ap-
uius. uel eius.
pellauitque
hebrea lingua sola
nominibus
fuit. ante confusionem
suis. cuncta
turris.
animantia. iu-
nuersa uo-
latilia celi.
iomis bestias
terre. Adam
uero non in-
sinter omnia animan-
tia sibi adducta. sed apli
ueniebat ad
dei ad uiriores sumus
hic non inueniebat. sed
uiriorum
dominationem.
simile eius.

Ad. Qui sentiunt ad gignendos filios in paradiso misceri
non licere. forte putant omnem concubitum peccatum esse quod
ciuunt. sed fecunditatem carnis. per successionem mortalita-
tis diuinitus datam sentiunt primos homines debere
potuisse. non consentiunt nisi per peccatum. Sed si recte possunt
queri successores moriturum. sed rectius querunt socii. uictis
illi autem animales quidem. sed non morituri non peccassent. accep-
ti angelicam formam. celestemque qualitatem. vel peccauerunt
mox membris eorum. egritudo letalis. concepta est. et sic. et non dum
spirituale. sed animale corpus erat. non dum habuerat mortis. de quo
et quia nati sumus. Cur ergo non credamus illos ante peccatum
genitalibus. nubuisse. ad procreationem imperare potuisse.
sicut ceteris. que in quolibet opere anima sine molestia ulla. et
pruritu uoluptatis habet. Cur etiam incredibile uideatur
deum sicut talia corpora. ut sicut peccassent illi membris sicut pe-
dibus imparent. nec cardiace seminarent. uel cum dolore
parerent. Sed per peccatum motum legis illius que repug-
nat legi mentis meruerunt. quam nuptie ordinant. continen-
tia prohibet. ut sic de peccato. factum est supplicium. sic de
supplicio fiat meritum. Factam ergo uiro feminam ex uiro.
in eo sexu. in ea forma. et ea distinctione membrorum. qua
femine note sunt. que peperit caym. et abel. qui dubitat.
cogit omnia mutare. quecumque. Quod autem uisus est
ut non ad omnem mutum seruat corpus. quasi famulus anime.
sic dominus noluit ipsa seruire. sed uiri uerbi ut ex parentibus
fiat corpus ex corpore. anima ex anima. siue alio modo fiat anima.
Ad. Adam uero non inueniebat. ad. et cetera. videndum est. quo
facta sit. mulieris formatio. que mistice dei edificatio.
Angeli nullam possunt creare naturam. ergo nec formare
costam in mulierem. nec carnis supplementum in loco
coste. nec quod in ea agant. ut aliquid creetur. sed non solo creatores
sed necessario legentium. aut arborum. solus deus. et trinitas est
creator. facta est ergo femina ad eo. et sic ista ministrata sunt per
angelos. sicut uir factus ex femina. in illo exhibitu cum
semen habrahe. dispositum est per angelos. in manu me-
diatoris. Sed quare ad ratio quod primis operibus deus concreauit. id
habet ut per ipsam ex uiri latere feminam fieri necesse sit.
ut esset. an hic tamen. ut sic possit. ut autem fieri uera necesse esset non ibi iam conditum. Si in deo absconditum erat. omnis nature uisi-
bilis cursus habet naturales legos. per quas et spiritus uite qui creatus est habet appetitus suos. quodammodo terminatos. quos et uoluntas
mala non possit excedere et elementa mundi corporei. distinctam uim. qualitatemque suam. quod quodque ualeat. et quod
de quo fit. et non super hunc naturalem cursum creator habet apud se. posse de omnibus facere aliud quam eorum naturalis ratio habet. ut uir

VTL_00052_01_0020.jpg

VTL_00052_01_0021.jpg

uolu. ꝙ. rō. ergo hō. ē. ꝙ. ūmo. aut. rō. serpēs diabolū
fuge. quare ꝓmptꝰ. vii. sequit. Serpens erat callidus
cunctis. q. d. quo signū erat ei callid. cū
dicit. q. d. quasi ꝑ signū erat callidus ꝙ
dicta. inqua. ꝓ. serpēs. ī. erat. q. iam diabolus erat. iam
cto vsus. erat. ꝓ. malo. ꝙ. ꝑ. cacellū. ap. vsus. ꝓ. ſ. ſ.
uersi. ut. ibi. malo. ꝙ. ī. malum. ꝙ. ī. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ.
tur. qui. paradisum. ī. dño. ꝙ. ꝓ. mulierē. decipit. quō
nūq. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ

Dñs tractat primo p̄. abusum corrupt̄ diabolum nec
cubile nec ei⁹ angel⁹ pccm̄ c angel⁹ turpiss. 2 beatul
h̄ mox apostatasse vñ. ute o mulier cur inuidia ſm
turare nitere ut melli gam̄. quin turare ni tenet ex
quo ceaul⁹. qui turare tu volu⁹. Quo enim beatul
me angelol fuit. qui tuū pctm acq̄ suppicij. p̄tulit
tuit. Quare caul⁹. cur ni fuit. Hec enim ei angel⁹ bea
tudinis stue cōe. fuit in ſtis suis. cōe stue tue uue fuit
mēti. suue dīs diabolo reuelare noluit. quid facue. t
patiue eē occūlū reuelare agnit. q̄ stuare manifu
ri. S; hoc ei equalit̄ beatul. imo ni plene beatul. q̄ ple
ne beat⁹ debeat cui dne ei. S; quare dixerūt ad
ē. ne. S; ut di ei q̄ ne adp̄m q̄ uerit ei reuelare eum
ñ p̄ ei⁹ ultiū. quam pcōr. Hon enim dampnat in
no erunt. sed eatio gelē angelo⁹ fuit. quib; mlecte
dī ſ elam de stipl̄. Quo aut̄ beat⁹ eē posſint. quib; ē
nēm stua beatitudo. q̄uda enim timent. ſ timuit di
abolum in illa sublimi nat̄ angl⁹. que stup acti
ē. S; ecy. qui in terris timundo. beat⁹ timt posſe ad
stitui. cū el enim formidē poſſ. aliquid ut timum
delectare. quā delectatio ne sperare nouit. nisi ibo
a bono obtinere. Sic homo maxime p̄mit. qui pe
cat penam ipsum videbat in meritis.

Ore serpent⁹ ꝛ. Quo libi ēdere dīn se. dñs bona
uit ymb⁹ nulle mēdi. nec. eul⁹ a monitu p̄
portūt. dele stirpa p̄ simplicio. que pmptione
tuere. nunciendo. aue pmenda. dentio. ſ connenm. li
atione serpentul aspan. ignium bonum ētu. deau
aperu. nec credent. se. li posse mori. sicue puratur
dm aut⁹ enul⁹ a gnitatem. hec dixit. Si mandu
m. mo. ſ manducauerit de hac ligno. sto. dixit. se
lugua stalione. quam stipēs mel ligna dam reti
quit. vt ēmpti sue stipēs necē. ceo ebat. videt eam
mortuam.

Ait D ominus. q. ñ p̄ multū temnum ampta
re. nil p̄ serpēm. nec ut um. ñ p̄ temnum. serpen
enim uelut organo utūt mouent. naturā el. accipi
nebol ibus ūbay. signa quib; stam monstrare uo
luerunt. Jn mulierē ū que rational⁹ erat. ñ ſ̄ loc
tus. ſ ipsius el⁹ qui sunt mentes ad imitare inimi

Et ne tange
mus ne forte moriam

Dixit aut̄
serpens ad
mulierem.

Dequag
cumq; arbore.

Monemur
ſ horum mentem

Sacrem
dās. q̄ dñs
ne comedatis
ne q̄ tetigeritis
comedatis.

Et ne tangē
mus ne forte moriam. Hec ſ̄ ſ̄ ſ̄ tentatio. ſ̄ ſ̄ ſ̄

VTL_00052_01_0024.jpg

Ad Omne. a. Quilibet q̄ de re. Non dicat peccatum. stupida enī hec conclusionis determinatio. si confessionis humilitatem. ad hanc sequentem. q̄ primo ganiones. et ad hec trahentur. ut dictū. multe sint humane. ut peccatum. quod stupidi latrones hodie. de animal malum. manducant. referre. Ad hoc bonum. dicendum. quod de. m. so. q. adh. dicta sit. ut supra ostendere. quilibet. quā

nemo eruditus Maledicta ē mor. hoc enim ipm q̄
quisq; in hac vita natus difficultatem patitur i
uenies dñm vtmul. grauiorē pbrit aspice liv. cap
eni q̄ dñm pti aggrauat animam. hmc do
lorē restitue hc. pter hominis cta. ip me ret
buit. punctionē vermis lap quedionum nogm
nonē dēpnitione hui⁹ture que mlt grauat
pticant. subtrahat ē ūbum nec in homine maneat
fructum. hc pare. q̄ colaudatum finum. dom
mēnum. dequa lūpruit ē redeat. donec hanc
q̄ mā finiat.

Alle. Terre maledictre. ra aquil. q. homo
destructo ēre ē cuctum manducatur. ñ deaqs
bibre. ra aquil cear parēm abluendum. de fru
ctu terre comedistum. anmalia quoq; ē vestra
piul maledictionē hūr. quā aquatilia. q
plusl utrumq; de maledicta tra. sūt. xpc. pte
surrectionem. de pisce manducatur. ñ decur
sūr animali.

Gō. Immoralibꝫ. Maledicta tra. mor. dēs ma
ledicar homan peccatu. tho male dicere
phibetur. ēs; maledictum. duobꝫ modis di
citur. pdā. aliud impdā. aliud enim crudi
delis vltricie aliud crūdelitas vindicte. ō male
dictum vltimo vltricie. ē maledictū. ē. tur. o
t. 798. badra am dē. maledicā maledicentib⁹
vbi. deo vlo. g. sic. luxore vindicte. dr. illoture
maledicte. ralibi. maledicti. reg. d. n. p. vere q̄
ēs. maledicunt ri deliberio vindicte. h. ultione
vltricie. Justipsemm. subtime di. inuentū. ab
cunctis. mala fuit ei. vrgentia. quo maledicto
debeant. fertri cognoscunt. rii. peccant. q. ab
mēno di. vidutio ñ dilendant. hmc peccat
aut. peccata. t. e. si. p. g. ut ri aut. ē. g. sic. nō
mdicamus. hoperatio rā. sed ville inpria
ur. hmc betiat. si. ipsono di. ūm. detendat. i.
d. e. t consumat. tuol. quoq; ñ sentenia dō
ne vindi. placatu. cauli montiatur.
si mon. ri. ecclia dampnatione mēje. t
duol. quq; agnatroi. clāmā. dyur.

Az. Ecce vocauit rē. vba pmi boit. ē

Gē. hō. sicut vnus ex nob⁹ factus est. q. sciens bonū
et malū. ecce ergo ne forte sumat de ligno vite
et comedat et vivat in eternum. et emisit eum
dominus deus de paradiso voluptatis ut operaretur
terram de qua sumptus est. et ejecit adam et collocavit
ante paradisum voluptatis cherubim et flammeum
gladium atq; versatilem ad custodiendam viam
ligni vite.

dixit. quia audi
vocem uxo
ris tue. t comedi
sti de ligno. ex q̄ ō
abi p̄ceperam ne
comederes. Ma
ledicta terra in opere
tuo. In labore
comedes ea. cūctis
diebꝫ vite tue.
Spinas t tri
bulos germinabit
tibi. t comedes
herbas terre. In
sudore vultus
tui vesceris pane
donec reuertaris
in terram de qua
sumptus es. quia pulvis es. t in
pulverem reuerteris. Et vocauit
adam nomen uxoris

Gē. hō. sicut vnus ex nob⁹ factus est. q. sciens bonū
et malū. ecce ergo ne forte sumat de ligno vite
et comedat et vivat in eternum. et emisit eum
dominus deus de paradiso voluptatis ut operaretur
terram de qua sumptus est. et ejecit adam et collocavit
ante paradisum voluptatis cherubim et flammeum
gladium ad custodiendam viam ligni vite.

S. Terra maledicetur ri adam
ur cardi. g. quod. hec scripta sunt
terrentur. ne minuta fuerunt
simul per ea legerent. spūs ē ea
ym. quippe p̄ua ostendunt. fra
ctum adductio maledictō ē
datum. ō. maledicatur ens in eam.

S. Spine autem et tribulos germinabit tibi herba
bonum. non interest. utrū
pter fuerit ab laborem. ad sti
monem ri ē penne. t quidē
nonā crūce unde immoxia. t no
minā. g. ade crūcis a pena im
ponitur. maledictum. ē. i. o. t.
multeri. ū mānica. cōi. equi
replicabo. e. ō. rē. q. sedicta ē
dixit eurum.

Gē. Pulvis el. rē. homo ad
dmul sunt. ut maneret illo de
calent rempa. nec ē rempotibꝫ
fuer. scribat. g. in memoriā. decur
mnib⁹. nec adhuc ūnum p
dierē. in cretā. rendebat. q. le
p̄ditum. ri habebat. Q. uerum
omnigre. ostendo cautel. nre ep
cum reporte. vri. tru el. r. mitti
bꝫ. sanct. ē. in memoriale. recol
āmissio. cui sit. eum. in qualtu
ri ad sol. bitur. r. ad hominem. tran
sleundo. dicitur. stando. quasi fu
re. cui. dicitur. michael. ad arcen
dendum. q. multitudo. tenere
queuit. eum. ruinam. ascendo. dam
nare. ut. ejo. motiuo. quo. mtis
mul. aurea. tam stadmul
dmi. in terra. adpuerū
am. puerula. ad. voluptatu
am. ad. voluptatem. adducē
rurem. fuerunt. ad. seneca
cem. seneca. manifie. ad. mone.

fuerunt. quia hec ē mal' ostium tu
mentū. tang. tribat. cauliculus no
minat. ab impetu. cur. sc. eam tu

Ale. Fece. q. dñs. rē. ch. signū. circū
cauli. caulā. circum. t. r. in circui
ctu. quo circum fit. r. quod fit
significet. r. indicat. quid. circū
fit. quid. vbi signi. ficet.

S. Pitticere tibi pro vana. ū
parēm. tuum. abundantē. dbū
cumcat pellicea. quib; vestim. ap
aspul. induunt. q. r. in. ore. p. tela
rol. unte. damnatur. secula. ro
quito. ē. qualit. ē. quo. q. aure. pel
le. ad. animalib⁹. declinare. stim
ulare. qui. ri. stimulo. nō. cibum
quom. r. in. quantū. voluer. hoc. rē

Alle. Nunc. q̄ ne forte. rē. similiter
dicē. apte. Sedenne. dec. ell. ille. pen
nam. ad. cognoscendam. ūma
rem. videt. aut. homo. dimittit
ē. in. laborel. buk. ture. ut. a. fugi
pot. regat. manū. ad. arborem. u
te. r. ad. cucem. p. qua. tura. repa
rēna. p. bono. quoq; mel. fugi
pot. ut. ita. pena. p. peccm. mitti
tur. ut. ad. capiam. admittā. donec
di. mitta. tranquillitate. q. mortal. erat.

Ale. Dixit. rē. adam. ipse. at
erat. mor. quāmt. ri. corpus. quo
dicitur. sit. peccm. dñi. dicē. dñs. fugi
pot. ut. ibi. q. sacrificia. mortis
dente. tuebat. ut. dñi. p̄. ipm. ē. tam. bo
ni. mali. anqua. tibi. tum. erat
ri. dicere. mundi. ē. s; nullo. tñ
dicendum. q. ipsum. mor. patrum
h. dicere. potuit. vñ. adam. ri. ecc.
factus. rē. ut. p. mortem. t. cur.

Ale. Fece. q. dñs. rē. ch. signū. circū
cauli. caulā. circum. t. r. in circui
ctu. quo circum fit. r. quod fit
significet. r. indicat. quid. circū
fit. quid. vbi signi. ficet.

S. Pitticere tibi pro vana. ū
parēm. tuum. abundantē. dbū
cumcat pellicea. quib; vestim. ap
aspul. induunt. q. r. in. ore. p. tela
rol. unte. damnatur. secula. ro
quito. ē. qualit. ē. quo. q. aure. pel
le. ad. animalib⁹. declinare. stim
ulare. qui. ri. stimulo. nō. cibum
quom. r. in. quantū. voluer. hoc. rē

Alle. Nunc. q̄ ne forte. rē. similiter
dicē. apte. Sedenne. dec. ell. ille. pen
nam. ad. cognoscendam. ūma
rem. videt. aut. homo. dimittit
ē. in. laborel. buk. ture. ut. a. fugi
pot. regat. manū. ad. arborem. u
te. r. ad. cucem. p. qua. tura. repa
rēna. p. bono. quoq; mel. fugi
pot. ut. ita. pena. p. peccm. mitti
tur. ut. ad. capiam. admittā. donec
di. mitta. tranquillitate. q. mortal. erat.

Ale. Dixit. rē. adam. ipse. at
erat. mor. quāmt. ri. corpus. quo
dicitur. sit. peccm. dñi. dicē. dñs. fugi
pot. ut. ibi. q. sacrificia. mortis
dente. tuebat. ut. dñi. p̄. ipm. ē. tam. bo
ni. mali. anqua. tibi. tum. erat
ri. dicere. mundi. ē. s; nullo. tñ
dicendum. q. ipsum. mor. patrum
h. dicere. potuit. vñ. adam. ri. ecc.
factus. rē. ut. p. mortem. t. cur.

Ecce. adam. quasi unus
ex nobis. t. cetera. Ecce
ergo ne forte
sumat de ligno
vite. t comedat
et vivat in eternum.
Dixit ergo ne
forte. ut. non
mittat ma
nū suam. t. sumat
de ligno vite. t
edat. t. vivat
in eternum. Et mi
sit eum dñs de para
diso voluptatis.

Ecce. adam. quasi unus
ex nobis. t. cetera. Ecce
ergo ne forte
sumat de ligno
vite. t comedat
et vivat in eternum.
Dixit ergo ne
forte. ut. non
mittat ma
nū suam. t. sumat
de ligno vite. t
edat. t. vivat
in eternum. Et mi
sit eum dñs de para
diso voluptatis.

Mystice. Post. pecm. r. ruderis sententia vocatur
adam. q. vie suam. eam. q. ter. mal. uno
cum. mortem. r. mortalē. rē. parere. nūcet. ō
uod. terre. sumptum. accedit. quod. ē. dolore. pe
rente. aduri. nūtur. et. ad. dñm. sucessē. cari. r.
mal. unoq. vita. impeccantiā. dñi. Rectē. pars
animal. ē. passionem. de. ubo. cure. assumpsit
uendi. de. virgine. cura. appellat. mal. unoq
i. bonoq. qualit. in. dolore. r. gemitu. male. dō
tinendū. resident. donam. r. uerū. in. mem. ad. ver
a. tanta. pepere. quib; contraria. sunt. pecm. q
manna. dicte. appellant. Q. ost. autē. que. debē
nam. p. pecm. inanimal. pellicea. ligni. tuntur
tam. dni. aut. impadiū. fuer. q. uam. sub. tra. dā
nāti. di. donec. adsumeret. pelliceal. uestim. r.
lib. mor. i. mortalitatē. bri. autē. mor. qui. in. corpe
sentiri. impellit. et. pmtē. q. mortal. corpib;

Alle. hystoz. tant. Ecce. adam. q. u. e. ri. ē. g.
cognitionem. plural. nūl. ponit. sic. r. tbi. facta
ni. bo. rē. Replicant. g. in. aptu. sup. dri. adque
uer. rerum. q. alter. pertre. ē. fuggestum. erim
tē. chi. nec. fuit. sibi. in. utilitatem. dri. habuisse
beterna. alios. audentes. hominē. si. ē. factum.
qualem. volute. h. diminutis. g. ficti. sit. vetere
no. sm. s. d. i. ut. rē. sup. ora. dbacch. sunt. hoc. ali
fuerim. r. pbāri. fuerim. r. alter. nam. sel.
autem. ri. dictum. g. ei. angel. erat. accepta. ip
sum. h. abita. quam. in. paradiso. habebat. g. ce
communicē. alligno. vite. g. cente. et. plat. anico
tē. mercia. valente. hominē. alacritatē. inuī
bilib;. eccle. dilectp. ma. rem. oī.

Mystice. Ecce. adam. q. ti. e. n. h. rē. duplicē
intelligi. pōt. q. unus. ex. nob. i. dñs. g. primo. ad
similitudinē. ē. dñi. vnus. ex. nob. ex. natura. i. ex. natu
ra. g. dñs. ē. ri. natus. h. ē. unus. sm. diffinem. i. sub
co. modo. dictum. est. h. ē. q. possibilitas. di
pena. sua. deleta. ē. ex. inuerabilis. g. pan. nolute
beat. ri. in. me. ri. habebit. eam. p. pena. g. dñs. hē

Emisit eum in locū tibi gruum. sc. plenty

VTL_00052_01_0026.jpg

malu[m] eme bonu[m] male repr-hu[m]metus mucra
notare debenoy congregatione petule-pon[de]

Scribi. Collocauit d[omi]n[u]s ex p[ar]adisu[m] an-
gelos igneu[m] cultu[m] gladiu[m] constituit flame
gladiu[m] ardulanone[m] adolarel hu
ute quib; nos gerim[us] ut remenia tute dap
nationi[bus] que homini dam qui ita dapna
ru[n]t p[er] passione redimi p[er] u[er]gladiu[m]
ulant di qp pot remoui. Remouit enim
enoch rhelie rcedar remouebit flagellis d
bac una ad lignu[m] beatitudinem transfi
ubi nec dicit flamma zgla flamoru[m] gla
dium quienim adparadisu[m] redeunt ne
celle ut igne spe sci. omnes scarpiencia
hui ute geniun zgladio tibi dl omnia
a nobis peda[n]t.

Adam u[er]o p[er]pauidus ut genital ger
mipue. finit mirapaulo honestius ingu
um. n pmittino bedienna. minus genitu
qua od indigrit carnale oblectam. fo
nitum bil ade dampnari zmora nra po
ritat. q. an pnaricatione ri inlop ute de
massa separat. b p[ro]ingenitum genemen.

Concepit zpepit r[e]. kayn rabel. dr una
matre genit. signa time o[mn]ium hominu[m]
q. bendice pedit. bac unit ppagant. ally re
tenam ttuitatem. r monstrat. delenal sui
amat. quamui mle e ambitione postulat.
quo ligniteat caym. qui mp[er] possessio. alu
tinatum cuitate q[ue]stu. rde hui habitatio
one[m] multe. y tugener. ad statum gtiam ow
delatio ranstit. quol signitiat abel. qui me
pauit iustit. r[e] positor. q. ripuit. g. spiale
bg. ammale. hinc caym dicit. agricola. t. re
tul opib; ucambent. abel u[er]o pastor ouium
simplicitate. l. r mnocentiam diligent.

Ps. Alt. Do filiu[m] ade. dtul[it] p[ro]l ceperu[n]t
ndicatum. t paru[m] maiorem. zinuo

ur in hoc corpore opame la
bra ter. minutum. evelendi fibrillatory.
adam. dequa sup
rule. Et iecit
adam. collocauit
r[e]. p[ro]pter hoc pone tunel. p[ro]inparadiso
ubi erit. tiamsi e eden unu. g. ur ange
angelicu[m] ponit custodem.
aut cherubim.
cherubin. t ui multu[m]. q. aliquid de
flammeu[m]dne tue. romanis. q. pena. q.
flameu[m] gladiu[m].
paradisi ligni vite. q. ipsi.
pale ueruc[es] ut litteri. q. ita ad uerbu[m] s
aut. uolumen q. ex. relict. q. possum[us] n
aut. Ierusalem ad
ist uolumen q. ex. relict. q. possum[us] n
custodiendam
p hoc.
uia. lignu[m] uite.
Adam. Et cognouit
eam redi. Et impandid.
Adam u cognouit
empandid. augm. ent. ge
nit. pre.
uxorem suam
nupter.
que concepit. pepit
Fundat gubernat. q. ex. q. q. aquileg.
caym. dicens.
Dni. siue qui creauit siue qui
ambitum. zpter me ex. p. ade.
Possedi hominem
p[er]. Rursu[m]
eam nanq; postillam adquisitio me
q. pepit fratrem eius
privatio. spiritus.
abel. Fuit autem
Fuit. Et
abel pastor ouium

per hanc carnem. f. illud in similitudine me
p[er]a. Quia ex fide ipse me. r[e]. sup[er]a dei
m. zomedi. silla d[omi]n[u]m. spem. fidu
r[e]. sm salomon ut. q[ui]d sanct. lapi
ritu similacrum. cultui aliquo ut
tuat. Cadat. r[e]. h mulieri amou
relitis. r tuatur. zg. fe dat. fide tua
dum. sicq. ne monstret. deiectacio
tristatur. s. je quem. que sun fidu
cia manducauerat. notum adam
cognitum. qui. debat. ale. abenia
tum. abesset. r fil. solatio matre. n
quid carnal. oneuplecenna. g. am
abilis benuolentia. qua repebis of
tendit. ne offendat. amicabilio. g.
n. deuperat. j. qua mulier que fil

fuit. im pmutat
Gen. Et rexit. habuit. erat. e
paradisum. voluptat. r statuit. che
rubim. r flameam rumphaim.
q. erat. ad custodiendam. ignu
uam. atuit. sentiat. inhereto.
ne. r. reiecit. dr. adam. e. habi
tare. ex. ab paradisum. voluptat
ri. cherubim. r. g. r. g. adam. ha
bitare. fecit. omnia padisum uo. s
alio recto. anne. fuel. padisi. che
rubim. r flammeu[m]. polite. gladiu[m]
ne. qui. posit. uitare.

Ysa. Et. r collocauit. r[e]. che
rubim. y. flamea. m. gladiu[m]. flame. pene
tempatel. q. labat. el. fiunt. q. in. tem
pora. volubilia. fiunt. ad. arbore
g. ute. n. celdunt. n. p. ebenu[m]
i. pientiu[m]. fole. i. carrarem.
r. gladium. u. circulen. i. volet. an
tuam. r. temporale.

Fuit. aut. abel. p. o. r[e]. sq[ue] to
signitical. qui. de. terra. habitauit
ne. lugeo. abel. nanq; iuxta. unp.

uia. po. q. iacul. fiat. pa
remibi. r. tanqua. uapo
ceu. dispar.

Facta. me. r[e]. dixit. ca
ym. de. fructibi. re. terre. cui
cum. q. tenet. y. amaverit
eo. dn. immutat. ostendat. de
dn. immutat. ostendat. de
laugione. facultatum
placari. putant. omnia
quo. fiat. si. dixit. hu
to. mobo. pauper. o. f.
m. ant. a. ri. mich. n. pot
omne. eum. g. datur. g.
damni. mte. penitatur.

Fabel. h. ob. r[e]. Qua
iustul. mommbi. que a
git. p[ro]dem. re. ut. ut.
dequib; ecte. ut. ut. el. ou
unt. r. hi. quib; mich. p[ro]
do. placet. omnes. qo. sig
nificat. n. adp[ro]pib; oblati
vri. fi. adp[ro]pe. rpi. n. m.
ti. ut. ut. e. mel. ei. a
numa. r. langucta. r. m
nullo. do. placuit.

Ge. Sm. moralib; li. xxx. n.
Sicut. offerat. rece. au
n. dnu. ut. peccata. rede
offert. circa. mentione
agitur. h. rece. n. dnu. n
n. g. pre. agitur. fiat. uli
t. dulcat. Oblata eum
rede. dnu. e. bona stu
dia. offerre. dilitendo
penitate. g. qua. gere. dil
simulat. r. rece. offerre. pe
cat. sepe. enim. g. vo
no. studio. agnat. du
dilinere. aut. re. ligi

a. fermi. meditans.
Et. cayn. agricola. Fac
cum. e. post. multos. dies. ut
sic. mmutet. dn. offrendo. mi. p[ro]ut. ut. ut. y. oblatio. ut. dn. placet.
offerret. cayn. de. fructibi.
de. fructibi. t. g. uno. re. re
re. muria. dn. Abel. q.
amata. dn. laudat. r. remuneratio. ipse. agnoscat. q. fide. tantu
obtulit. de. p. mogenitul. gre
gi. sui. r. adipib; eoy. Et
respexit. dn. ad abel. r. ad
dn. q. placet. ex. meditata. ri. sinis. ri. dn. q. ipis.
ap. p. oblata. eum. et. gl. q. q. acceptat. laud. d. acceptat.
respicere. muria. de. terra. ad. cayn. uero
terrenus. carnalis. clericus. et. laudi. mundi. ria. Hinc. q.
pena. p[ro]cat. r. ne. libri. o. r[e]. qual. aut. r[e]
p[ro]ut. fuga. tionem. trad. mrel. dr. debeat.
ligat. dr. sudreat. ap. eni. el. q. ut. p[ro]mur
tat. utro. mdrum. p[ro]ut. ad. effectum. ue
nire. si. studeat. subjugare.

Gen. Et. respexit. d. s. abel. r. sup. munia. ei.
vri. si. portus. fuit. eum. mti. ala. e. mtp[ro]ficio.
deo. dorio. mel. r. m. flammam. dri. sup. abel. r. s.
tacitern. si. sup. eum. r. sup. tacitern. stui. ist
flammam. ignem. aut. deo. uenire. obtui
ad. tacitern. dei. uoluntatem. r. meditacionem. sipti
tub. salomone. ligni. q. hi. figural. mi. nore
carmelo. constituere. altare.

Gen. Dixit. deus. ad. cayn. ubi. frater. tuus. abel. Hone
stare. offendi. sicu. rece. dum. dat. peccatu
tunesse. adue. offitio. eius. ni. dissimuleri. eius
inhebedo. aliud. sentiat. Quare. ut. sit. ei
conscia. culpe. aut. si. Non. ne. si. dn. ligeri. di
mittere. ei. p[ro]mittat. eu
si. uel. pecim. mu
tabit. uel. offerre. ma
Ysaday. Simile
ri. sicut. ri. ri. ri

gauisi. vt g. stelampnatur. dñs. noe. n. e. m. m. g. u. m. v. u. g. ne. dampnauit. penitentiã. ggr. ni. dñs. ium. adeo. ulcp. ad. v. g. generationẽ. dilacium. ut. salem. mal. compulsi. penitentiam. ager. rabsidem. ibertent. ally. g. v. g. plenus. nil. p. ceptis. ẽ. tradit. g. qui. oculis. eam. adiungem. pena. 70. ãi. ẽtum. suppliciu. liberabit. eam.

Cognouit. ãi. eam. a. u. s. re. figuratiue. p. genes. impiet. in. ipã. mundi. origine. fundamentum. quereni. hãc. uiã. ceruicem. exercitii. qui. uocant. e. noe. g. mẽpũ. dedicato. q. in. pmo. adiuisse. dedicare. dum. in. hac. uita. que. ãi. tacitum. cordis. plauitur. ut. hic. abuotum. florean. ra. fuiã. glã. aeleãte. ha. lesiã. ubi. m. calut. habitabat. quia. ẽ. ibo. pel. g. gogino. sẽ. cognoscunt. ge. pecanno. cauerem. hominem. fundãtum. cui. arrisse. vl.

Non. deo. omnib. ẽa. mussa. genilpi. tur. nec. inuenerit. mũ. pul. quedam. mdiel. hystiue. lacẽcur. nec. de. ra. mul. arbaum. fructul. legerel. mũ. runcof. aurea. p. tarallel.

Genuit. q. ada. iabel. dedugama. nastatur. iubel. habitauit. inuentrix. que. murabula. a. ubalubiuit. ecy. figuraue. qui. ut. conster. une. omnium. o. vocabula. flastique. tubal. qui. fu. ut. inuentor. mulce. vegua. dr. aurel. p. aeneas. multea. ubat. g. primo. ad. uolaneẽ. aurium. flastare. tubal. caim. qui. opa. erit. sapidẽs. occlay. inuentor. 7 arte. terreana. crudelis. e. bellay. gerunt. p. cuiul. studio. mque. noema. u. uoluptat. uocat. carnis. cupidinem. ra. signatur. 3. locandum. g. ber. tropice. locutio. nel. patrim. mul.

habitat. mitri. natũ. g. mẽpũ. mnoto. ut. mistabit. stuctuant. 7 nõ. ẽ. sedet. g. pacuit. quiq. gerunt. ẽ. atiue. dñi. 7. amãdi. dilectionis. eius. habitant. impurbatione. carnali. ẽ. eden. g. mẽpũ. ep. ulato. ũ. plantauit. ẽ. pradisus.

Posuit. dñs. signum. in. cam. mueniet. eũ. Et. gressus. ẽ. cam. a. facie. dñi. habitauit. ptugul. in. ãn. ad. occidentalem. plagam. eden. Cognouit. aut. eam. uxorem. suam. que. concepit. 7. pepe. rit. enoch. Et. edificauit. ciuitatem. 7. uocauit. nomẽ. ciuis. nomine. filij. sui. enoch. Porro. enoch. genuit. magedmanuael. 7. manuael. genuit. matusael. 7. matusael. genuit. lamec. qui. accepit. uxores. sibi. nomen. una. ada. 7. nomen. alterius. sella. Genuitq. adã. iabel. qui. fuit. pat. habitanti. bel. qui. fuit. pat. habitanti. ep. ieugauit. qui. habitat. in. hoc. tempe. pauit. g. reperiuit. ubi. aquarum. uolutis. 7. implet. illud. dicẽs. ne. timoi. t. v. c.

Hec. habitauit. in. eã. 7. in. hebreo. nod. dr. i. inquietudo. 7. ciuitatem. 7. ciuitatem. sedit. ẽ. ẽ. 7. in. ciuitate. sedit. ẽ. ẽ. ẽ

Hic vocatur enos. Iste cepit invocare nomen domini. Hic est liber generationis adam. In die qua creavit deus hominem ad imaginem similitudinis dei fecit illum. Masculum et feminam creavit eos et benedixit illis et vocavit nomen eorum adam in die quando creati sunt. Vixit autem adam centum triginta annos et genuit ad imaginem et similitudinem suam et vocavit nomen eius seth. Et facti sunt dies adam postquam genuit seth octingentos annos et genuit filios et filias. Et factus est omnes dies quos vixit adam nongenti triginta anni et mortuus est. Vixit quoque seth centum quinque annos et genuit henos

Hic vocatur enos henos isti cepit invocare nomen domini quod est interpretatum sperare ad deum. Hic est liber generationis adam in die qua creavit deus hominem ad similitudinem dei fecit eum masculum et feminam creavit eos et benedixit eis et vocavit nomen eorum adam in die quando creati sunt. Et genuit quingentos annos et genuit filios et filias. Et factus est omnes dies henos nongenti quinque anni et mortuus est. Vixit cainan septuaginta annos et genuit malalehel. Et vixit cainan postquam genuit malalehel octingentos quadraginta annos et genuit filios et filias. Et factus est omnes dies cainan nongenti decem anni et mortuus est. Vixit malalehel sexaginta quinque annos et genuit iared. Et vixit malalehel postquam genuit iared octingentos triginta annos et genuit filios et filias. Et factus est omnes dies malalehel octingenti nonaginta quinque anni et mortuus est. Vixit iared centum sexaginta duobus annis et genuit enoch. Et vixit iared postquam genuit enoch octingentos annos et genuit filios et filias. Et factus est omnes dies iared nongenti sexaginta duo anni et mortuus est. Vixit enoch sexaginta quinque annos et genuit malaleel. Et vixit enoch postquam genuit malaleel trecentos annos et genuit filios et filias. Et factus est omnes dies enoch trecenti sexaginta quinque anni. Et placuit enoch deo et non apparuit quia tulit eum deus. Vixit autem mathusalem centum octoginta septem annos et genuit lamech. Et vixit mathusalem postquam genuit lamech septingentos octoginta duos annos et genuit filios et filias. Et factus est omnes dies mathusalem nongenti sexaginta novem anni et mortuus est. Vixit lamech centum octoginta duos annos et genuit filium. Et vocavit nomen eius noe dicens. Iste requiescere nos faciet ab operibus nostris et a laboribus manuum nostrarum de terra quam maledixit dominus. Et vixit lamech postquam genuit noe quingentos nonaginta quinque annos et genuit filios et filias. Et factus est omnes dies lamech septingenti septuaginta septem anni et mortuus est. Cum autem coepisset noe annorum quingentorum genuit sem cham et japheth. Et factum est postquam coepit homo multiplicari super terram et filie nate fuerunt eis. Videntes autem filii dei filias hominum quod essent pulchre acceperunt sibi uxores ex omnibus quas elegerunt. Dixitque dominus non permanebit spiritus meus in homine isto in eternum quia caro est erunt autem dies illius centum viginti annorum. Gigantes autem erant super terram in diebus illis. Postquam enim ingressi sunt filii dei ad filias hominum illeque genuerunt sibi isti sunt potentes a seculo homines famosi. Videns autem dominus quod multa malitia hominum esset in terra et cuncta cogitatio cordis intenta ad malum omni tempore penitus eum deleturum de superficie terre quam fecerat hominem et universa animantia a reptilibus usque ad volucres pepigit cum noe et introduxit eum in arcam cum omnibus que secum habebat. Et fecit noe omnia que preceperat ei dominus. Et ingressus est noe et filii eius uxor eius et uxores filiorum eius cum eo in arcam. Et de animantibus mundis et immundis et de volucribus et de omni quod movetur super terram duo et duo ingressa sunt ad noe in arcam sicut preceperat deus noe. Et factum est post septem dies et aque diluvii inundaverunt super terram. Anno sexcentesimo vite noe mense secundo vicesimo septimo die mensis rupti sunt omnes fontes abyssi magne et cataracte celi aperte sunt et facta est pluvia super terram quadraginta diebus et quadraginta noctibus. In articulo diei illius introierunt noe et filii eius sem cham et japheth uxor noe et tres uxores filiorum eius cum eis in arcam ipsi et omnes bestie secundum genus suum universum cetus quoque omne secundum genus suum et reptile quod reptat super terram secundum genus suum et omne volatile secundum genus suum cuncta que habent pennas et volant. Ingressa sunt ad noe in arcam bina et bina ex omni carne in quibus est spiritus vite. Et que ingressa sunt masculus et femina ex omni carne introierunt sicut preceperat ei deus et clausit dominus ostium arce. Et factum est diluvium quadraginta diebus super terram et multiplicate sunt aque et elevaverunt arcam in sublime a terra. Aque autem vehementer inundaverunt et repleverunt omnia super terram et ferebatur arca super aquas. Aque autem prevalebant nimis super terram et operti sunt omnes montes excelsi universi sub toto celo. Quindecim cubitis altior fuit aqua quam montes quos operuerat. Consumptaque est omnis caro que movebatur super terram. Volucres et animantia et bestie et omne reptile quod reptat super terram et universi homines. Et omnia in quibus spiraculum vite est in terra mortua sunt. Delevit ergo omnem substantiam que fuerat super terram. Et homines et pecora et reptilia que reptant super terram et volucres celi. Et deleta sunt de terra. Remansit autem noe et qui cum eo erant in arca. Obtinuerunt autem aque terram centum quinquaginta diebus. Recordatus autem deus noe et cunctorum animantium et universorum iumentorum que erant cum eo in arca. Et adduxit spiritum super terram et imminute sunt aque. Et clausi sunt fontes abyssi et cataracte celi et prohibita est pluvia de celo. Reversaque sunt aque de terra euntes et redeuntes. Et cepere minui post centum quinquaginta dies. Requievitque arca mense septimo vicesimo septimo die mensis super montes armenie. Aque autem ibant et decrescebant usque ad decimum mensem. Decimo mense primo die mensis apparuerunt cacumina montium. Et factum est post quadraginta dies aperiens noe fenestram arce quam fecerat dimisit corvum ut videret si cessasset aqua super terram. Qui egressus non est reversus donec siccarentur aque super terram. Emisit et columbam post eum ut videret si jam aque cessassent super faciem terre. Que non invenit requiem pedibus suis et reversa est ad eum in arcam aquas enim universe terre operiebant. Extendens manum apprehendit eam et recepit eam ad se in arcam. Expectavit autem adhuc alios septem dies et rursum emisit columbam ex arca. At illa venit ad eum ad vesperam portans ramum olive virentibus foliis in ore suo. Intellexit ergo noe quod cessassent aque super terram. Expectavit nichilominus et alios septem dies et emisit columbam que non est reversa ultra ad eum. Anno sexcentesimo primo vite noe mense primo prima die mensis diminute sunt aque super terram. Et aperiens noe tectum arce vidit quod cessassent aque super faciem terre. Et scrutans humum deprehendit quod omnis superficies terre madida esset. Egressus igitur arcam tulit lapidem et erexit titulum in memoriam sue liberationis. Et scripsit in eo nomina bestiarum quas secum exierant. Et animantium que cum eo fuerant in arca. Et nomina serpentium quibus cessaverat nocendi facultas. Et nomina volucrum quas ipse noe cognoverat. Et nomina generationum ex quibus ipse descenderat. Et scripsit in eo quod ipse primus omnium post diluvium edificasset altare domino. Et obtulisset super illud de omnibus animantibus mundis et de omnibus volucribus que mundo vescuntur. Et scripsit in eo quod ipse primus omnium post diluvium plantasset vineam. Et quod primus omnium post diluvium bibisset de vino. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset convivium. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium inebriatus fuisset. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium nudatus fuisset. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium benedixisset. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium maledixisset. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset pactum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset fedus. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset signum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset arcum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset nubem. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset pluviam. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset ventum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset tempestatem. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset tonitrum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset fulgur. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset grandinem. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset nivem. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset glaciem. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset frigus. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset calorem. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset estatem. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset autumnum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset hiemem. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset ver. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset annum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset tempus. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset horam. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset momentum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset punctum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset lineam. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset superficiem. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset corpus. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset animam. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset spiritum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset deum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset hominem. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset mundum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset celum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset terram. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset mare. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset aquam. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset ignem. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset aerem. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset elementa. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset creaturas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset omnia. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset nichil. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset finem. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset principium. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset alpha et omega. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset primum et novissimum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset vivum et mortuum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset resurrectionem. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset judicium. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset regnum celorum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset infernum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset purgatorium. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset paradisum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset gehennam. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset tartarum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset abyssum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset chaos. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset tenebras. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset lucem. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset diem. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset noctem. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset crepusculum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset auroram. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset solem. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset lunam. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset stellas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset planetas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset signa. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset zodiacum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim signa. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim tribus. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim apostolos. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim prophetas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim patriarchas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim reges. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim sacerdotes. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim levitas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim judices. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim duces. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim principes. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim tetrarchas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim ethnarchas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim proconsules. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim centuriones. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim tribunos. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim milites. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim exercitus. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim legiones. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim cohortes. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim turmas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim alas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim ordines. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim gradus. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim scalas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim portas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim fundamenta. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim lapides. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim gemmas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim margaritas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim aurum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim argentum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim es. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim ferrum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim stannum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim plumbum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim cuprum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim aes. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim electrum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim vitrum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim lignum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim arbores. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim herbas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim flores. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim fructus. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim semina. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim radices. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim virgas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim ramos. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim folia. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim cortices. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim medullas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim ligna. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim lapides. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim gemmas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim margaritas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim aurum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim argentum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim es. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim ferrum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim stannum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim plumbum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim cuprum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim aes. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim electrum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim vitrum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim lignum. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim arbores. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim herbas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim flores. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim fructus. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim semina. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim radices. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim virgas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim ramos. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim folia. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim cortices. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim medullas. Et scripsit in eo quod primus omnium post diluvium fecisset duodecim ligna.

VTL_00052_01_0031.jpg

mutam day rerum tmmutabil' raro.

Gen. 3 mmoralib⁹ li. 4. Peccatur ergo h̄ cū
ter ut aliq̄ mlcato eloquio lapidem di-
ciam nullius adapiendi stili sic nul
phumanaq̄ hostilio eam mlc passioni
humane ogle ꝛ dura hostium furor cum
tur q̄ qui cunctis p̄alq̄ ut ime ꝛ phar-
mach̄ fecerg pmendo retinebat ergo m-
rum nr̄z tā pulsat plerumq; uanē abu
natum. sic necy mutendo ꝑ hec cauz eon
nuum ut carnem gerebat ad humilia
re suam. melleum fuit in corpo carnis
sermonem ferua ut sumat.

Doe unum rē. si mult⁹ hī peccō quo
p̄ceat p̄cedi delinquā. si tñ sume pe
aendi. qñ eq̄ adhuc angel. h̄ nō potuit
ē impgrnatione. vñ addit ingendauo
nib⁹ suis. t. tñ pmodo tua vi gnata poc
rat ē. p̄cedi. si tñ malia tua. nequa nec
uolec ꝑ peccare potes. ē ch̄ ambulauit.
uestigia. s. eius sequeñ.

Ies. Archam strugit noe deligen in
publicis. ꝛ ecclam de vultur in cen
petrum hominis. que. tñ archa natat
in fluctib⁹. archa. deligni quadrati.
ecclia de tñ. quoy stabit rect. ad omne
opus domꝰ pau. ē tignum quadratū.
ab omni parte sirmum stat. stabunt
ne unglam nam signa. intrabit. ꝛ ex-
inferi. ut ex. pago unicaul tignū fac
uleum malarum. ne uncusa ecclia. ab
huqui nr̄ limo. ꝛ ab hi qui sunt. calat
tuēna unguam. tñ ex imo diuin. sere
ultimū. ꝛ uolentib⁹ sinū gtuit. ꝛ tignū sac
dalcionū. sic ecclē in magno domꝰ. ave
nendū. habeare. omnia uolentib⁹. q̄ sacr
el longa. ad hanc domē. ꝛ decuit. ad tradi
nem. humanū capit mutare ostendo. mq̄
ꝛ aparat. capit longitudo. altitudo ubi

Pecmur eū qđ hoies facil
mitra. Ex pcauent mfuān.
ractus dolore mdis intrinsec.
delebo mgr boiem. quē cāu
a facie tre ab hoie usq; ad aiāl
tia. a reptili usq; ad uolucre cēli.
Pecmuit me fecisse eos. Doe
unuenit gram coram dño.
Hec sūt geñationes noe. Doe uir iust
dus p̄fectus fuit in geñationib⁹ suis. cum
do ambulauit. genuit tres filios. sem. cha
napheth. Corrupta; aut terra. coram dō
repleta ẽ iniquitate. Cumq; uidisset
ds tam corruptam cē. omnis quippe caro co
rumpat uiam suā sup terram dix ad noe.
Finis uniūsle carnis uenit
cora me. Repleta ẽ tra. iniq
tate a facie eoꝝ. ego disperdam
eos cum tra. ignul. s. trabis et unibi tibi
by. ꝛ bituminabis. que alia translato. dicit quadrati
ti ex ut uertaꝝ. ne fundatione uituperetur.
Facabi archam deligni

eū pentecostes. et deb.
ad tingue hec erūt
duel utuel. ex qua
ti. ri. et. mrtiguū
pdicti ē mmi ut
humane. ē pmu
matur homo ap
ut mlib. h mrtiqui
ē cause mundi. xx. q.
metue cantha eque
tiam legē. ē annul
dm adnoe si dimitt
pmittando dmm
ti. tame hūane
ep̄l tuū ꝑdendo pa
cuiꝰ aep̄ ē tiane di
tuuno delectual
homo quē cunea dica
mundo.
napheth. Corrupta; aut terra. coram dō
quo peccatoꝝ omnia. deuenit corrupta.
repleta ẽ iniquitate. Cumq; uidisset
ds tam corruptam cē. omnis quippe caro co
pulē sua. q. ꝑ ꝑ eum. omnis caro dica. p tam. actionē.
rumpat uiam suā sup terram dix ad noe.
Finis uniūsle carnis uenit
cora me. Repleta ẽ tra. iniq
tate a facie eoꝝ. ego disperdam
eos cum tra. ignul. s. trabis et unibi tibi
by. ꝛ bituminabis. que alia translato. dicit quadrati
ti ex ut uertaꝝ. ne fundatione uituperetur.
Facabi archam deligni

Omnis nouacu
tui ꝑ eos. q̄ nar
cha ennelatuando.
q. tenuatui tōe
augmt.

Tractatus doc
tri. tre utrorum ꝛ
fundatur. loge
ē ut ecclia. ꝑ tatu
uni. ꝛ lor hominib⁹

eam. curuui. cellā. annex. cū tere
tractib⁹. uncti aurent.

Gen. Ipma habitatione mundab⁹
semel cameratam archa. sn scdā
sup mfluem habitationum. duā
mensa. sundat ā sup ꝑdam. ē ame
tuta.

Dicunt alij mundationib⁹ dual
fuisse manifestum. ꝛ ne archam
fuisse duamentum. duas mfidē
stituas sui ꝑpetuas. sc. ecclā. que
aporcharta. duebat. ne sup iniquos
tuamentia erat. ū homines ram
malia congrua. cultum dione contra
rebantur.

Ies. Cremum. Porest. mtrecentul
cubitul. lig. crucis ostendi. huī enim
mundi tuerem. tatis. crucis. signum
ostendit. quo foeti passionis. ꝑ bapm
offert. longitudo. ne ure ecne adipi
cimur. altitudo. xxx. cubitul. tuger
que nisi. dicat. hē longitudo. ē face
cubitul. qđ ē altitudo. nā. qui xxx
annoꝝ. euangelul. onsecratio. con
uisul. qui uenit. lagem sol. h abrum
pere. ter. ū. ex. p̄cepta agnoscit. in
decies centul. cubitul. archē longitu
do p̄dicatur. vii. mor. decimul. aba
adam. ꝑ mē. cencum. tatul. cubitul
quadrat. ꝛ denario. unde. duco. mul
tiplicatul. significat. decem. ꝑ unitā
tionem. ꝑceptoꝝ. gloriandos. vii. bo
qui. ha. ē. o. una. pars. relinqt. no
nagenum. nouem. ꝛ ultim. eam que
piscat. ꝛ unicornem. ut. cruce. natul
reformatte. repositus. qui. ē. pluꝝ
gum. immortalitatis. apparit. ꝑ huī
ꝛ spm. s. sustepit. ap̄ sol. qui. p̄ gum. tinctul. augent. ꝛ qui. centu
nario. tapli. ꝑ agnitionē. tinctul. ad. reformatte. latitudo. l.
cubitoꝝ. ꝛ multione. significat. q. quinquagesim. annul. s. cubitl.
seruol. libat. possit. nonel. reformetur. deinceps. indulgentiam. da

Tabula archē.

Lenigmus. ē firmatio
mea facies. ē
arche. ē. figura. sc. humanitatis
tigna. crucis. quoꝝ. duo. dilatant
Manuncula
mea facies. ē
arche. ē. figura. sc. humanitatis
tigna. crucis. quoꝝ. duo. dilatant
bitumine uni
es mundi. ē. ē. ē

arcba · aluo lude mul r possita · vetingr · frenul rely nullum tradui dare · nimmo l dilgo carnem vomare · frenul vr
p mere · pelestedebidum · rempla tionis
penna subuari · sj q aldc uari sunt ·
iam arcba arca cubiti · dual · ubi holet
r uol anba conuenie · sj q unit ti peco
d ue qui concepr · ti peco · iarno cubi
o · fumal arcba · q unuz accr · r nlep
co ecclie · ti peco ad quē · r p quē oīa p
fecuue · qui se peronel nouevuno

Iz arbno · e · f · e · si ecclia unuare
collecta subsumat acq; pfecte · vn · quino
col · m · di · l · hostium · a · a · p · i · b · sl emo
omnuat ecliam · nul placanimum
remissionul peccāz · g · delat · apro ema
nauit · cenacla · r tribega · h · e · xx · bia
uenira · r uaanenal · groibz · ti · gembz
t buptam multa cudnē · congregat eccla
ge cio nacione rp puro · r tymam q; rly
filiul noe · quoz p gene repleuit orbē · in
terozā aut arche dilinca fuit q; unbae
uata trena · o dulital genuum · sublimo
aut onē consummauit · in unū · q; oma

f · nomnibz · l ·

Nc Congruit archa in limo · ucluz
tuto quod am · a nguld · z eum in nata · e · uc
y mbrum · in nal · a dluudē · in na magi
dabulare quadrata conlitenl · nec ip ul
tra uenia · uel impen structuram · nec in
quecunq; die · animalū · que uenal erē

g · nchuari · ph · aur metig ·

Ge Erz eruncl · a · u · l · r · clueruntur
de nunerallibz · l · animanb; quatel tūr
nuncl · r · fyolhonel quatel · r mulier · r fra
bonel · r anbel · r puparel · r nul · l · euadat
h quē ho · eruni · gre · amur · h · delerh · uace
t · adauez · r · alia · ry · corruptione nal
cunb · r · fuit necelle marcha · e · g · nnuz
r · e · duerur · de uolucb; uzra genul tuil ·
r · eruncl · ingen · e · tuo · fua quoq; quel

2/

Inarbno · r fuma b; fum
6 hoc fol · in aliorum archo · ualebat · l · accr · z
tacrel · hostiā auē · arche po
nes in late de y sum · C e
biamera ura · r · camomica ·
nacla · r strubega · facies ica
E ere go adducā aqua di
luuij · sup tām ut uncties
am oēm carnē in qua spē
uite · e · subē celum · r nullā
que in cia tē · r stumentur ·
d dicer · i · de nimilia qui conf in andam adoptā
Ponam q; fedus meum
nonem hominū gentiū
tecum · r ingheriel archam ·
ti · r filij tui · uxor tua · r
uxores filioz tuoz tecum ·
E t ex cunctis alanab; u
nuiste · te · bina in ducas in
archā · ut uiuant tecū mas
culum sexul · r femininum ·
D e uolucb; iumenta gen
tium · r de uniā lingerie
fluo · r omni reptili terre
genul suū · B ina de om

b hac · g · ruib; parām · rpe
g · mecelia sua · quinqua
gelimum · q; nūm · ut
locatur · r alcudine · ei
cui peccāz · remissione do
nath ecclam · pode ndi
lancham · nec · macrare
in alcudine · r numer · ti
mile · ccc · o nonage · lacra
rīmum · adunū · aut ōtima
truocat · q; unul · dl · zuj
omnia · r ima fidel · rui

c bapā

Gn Noz · āu · qui se ada
mace mundi · r iure · mun
de · edificar archam · latu
ral · bril · mile · long · quinqe
r · cubital · tadem · ac long
tudinem · aute · r · in omali
mul · latitudine · marma
ti · qua · poe · tuēr · r · immu
el · altitudine · nipo · qua
se · coggar · ad celebrā · riu
qui · accumm · fuga · adunū

d celebrar ·

Gz Archa · immūdab;
ampla · r stuptionib; augen
in · simulare · ad unul cu
bita · fi · lunt · r · cubito · fastig
cumm · quadrupdia · r rep
ma · supuil · ti · auel · r
hominel · h · uide · edmur
fin · lara · ti · bestie · ibrā
guita · ubi hominel · q
rectia · mar · nalib; am
pla · r stuptalib; angula
li · eni · bestial · el · mediar · la
cul · finum · terre · ubi
nationale · l · dē · adūmū
ducō · iam · quipe · e · ma
que · clucr · ad pdicone ·
r · mulci · ad · uc · pcam ·

c

Anguita · e · para · que · duē
aduam · r · auci · uenīē
adeam · archa · i · fumi · an
guitaur · nih · adum · subuni ·
p · ecclia · q; uo · lanciaxel · ri
w · paucoxel · qui · i · fumo
ab · illi · po · uenīē · qui · dl ·
ib · ti · p · zone · ti · nacle · e · ne
passer · um · l · ecti · l · aug ·
magi · mali · r · olandi · fuc ·
quano · p · tarel · fum · qi
arue · r · maua · · panca · fun
quana · q · nh · orel · l · eruan
r · gnel · ac · u · paleay · que

e bapā

Gn Ngnih · zburū ·
gō · r · e · oslerg ·
tulea · r · mnalib; · q · an · pu
anē · uelti · cu · nih · utri
pter · nām · ibi · fune · fi · mil ·
gillone · mauati · que · au
op · atendep · necical · coeg ·
h · mducti · vl · g · magi · re ·
dend · p · pter · r · arnel · almna
e · p · ouerō · q · omnib; · an
uenuno · Oulta · eum
animalia · quib; · any · ci
bi · e · fr · uth · pomilq; · uel
cauiur · ugrime · tido · rea
tanel · l · potur · g · ur · uall ·
r · lapiel · · r · omnul · ad
monul · que · cuq; · ongen
ere · almonā · pter · r · arnel ·
repue · r · dē · · r · omnib; · uell
cogre · tamel · · r · uch · e · g · de
tiauo · · r · talaue · tacere · ri
posit · qui · r · ur · tiecho · ry
uent · diuna · t · cultare · do
nauo ·

f

Gn Omnib; · a · m · r · sp
r · 6 · Jon · genua · tū · sepe
nar · tum · r · quamo · der ·

f ponar · ri · homnil · acci · 6 · di · mun ·
6 nechtimo · p · ūm ·
ur · p · tinc · unle · C olle
ct · querere · in · uuerr ·
g · ecū · r · omnib; · g · mandi
potiūt · r · porab · ap · re
rer · tam · t · quā · ill · mei
uū · F · ec · g · noe · · omma
que · fecerat · ei · ds · D ix
q; · dns · ad eum · I ngre
de · tu · r · omnil · dom · tua ·
marchā · · tecum · uidi · t
tum · cyā · me · ingeniā · de
hac · E · x omnib; · ani
manib; · mundi · l · collel
sepena · · sepena · malcu
rel · r · femina · de · animanq
b; · uel · o · mundis · duo ·
7 duo · masclin · r · femina ·
mmunda · tē · bos · lone · melor · · q · homin
fi · r · de · uolatilib; · celi · sep
tena · · sepena · masclin
r · femina · ut · saluent · semi
nū · sup · facie · m · unīuse

g · mecū · r · omnib; · g · mandi
potiūt · r · porab · ap · re
rer · tam · t · quā · ill · mei
uū · F · ec · g · noe · · omma
que · fecerat · ei · ds · D ix
q; · dns · ad eum · I ngre
de · tu · r · omnil · dom · tua ·
marchā · · tecum · uidi · t
tum · cyā · me · ingeniā · de
hac · E · x omnib; · ani
manib; · mundi · l · collel
sepena · · sepena · malcu
rel · r · femina · de · animanq
b; · uel · o · mundis · duo ·
7 duo · masclin · r · femina ·
mmunda · tē · bos · lone · melor · · q · homin
fi · r · de · uolatilib; · celi · sep
tena · · sepena · masclin
r · femina · ut · saluent · semi
nū · sup · facie · m · unīuse

d · ūlanē · bom · r · malt ·
omnib; · a · mu · r · ol · 6 · r · 2 · 5 · 6
q · plures · sunt · bom · qua · malt · · q · bom
seruant · unitatem · spē · · unuculo · pacis ·
qui · sepabum · o · pacione · m · emdauit ·
sapiente · · r · uelle · omitt · · re · sa · pr ·
ra · pti · · vñ · · qui · nq · agenaut · ad · adue ·
cum · spē · ūpmenl · m · sepuel · ny · · fi ·
matur · qui · sunt · xl · vny · addit · o · 6 · h ·
solleni · fuare · unitatem · spē · · unuculo
pacis · q · alt · ro · mb · nanos · o · nanent · re ·
qua · d · uulib · lel · · r · ad · fumati · fucabs ·
3 · Joe · ro · ē · sa · l · · ocl · unul · nunuatur · q ·
mb · spel · uolunt · ractionl · relurrectionis
apparuit · quo · octana · die · i · · p · sepuma ·
cabbati · relurgo · · qui · del · apallone · re ·
mudo · dicul · qui · p · omne · templ · uolunt ·
r · punus · o · ctaul ·

Qc Oerte · utrum · tam · magna · ar
cha · · cenum · animl · potuit · tabucari ·
aquarios · hominib; · · r · noe · r · filij · eius
orly · · q · sin · potuit · re · cer · magnum · alo
tamos · ad · inbere · quā · uloperel · sui · nice
de · adepta · · ri · cpeuentune · ut · noe · la
pienter · animanē · tader · r · in · eam · ri · u
muerune · qi · non · ctdicerunt · quod · il
le · mdicit ·

VII

Ego pluā. Aquas omnis carnis
de cubo gum omne qđ mundū
cubem qui ny. parabi. duabus
Quare dō. ait. fiunt. duo. ut ostendat
cubaturū ppetuare. qui pmisit
ad diluū fore quadūtare q. adnoe
ubapulmo abiturus

Ingredere tu. ⁊ oīs domus tua ad
archā tuā. ⁊ ingrediar cū eā in
gressu eius. vii. colligitur p. c. anno
archa fabricata. centum ū anni
significant singulare enim sēptē. vi
vi. complect quingenarū. usq ad
quingentesimū. significāt mundū tam
ono euangelij. ecclam ⁊ struc. q
fuit unam. ut significem quadra
tam. parū ad omne opus boni.
runter mihi tam eā. bēls q
mestis. ⁊ centum sim. anni significat
tenariam enarrā. duo enim hēl
ingenario concludūt. alem nō
ingenarū ñ cupant ñ septenarij. ⁊ sp
multa. ⁊ ingenaria multa. ⁊ centum
milia. ⁊ dem septies centena. sūmā
dum p eum arcelim nūl conjugū
q. ingeffimul. ⁊ septimū diei memo
rat. ad quadragesimū primū dē
super diem. ⁊ 3. ⁊ hic aperuit di
cendum. qđ nol. ad omne opus bo
num pabl. ⁊ mal. ⁊ mala. mano
ria. quādm revelimul. ut relligē
ad qđ. cognoscimus. ⁊ amōdō
dīm diligimus. ⁊ ita. ⁊ hoc. ⁊ hi
une. xvij. quod ⁊ mal. ⁊ qđ quadra

Adhuc enim ꝑ dies
vij. ego pluam sup ꝛram. xl.
diebꝫ. ⁊ xl. noctibꝫ. ⁊ delebo oē
ſubam quā feci. de sup ꝛram

Fecit ḡ noe. oīa que mā
dauerat ei dñs. Erat aūt
sexcentorꝫ annorꝫ. qñ diluui
aque. inundauerunt
sup ꝛram. Et introiit noe.

filius. femine. qua filiam dicit ⁊ mas virgē

⁊ filij ei. uxor eius. ⁊ uxores filio
rꝫ illius ē. ego marcham. ꝑ
aquas diluuij. De ani
malib; q̄ mundū. ⁊ immū
dis. ⁊ de volucribꝫ. celi. ⁊ ex oī
qđ movet sup ꝛram duo. et

duo. masculus. ⁊ femina. ut ꝑ
ceperat dñs noe. Cum aūt in
sistent vij. dies. aque diluuij

diluuio. nimi.

inundauerūt sup ꝛram. Anno
ḡ. sexcentesimo primo. ⁊ p. ordinē. sequitur.

stām. vij. deb. de mundo. ⁊ de pe
mundo duo duo. ⁊ vij.
duo. ⁊ de. Masculū. ⁊ femi
nam. ⁊ de mundo q. mun
da animalia. imparī
numo. ⁊ sperantes. ⁊ in
ambulantes. immunda
ꝑ pari. quia par nūl
mundū. sibi. ꝑdit. ꝑdit
par. ū. mundum. ⁊ de
pluma. ⁊ de. mundo aut
egressus noe. de archa. sa
bite. quod. ⁊ holocaste. ⁊ de archa

Et ait dñs ad noe. Ingredere tu. ⁊ omnis domus tua ad archam. te enim vidi iustum coram me in generatione hac. ex omnibus animantibus mundis tolle septena septena. masculum. ⁊ femellam. de animantibus aūt immundis duo duo. masculum. ⁊ femellam. sed ⁊ de volucribus celi septena septena. masculum. ⁊ femellam. ut salvetur semen super faciem uniuersē terre. Adhuc enim post dies septem ego pluam super terram quadraginta diebus. ⁊ quadraginta noctibus. ⁊ delebo omnem substantiam quam feci de superficie uniuersē terre. Fecit ergo noe omnia que mandauerat ei dominus. Erat autem sexcentorum annorum. quando diluuium aquarum inundauit super terram. Et intrauit noe. ⁊ filii eius. uxor eius. ⁊ uxores filiorum eius cum eo in archam. propter aquas diluuium. De animantibus mundis. ⁊ de animantibus immundis. ⁊ de volucribus. ⁊ omni quod movetur super terram. duo. et duo ingressa sunt ad noe in archam. masculus. ⁊ femina. sicut preceperat dominus noe. Cumque transissent vij. dies. aque diluuium inundauerunt super terram. Anno sexcentesimo vite noe. mense secundo. septimo decimo die mensis. in die hac. rupte sunt omnes fontes abissi magne. ⁊ cataracte celi aperte sunt. ⁊ facta est pluuia super terram quadraginta diebus. ⁊ quadraginta noctibus. In articulo illius diei. ingressus noe. ⁊ sem. ⁊ cham. ⁊ japhet filii eius. marcham uxor eius. ⁊ uxores filiorum eius cum eis. Ipsi. omne animal. iuxta genus suum. universa iumenta in genere suo. cunctique reptantia que reptant super terram. iuxta genus suum. Universa quoque uolatilia. iuxta genus suum. Omnes aues. et cuncta pennis uolantia. Ingressa sunt ad noe in archam. bina. ex omni carne in qua erat spiritus uite. Et que ingressa sunt. masculus. et femina. ex omni carne introierunt. sicut preceperat deus. Et inclusit eum dominus deforis. Factum est autem diluuium quadraginta diebus super terram. Et multiplicate sunt aque. et eleuauerunt archam. in sublime a terra. Ualuerunt aque. et inundauerunt. omnia. super terram. Porro fluctuabat archa. super aquas. et aque prevaluerunt super terram nimis. Omnes quoque montes

Tabularum tenebre. ⁊ nubes
que apte sunt
ut inde. ⁊ dilue
⁊ magnel pluui
e. ⁊ undetenuit
cubaturē. ū. p
prie. sunt hostia
nūl. ⁊ aduersus
po mundꝫ sine
ut pomunt.

Quadragenario uero
plurima mundi
datur. quia
bus anno nem pe
nuenos sten
dit. ꝑ. xl. dies
noe sine stam
apud signifi
cant cum an
nū. ⁊ cum apt
rit. vñ mosi
betual. ⁊ ipe cū
uare. quadra
genario nō
genuina. ⁊ cen
ut. nunquam
nūl. ⁊ pugnā
necdū. ante le
gem. subiegē
⁊ subgrana.

montes excelsi uniuersi sub omni celo operti sunt. quindecim cubitis altior fluctuum. aqua dominata est montibus. quos operuerat. Consumptaque est omnis caro. que mouebatur super terram. in uolatilibus. et in animantibus. et in bestiis. et in omni reptili. quod reptat super terram. cuncti quoque homines. Et universa. in quibus spiraculum uite. et spiritus uite. in narib⁹ eius. de cuncta que habitant in arida mortua sunt. Et delevit dominus omnem substantiam. que erat super terram. ab homine usque ad animantia. cum reptilibus. et volucribus celi. Deleta sunt de terra. Remansit autem noe. et qui cum eo erant in arca. Obtinuerunt aque terram centum quinquaginta diebus. Recordatus autem deus noe. cunctorum animantium. et omnium iumentorum. que erant cum eo in arca. adduxit spiritum super terram. et inminute sunt aque. Et clausi sunt fontes abissi. et cataracte celi. prohibitaque sunt ne plueret de celo. Reversa sunt aque de terra. ibant et redibant. et cepere minui. post centum quinquaginta dies. Requieuit autem arca mense septimo. vicesimo septimo die mensis. super montes Armenie. Aque autem ibant. et decrescebant usque ad decimum mensem. Decimo mense. prima die mensis. apparuerunt cacumina montium. Cumque transissent quadraginta dies. aperiens noe fenestram arce quam fecerat. dimisit corvum. Qui egressus non est reversus donec siccarentur aque super terram. Emisit quoque columbam post eum. ut videret si iam cessassent aque super faciem terre. Que non inuenit requiem pedibus suis. reversa est ad eum in arcam. aque enim erant super universam terram. Extendens manum apprehendit eam. et intulit ad se in arcam. Expectauit autem adhuc alios septem dies. et rursum emisit columbam ex arca. At illa venit ad eum circa vesperam. portans ramum olive virentibus foliis in ore suo. Intellexit ergo noe quod cessassent aque super terram. Et expectauit nichilominus alios septem dies. et emisit columbam. que non est reversa ultra ad eum. Anno sexcentesimo primo. primo mense. una mensis. diminute sunt aque super terram. Et aperuit noe tectum arce. et vidit quod siccum esset solum. Mense autem secundo. septimo decimo die mensis. exaruit omnis terra. Locutus est autem deus ad noe. dicens. Egredere de arca tu. et uxor tua. filii tui. et uxores filiorum tuorum tecum. Cuncta animantia que sunt apud te ex omni carne. tam in volucribus quam in bestiis. et universis reptilibus que reptant super terram. educ tecum. et ingredimini super terram. crescite et multiplicamini super eam. Egressus igitur noe. et filii eius. uxor eius. et uxores filiorum eius cum eo. Omnia animantia. et omne reptile. et universa uolatilia. que moventur super terram. secundum familias suas egressa sunt de arca. Edificauit autem noe altare domino. et tollens de cunctis pecoribus mundis. et de universis uolucribus mundis. obtulit holocausta super altare. Quorum odoratus dominus. placabilem habuit odorem. Et ait dominus ad semetipsum. Non maledicam amplius terre propter homines. Sensus enim et cogitatio humani cordis in malum prona sunt ab adolescentia sua. Non ergo ultra percutiam omnem animam viventem sicut feci. Cunctis diebus terre. sementis et messis. frigus et estus. estas et hyemps. nox et dies. non requiescent.

Benedixitque deus noe et filiis eius. Crescite et multiplicamini. et replete terram. Terror vester ac tremor sit super cuncta animantia terre. et super omnes uolucres celi. cum universis que mouentur super terram. omnes pisces maris manui vestre traditi sunt. Omne quod mouetur et uiuit. erit vobis in escam. quasi olera virentia tradidi vobis omnia. Excepto quod carnem cum sanguine non comedetis. Sanguinem quoque animarum vestrarum requiram de manu cunctarum bestiarum. et de manu hominis. de manu viri et fratris eius requiram animam hominis. Quicumque effuderit humanum sanguinem. fundetur sanguis illius. Ad imaginem quippe dei factus est homo. Vos autem crescite et multiplicamini. egredimini super terram. et replemini eam. Dixit quoque deus ad noe et filios eius cum eo. Ego ecce statuam pactum meum vobiscum. et cum semine vestro post vos. et cum omni anima que egressa est de arca. et cuncta animantia terre. Statuam pactum meum vobiscum. et non interficietur ultra omnis caro aquis diluuii. neque erit deinceps diluuium dissipans terram. Dixitque deus. Hoc signum federis quod do inter me et vos. et ad omnem animam viventem que est vobiscum in generationes sempiternas. Arcum meum ponam in nubibus. et erit signum federis inter me et inter terram. Cumque obduxero nubibus celum. apparebit arcus meus in nubibus. et recordabor pactorum meorum. que sunt inter me et vos. et omnem animam viventem que carnem vivificat. Non erunt ultra aque diluuii ad delendam universam carnem. Erit arcus meus in nubibus. et videbo eum. ut recordetur pactum sempiternum. quod pepigit deus inter se et omnem animam viventem. universam carnem que est super terram. Dixit ergo deus ad noe. Hoc signum federis quod pepigi inter me et omnem carnem que est super terram. Filii autem noe qui egressi sunt de arca. sem. cham. et japhet. Cham ipse est pater chanaan. Tres isti sunt filii noe. et ab istis disseminatum est omne genus hominum super terram. Cepitque noe vir agricola exercere terram. et plantauit vineam. Bibensque vinum inebriatus est. et nudatus in tabernaculo suo. Quod cum vidisset cham pater chanaan. nudatum scilicet patris sui. nunciauit duobus fratribus suis foris. Sem autem et japhet pallium imposuerunt humeris suis. et ingressi retrorsum operuerunt verecundiam patris sui. Facies eorum auersa erat. et patris nuditatem non viderunt. Expergefactus autem noe ex vino. cognouit quid fecerit ei filius suus minor. Et ait. Maledictus chanaan puer. seruus seruorum erit fratribus suis. Benedixitque sem et japhet. Benedictus dominus deus sem. sit chanaan puer seruus eius. Dilatet deus japhet. et habitet in tabernaculis sem. sit chanaan puer seruus eius. Vixit autem noe post diluuium trecentis quinquaginta annis. Et facti sunt omnes dies eius. nongenti quinquaginta anni. et mortuus est. Erant autem filii noe. sem. cham. et japhet. Nati sunt eis filii post diluuium. filii japhet. gomer. magog. madai. iauan. thubal. mosoch. et thiras. Filii gomer. aschenez. riphath. et thogorma. Filii iauan. elisa. et tharsis. cetthim. et dodanim. Ab istis diuise sunt insule gentium in regionibus suis. singuli secundum linguam suam. et familias suas in gentibus suis. Filii cham. chus. et mesraim. phut. et chanaan. Filii chus. saba. et euilath. sabatha. et regma. et sabathacha. Filii regma. saba. et dadan. Porro chus genuit nemrod. Iste cepit esse potens in terra. Et erat robustus venator coram domino deo. Propterea dicitur. Quasi nemrod robustus venator coram domino deo. Fuitque principium regni eius babylon. et arach. et achad. et chalanne in terra sennaar. De terra illa egressus est assur. et edificauit niniuen. et plateas ciuitatis. et chalach. inter niniuen et chalach. hec est ciuitas magna. Mesraim autem genuit ludim. et anamim. et laabim. et nephthuim. et phetrosim. et chasluim. de quibus egressi sunt philistiim. et caphthorim. Chanaan autem genuit sidonem primogenitum suum. et hetheum. et iebuseum. et amorreum. et gergeseum. et euheum. et aracheum. et sineum. et aradium. et samareum. et amathheum. Et postea dispersa sunt cognationes chanaanitarum. Fuitque terminus chanaan a sidone. ueniens gerara usque gazam. donec ingrediaris sodomam. et gomorram. et adamam. et seboim usque lasa. Hii filii cham. per familias suas. et linguas. in regionibus et gentibus suis. Sem quoque patri omnium filiorum heber. fratri autem iapheth maiori. ipsi quoque nati sunt filii. Filii sem. ela. et assur. et arphaxad. et lud. et aram. Filii aram. us. et hul. et gether. et mes. Arphaxad autem genuit sale. Sale vero genuit heber. Nati sunt heber duo filii. nomen uni phaleg. eo quod in diebus eius diuisa sit terra. Et nomen fratris eius iectan. Iectan autem genuit elmodad. et saleph. et asarmoth. et iare. et aduram. et uzal. et decla. et ebal. et abimahel. et saba. et ophir. et euilath. et iobab. Omnes isti filii iectan. Habitauit autem in mesa. eundo usque sephar montem orientalem. Filii sem per familias suas. et linguas. in regionibus et gentibus suis. Hec cognationes filiorum noe per populos suos. et gentes. Ab istis diuisi sunt populi in terra post diluuium.

Erat autem terra labii unius. et sermonum eorundem. Cumque proficiscerentur de oriente. inuenerunt campum in terra sennaar. et habitauerunt in eo. Dixitque alter ad proximum suum. Venite faciamus lateres. et coquamus eos igni. Habuerunt autem lateres pro saxis. et bitumen pro cemento. Et dixerunt. Venite. edificemus nobis ciuitatem et turrem. cuius culmen pertingat ad celum. et celebremus nomen nostrum antequam dispergamur in uniuersas terras. Descendit autem dominus ut videret ciuitatem et turrem quam edificabant filii adam. Et dixit. Ecce unus est populus. et unum labium omnibus. cepereque hoc facere nec desistent a cogitationibus suis donec opere perficiant. Venite igitur descendamus. et confundamus ibi linguam eorum. ut non audiat unusquisque uocem proximi sui. Atque ita dispersit eos dominus inde in uniuersas terras. et cessauerunt edificare ciuitatem et turrem. Propterea uocatum est nomen eius babel. quia confusum est ibi labium uniuersē terre. et inde dispersit eos dominus super faciem cunctarum regionum. Hec generationes sem. Sem centum annorum fuit. cum genuit arphaxad. biennio post diluuium. Vixitque sem postquam genuit arphaxad. quingentis annis. et genuit filios et filias. Arphaxad quinquaginta et trium annorum. genuit sale. Vixitque arphaxad postquam genuit sale. trecentis et tribus annis. et genuit filios et filias. Sale triginta annorum. genuit heber. Vixitque sale postquam genuit heber. quadringentis et tribus annis. et genuit filios et filias. Heber quadraginta et quatuor annorum. genuit phaleg. Vixitque heber postquam genuit phaleg. quadringentis et triginta annis. et genuit filios et filias. Phaleg triginta annorum. genuit reu. Vixitque phaleg postquam genuit reu. ducentis et nouem annis. et genuit filios et filias. Reu triginta et duorum annorum. genuit sarug. Vixitque reu postquam genuit sarug. ducentis et septem annis. et genuit filios et filias. Sarug triginta annorum. genuit nachor. Vixitque sarug postquam genuit nachor. ducentis annis. et genuit filios et filias. Nachor uiginti et nouem annorum. genuit thare. Vixitque nachor postquam genuit thare. centum et decem annis. et genuit filios et filias. Thare septuagenarius genuit abram. nachor. et aran. Hec generationes thare. Thare genuit abram. nachor. et aran. Aran autem genuit loth. Mortuus est aran ante thare patrem suum. in terra nativitatis sue. in ur chaldeorum. Duxerunt autem abram et nachor uxores. nomen uxoris abram sarai. nomen uxoris nachor melcha filia aran patris melche et patris iescha. Erat autem sarai sterilis. non habens liberos. Tulit thare abram filium suum. et loth filium aran filii sui. nurum suam sarai uxorem abram filii sui. et eduxit eos de ur chaldeorum. ut irent in terram chanaan. Cumque uenissent usque haran. habitauerunt ibi. Et facti sunt dies thare ducenti quinque anni. et mortuus est thare in haran. Dixit autem dominus ad abram. Egredere de terra tua. et de cognatione tua. et de domo patris tui. et uade in terram quam monstrabo tibi. Faciamque te in gentem magnam. et benedicam tibi. et magnificabo nomen tuum. erisque benedictus. benedicam benedicentibus tibi. et maledicam maledicentibus tibi. Et benedicentur in te uniuerse cognationes terre. Egressus est igitur abram sicut locutus est ei dominus. et ibat cum eo loth. Abram autem erat annorum septuaginta quinque. cum egrederetur de haran. Tulitque sarai uxorem suam. et loth filium fratris sui. uniuersamque substantiam quam possederant. et animas quas fecerant in haran. Et egressi sunt ut irent in terram chanaan. Cumque uenissent in eam. pertransiit abram terram usque ad locum sichimam. usque ad conuallem illustrem. Chananeus autem tunc erat in terra. Apparuit autem dominus abram. et dixit ei. Semini tuo dabo terram hanc. Qui edificauit ibi altare domino. qui apparuerat ei. Inde transgressus ad montana que sunt contra orientem bethel. tetendit tabernaculum suum. habens bethel ad occidentalem plagam. et hai ad orientalem. Edificauitque ibi altare domino. et inuocauit nomen eius. Proficiscebatur quoque abram gradiens et tendens ad austrum. Facta autem fame in terra. descendit abram in egyptum. ut peregrinaretur ibi. Preualebat enim fames in terra. Cumque prope fecisset ingredi egyptum. dixit ad sarai uxorem suam. Noui pulchram mulierem esse te. Et cum uiderint te egyptii. dicent. uxor huius est. Me interficient. et te reservabunt. Dic ergo quaeso. soror mea es. ut bene sit mihi propter te. et uiuat anima mea propter te. Cumque ingressus esset abram egyptum. uidere egyptii mulierem quia pulchra nimis esset. Et nunciauerunt principibus pharaonis. laudauerunt eam apud illum. Et sublata est mulier in domum pharaonis. Abram autem bene usi sunt propter illam. Fueruntque ei oues. et boues. et asini. et serui. et ancille. et asine. et cameli. Flagellauit autem dominus pharaonem plagis grandibus. et domum eius. pro sarai uxore abram. Quem uocauit pharao. et dixit ei. Quid est hoc quod fecisti mihi. cur non indicasti mihi quod uxor tua esset. Quam ob causam dixisti. soror mea est. ut tollerem eam mihi in uxorem. Nunc ergo uxor tua. tolle eam. et uade. Mandauitque pharao super abram. homines. et deduxerunt eum. uxorem illius. et omnia que habebat. Ascendit igitur abram de egypto. ipse. et uxor eius. et omnia que habebat. et loth cum eo. ad austrum. Fuit autem abram dives nimis. in possessione auri et argenti. Et reuersus est per uiam qua uenerat. de austro usque bethel. ad locum in quo prius fuerat tentorium eius. inter bethel. et hai. ad locum altaris quod fecerat ibi prius. Et inuocauit ibi nomen domini. Habuit autem et loth qui abierat cum abram. oues. et boues. et tentoria. Et non capiebat eos terra ut habitarent simul. Erat enim substantia eorum multa. et habitare non poterant pariter. Unde orta est rixa inter pastores pecorum abram. et pastores pecorum loth. Porro tunc habitabat chananeus. et pherezeus in terra illa. Dixit autem abram ad loth. Ne quaeso sit iurgium inter me et te. et inter pastores meos et pastores tuos. Fratres enim nos sumus. Nonne ecce uniuersa terra coram te est. Recede a me obsecro. Si ad sinistram ieris. ego dexteram tenebo. Si tu dexteram elegeris. ego ad sinistram declinabo. Eleuauit igitur loth oculos suos. et uidit omnem circa regionem iordanis. quae uniuersa irrigabatur. antequam subuerteret dominus sodomam et gomorram. sicut paradisus dei. et quasi egyptus uenienti contra segor. Elegit sibi loth regionem iordanis. et profectus est ab oriente. Et diuisi sunt fratres. Abram habitauit in terra chanaan. loth autem habitauit in ciuitatibus regionis iordanis. et tendebat tentoria usque sodomam. Erant autem uiri pessimi. et peccatores coram domino nimis. Dixit autem dominus ad abram. postquam separatus est loth ab eo. Leua oculos tuos. et uide de loco in quo nunc es. ad aquilonem. et ad meridiem. ad orientem. et ad occidentem. Omnem terram quam tu uides. tibi dabo eam. et semini tuo usque in sempiternum. Et ponam semen tuum sicut puluerem terre. si quis potest hominum numerare puluerem terre. semen quoque tuum numerabitur. Surge. et perambula terram in longitudine sua. et in latitudine eius. quia tibi dabo eam. Mouit igitur abram tentoria sua. et uenit habitauitque iuxta conuallem mambre. quae respicit libs. Edificauitque ibi altare domino.

Factum est autem in diebus amraphel regis sennaar. arioch regis pontici. chodorlahomor regis elamitarum. et thadal regis gentium. Fecerunt bellum contra bara regem sodomorum. et contra bersa regem gomorrae. contra semeber regem adamae. et contra semeber regem seboim. et contra regem bale. quae est segor. Omnes isti iuncti sunt in uallem siluestrem. quae est salis lacus. Duodecim annis seruierant chodorlahomor. et anno decimo tertio recesserant a dominatione eius. Igitur anno decimo quarto uenit chodorlahomor. et reges qui erant cum eo. et percusserunt raphaim in astaroth carnaim. et zuzim cum eis. et emim in ciuitate arbee. et horreos in monte seir. usque ad terebinthum pharan. quae est in deserto. Reuersi sunt autem et uenerunt ad fontem iudicii. qui nunc dicitur cades. et percusserunt omnem regionem amalechitarum. sed et amorreum habitantem in asasonthamar. Egressi sunt autem rex sodomorum. et rex gomorrae. et rex adamae. et rex seboim. et rex bale. quae est segor. et ordinauerunt contra eos bellum in uallem siluestrem. contra chodorlahomor regem elamitarum. et thadal regem gentium. et amraphel regem sennaar. et arioch regem ponticum. quattuor reges contra quinque. Porro uallis siluestris habebat puteos multos bituminis. Fugerunt autem rex sodomorum. et gomorrae. et corruerunt ibi. et qui remanserant fugerunt ad montana. Tulerunt autem omnem substantiam sodomorum et gomorrae. et uniuersas escas. et abierunt. Tulerunt et loth. et substantiam eius. filium fratris abram. et abierunt. Habitabat autem loth in sodomis. Et uenit fugiens qui nunciaret abram hebreo. qui habitabat iuxta conuallem mambre amorrei fratris escol. et fratris aner. Hi enim erant confederati abram. Quod cum audisset abram captum esse loth fratrem suum. numerauit trecentos decem et octo uernaculos suos natos in domo sua. et persecutus est usque dan. Et diuisis contra eos seruis suis nocte. percussit eos. et persecutus est usque hoba. quae est a sinistris damasci. Et reduxit uniuersam substantiam. loth quoque fratrem suum. et substantiam eius. mulieres quoque et populum. Egressus est autem rex sodomorum in occursum eius. postquam reuersus est a cede chodorlahomor. et regum qui cum eo erant. in ualle saue. quae est regia. Melchisedech autem rex salem. proferens panem et uinum. erat enim sacerdos dei excelsi. benedixit abram. et ait. Benedictus abram deo excelso. possessori celi et terre. et benedictus deus excelsus. qui protexit hostes tuos de manibus tuis. Et dedit ei decimas ex omnibus. Dixit autem rex sodomorum ad abram. Da mihi animas. cetera tolle tibi. Cui respondit abram. Leuo manum meam ad dominum deum excelsum possessorem celi et terre. a filo tenuis usque ad corrigiam calciamenti. non accipiam ex omnibus que tua sunt. ne dicas. ego ditaui abram. Excepta hac sola re quam comederunt iuuenes. et partibus uirorum qui uenerunt mecum. aner. escol. et mambre. isti accipient partes suas.

Post hec factum est uerbum domini ad abram in uisione dicens. Noli timere abram. ego protector tuus sum. et merces tua magna nimis. Dixit autem abram. Domine deus quid dabis mihi. ego autem dimittam sine liberis. et filius procuratoris domus meae. hic damascus eliezer. Et ait abram. Mihi autem non dedisti semen. et ecce uernaculus meus heres meus erit. Statimque sermo domini factus est ad eum dicens. Non erit heres tuus iste. sed qui egredietur de utero tuo. hic possidebit hereditatem tuam. Eduxitque eum foras. et ait. Suspice celum. et numera stellas si potes. Et dixit ei. Sic erit semen tuum. Credidit abram deo. et reputatum est ei ad iustitiam. Dixit quoque ad eum. Ego dominus qui eduxi te de ur chaldeorum. ut darem tibi terram hanc. et possideres eam. At ille ait. Domine deus unde scire possum quod possessurus sim eam. Respondens dixit ei. Sume mihi uitulam trimam. et capram trimam. et arietem trimum. turturem quoque et columbam. Qui tulit cuncta hec. et diuisit ea per medium. et contulit contra se inuicem partes. aues autem non diuisit. Descenderuntque uolucres super corpora. et insedit eis abram. Cumque occubuisset sol. sopor irruit super abram. et ecce horror magnus et tenebrosus inuasit eum. Dictumque est ad eum. Scito prenosticando. quod peregrinum futurum sit semen tuum in terra non sua. et seruient ei. et affligent eos quadringentis annis. Sed et gentem cui seruient ego iudicabo. Et post hec egredientur cum substantia multa. Tu autem ibis ad patres tuos in pace. sepultus in senectute bona. Generatione autem quarta reuertentur huc. Nondum enim completa sunt peccata amorreorum usque ad presens tempus. Cumque occubuisset sol. et caligo facta esset. apparuit clibanus fumans. et lampas ignis transiens inter diuisiones illas. In die illa pepigit dominus fedus cum abram dicens. Semini tuo dabo terram hanc. a fluuio egypti usque ad fluuium magnum. fluuium euphraten. cinei. et cenezei. et cedmonei. et hetthei. et pherezei. et raphaim. et amorrei. et chananei. et gergesei. et iebusei.

Sarai autem uxor abram non pariebat ei liberos. habens ancillam egyptiam nomine agar. Dixitque sarai ad abram. Ecce conclusit dominus uulnam meam ne pariam. ingredere ad ancillam meam. forsitan saltem ex illa habebo filios. Cui cum adquieuisset abram. tulit sarai agar egyptiam ancillam suam. post decem annos quam habitare coepit in terra chanaan. et dedit eam uiro suo uxorem. Qui ingressus est ad illam. Et concepit. Quae cum se uidisset concepisse. despexit dominam suam. Dixitque sarai ad abram. Iniuria mea tibi. ego dedi ancillam meam in sinum tuum. quae cum se uidisset concepisse. despexit me. iudicet dominus inter me et te. Cui respondit abram. Ecce ancilla tua in manu tua est. utere ea ut libet. Et cum afflixisset eam sarai. fugit illa. Inuenit autem eam angelus domini iuxta fontem aquae in deserto. qui est in uia shur. Et dixit ei. Agar ancilla sarai. unde uenisti. et quo uadis. Quae respondit. A facie sarai dominae mee ego fugio. Dixitque ei angelus domini. Reuertere ad dominam tuam. et humiliare sub manibus eius. Et rursum. Multiplicans. inquit. multiplicabo semen tuum. et non numerabitur prae multitudine. Et ait. Ecce concepisti. et paries filium. uocabisque nomen eius ismahel. eo quod audierit dominus afflictionem tuam. Ipse erit homo agrestis. manus eius contra omnes. et manus omnium contra eum. coram cunctis fratribus suis figet tabernacula. Uocauit autem nomen domini qui loquebatur ad se. tu deus qui uidisti me. Et dixit. Etenim hic uidi posteriora uidentis me. Propterea uocauit puteum. cui apparuit uiuens et uidens me. Factum est autem post reditum eius. ut uenerit ad puteum iuramenti. Et genuit agar filium abram. uocauitque abram nomen filii sui quem genuit agar. ismahel. Octoginta sex annorum erat abram. cum ei nasceretur ismahel ex agar.

Cumque abram nonaginta et nouem annorum esset. apparuit ei dominus. et dixit ei. Ego deus omnipotens. ambula coram me. et esto perfectus. Et ponam pactum meum inter me et te. et multiplicabo te nimis. Cecidit abram pronus in terram. Et locutus est deus ad eum dicens. Ego sum. ecce pactum meum tecum. eris pater multarum gentium. Et non uocabitur ultra nomen tuum abram. sed erit nomen tuum abraham. quia patrem multarum gentium constitui te. Et faciam te crescere quam maxime. et ponam te in gentibus. reges ex te egredientur. Et statuam pactum meum inter me et te. et inter semen tuum post te in generationibus suis. pactum sempiternum. ut sim deus tuus. et seminis tui post te. Et dabo tibi. et semini tuo terram peregrinationis tue. omnem terram chanaan in possessionem perpetuam. et ero deus eorum. Dixit quoque deus ad abraham. Et tu ergo custodies pactum meum. et semen tuum post te in generationibus suis. Hoc pactum meum quod obseruabitis inter me et uos. et semen tuum post te. circumcidetur ex uobis omne masculinum. Et circumcidetis carnem preputii uestri. ut sit in signum fedus inter me et uos. Puer octo dierum circumcidetur ex uobis omne masculinum in generationibus uestris. Tam uernaculus quam emptitius. circumcisione circumcidetur. Et erit pactum meum in carne uestra. pactum sempiternum. Masculus cuius preputii caro circumcisa non fuerit. delebitur anima illa de populo suo. quia pactum meum irritum fecit. Dixit quoque deus ad abraham. Sarai uxorem tuam non uocabis nomine eius sarai. sed sara erit nomen eius. Benedicamque ei. et dabo tibi de illa filium. benedicamque ei. et erit in nationes. reges populorum orientur ex ea. Cecidit abraham in faciem suam. et risit. Dixitque in corde suo. Putasne centenario nascetur filius. et sara nonagenaria pariet. Et dixit ad deum. Ismahel coram te uiuat. Cui ait deus. Sara uxor tua pariet tibi filium. uocabisque nomen eius isaac. Et constituam pactum meum apud illum. pactum sempiternum. et semini eius post eum. Pro ismahel quoque exaudiui te. Ecce benedicam ei. et crescere faciam. et multiplicabo eum nimis. Duodecim principes generabit. et faciam illum in gentem magnam. Pactum autem meum statuam ad isaac. quem pariet tibi sara tempore isto in alio anno. Postquam locutus est ad eum. ascendit deus abraham. Et tulit abraham ismahel filium suum. et omnes uernaculos domus suae. et uniuersos emptitios. omne masculinum de uiris domus abraham. et circumcidit carnem preputii eorum statim in die hac. sicut locutus est ei deus. Abraham nonaginta et nouem annorum erat. cum circumcideret carnem preputii sui. Ismahel quoque filius eius tredecim annorum erat. cum circumcideretur caro preputii eius. In die hac circumcisus est abraham. et ismahel filius eius. Et uniuersi uiri domus eius. uernaculi. et emptitii. et alienigene. circumcisi sunt cum eo.

Apparuit autem ei dominus in conualle mambre sedenti in ostio tabernaculi sui. Et uidit tres. et adorauit. Dixitque ad unum. Domine. si inueni gratiam coram te. ne transeas seruum tuum. Sed afferam pauxillum aquae. et lauate pedes uestros. et requiescite sub arbore. Ponam buccellam panis. et confortate cor uestrum. Postea transibitis. Quia ideo declinastis ad seruum uestrum. Dixerunt. Fac sicut locutus es. Festinauit abraham in tabernaculum ad sara. et dixit ei. Accelera. tria sata similae commisce. et fac subcinericios panes. Ipse ad armenta cucurrit. et tulit inde uitulum tenerrimum et optimum. deditque puero. qui festinauit et coxit. Tulit quoque butyrum et lac. et uitulum quem coxerat. posuitque coram eis. Ipse autem stabat iuxta eos sub arbore. Cumque comedissent. dixerunt ad eum. Ubi est sara uxor tua. Respondit. Ecce in tabernaculo est. Et ait. Reuertens ueniam ad te tempore isto. uita comite. et habebit filium sara uxor tua. Quod audiens sara. risit post ostium tabernaculi. Erant autem ambo senes. et prouecte etatis. desieratque sara fieri mulieribus menstruis. Risit ergo sara. dicens. Postquam consenui. et dominus meus uetulus est. uoluptati dabo operam. Dixit autem dominus ad abraham. Cur risit sara dicens. Numquid uere parturiam anus. Ego autem transeo ad tempus reuertens ad te. uita comite. et habebit sara filium. Non uocauit. Non enim risisti. Surrexerunt inde uiri. et direxerunt oculos contra sodomam. Abraham simul gradiebatur deducens eos. Dixit autem dominus. Numquid celare possum abraham quae gesturus sum. Cum futurus sit in gentem magnam. et robustissimam. et benedicendae in illo omnes gentes terrae. Scio enim quod praecepturus sit filiis suis. et domui suae post se. ut custodiant uiam domini. et faciant iustitiam. et iudicium. ut adducat dominus super abraham cuncta quae locutus est ad eum. Et ait. Clamor sodomorum et gomorrae multiplicatus est. et peccatum eorum aggrauatum est nimis. Descendam et uidebo utrum clamorem qui uenit ad me opere compleuerint. an non est ita. ut sciam. Conuersi uiri abierunt inde. et uenerunt sodomam. Abraham autem adhuc stabat coram domino. Et adpropians ait. Numquid perdes iustum cum impio. Si fuerint quinquaginta iusti in ciuitate. perdes eos. et non parces loco propter quinquaginta iustos. si fuerint in eo. Absit hoc a te. ut rem hanc facias. et occidas iustum cum impio. fiatque iustus sicut impius. Non hoc facit omnis terra. qui iudicat uniuersam terram. non facies iudicium. Dixit dominus. Si inuenero sodomis quinquaginta iustos in medio ciuitatis. dimittam omni loco propter eos. Respondens abraham ait. Quoniam semel coepi loquar ad dominum meum. cum sim cinis et terra. Forsitan quinquaginta iustorum quinque minus sint. delebis pro quinque omnem urbem. Et ait. Non faciam si inuenero ibi quadraginta quinque. Rursum ait. Quadraginta inuentis. quid facies. Ait. Non percutiam propter quadraginta. Dixit. Ne quaeso indigneris domine. si adhuc quid loquar. Forsitan inuenientur ibi triginta. Respondit. Non faciam si inuenero ibi triginta. Ait. Quia semel coepi loquar ad dominum meum. Forsitan inuenientur ibi uiginti. Ait. Non interficiam propter uiginti. Rursum ait. Ne quaeso indigneris domine. si adhuc loquar semel. Forsitan inuenientur ibi decem. Respondit. Non interficiam propter decem. Abiit dominus postquam cessauit loqui ad abraham. et abraham reuersus est in locum suum.

Duo autem uespere uenerunt sodomam. Et lot sedebat in foribus ciuitatis. Quos cum uidisset surrexit. et ibat obuiam eis. Et adorauit pronus in terram. Dixitque ad eos. Ecce domini declinate quaeso in domum serui uestri. et manete ibi. lauate pedes uestros. et mane consurgetis. et ibitis in uias uestras. Qui dixerunt. Minime. sed in platea manebimus nocte. Ille autem uehementer eos coegit. ut declinarent ad eum. et intrarent domum eius. Fecitque eis conuiuium. et coxit azymos panes. et comederunt. Antequam irent cubitum. uiri ciuitatis sodomorum circumdederunt domum. a puero usque ad senem. omnis populus simul. Et uocauerunt lot. dixerunt ei. Ubi sunt uiri qui introierunt ad te nocte. educ eos huc. ut abutamur eis. Egressus lot ad eos ostium post se clausit. et ait. Nolite fratres mei nolite malum facere. Habeo duas filias quae necdum cognouerunt uirum. educam eas ad uos. et abutimini eis sicut placuerit uobis. dummodo uiris istis nolite facere quicquam. quia ingressi sunt tectum trabis meae. Dixerunt autem. Recede illuc. Et rursum. Unus. inquit. intrauit hospes. numquid non et iudicare uult. Nunc affligemus te amplius quam illos. Et uim faciebant lot nimis. Et prope erat ut effringerent ostium. Tulerunt autem uiri manum suam. et introduxerunt lot ad se in domum. et ostium clauserunt. Eos autem qui foris erant. percusserunt caecitate. a minimo usque ad maximum. ita ut ostium inuenire non possent. Dixerunt quoque uiri ad lot. Habes hic quempiam tuorum. generum. aut filios. aut filias. aut si quem alium habes in ciuitate. educ

Jos. Quidam amici eius alti
tudinis nre cum impetu mouen
tur nec ulla humana potuit ui
dere spiritum cuiusquam ali
cuius ubi dicit nec inde bel cui
nec uenit sentiri cur ri. rac
cerlendo sepe mala ꝙ requel
cum occasa reliquerione cum
quam requisiui timet quep bene u
tam uadat. ꝙ quil homo. nō
tam spe. ꝙ ipsa ire corpore spi
ritui. ꝓuida rimmortali futur
renouatur. nec nam tam
a summa ꝑfecta ꝙ ita creatio rege
nationis nre. ꝙ bapō. ad
mirabilium. Qs. xv. cubitis ex
creuit aqua sup omnem alti
tudinem montiū. vij. q. xvij.
xv. finxe. terra ad uitā quicq
occonatur signa tuar reliquer
one ly ꝙ sacramentum relique
rationiū. requietis. transfen
dit omne capiens nam sup ea
tur ri. positur in da aquave dle al
titudine reliquerationi qui
cem. xqz. lxx. a vij. xqz. ab
octo nominat. communio
ut ruq; utruq; numo. e. l. di
cit ecclesia e aqua. omnia
dans. confirmans dē bap
tismi. abundine. in oculum
do nouo homine. adnenen
dam quem. radem reliquer
quinis.

Adiuzit. alle. dello tpis
intelligi pot. sequo. dicam
e. ſ. de diu. ſs. ſu. a. sine. terebā
tur ut congregant in unum
loc. ne appareat. nec adducē
tur ablatā aquil. diluuij ſa

Quinde
cim cubi
tis sum
puntur
tres ꝛ
tuarem
talem. n
altitudi
nem mō
tium. ſā
diluuiū
fuisse. ꝛ
quantā
e hodie.

Jō. mag
terea ada
ua. quā
aquatilia
pierunq;
de ma
lectissa ē
tum mul

Re
cūlum
aque ꝛ
videtur
q omīs eluuio
decurrit poe
cultus meat. ad
abissū reclame.
ugem illud. ad
loc nō. cerunt
su. redeunt.

Jos. Re
cessit
archa. mē. vij.

Quinde
cim cubitis sum
puntur tres ꝛ
tuarem talem. n altitudinem montium tā
diluuiū fuisse. ꝛ quantā e hodie.

Jō. magterea ada ua. quā aquatilia pierunq; de ma lectissa ē tum mul

Re cūlum aque ꝛ videtur q omīs eluuio decurrit poe cultus meat. ad abissū reclame. ugem illud. ad loc nō. cerunt su. redeunt.

Jos. Recessit

columbā ꝯcarcha. Arcilla ue-
nit adeum aduelpam. portans-
ramū oliue turtrumq; foliis sue
fuo. I nuellens ḡ noe qđ eslaſſēt
aque. fup ꝑam. ꝯpectauitq; n
chomm̄. vij. dies alios. remilit
columbā que nō ultra reūſa ad eum. I gr̄ ꝯgrecta ē cū mo p̄mo an-
no. p̄mo mēſe. p̄mo die mēſis imm
nute ſūc aque ſup ꝑam. z appſl
noe. rectum archē. alpexit tudq;
qđ ꝯ ſiccata ēēt ſup ficiē ēē. Me
ſe ſcđo. vij. iuneſima die mēſis.
arefacta z ſm. L ocutuſq; ē aūt
đs ad noe dicens. Egrđe de
archa. tu. z uxor tua. z filij tui. z
uxores filiorū tuoꝝ tēcū. omnia q;
apud te ſunt de cūcta carne
ā mola tibi ginbestijſ. z reptilibus
repalibus ꝙ reptant ſup ꝑam. ed-
uc tē. z egredimini ſup ꝑam.

lunda ꝓpē ſperena
ramo paragonem.
ſpiritalem oliue fru
ctuoſum ſuccubi
uentio ſignans mi
tos gentā eccliam
baptizatoꝝ. ſi pmē
do cantauit. i. defuit
ꝑfecte tempore mo
re columbe. tanqđ
mo dſtulo partis ad
unitatis hoc tacitum
adduxi.

Se ꝛ. Septimo inde
p. a. ſme noe. i. p̄
ui ſtrenui anni
apparuit arche. ſcđo
q; mēſe. vi. eſt
reuelatur. ſi q; uīſi
uncima. vij. die
ſecti mēſis cū tanqđ
ſtinxi ſit baptizan
di mētis. q; tuna
nō die. vij. ſed
eēnm ſecti mēſis.
xxviij. reſurrectiōi
emp̄ ꝙ primitus
quo baptiſmi ꝑfec
qui mūs communi
one accpit. i. ꝑfectā
actionē ſē. mo addi
to. ꝙ uer unitatis
unctiō.

Egrđe de ar
ſm ſuam ꝙ cun
qui pilluncta un
uerſ. q; mūe cam
on cupiſſē adi. q.
ſpō a. u. c. ſi; mue

qđ ſi. Cūq; impleſ ſme mens reſidatur ꝑme ſacre bonechemo.

ſurrectione ſup
ꝑcata pace ꝓpin
corpꝰ ſal debet
nulla mundiciā
tacit inchgen
na ut oncupi
centia reſtituat

Creſcite ꝛ multiplicamini ſup ꝑam.
Egreſſus ē ḡ noe. z filij ei. uxor ei. z uxores
filioꝝ ēius. Oēa. Omīa animā. uiuētē
ꝛ reptilia. que reptant ſup ꝑam. ſ genꝰ
ſuum. de archa egreſſa ſunt. Edifica
uit aūt noe altare dño. ꝛ tollens de cūc
ti pecoribꝰ ꝛ uolucribꝰ mundis. obſtu
lit holocauſta ſup altare. odorauitq; ē dñs
odorem ſuauitatis. z ait ad eum. Dnon
quā ultra maledicā terre ꝓpter homines. Sen
ſus enim ꝛ cogitatio hoīum. ꝑna ſunt
in malū. abadolescentia ſua. Dnon g
ultra ꝑcutiam omnē animam uiuentē ſic
feci cunctis diebꝰ terre. ſemꝰ ꝛ meſſis. frigꝰ
ꝛ eſtus. eſtas ꝛ yems. nox. z dies. nō ceſſa
bunt.

Benedixitq; dñs noe. z filijs ei. z dixit
ad eos. Creſcite ꝛ multiplicamini. ꝛ re-
plete ꝛram. ꝛ ēor acqremini. ſit ſup
cunctā animā ꝛre. ꝛ ſup oēs uolucres cē
li. cūctis que mouent ſup ꝛram. Omnes
pisces maris manui uē tradi ſunt.

puenitū. tuq; nec lac
mēti ꝑcati egreſſi. z deare
cha exeūtes. de ſpēs ꝑuene
nient. requē malectantes
pmultā inuenies.

Arcollens decunctī
ꝛ ingreſſa ſunt marchi
munda. z immunda. aīa
lia. ſi ꝙ egreſſum nōſcerē
tur. dñs. munda. quō
aut. ſi peccatum omitten
ꝺ. ſic ſcr. z addidit. que
tangere bonitatē. doāt
dignū. ſunt nouū. z
inculgemia. figuntur
ſ ut ꝑcm ultro. adole
ꝓpetrat. ſtatuerem. hi
adgratē bonitatem.

Genē. immundis. ix. xx. vij.
Sensus. ꝛ. z. hoīm ꝺ
mitto uae. hoc gratibel ut
ſit ꝙ corruptionē natū
g. quidē abomni eternitatē
deiectus. ſuppſtit. gerer
ꝛpuerū. eam. z. mihi hoc.
quid omne ſuccumbit
repmat manui. omne bo
num nature culpa uitat
ꝛp̄ſtinum. nec ꝙ plāt
ꝛ aliquid. nec ꝙ ui
ſi qui uicer. dñi.

Genē. Creuit ac. ꝛ. z. homo ſi rationabilibꝰ. ſi
rationabilibꝰ. placuit. z ſi
ſi dicatur nec ab animalib;
ſed hominib; tamen. q.
conſ̄ natura. ſuppōnit. ꝺ
equali uelle nīhil. vñ. an
tiqui patrē. ſi regeret. hoīē.

IX

Et omne q̄ mouet̄ q̄ uiuit erit uob
escabum. Quasi holera uiuentia
tradidi uob oīa. excepto q̄ carnē cum
(q. fidei anime in sanguine)
sanguine nō mandet. Sanguinē enī
(omnium hominū)
animaꝝ uestraꝝ requiram de manu cuncta
(omnium hominū)
bestiaꝝ. & de manu hominis de manu
(omnē hominē pro omni hominis uite ultiōe)
uiri. & de manu fratris eius requiram animam
(et uno omis)
hois. Quicq̄ fuderit sanguinē humanū. fundet̄
sanguis illius. ab homine quippe factus est̄
homo. Vos aūt crescite. & multiplicamini. & in
gredimini sup̄ terram. & impleate eā. Dixit
deus ad noe. & ad filios eius cum eo. Et ego ecce
statuam pactū
meū mecū uobīs. & cū semine uestro p̄ uos. & ad omnem
animā uiuentē quē cū uobīs. tam in uolucribus quā in
iumentis. & pecudibus terre. cunctisq̄ que egrella sunt de
archa. & uniuersis bestijs terre. statuā pactū meum
uobīs. & nequaq̄ ultra deleā omnē carnē aq̄ diluui
uij. nec erit deinceps diluuium dissipans
omnē terram. Dixitq̄ deus. hoc est signū
federis. q̄d do. inter me & uos. & ad omnem
animā uiuentē quē uobīs. in generationes

(hec sententia declaratur ponenda ante)

(Sanguis carnium omnes illas uidet̄ prohibuisse. propter ritum gentium abhorrentem a dominico sacrificio.)

(Q. aruit duos colores hic. et ruleum. q̄ uno nuncupat̄ ab antiquis q̄ppe arcuo ignio q. uentorum densitate. infime elementi. uidet̄ ruleus color. sicut ignis. in nubibus esse.)

(Post diluuium noe in ebriatus est̄. et in nuditate. uino posse inebriari. nec enī ante diluuium. legunt̄ homines uinum potasse. q. planatur uineam. inuidia demonis. et ruere in nuditatem. et ludos lasciuos.)

(Q. quod ē nudus cham uidit̄ pudenda patris. et nudauit. et ridendo annunciauit fratribus. sem. et japhet. qui aperto uestimento. ingressi sunt. et operuerunt nuditatem patris. et uersa sunt facies eorum. ne uiderent quodammodo patris pudenda.)

sempiternas. Arcum meū po
nā in nubib; & erit in signum fœdis
inter me & terram. Cumq; obduxero nubib; cœlum. apparebit arcus
(cerulei coloris designat̄)
meus in nubib; & recordabor fœdis
(omnes f habet)
mei. uobīs & cūctis animabus uiuentibus. que
carnem uegetant̄ in terris. non erunt ultra
aque diluuij. ad delendā omnem
ūlam carnem. Erit q; arcus
meus in nubib; & intuebor illum. & re
cordabor fœdis sempiterni. qd
(omnes f habet)
pactum ē inter deū. & omnem animā uiuentem
in uniūse carnis. que ē sup̄ terram. Dixitq; deus noe. hoc erit
signum fœdis. q. statui inter me
& omnem carnē sup̄ terram.
Erant ergo filij noe. qui egressi sūt de arca. sem.
(omnes. cham. et iapheth. et uxores.)
cham. & japheth. porro cham. ipse est pater chanaam
Tres isti filij sunt noe. ab his dispersum ē
omne genus humanū sup̄ uniuersam terram. Cepitq;
(homo fuit)
noe uir agricola. exercere terram. & plantauit uineā

(Arcum dedit deus insignum securitatis. ne homines forma doloris uiderent. aliter uidetur esse delectabile. plurimis nubium. uarietatibus. et speciebus. uel diuerso positu. et aspectu. ut ab omnibus uideri possit. et quacunque tribulatione ad eum ab ullo mortalium. uel quilibet. uel quicunque. ultima die archus sit. nisi exhibeat. sibi. et omnibus nubes misericordie. ante damnum ut sustineat. plurimum potest ante expectationem animarum ad penitentiam.)

(Et erant filij noe. qui egressi sunt de arca. sem. cham. et japheth. hi sunt patres omnium gentium. quæ habitant̄ in uniuerso orbe. post diluuium.)

nem. Legimus. et factum est ita. homines uidelicet misericordes. uenienem uidentes. ad eum conuolabant. ut eum tegerent. et uestimentum eum ignitum faciem uirum. uestimentum enim ignitum. faciem uirum. uestis nuptialis. memoria. pectus. pallio enim ē inuolutus non expectatur sumere. cham. inde. q. fine ce dñi. et uestib; suis nuncians. q. peum ē nanu. et uestimentum. q. erat in pallio absconsum ut tectum. ideo fit ut sui
(omnes. hinc)
fratres. sua
rum stupe
re. q. gens ul
tra christianos
efficiantur.
Paulatim
legem. et
ipsa in
testimonium
ecclie

X

urbonorem nullo prestante. qđ ita nunc fiat pstruam.

Benedixit. xpc ch̃ mbeturad dum pallium nudat. deuenit ad tabernaculū filiorū noe. nec potuit ei ol languenti fili. tūc nudata ē mortalitat carnis. nudi sanctorum genitr tuitrea. vpl aut uocauit nudit. q̃ q. sem. z iapheth. di nutrit. di tapīa. q̃ q. tutum. z di. iapetmal. ddit.

Quod ī mystīs. dicit malevita medicante reprimēdo. qñ pharisei qui ex circūcisione dñi. agnoscentes deq̃ apl̃i. ñ multo qui ex puro ex quo genuit. nunciante. ibi rang̃ ipacem angelū concurrentes.

Gry. sm̃ moralibꝫ. li. xx. ca. Medicidit chanaan. ꝯ sp̃m nutat dñm ula peccā. h̃ ma uidentiā mā. correctione ne. mer. ūndo ap̃ narione reprobꝫ quisētus sm̃ p. ut dicit. a dono di. qui ꝯ nit ecy. quia celabit. ds qui ꝯ potentia flagella ñ tenuit. q̃ si num pibit. quasi nequitia chām peccantē. ñ iguata. z di. q̃ dicit. cui chanaan. puer ꝛ. pater peccantē. ītuit. sām aut pter. q̃ reprobꝫ. negnaa hereda. pleat. ꝙ ut impōsitum.

Ihs. Dilatet de iaph. z habitet in tabernaculis sem. vpe. z sit ei ꝙ seruus patriarche. z ppe. z apostol. Iapheth. pat̃ gentium. z qui latinus dicit. z enim gentil. ppl̃s. qui. ī ppheta. apli

Et benedixit uni. ī medio patriarū. et nudatus ī tabernaculo fu

O. Quod ē iudicii. cham pat chanaan. uerenda patris sui nudata. nūciauit duobꝫ fr̃ibꝫ sui. A cū sem. iapheth. pallium imposuerūt in humūl sui. ē ꝛ. ꝛ. ꝛ.

ra ingnicupiorare uraunti
dem ap̃ut. r fiunt autem e
ditiande turres. que in
gre eium. spē apt̃ē po
nit. ul ggnt. ē alios.

Tnpnum alterū. q̄ p̃
mum fuit babilonio. que
dicitur nimuē que ꝓ
penetrauam. pulchra ap
pellat.

Jer. Artūo rē. excepit ra
pum. aquib; hostes ꝑa uo
luntate fuit. quippe
pluerit uocabant. r celui
qui ꝑa plulynym dicit ſ
quos nos corrupto pale
nos dicim. scr̃ūo v. gen
tes nob ignote fuit. quibꝫ
lo ethiopico fuerūt. p̃late
tunc auē iam. agaza ul
adgeremo. l fines egipti.

Th enomina ignorant
ut qua dicere sunt genes
bello ethiopico ut gnauit
que nomina nō habent.

Fa ganchi qui ante dictum
unitalem teneret.

De eim. deb nomi time
logutē. q; ei generatōe. ꝛa
tionis significem. p̃ q̄nē.

Heber qui cognomē au
tē noe fert. uerum q; helue
tarū gentiū appellat. qua
gentium genitio adhuna
am manūt. quo ꝙ ꝓabili
ter ebreos dm̃ anguli ve
bitos. trāſlatiuo nomine q̄

Fuit autē ꝓnapuū regni ei. babilon
arach. ꝙ archath. r calane mitra. semnaar;
dē ta illa. egressus ē assur. r edificauit ni
nuen. r plateas ciuitatis. r cale. R e
sen quoq; inter nimuen. r cale. hec ē ciui
tas magna. A tū mesraim. genuit
ludym. r anamim. r laabim. r nepthuim. ē
phetrusim. r chelusim. de quib; egressi sunt
phylistim. r caphthorim. C hanaan aū
genuit sydonem. p̃mogenitū suū. r cheū. r iebuseū.
r amorreū. r gergeseū. r eueū. r aracheum. aneum. r
aradiū. r amaruchē. r amaruheū. r phos dissemināti sunt
ppli chananeoꝝ. F actaq; sunt ēmiū chananeoꝝ.
uerus gerar. usq; gazam. donec ingredi
aris sodomā. r gomorrā. r adamam. r seboim. usq;
lasa. hi sunt filij cham. in cognationib; r linguis. ē
gentionib; rū. usq; r genab; fuit. D eterū q; nati sē
patres filios suos. habet. r eraphech maiore si
ly sem. elam. r assur. r arphalach. r lud. A quo tra
r aram. r filij aram. hus. r hul. r gether. r
uba the. ethiopo. a hic patre usq; ad iudaicum. omnium tenent.

Hec generatio
nes. A rū arphalat genuit sale. de
quo ortus ē heber. F actaq; sunt he
ber. filij duo. D omus. phaluch. eo q.
in diebꝫ eius diuisa ſt tra. r nom fr̃is ei. rectan. Qui
rectam. qui genuit elmodad. r saleph. r asarsamoth.
iarech. r adhuran. r uzal. r dicla. r ebal. r abimael. saba.
ophir. r euila. r iobab. O nes iſti. filij rectam.
E t facta ē habitatio eoꝝ. de mesla. p̃gentib; usq;
sopar. montē orientalē. I sti sunt filij sem. ſ cogna
tiones. r linguas. r regiones in gentib; suis. H ec
familie noe. iuxta ppls. r nationes suas. A b
his diuise sunt gentes in ra. p̃ diluuium. E t
aur cia. labij. unus. r semonū eoꝝ. de. C umq;
pficiscerent de oriente. inuenerūt campū in ra se
naar. r habitauerūt ibi. D ixitq; alter ad p̃imū
suum. C enite faciamus lateres. et
camos ignī. H abuerūtq; lateres p̃ la
pides. r bitumen pro cemento. E t dixerunt.
C enite faciamus nobis ciuitatem. r turr
rim cui culmen p̃tingat celi. r celebremus nomen nr̃m. anteqũ dyuida

Tanq; sunt. q. rē. heber
tantus. aquo hebrei. r
ra uel. uer hebrei sunt
quos ꝓdicunt. ad futura.
decadual. ad manifestā
tantem.

Ioh. E t ara auē rē. de
nume ē. unus. q. filij noe
ut filiaq; eius distributi
sunt ꝓut. ſ. linguas ſu
as. s. hic p̃mo ꝓpriū no
men ꝓ numero. q. p̃
cuo. s. obscuritatem tā
q. ro genie locum mi. ua
gnitr. q. dehis narrato
que postea facta sunt
cognoscamus.

Ioh. T urres mundi. ſu
perbia. ul heresecq; dogmata
quibus ab ecclesie. rō
tumultu. r uenientes inse
uare que ē gr̃a. dei. tu
tum. tuppiam ex gnte
dogmata. q̄ntea adin. uo
luerit. ecclesia cui ro statue
ebrietate. q̄ penetrauit
ſ ab unitate fidei. r conbitio
ne fidei exigua. dilatauit te
rarum. q. diuidendo ra. lingue
ad unitatem separatis. rā
arma contra eum. p̃ncipi
consilio. r malitie eorum.
ut pena. ra. ontrio. hoſ
dampnat. mundi. congre
gatis. offendere unū. ui
uentē ſ. r. r confu. ri. l. e.
nauerat. ē. erat. ul. ſti
marum. q. fuerat. r. lingue
diuisio. in sola domo hebr.

VTL_00052_01_0039.jpg

ꝓtinia lingua remanuit. tle
mbla electa que ē domus
unalis debonis rebꝰ.

Ce. Sm̃a alijs. Ie ꝙ
nre rō. dual bil quod ad
hereūt. veruntꝫ hūana
o rēplatione ꝙ qđ dēlic
semp audiuit ꝙ qđ la de
uitale stabilit mori. ē exp
uenire. Ait enim. angli. ca
uarem. ꝙ ipuendo. delenoꝫ
ca autem dicitur se erigam
qmmne dñationem ꝙ
mdo. vide. ē ordinem annul
rdmodo mus. i. ē finis
mei ꝙ. mee agaſ ostendꝫ
rpuam mitte vltionis ex
mibꝰ. et vbenda iudicia
o cetissimoꝝ. inſpirare.

Ba Dagna quietio nob
ns tenuit. ꝑ lustrum. quō
sem. vicenno. ꝑ diluuiū.
.c.lx. annoꝝ dicitur. cum
supa quingentesimo an
no. noe natal celebratur
rquarto mo anno eiꝰ
noe. diluuium venille
legatur. vere nil tempm
tibuit. qđ ipugnet m
teligens. ꝫ. aut noe duo
plus qđ quingentesimol an
nol. habuisse. qđ in arcā
sem. aut diuol mmil. ad
ēsimol nnol. qñ nemꝰ
diluuium. aut lem ba
buisse. ꝫ. anōl. rdūos
gñ natalꝫ arphaxath. do
ierunt. ꝫ loqua ſ̃ptum
nti qđ. ut. ſ̃ no dicum
cupſ̃ē. t debe. plenarie

mur munitas ciuis. defendit au
dus. ut uideat aurum. currum. qua
dus. ut uideat aurum. currum. qua
drigam. et arcum. et omnia genera
ceruum. et epulas. et unicē labuum omnium
bi. ceperunt. ibi tabernacula. nec deficiam. ac
gnationibꝰ. suis. donec eas. ope com
pleant. Venite g̃ deleamus eam. ne
fundam. ibi linguā eoꝝ. ut non audi
acumus. quisq; uocē proximi sui. Et
qua diuisit eos dñs. ceruo loco. im
ius. ciuitas. et cessauerūt edificare ciui
tatem. et ideo. uocatū. nomen eius babel
qđ ibi. confusum. ē labii. uniuerse terre. in
duplicē eos dñs. supfacie cuncte. re
gionis. Hec generationes sem. Sem
erat. c. annoꝝ. cū genuit arphaxath.
biennio p̃ diluuium. Vixitq; sem
p̃quā genuit arphaxath. quingentis
annis. et filias. Porro arpha
xat. uixit. xxxv. annis. et gen. sale. Vi
xit arphaxath. p̃quā. ge. sale. cc. an

pia audacia. uim iecu
ra uidisti. ꝫ ingua
rum dubio.

De exemplaribꝰ qui
busdā. hunnam
e comodat. ꝫ opib.
vñ. mihi affluentiꝰ
pli mei. delen. b. e.
ralibꝰ detenden
tu. ideo. aurum. cla
morem ope. pleue
runt.

Venite g̃. ad an
gelos. ē dixisse. mul
tigñ. ꝫ mud. ſ. ho
ad. i. rñi. n. flam. sin
gulari mō. tubū
num. ꝫ. domus. ſ
rē. ſ. ē. ibi. ē. di. ho
ad. i. rñi. ns. fuit.

Ab. Ebar. uul
gione linguaꝝ. mch
no uti. ē. os. hoc
ai. modo. ibi. mal
loquela. dñi. ligen
ni. diuisit. ver. ad
dem. filiaal. rem. ꝫ
ponit. aut. ut. enī.
ibet. omnes. ē
diuisi. ꝫ. in. qua
lingua. in
uenerunt. i. lepera
dē. nomina. ē. iba
alnd. figuliaaua
ō. dñs. impſo. mutga
ferra. ingneo. hō. en
odo. sidera. ō. mun
no. libera. ñ. terra. ſ
tuitate. ſ. ē. ingen. ſ. ā.

annis. ge. filios. ꝫ fi. Sale. ꝙ. uixit
xxx. annis. ge. hebet. Heber. uixitq; sale.
p̃quā. ge. hebet. cc. xv. annis. ge. filios
ꝫ fi. Vixit aut hebet. xxx. iiii. annis. ge.
phaleth. Cumq; hebet. p̃q. ge. pha
leth. ccc. xxx. annis. ge. fi. ꝫ filias. Vi
xit ꝙ phaleth. xxx. annis. ge. reu. Vi
xit ꝙ phaleth. p̃q. ge. reu. cc. ꝫ viij. annis
ge. fi. ꝫ filias. Vixit aut reu. xxxij. annis. ge.
sarug. Vixitq; reu. p̃q. ge. sarug. xxx. annis ꝫ
ge. iacob nachor. Vixitq; sarug. p̃quā ge. nachor
cc annis. ge. fi. ꝫ filias. Vixit aut nachor. xxx.
viij. annis. ge. thare. Vixitq; nachor p̃q. ge.
thare. cx. ꝫ viij. annis. ge. f. ꝫ. Vixitq; tha
re. lxx annis. ge. habram. ꝫ nachor. ꝫ aram. Hec
sunt aut generationes thare. thare ge. abram. na
chor. ꝫ aram. porro aram ge. loth. Mortuusq;
e. aram. cū thare patre suo. in ꝛa natiuitatis
sue. in hur chaldeoꝝ. Duxerūt habram ꝫ nachor
uxores nom uxoris abā. sarai. nomen uxoris na
chor. melcha. filia aram. patris melche. ꝫ iscē. Et sar

ñ. ꝙ. ſ. rerum. tuo. ꝓpo
nūm. ibnec. videt. aut
ūt. simile. ut. mea. ſ. ē
pcio. qđ. nā. ēē. tem. du
os. sup. quingentos. annos
ivit. nec. ꝫ. ſ. ē. ſ. ē. ſ. ē

Gen. 11 Vtriusq; vite tempus cõplectens. Vixit autem Thare centum annis et mortuus est in Haran. Postea genuit Abraham et fratres eius et Aran genuit Loth. Aran autem mortuus est ante patrem suum Thare in terra nativitatis sue in Ur Chaldeorum. Acceperunt autem Abram et Nachor uxores. Nomen uxoris Abram Sarai et nomen uxoris Nachor Melcha filia Aran patris Melche et patris Jescha. Erat autem Sarai sterilis non erat ei filius. Tulit ergo Thare Abram filium suum et Loth filium Aran filii sui et Sarai nurum suam uxorem Abram filii sui et eduxit eos de Ur Chaldeorum ut irent in terram Chanaan. Cumque venissent usque Haran habitaverunt ibi. Et factus est dies Thare centum quinque annorum et mortuus est in Haran.

Gen. 12 Dixit autem Dominus ad Abram. Egredere de terra tua et de cognatione tua et de domo patris tui et veni in terram quam monstrabo tibi. Faciamque te in gentem magnam et benedicam tibi et magnificabo nomen tuum erisque benedictus. Benedicam benedicentibus tibi et maledicam maledicentibus tibi et benedicentur in te universe cognationes terre. Egressus est ergo Abram sicut locutus est ei Dominus et ivit cum eo Loth. Septuagenarius erat quando egressus est de Haran. Tulitque Sarai uxorem suam et Loth filium fratris sui universamque substantiam quam possederant et animas quas fecerant in Haran. Egressique sunt ut irent in terram Chanaan. Cumque venissent in eam pertransivit Abram terram usque ad locum Sichem usque ad convallem illustrem. Chananeus autem tunc erat in terra. Apparuitque

Gen. 13 Abram et ingressum in duo promissionis habitabit. Egressus est Abram de Egypto ipse et uxor eius et omnia que habebat et Loth cum eo contra meridiem. Et ascendit usque Bethel in locum ubi prius fixerat tentorium inter Bethel et Hai ad locum altaris quod fecerat ibi prius et invocavit nomen Domini. Habebat autem et Loth oves et armenta et tentoria. Et non capiebat eos terra ut habitarent simul. Erat enim substantia eorum grandis et habitare non poterant pariter. Unde et orta est rixa inter pastores pecorum Abram et pastores pecorum Loth. Chananeus autem et Pherezeus habitabant tunc in terra. Dixit ergo Abram ad Loth. Ne quaeso sit jurgium inter me et te et inter pastores meos et pastores tuos. Fratres enim nos sumus. Nonne ecce universa terra coram te est? Recede a me obsecro. Si ad sinistram ieris ego dextrorsum vadam. Si tu dextram tenueris ego ad sinistram transibo. Levavit Loth oculos suos et vidit omnem circa regionem Jordanis que universa irrigabatur antequam subverteret Dominus Sodomam et Gomorram sicut paradisum Dei quasi Egyptum venienti Segor. Elegit sibi Loth regionem Jordanis et profectus est ab oriente. Et divisi sunt alter ab altero. Abram habitavit in terra Chanaan. Loth habitavit in civitatibus regionis circa Jordanem et tendebat tentoria usque Sodomam. Homines autem Sodomorum pessimi et peccatores coram Deo nimis in comparatione hominum. Dixit autem Dominus ad Abram postquam divisus est Loth ab eo. Leva oculos tuos et vide de loco in quo nunc es ad aquilonem et meridiem et orientem et occidentem. Omnem terram quam tu conspicis tibi dabo et semini tuo usque in sempiternum. Et ponam semen tuum tamquam arenam terre. Si quis potest dinumerare pulverem terre et semen tuum dinumerabitur. Surge et perambula terram in longitudine sua et latitudine. Tibi enim dabo eam. Movit ergo tentoria sua Abram et venit habitavit in convallem Mambre que est in Hebron et edificavit ibi altare Domino.

Gen. 14 Factum est autem in diebus Amraphel regis Sennaar et Arioch regis Pontus et Chodorlahomor regis Elam et Thadal regis nationum ut pugnarent contra Bara regem Sodomorum et contra Bersa regem Gomorre et contra Sennaab regem Adame et contra Semeber regem Seboim et contra regem Bale que nunc vocatur Segor. Omnes isti convenerunt in vallem Siddim que nunc est mare Salsugineum. Duodecim annis servierant Chodorlahomor et in tertio decimo anno recesserunt a dicione eius. Igitur quarto decimo anno venit Chodorlahomor et reges qui cum eo erant et percusserunt Raphaim in Astaroth Carnaim et Zuzim cum eis et Emim in Save Cariathaim et Horreos in monte suo Seir usque ad terebinthum que contra desertum est. Reversi sunt autem et venerunt ad fontem Judicii qui nunc dicitur Cades et percusserunt omnem regionem Amalechitarum sed et Amorreum habitantem in Asasonthamar. Egressi sunt autem rex Sodomorum et rex Gomorre et rex Adame et rex Seboim et rex Bale que nunc dicitur Segor et ordinaverunt contra eos bellum in valle Siddim contra Chodorlahomor regem Elam et Thadal regem nationum et Amraphel regem Sennaar et Arioch regem Pontus quattuor reges contra quinque. Erat autem vallis Siddim plena puteis bitumine. Fugerunt autem rex Sodomorum et Gomorre et ceciderunt ibi et qui remanserant ad montem fugerunt. Tulerunt autem omnem substantiam Sodomorum et Gomorre et universas escas et abierunt. Et Loth qui habitabat in Sodomis et substantiam eius abstulerunt et abierunt. Et venit unus qui evaserat et nuntiavit Abram hebreo qui habitabat in convallem Mambre amorrei fratris Escol et fratris Aner. Hi enim erant pactum habentes cum Abram. Quod cum audisset Abram quod captivus abductus esset frater eius numeravit expertos vernaculos suos trecentos decem et octo et persecutus est usque Dan. Et irruens super eos nocte ipse et servi eius percussit et persecutus est eos usque Hobam que est ad sinistram Damasci. Et reduxit universam substantiam. Sed et Loth fratrem suum cum substantia eius reduxit insuper et mulieres et populum.

Gen. 15 Post sermones autem hos factus est sermo Domini ad Abram in visione dicens. Noli timere Abram ego protector tuus sum et merces tua magna nimis. Dixit autem Abram. Domine Deus quid dabis mihi? Ego vocabo heredem meum Damascum Eliezer. Et adjecit Abram. Ecce mihi non dedisti semen et ecce vernaculus meus heres meus erit. Statimque sermo Domini factus est ad eum dicens. Non erit heres tuus iste sed qui egredietur de utero tuo. Eduxit autem eum foras et ait. Intende celum et numera stellas si potes. Et dixit ei. Sic erit semen tuum. Credidit Abram Deo et reputatum est ei ad justitiam. Dixit autem ad eum. Ego Dominus qui eduxi te de Ur Chaldeorum ut darem tibi terram hanc et possideres eam. At ille ait. Domine Deus unde scire possum quod possessurus sim eam? Respondit ei. Sume mihi vitulam trimam et capram trimam et arietem trimum et turturem et columbam. Tulit autem universa hec et divisit ea per medium et posuit partem contra partem. Aves autem non divisit. Descenderunt autem volucres super corpora et insidebant eis. Abigebat autem eas Abram. Cumque occidisset sol sopor irruit super Abram et ecce horror magnus et tenebrosus invasit eum. Dictumque est ad eum. Scito prenosce quod peregrinum futurum sit semen tuum in terra non sua et servient eis et affligent eos quadringentis annis. Sed et gentem cui servient ego judicabo et post hec egredientur cum substantia multa. Tu autem ibis ad patres tuos in pace sepultus in senectute bona. Generatione autem quarta revertentur huc. Necdum enim completa sunt peccata Amorreorum usque in presentem diem. Cumque occubuisset sol et caligo facta esset apparuit clibanus fumans et lampas ignis transiens inter divisiones illas. In die illa pepigit Dominus fedus cum Abram dicens. Semini tuo dabo terram hanc a fluvio Egypti usque ad fluvium magnum Euphraten. Cinneum et Cenezeum et Cedmoneum et Hetheum et Pherezeum et Raphaim et Amorreum et Chananeum et Gergeseum et Jebuseum.

Gen. 16 Sarai autem uxor Abram non pariebat ei liberos habebat autem ancillam Egyptiam nomine Agar. Dixit ergo Sarai ad Abram. Ecce concludit me Dominus ne pariam ingredere ad ancillam meam forsitan saltem ex illa habebo filios. Cui cum assensum prebuisset Abram accepit Agar Egyptiam ancillam suam decem annis habitationis eius in terra Chanaan et dedit eam viro suo uxorem. Qui ingressus est ad illam et concepit. Videns autem quod concepisset despecta est domina sua ab ancilla. Dixitque Sarai ad Abram. Hec injuria tibi facta est a me. Ego dedi ancillam meam in sinum tuum quam cum vidisset concepisse despecta sum ab ea. Judicet Dominus inter me et te. Respondit Abram. Ecce ancilla tua in manu tua est utere ea ut libet. Humiliavit eam Sarai et illa fugit. Cumque invenisset eam angelus Domini in solitudine fontis qui est in via Sur in deserto. Dixit ei. Agar ancilla Sarai unde venisti et quo vadis? Que respondit. A facie Sarai domine mee ego fugio. Dixit autem ei angelus Domini. Revertere ad dominam tuam et humiliare sub manibus illius. Et rursum. Multiplicans multiplicabo semen tuum et non numerabitur prae multitudine. Et ait. Ecce concepisti et paries filium vocabis nomen eius Ismahel eo quod audierit Dominus humilitatem tuam. Erit autem homo ferus manus eius contra omnes et manus omnium contra eum et e regione universorum fratrum suorum figet tentoria. Vocavit autem nomen Domini qui loquebatur ad se tu Deus qui vidisti me. Dixit enim. Etenim hic vidi videntem me. Propterea vocavit puteum illum puteum viventis et videntis me. Ecce inter Cades et Barad. Peperit autem Agar Abram filium et vocavit Abram nomen filii sui quem genuit Agar Ismahel. Octoginta sex annorum erat Abram quando genuit Ismahel.

Gen. 17 Cum autem esset annorum nonaginta novem apparuit Dominus Abram et dixit ei. Ego Deus omnipotens ambula coram me et esto perfectus. Et ponam pactum meum inter me et te et multiplicabo te nimis. Cecidit Abram pronus in faciem. Dixitque ei Deus. Ego sum pactum meum tecum eris pater multarum gentium. Et non vocabitur ultra nomen tuum Abram sed vocabitur nomen tuum Abraham quia patrem multarum gentium constituite. Et faciam te crescere quam maximum et ponam gentes ex te et reges de te egredientur. Et statuam pactum meum inter me et te et inter semen tuum post te in generationibus suis pactum sempiternum ut sim Deus tuus et seminis tui post te. Et dabo tibi et semini tuo terram peregrinationis tue omnem terram Chanaan in possessionem sempiternam et ero Deus eorum. Dixit quoque Deus ad Abraham. Et tu pactum meum custodies tu et semen tuum post te in generationibus suis. Hoc est pactum meum quod observabitis inter me et vos et semen tuum post te circumcidetur ex vobis omne masculinum. Et circumcidetis carnem preputii vestri ut sit in signum fedus inter me et vos. Puer octo dierum circumcidetur ex vobis omne masculinum in generationibus vestris. Vernaculus et emptitius circumcisione circumcidetur. Et erit pactum meum in carne vestra in pactum sempiternum. Masculus cuius preputii caro circumcisa non fuerit delebitur anima illa de populo suo quia pactum meum irritum fecit. Dixit autem Deus ad Abraham. Sarai uxorem tuam non vocabis Sarai nomen eius sed Sara vocabitur. Benedicam ei et dabo tibi de ea filium benedicamque illi et erit in gentes. Reges populorum ex ea orientur. Cecidit Abraham in faciem suam et risit. Dixitque in corde suo. Putasne centenario nascetur filius et Sara nonagenaria pariet? Et dixit ad Deum. Utinam Ismahel vivat coram te. Dixit autem Deus. Sara uxor tua pariet tibi filium vocabisque nomen eius Isaac et constituam pactum meum illud illi in fedus sempiternum et semini eius post eum. Super Ismahel quoque exaudivi te. Ecce benedicam ei et crescere faciam eum et multiplicabo nimis. Duodecim principes generabit et faciam illum in gentem magnam. Pactum autem meum statuam cum Isaac quem pariet tibi Sara tempore isto in anno alio. Postquam complevit loqui cum eo ascendit Deus de Abraham. Tulit ergo Abraham Ismahel filium suum et omnes vernaculos domus sue et universos quos emptitios fecerat cunctos masculos de hominibus domus sue et circumcidit carnem preputii eorum statim in die illa sicut locutus est ei Deus. Abraham nonaginta novem annorum erat quando circumcisa est caro preputii sui. Ismahel vero filius eius tredecim annorum erat quando circumcisa est caro preputii eius. In ipso die circumcisus est Abraham et Ismahel filius eius. Et omnes viri domus eius tam vernaculi quam emptitii circumcisi sunt cum eo.

Gen. 18 Apparuit autem ei Dominus in convallem Mambre sedenti in ostio tabernaculi sui in ipso fervore diei. Cumque levasset oculos vidit tres viros stantes prope se. Quos cum vidisset cucurrit in occursum eorum de ostio tabernaculi sui et adoravit in terram. Et ait. Domine si inveni gratiam coram te ne transeas servum tuum. Sed afferatur pauxillum aque et lavent pedes vestros et requiescite sub arbore. Ponam buccellam panis et confortate cor vestrum postea transibitis. Idcirco enim declinastis ad servum vestrum. Dixerunt ille. Sic fac ut locutus es. Festinavit Abraham in tabernaculum ad Saram et ait ei. Accelera tres modios similage commisce et fac subcinericios panes. Ipse ad armenta cucurrit et tulit vitulum tenerrimum et optimum deditque puero et festinavit ut coqueret illum. Tulit quoque butyrum et lac et vitulum quem coxerat posuitque coram eis. Ipse autem stabat juxta eos sub arbore. Cumque comedissent dixerunt ad eum. Ubi est Sara uxor tua? Qui respondit. Ecce in tabernaculo est. Et ait. Revertens veniam ad te tempore isto vita comite et habebit filium Sara uxor tua. Quod audiens Sara scilicet ad ostium tabernaculi que erat post tergum loquentis. Erat autem Abraham et Sara senes et provecte etatis et desierat Sare fieri muliebre. Risit ergo Sara dicens. Postquam consenui et dominus meus vetulus est voluptati dabo operam? Dixit autem Dominus ad Abraham. Quare risit Sara dicens. Numquid vere parere valeo anus? Numquid quicquam difficile apud Deum? Juxta tempus revertar ad te vita comite et habebit Sara filium. Negavit Sara dicens. Non risi timuit enim. Dixit autem. Non ita est sed risisti. Cumque surrexissent inde viri contemplati sunt ex adverso Sodomam et Gomorram. Simul gradiebatur Abraham deducens eos. Dixit autem Dominus. Celabo ego Abraham quod gesturus sum? Cum futurus sit in gentem magnam et robustissimam et benedicentur in eo omnes gentes terre? Scio enim quod precepturus sit filiis suis et domui sue post se ut custodiant viam Domini et faciant justitiam et judicium ut adducat Dominus super Abraham omnia que locutus est ad eum. Dixit ergo Dominus. Clamor Sodomorum et Gomorre multiplicatus est et peccatum eorum aggravatum est nimis. Descendam et videbo utrum clamorem qui venit ad me opere compleverint an non ut sciam. Et conversi viri abierunt inde contra Sodomam. Abraham autem adhuc stabat coram Domino. Et appropinquans ait. Numquid perdes justum cum impio? Si fuerint quinquaginta justi in civitate intra eam numquid peribunt et non parces loco illi propter quinquaginta justos si fuerint in eo? Absit a te ut rem hanc facias ut occidas justum cum impio et sit quasi justus ut impius non est tuum qui judicas omnem terram non facies judicium hoc. Dixit autem Dominus. Si invenero Sodomis quinquaginta justos in medio civitatis dimittam omni loco propter eos. Respondens Abraham ait. Quoniam semel cepi loquar ad Dominum meum cum sim pulvis et cinis. Forsitan minus habuerint quinquaginta justi quinque numquid delebis propter quinque universam urbem? Dixit non delebo si invenero ibi quadraginta quinque. Rursum ait. Etiam quadraginta inventi fuerint ibi. Et ait. Non faciam propter quadraginta. Ait. Ne quaeso indignetur Dominus meus si loquar adhuc forsitan inventi fuerint ibi triginta. Respondit. Non faciam si inventi fuerint ibi triginta. Ait. Quoniam semel cepi loquar ad Dominum meum forsitan inventi fuerint ibi viginti. Respondit. Non delebo propter viginti. Ait. Ne quaeso indignetur Dominus meus si adhuc semel loquar forsitan inventi fuerint ibi decem. Respondit. Non delebo propter decem. Abiit Dominus postquam cessavit loqui ad Abraham et Abraham reversus est in locum suum.

Gen. 19 Venerunt autem duo vespere Sodomam sedente Loth in foribus civitatis. Quos cum vidisset surrexit et ivit obviam eis et adoravit pronus in terram. Et ait. Ecce domini declinate quaeso in domum pueri vestri et manete hac nocte lavate pedes vestros et mane proficiscemini in viam vestram. Dixerunt illi. Minime sed in platea commorabimur nocte. Compulit eos ut irent cum eo et introierunt domum illius. Fecitque convivium et coxit azimos panes et comederunt. Priusquam irent cubitum vallaverunt domum a pueris usque ad senes omnis populus simul. Vocaverunt Loth et dixerunt ei. Ubi sunt viri qui introierunt ad te nocte? Educ eos huc ut cognoscamus eos. Egressus ad eos Loth post tergum clausa ostia domus dixit. Nolite fratres mei nolite malum facere. Ecce duas filias habeo quae necdum cognoverunt virum. Educam eas ad vos et abutimini eis sicut placuerit vobis. Dumtaxat viris istis nolite facere quicquam quia ingressi sunt sub umbraculum trabis mee. Dixerunt autem. Recede illuc. Et rursum. Unus intravit peregrinus et quasi judex vult esse. Nunc ergo tibi faciemus quam illis. Et vim faciebant nimis Loth et prope erat ut ostium effringerent. Extendentes autem manus viri qui erant cum eo introduxerunt Loth ad se et ostium clauserunt. Eos autem qui foris erant percusserunt caecitate a minimo usque ad maximum ita ut ostium invenire non possent. Dixerunt autem ad Loth. Habes hic quempiam tuorum generum aut filios aut filias? Omnes qui tui sunt in civitate educ de loco isto. Delebimus enim locum istum eo quod clamor eorum creverit coram Domino qui misit nos ut perdamus eos. Egressus Loth locutus est ad generos suos qui habebant filias. Et ait. Surgite et egredimini de loco isto quia delebit Dominus civitatem hanc. Visus est quasi ludens loqui ad eos. Cumque mane surrexisset compellebant eum angeli dicentes. Surge tolle uxorem tuam et duas filias tuas quas habes ne pereas in iniquitate civitatis. Cunctantem apprehenderunt viri manum illius et manum uxoris illius et manum duarum filiarum illius eo quod parcente Domino eduxerunt eum extra urbem. Cumque eduxissent eum dixerunt. Salva anima tua. Noli respicere post tergum nec stes in omni circa regione sed in monte salvum te fac ne forte simul consumaris. Dixit autem Loth ad eos. Obsecro non ita domine mi. Ecce invenit servus tuus gratiam coram te et magnificasti misericordiam tuam quam fecisti mecum ut salvaret animam meam. Ego autem non possum in monte salvari ne forte apprehendat me malum et moriar. Est civitas hec prope ad quam possum fugere et parva est salvabor ibi. Nonne modica est et vivet anima mea? Dixit autem ad eum. Ecce in hoc quoque exaudivi te ut non subvertam urbem pro qua locutus es. Festina et salvare ibi quia non possum facere quicquam donec ingrediaris illuc. Propterea vocavit nomen civitatis illius Segor. Sol egressus est super terram et Loth introivit Segor. Igitur Dominus pluit super Sodomam et Gomorram sulphur et ignem a Domino de celo et subvertit civitates has et omnem circa regionem universos habitatores urbium et cuncta terre virentia. Respiciens autem uxor eius post tergum versa est in statuam salis. Mane autem consurgens Abraham de loco ubi steterat cum Domino et contemplatus est ex adverso Sodomam et Gomorram et universam terram regionis illius et vidit ascendentem flammam de terra quasi fornacis fumum. Igitur cum subverteret Deus civitates regionis illius memoratus est Abraham et eripuit Loth de medio subversionis in qua habitaverat urbium. Ascendit autem Loth de Segor et habitavit in monte duae filiae eius cum illo timuit enim habitare in Segor et mansit in spelunca ipse et duae filiae eius. Dixit autem major ad minorem. Pater noster senex est et nullus est vir qui possit ingredi ad nos juxta morem universe terre. Veni dabimus ei bibere vinum et dormiens accubabimus cum eo ut servemus de patre nostro semen. Dederunt itaque patri suo bibere vinum nocte illa et ingressa major accubuit cum patre. Et ille non intellexit neque cum dormiret neque cum surgeret. Altera autem nocte dixit major ad minorem. Ecce heri accubui cum patre meo demus ei bibere vinum et nocte hac et tu ingredere et dormiens accubabis cum eo ut servemus de patre nostro semen. Dederunt itaque patri suo bibere vinum nocte illa et ingressa minor accubuit cum patre. Et ille non intellexit neque cum dormiret neque cum surgeret. Concepitque de patre suo. Et facta est major peperit filium et vocavit nomen eius Moab. Ipse est pater Moabitarum usque hodie. Minor quoque peperit filium et vocavit nomen eius Ammon. Ipse est pater filiorum Ammon usque hodie.

Gen. 20 Profectus est autem inde Abraham in terram australem et habitavit inter Cades et Sur et peregrinatus est in Gerara. Dixitque Abraham de Sara uxore sua. Soror mea est. Misit ergo Abimelech rex Gerare et tulit eam. Venit autem Deus ad Abimelech per somnium noctis et dixit ei. Ecce tu morieris propter mulierem quam tulisti habet enim virum. Abimelech autem non tetigerat eam et ait. Domine occides gentem ignorantem et justam? Nonne ipse dixit mihi. Soror mea est et ipsa ait. Frater meus est. In simplicitate cordis mei et munditia manuum mearum feci hoc. Dixit ei Deus. Et ego scio quod in simplicitate cordis tui feceris hoc et idcirco custodivi te ne peccares in me et non dimisi ut tangeres eam. Nunc ergo redde uxorem viro suo quia propheta est et orabit pro te et vives. Si autem non reddideris scito quod morte morieris tu et omnia que tua sunt. Igitur de nocte consurgens Abimelech vocavit omnes servos suos et locutus est universa verba hec in auribus eorum et timuerunt viri nimis. Vocavit autem et Abraham et dixit ei. Quare imposuisti nobis hanc fraudem ut induceres super me et regnum meum peccatum grande? Opera quae non debuisti facere fecisti nobiscum. Et rursum ait. Quid vidisti ut hoc faceres? Respondit Abraham. Existimavi quod non esset timor Dei in loco isto et interficerent me propter uxorem meam. Alioquin et vere soror mea est filia patris mei tantum non filia matris mee et duxi eam uxorem. Postquam autem eduxit me Deus peregrinum de domo patris mei dixi ad eam. Hanc misericordiam facies mecum in omni loco ad quem ingredientes dicemus de me frater meus est. Tulit igitur Abimelech oves et boves et servos et ancillas et dedit Abraham et reddidit ei Saram uxorem suam. Dixitque ad eum. Ecce terra mea coram te est habita ubi placuerit tibi. Sarae autem dixit. Ecce dedi fratri tuo mille argenteos. Hoc erit tibi ad velamen oculorum apud omnes qui tecum sunt et coram universis recordare quod nullius culpae sis rea. Precatus est autem Abraham Deum et sanavit Abimelech et uxorem eius et ancillas et pepererunt. Concluserat enim Dominus omnem vulvam domus Abimelech propter Saram uxorem Abraham.

Gen. 21 Visitavit autem Dominus Saram sicut dixerat et fecit ei sicut locutus est. Concepit et peperit filium in senectute sua tempore quo prædixerat ei Deus. Vocavitque Abraham nomen filii sui qui natus est ei quem peperit ei Sara Isaac. Et circumcidit eum octavo die sicut preceperat ei Deus. Centenarius erat Abraham quando natus est ei filius Isaac. Dixitque Sara. Risum fecit mihi Deus quicumque audierit ridebit mihi. Et addidit. Quis auditurus fuit Abraham quod lactaturus esset filius Sara filium senectutis sue? Crevit puer et ablactatus est. Fecitque Abraham convivium grande in die ablactationis sui. Cumque vidisset Sara filium Agar Egyptie ludentem cum Isaac filio suo dixit Abraham. Ejice ancillam hanc et filium eius non enim erit heres filius ancille cum filio meo Isaac. Quod valde contristavit Abraham pro filio suo. Dixitque Deus ad eum. Non contristetur puer et pro ancilla. Omnia quecumque tibi dixerit Sara audi vocem eius quia in Isaac vocabitur tibi semen. Verumtamen et filium ancille faciam in gentem eo quod ex semine tuo sit. Igitur Abraham de nocte consurgens tulit panes et utrem aque et imposuit scapule illius et dedit ei puerum et dimisit eam. Que egressa errabat in deserto Bersabee. Cumque consumpta esset omnis aqua in utre projecit puerum subter umbram unius arboris que ibi erat et abiit sedensque contra illum procul quasi jactus sagittae longe ait. Non videbo cum morietur puer. Sedensque contra levavit vocem suam et flevit. Audivit autem Deus vocem pueri et vocavit angelus Dei Agar de celo et dixit ei. Quid tibi est Agar? Noli timere. Audivit enim Deus vocem pueri de loco in quo est. Surge tolle puerum et tene manu illius quia in gentem magnam faciam eum. Aperuitque Deus oculos eius et vidit puteum aque. Et abiit et implevit utrem aqua et dedit puero potum. Et fuit Deus cum puero qui crevit habitavitque in deserto et factus est adolescens sagittarius habitavitque in deserto Pharan. Mater autem illius accepit uxorem de terra Egypti. Eo tempore dixit Abimelech et Phicol princeps militie eius ad Abraham dicentes. Deus tecum est in omnibus que agis nunc ergo jura mihi per Deum hic ne nocere velis filio meo et nepotibus meis sed juxta misericordiam quam feci tibi facies mecum et terre in qua peregrinus es habitasti. Dixit Abraham. Ego juro. Et increpavit Abimelech pro puteo aque quem vi abstulerant servi eius. Dixitque Abimelech. Nescio quis fecerit rem hanc nec tu indicasti mihi nec ego audivi nisi hodie. Tulit igitur Abraham oves et boves et dedit Abimelech et percusserunt ambo fedus. Et statuit Abraham septem agnas gregis seorsum. Dixitque Abimelech ad Abraham. Quid sibi volunt septem agne iste quas seorsum statuisti? Qui respondit. Has septem agnas accipies de manu mea ut sint mihi in testimonium quod foderim puteum istum. Unde vocatum est nomen loci illius Bersabee quia ibi juraverunt ambo. Inierunt ergo fedus in Bersabee et surrexit Abimelech et Phicol princeps militie eius et reversi sunt in terram Palestinorum. Abraham autem plantavit nemus in Bersabee et invocavit ibi nomen Domini Dei eterni. Fuitque peregrinus in terra Palestinorum diebus multis.

Gen. 22 Post hec tentavit Deus Abraham et dixit ad eum. Abraham Abraham. Qui respondit. Adsum. Ait. Tolle filium tuum unigenitum quem diligis Isaac et vade in terram visionis et offer eum ibi in holocaustum super unum montium quem dixero tibi. Igitur de nocte consurgens Abraham stravit asinum suum et duxit secum duos juvenes et Isaac filium suum cumque concidisset ligna holocausti abiit ad locum quem preceperat ei Deus. Die autem tertio elevatis oculis vidit locum procul. Dixitque ad pueros suos. Expectate hic cum asino ego et puer illuc usque properantes postquam adoraverimus revertemur ad vos. Tulit ligna holocausti et imposuit super Isaac filium suum ipse autem portabat in manibus ignem et gladium. Cumque ambulantes pergerent simul dixit Isaac patri suo. Pater mi. Qui respondit. Adsum fili mi. Ait. Ecce ignis et ligna ubi est victima holocausti? Dixit Abraham. Deus providebit sibi victimam holocausti fili mi. Pergebant pariter. Venerunt autem ad locum quem ostenderat ei Deus in quo edificavit altare et desuper ligna composuit. Cumque ligasset Isaac filium suum posuit eum in altari super struem lignorum. Extenditque manum et arripuit gladium ut immolaret filium suum. Et ecce angelus Domini de celo clamavit dicens. Abraham Abraham. Qui respondit. Adsum. Dixitque ei. Ne extendas manum tuam super puerum neque facias illi quicquam. Nunc cognovi quod timeas Deum et non pepercisti unigenito filio tuo propter me. Levavit Abraham oculos suos et vidit post tergum arietem inter vepres herentem cornibus quem assumens obtulit holocaustum pro filio. Vocavitque nomen loci illius Dominus videt. Unde usque hodie dicitur. In monte Dominus videbit. Vocavit autem angelus Domini Abraham de celo secundo dicens. Per memetipsum juravi dicit Dominus quia fecisti hanc rem et non pepercisti filio tuo unigenito propter me benedicam tibi et multiplicabo semen tuum sicut stellas celi et sicut arenam que est in littore maris possidebit semen tuum portas inimicorum suorum et benedicentur in semine tuo omnes gentes terre quia obedisti voci meae. Reversus est Abraham ad pueros suos et abierunt simul ad puteum juramenti habitavitque ibi. Nuntiatum est autem Abraham quod Melcha quoque genuisset filios Nachor fratri suo. Hus primogenitum et Buz fratrem eius et Camuel patrem Syre et Chased et Azau et Pheldas et Jedlaph et Bathuel de quo nata est Rebecca. Octo hos filios peperit Melcha Nachor fratri Abraham. Concubina autem eius nomine Roma peperit Thabee et Gaham et Thahas et Maacha.

Gen. 23 Vixit autem Sara centum viginti septem annis et mortua est in Cariatharbe que nunc appellatur Hebron in terra Chanaan. Venit Abraham ut plangeret eam et fleret. Cumque surrexisset a mortuo ait ad filios Heth. Advena ego sum et peregrinus apud vos. Date mihi jus sepulchri vobiscum ut sepeliam mortuum meum. Responderunt filii Heth. Audi nos domine. Princeps Dei es apud nos in electis sepulchris nostris sepeli mortuum tuum. Nullus prohibere te poterit quin in sepulchro illius sepelias mortuum tuum. Surrexit Abraham et adoravit populum terre filios Heth. Locutusque est ad eos dicens. Si placet animae vestre ut sepeliam mortuum meum audite me et intercedite pro me apud Ephron filium Seor ut det mihi speluncam duplicem quam habet in extremo agri sui pecunia tanti quanti valere potest coram vobis habebo eam ad sepulturam. Ephron autem habitabat in medio filiorum Heth. Respondit ergo Ephron Hetheus audientibus filiis Heth cunctis qui ingrediebantur portam civitatis. Non ita domine mi fiat sed ager quem dicis meus est trado tibi et speluncam que in eo est coram civibus meis. Sepeli mortuum tuum. Adoravit Abraham coram populo terre et locutus est ad Ephron audientibus cunctis. Quaeso ut audias me. Dabo pecuniam agri tolle et sepeliam mortuum meum. Respondit Ephron. Domine mi audi me. Terra quae petis quatuor sicli argenti est inter me et te quid est? Sepeli mortuum tuum. Audivit Abraham et appendit Ephron pecuniam quam dixerat audientibus filiis Heth quadringentos sicli argenti probatae monetae publicae. Et confirmatus est ager Ephron in quo erat spelunca duplex contra faciem Mambre tam ipse quam spelunca et omnes arbores in circuitu agri infra omnes terminos eius. Abraham in possessionem coram filiis Heth et cunctis qui ingrediebantur portam civitatis. Et sepelivit Abraham Saram uxorem suam in spelunca agri duplici contra faciem Mambre quae nunc appellatur Hebron in terra Chanaan. Confirmatus est ergo ager et spelunca quae erat in eo Abraham in possessionem sepulturae a filiis Heth.

Gen. 24 Abraham autem senex erat dierum multorum et Dominus in cunctis benedixerat ei. Dixit ergo ad servum seniorem domus sue qui praeerat omnibus que habebat. Pone manum tuam subter femur meum ut adjurem te per Dominum Deum celi et Deum terre ne accipias uxorem filio meo de filiabus Chananeorum inter quos habito sed ad terram et cognationem meam proficiscaris et inde accipias uxorem filio meo Isaac. Respondit ei servus. Forsitan nolit mulier venire mecum in terram istam numquid reducere debeo filium tuum ad locum de quo tu egressus es? Dixit ei Abraham. Cave ne reducas filium meum illuc. Dominus Deus celi qui tulit me de domo patris mei et de terra nativitatis meae qui locutus est mihi et juravit dicens. Semini tuo dabo terram hanc ipse mittet angelum suum coram te et accipies uxorem filio meo inde. Si autem mulier noluerit venire tecum non teneberis juramento verumtamen filium meum non reduces illuc. Posuit ergo servus manum subter femur Abraham domini sui et juravit ei super sermone hoc. Tulitque decem camelos de grege domini sui et abiit portans secum de cunctis bonis illius et profectus perrexit in Mesopotamiam ad urbem Nachor. Cumque camelos fecisset accubare extra oppidum ad puteum aquae vespere tempore quo egredi solent hauritrices aquae dixit. Domine Deus domini mei Abraham occurre quaeso mihi hodie et fac misericordiam cum domino meo Abraham. Ecce ego sto juxta fontem aquae et filiae habitatorum hujus urbis egredientur ad hauriendam aquam. Puella cui ego dixero inclina hydriam tuam ut bibam et illa responderit. Bibe et camelos tuos potare faciam ipsa est quam praeparasti servo tuo Isaac et per hoc intelligam quod feceris misericordiam cum domino meo. Necdum cessaverat loquens in corde suo et ecce Rebecca egrediebatur filia Bathuel filii Melche uxoris Nachor fratris Abraham habens hydriam in humero. Puella decora nimis virgo pulchra et incognita viro descendit ad fontem implevitque hydriam et ascendebat. Occurrit ei servus et ait. Da mihi paululum aquae bibere de hydria tua. Quae respondit. Bibe domine mi. Festinavit et deposuit hydriam super manum suam et dedit ei potum. Cumque bibisset ait. Camelis tuis quoque hauriam donec cuncti bibant. Effudit hydriam in canalem et cucurrit rursum ad puteum ut hauriret aquam et hausit universis camelis illius. Contemplabatur autem virum tacens scire cupiens utrum prosperum iter suum fecisset Dominus an non. Postquam autem biberunt cuncta animalia protulit vir inaures aureas pondo siclorum duorum et totidem armillas pondo decem auri dixitque ad eam. Cujus es filia dic mihi obsecro. Est ne in domo patris tui locus nobis ut hospitemur? Respondit. Filia sum Bathuel filii Melche quem peperit ei Nachor. Dixitque ad eum. Apud nos et paleae et fenum multum est et locus spatiosus. Inclinato capite adoravit Dominum. Et ait. Benedictus Dominus Deus domini mei Abraham qui non abstulit misericordiam suam et veritatem suam a domino meo. Me autem in via recto itinere perduxit Dominus in domum fratris domini mei. Puella cucurrit et nuntiavit matri sue omnia verba hec. Habebat autem Rebecca fratrem nomine Laban qui festinus egressus est ad virum ubi fons erat. Cumque vidisset inaures et armillas in manibus sororis sue et audisset cuncta verba referentis Rebecce sororis sue dicentis. Hec locutus est mihi vir venit ad virum qui stabat juxta camelos ad fontem aquae. Et ait. Ingredere benedicte Domini. Cur foris stas? Parabo domum et locum camelis. Introduxit virum et statim camelis strata et fenum dedit et aquam ad lavandos pedes ejus et virorum qui venerant cum eo. Et apposita sunt coram eo cibaria. Qui ait. Non comedam donec loquar sermones meos. Dicit ergo. Loquere puer Abraham sum. Dominus autem benedixit domino meo valde et magnificatus est dedit ei oves et boves argentum et aurum mancipia camelos et asinos. Et peperit Sara uxor domini mei filium domino meo cui dedit omnia que habet. Adjuravitque me dominus meus dicens. Non accipies uxorem filio meo de filiabus Chananeorum in quorum terra habito sed ad domum patris mei proficiscaris et de cognatione mea accipies uxorem filio meo. Dixi autem domino meo. Forsitan non sequatur me mulier. Respondit mihi. Dominus in conspectu cujus ambulo mittet angelum suum tecum et dirigit viam tuam ut accipias uxorem filio meo de cognatione mea et de domo patris mei. Tunc eris absolutus a juramento quia veneris ad cognationem meam et non dederint tibi. Veni hodie ad fontem et dixi. Domine Deus domini mei Abraham si tu dirigis viam in qua ego ambulo ecce ego sto juxta fontem aquae et quae egredietur ad hauriendum et dixero ei. Da mihi paululum aquae de hydria tua ad bibendum et dixerit mihi. Et tu bibe et camelis tuis hauriam ipsa est mulier quam praeparavit Dominus filio domini mei. Priusquam complerem ego cogitans in corde meo apparuit Rebecca cum hydria quam portabat in humero descendit ad fontem et hausit aquam dixi ad eam. Da mihi bibere. Festinavit et deposuit hydriam de humero suo et ait. Bibe et camelos tuos potare faciam. Bibi et potavit camelos. Interrogavi eam et dixi. Cujus es filia? Quae respondit. Filia Bathuel filii Melche quem peperit ei Nachor. Posui inaures ad ornatum faciei ejus et armillas circa manus. Et curvatus adoravi Dominum benedixi Domino Deo domini mei Abraham qui perduxit me recto itinere ut sumerem filiam fratris domini mei filio ejus. Si ergo facitis misericordiam et veritatem cum domino meo indicate mihi si autem aliud placet dicite et sic vadam ad dextram aut ad sinistram. Responderunt Laban et Bathuel. A Domino egressus est sermo non possumus extra voluntatem ejus loqui quicquam. Ecce Rebecca coram te est tolle eam et proficiscere et sit uxor filii domini tui sicut locutus est Dominus. Quod cum audisset servus Abraham

dñs habram: ⁊ dixit ei. Semen tuo dabo terram hanc. Qui ædificauit ibi altare dño. qui apparuerat ei. ⁊ inuocauit nomẽ eius. ⁊ ultra ingredi ens admonitem. q. uadit cõtra orientem. bethel. ⁊ tẽdit tabernaculũ suum. ab occidente hÿs bethel. ⁊ ab oriente hay. Ædificauit quoq; ibi altare dño. ⁊ inuocauit nomẽ eius. Profectusq; habram uadens ⁊ ultra pgrediens ad meridiem. Fames aũt facta ẽ in diebus illis. descendit habram in egyptũ. ut peregrinaret ibi. ꝙ ualebat ẽnis fames in terra. Cumq; ppe ẽet ut ingrederet egyptum. dixit sarai uxori sue. noui q. pulchra facie mulier ⁊ q. cũctis dicturi sunt. uxor illius ẽ. ⁊ interficient me. ⁊ te reseruabunt. Dic ergo obsecro. qd soror mea sis. ut bñ sit michi. pter. ⁊ uiuat anima mea ob gratiã tui. Cumq; ingressus ẽet habram egyptum. uiderunt egyptii mulierem qd pulchra ẽet nimis. ⁊ nũciauerũt principes pharaonis. ⁊ laudauerunt eã apd illum. ⁊ sublata ẽ mulier in domũ pharaonis. Habram ũo bene usi sunt ppter illam. Fueruntq; ei oues ⁊ boues. ⁊ asini. ⁊ serui. ⁊ famule. Flagellauitq; dñs pharaonem. maximis plagis. ⁊ domum ei⁹ ppter uxorem habram sarai. Uocauitq; pharao habram. ⁊ dixit ei. Quid nam ẽ q. fecisti michi. Quare non indicasti q. uxor tua ẽet. quã obcaulam duxisti soroẽ tuã ẽe. ut tollerem in eam in uxorẽ. Nunc ergo ecce uxor tua. accipe eam. ⁊ uade. Præcepit pharao sup habram uiris. ⁊ deduxerũt eũ. ⁊ uxorem ei⁹. ⁊ omnia que habebat. Ascendit ergo habram de egypto ipe. ⁊ uxor ei⁹. ⁊ omnia q. habebat. ⁊ loth ẽcũ. ad australem plagam.

XIII

Erat aũt diues ualde in possessione auri. ⁊ argenti. Reuersusq; ẽ per quos uenerat ad mare bethel. ubi prius fuerat tabernaculũ eius. inter bethel. ⁊ hay. in loco altaris q. fecerat prius. ibiq; inuocauit nomẽ dñi. Habuit aũt ⁊ loth qui erat cũ habram. tentoria. ⁊ gregũ ouium. ⁊ armenta. ⁊ tabernacula. nec poterat eos capere terra ut habitarent simul. erat quippe substantia eorum multa. ⁊ nequibant habitare cõmuniter. Facta ẽ rixa. inter pastores

semnaar rege adame · et semeber
rege seboim · et rege bale ipa
e segor · Omes hij uenerut mual
lem ullustrem · que ne emate sal
Quodecim annis seruierant
chodolaomor · anno decimo ano
mesierit abeo · Iur anno quar
todecimo uenit chodolaomor · et
reges qui ceo erant · percusserūp ra
phaim in astaroth · et carnaim ·
et zuzim · ceis · et eum · sabe cham ·
acham · et horeos in monte hz · ul
q; ad campestra pharam · que e
in solitudine · Reuersiq; sunt ·
uenere ad fontē iudicij · hoc est
in cades · et percusserūt omne regio
nem amalechitarum · et amorreos
qui habitabat in asason thamar
Et egressi sunt reges sodomoz · et
gomorre · et regis · adame · et seboim · et
regis same bale que e segor · et cu
Bello
rum contra eos aciem · in valle siluestri ·
s · ad uos godolaomor · regem elamitaz · et
thaldal regem gentium · et amraphel rege
semnaar · et arioch regem ponti · Quatuor
reges aduersus · v · Vallis aut siluestris
habebat bituminis · Iugq; reges sodomoz ·
et gomorre · fuga uertentes · ceciderunt ibi ·
et qui remanserant · fugerūt ad montem ·
Tulerunt aut omne substantiam sodomoz
et gomorreoz · et uniuersa que ad escam pti
nent · et abierunt · Tulerunt et loth · et substā
tiam eius · filium fratris habitantē · q; ha
bitabat in sodomis · Et ecce unus qui
euaserat · nūciauit abraam hebreo · qui
habitabat in valle mambre amorrei fris
eschol · et fris aner · hi · u · pepigerāt fedus cū
abraam · Quod audiens abraam captū
uidelicet loth · fratrē suū · numerauit · et peper
uernaculos suos · cc · et · xviij · et persecutus
est eos usq; dan · Et diuisis sociis irruit
locum ap̄ petra
nominatur q
dr ipse dns mo
cauit
Dyamantia
mosel cap̄tand
malay · et amorr
et hanc
Hoc fecerunt
uica uenerue
nomen · et nun
ne timeri ū
bi · quo anima
pascidebat
Et ipsi timuit
qs · s · demolopo
rama uenient ·
tantus exercitus
cultus debellan
polsit · et tacha
nan · sin · thoma
ue · quo multi
fuisse dyspat
uitur · qui sūt fi
lium ei
Dan autem
unus · z ebron
uocat · q; antea
uocabat cariath
arbe · et ap
pellabat
Abraam
habitabat
Abraam
habitabat
Abraam
habit

Gen. Arão aut̃ ret-
hucdamur heroes rẽ
bem filium nos. rum
pugnatione armor. o-
tentorum eum ulq; ad
y saac uenisse. ronil
p̃ mogentus anos. usq;
ad aaron pontificẽ
tullo. salem ũ. y bran-
da è. et im. aplẽ meno-
rual melchisedech. sine
patre. r mare. referr
ad y p̃m. r per eum ad ec-
clẽsiam gentium. q̃
figura expuit. dñm
hũa referun. ubi benedi-
xit. b abrahe cui ono ti-
o. r meos tem. dr. aam
deqno p̃ea. dicebatum
q̃ quo nulle colligere
decimas eccles habẽ
ut p̃ primũ diligenter.
ar. onem. lo. laudacio una
gogice. q. ante. nec. uel
laudof. mentium. p̃a.
en. mentium nr̃m.
ibo. audiri signat.
ñ paaron mutuona
bilis. ultimus. imo
landis. ñ. oblato pane
r uino. r corpe dñi.
r sanguine confecra

Gen. sacerdẽ. q̃ patru
cha meruit. sacerdo
tium. simile impl̃o
genitum. qui tenu
cum. q. petro. et re-
cipitum. r ametore
brichmedum. deci
mal tulit p̃ victuli
ne deinc melchisedech.

sup eos. nocte. p cuss̃q; eos. r p̃secut̃ē eos. r ulq;
g. usq; ad ultimũ. et hinc ondi. longius. damascũ. unde patrẽ. et origines. et inde.
oba. r phenicem que ẽ ad leuam damasci.
Re dunq; ẽm tubam. r loch tẽm suũ. cũ
dunc. et patrẽ. et origẽ. et ceteri. et illum. et ad illũ. et ceteri. et ceteri. et ceteri. et ceteri.
suba uxor. mulierẽ quoq; r p̃lm.
alias. mihi. dus. et uxorem. et filios. et filias. et omnia.
aut̃ rex sodomor̃ occurrit eius p̃q; reuersus
ẽ a cede. godolaomor̃ regum. q. ẽo erant. in
ualle. labe. que ẽ ual. regis.
melchi
sedech rex salem p̃tulit panem. r uinum. e
ipse. sacerdos. et rex. et. et. et

rem tum annoꝝ. Circue
ꝙ rolubam. qui tollens cunulla
bec. dauit ea pmedium. rnoluit
parcel ee se alumnee poluit. auel
aut ñ dimisit. descenderep uolu
cerf sup cadauera. rabigebat eas
babram. Cumq; sol occubuisset
pauor irruit sup balbam. rhorror
magnꝰ. renebrosus inuasit eum
duriq; eadem. Sctm pmisee
qd pegrinum futm sit semen tuum
tra ñ sua. rsubiciente eos seruitu
ti. raffligent quadringentis annis.
Uerumtam gentem cui seruier
sum. ego uidicabo. rpbec egredi
ent cum multa suba. Tu aut
ibis ad patres tuos. impace sepult
tus senectute bona. Generatione
aut quarta. reuertentur huc nec
dum enim plete sunt iniquitates a
morreos. usq; in psentem tempus.

Declendere ep uo
re. impo oationis
tacticio ingeri bi
parcere. ogrubet
tepe. rnolare cum
ceret. h manu. ee
dictionis debemus
cultodire. q sint of
fensus. ee malig
nu spe. rpsse cogita
tionee. rpsane.

Pana. ut sit ha
re. tractanda. ethā
quetio. ppe. eos. q. as
cendere. ut ad patria da
tionee. si cadere. in
anniñ. sapientis.
ut ee sit qualee ne
mo. ee. agelii. quod
si. phylosophum. in
magna mihi. impel
uit. ad babram. rad
ditum. aquodam iu
uenio. adolescente
qui ee ppetin. stul
tore. q. physosophi
cos. gnr. dat. ee. hy
sō. dum. ñ. pturba
tum. qua. ne quilli
me. mirre. tue. uch
mihi. debee. q. ne. du
ra. ee. p. qua. ali. quid
mihi. dee. ee. sit. aut. pu
tet. dum. magno te
gebatur. ñ. placuiss
set. ut
Ge
nationem
pter
a. sim. re.
bano
2

Cumq; occubuisset sol. facta
ē caligo ētenebrosa. rapparuit ch
banus fumans. rlampas ignis
ambiens inter diuisiones illas.
In die illo pepigit dñs fedus
ē habram dicens. Semen
tuo dabo ēram hanc. a flumine
egypti usq; ad flumē magnū e
uphrathem. Cineos. rcenezeos. rcedmoneos. rcheteos. rpherezeos. rraphaim quoq; ramorreos. rchananeos. rgergeseos. rgebuseos. Igitur sarai uxor
habram. ñ genuerat libos. ẽ habens ancillam egyptiam nomine
agar dixit marito suo. Ecce
oclusit me dñs. ne parerem. In
gredere ad ancillā meā. si forte sal
tem ex illa suscipiam filios. Cui
q; ille acquieuisset. depcamtus
sit agar ancillam suam egyptiā

Saray pnolens. rē. sponsione ac
cipiendi. ẽ. tanquā multa diuturnitate
futuree. ētm genus. annoꝝ. pdeti
cere. ut. q. dixerim. ē. mystice. noabdē
ē. tmes. abinitio narrationis. ysaac.
usq; adarmum. egressionis. ei. ppto
pmittit. annoꝝ. ccc. lx. Cū. q. de. ccc.
xxx. dixerim. xx. quidē. pmissione
usq; adarmum. ysaac. ñ. mireum
ē. si. ccc. x. annoꝝ. sima. solida. nolu
it appellare. ī. scriptura. que. ibi. ee. in
numare. empta. ut. q. sima. nūi. pa
tulum. excesse. aut. inde. ē. ñ. compu
tare. sion. ē. q. ar. mysticum. voluer
os. rassignet. ad. ccc. annoꝝ. reuer
tendum. ē. tanquā. pro. annoꝝ. ni
strum. habuerit. eos. h. referr
di. sunt. annoꝝ. ccc. ad. q. dictum. ẽ.
Peregrinum. futurum. sit. semen. tuū
tuum. ñ. tra. sua. ee. enim. tuū. cha
naan. sue. magno. pegrinum. e
ut. ramee. hebraeum. brē. egressi
one. dei. q. tuum. ẽ. pquam. adegp
tum. ut. habitare. ut. egyptum. ut. do
ūbo. q. Secundo. tra. q. pegrinum
ee. sed. tuum. tua. ñ. sua. ccc.
annoꝝ. sicut. aut. sic. nepotinum. e
subiciente. eos. seruitu. ñ. affligen
tes. ut. ad. ccc. annoꝝ. hec. nepotis
mo. ñ. pmanet. ingima. ñ. parte. sume
h. i. pmanem. volephilla. pro. dum
taxate. affectus. ē.

Igr. sarai. u. a. rē. sic. ē. advul
ē habitum. similiente. quae. ancille
tunge. q. ridiū. p. multam. lex. cui
gelij. una. tuxor. genuit. sui. multi
plicauit. au
dierit. hi. qui
mulierem. no
uerat. quite
tum. illem. no

ibi egredere ad
ancillam meā hāg
rē exhuer ex eo
loco hūc ego fugio
de facie dñe dñe
bēdicam tibi dñs
ob eā rē reuertere
ad dñam tuā & hu
miliare sub manu

ueare nec fuge
ne ora uolupta
tē ppt hūdepta ca
nale ymo hoc
uolumus cōfir
mare & bonos

am. p annos. v. qua habitare cepat
in terra chanaam. z dedit eam uxo tuo
uxori eam qui ingressus ē ad eam.

filios hēre non
poter. id. gratia

Arula cōcepit & peperit dñam suam. Dixitq; ang ad habram. ecce ego
tuli pe adoptiuetur.

Hystice. Agar ierusalem uelin figere
ung uetus ter carnaliter exhuere re
cedat & sara. i. gram nouū. que euā
gelium uelit nouum ubi spūs & gra
nouū. z dū unusquisq; ubi fuerit. uocet
z q ancille gentiū uxorem dñi
seruos suos. i. amore vel amore ter
renor. cupid. deleant ne babylonii
ol gentil. quod accumul. ol cultum
astringer. z ab ydol gubernet. z
multa facerelicta unpendebant ueru
cauce. ol spūs ne despiat carnal vita
rul. uenerint. z gram refutare. vel
seruare nedul petunte quasi
te gratia. hic allegorice. agar. i. ierusa
lem. z ancillarū. z ad. i. ierusalem
ad gram. vatem. vel adducar.

Ra. Hystice. Hec due mulieres. i.
duo testamenta. agar uetus. q; infima
goga vocat. ppter seruitutem. nutrie
bat ob gentium. tam nouū. q; ppter
tamen ubertatem fidei gratiam. Qui
cpiunt fuit ancille filij. ut mulieri
cipi inalienando ne qui sup hereme
pant. spē & ppt. reuocare tua e
mul. z omnibus bonis contrarijs. agar
me. ē. eorum pplm. cord adeo mundo

Dixitq; ei angel dñi. Reuertere ad
dñam tuā. z humiliare sub manu ipi.

Ecce ut lū. Multiplicabo ingur

punctionum in
tuum. dpta
uersitas actua
ationū gentiū
ones. v. dum
dam in abel
tion in capitū
ad salomo
pueniunt

Dixit. Hec
ere uidet & ad
uersitatē suā
cognoscit. ut
humiliet sub
manu dñe. qui
dam dicunt
hoc dictum
ab angelo ad
monitu

multiplicabo semen tuum. z non numerabit
p multitudine. ac deinceps. Ecce aut cō
cepisti. z paries filiū. z uocabis nomē eius
hysmael. eo q audierit dns affliccionē
tuā. Hic erit uir ferus. homo. ma
nū eius contra omes. z manus omiū contra eum.
Et e regione uniuersos fratres suos figet
tabrnacla. Uocauit aut nomen dñi a
gar. qui loquebat ad eam. Tu dus
qui uidisti me. Dixit enim. Hic
uidi posteriora. uidentem me. Propter
apellauit puteū dñi. puteū uidentis
uiuentis. Ipe est inter cades. z banc. Pe
peperit. Ipe est inter cades. z banc. Pe
rit agar habrae filiū. quē uocauit nomē
eius hysmael. lxxx vi. annos erat. cū pe
peperit agar hysmahelem. Postquā uō. xcvm.
annos ē cepat. apparuit ei dñs. Dixitq;
ad eum. Ego dus omnipotens ambula
coram me. z esto perfectus. Ponā fedus meū inter me. z te. z multiplica
bote uehemēter nimis. Cecidit habram sup facies. Dixitq; ei dus.
Ego sū. z pactū meū tecū. erisq; pr multaz gentiū. nec ultra uocabit

Vocauit aut nō. d. a. q. l. a. e.
z. Recte nomē eius ita uocauit.
q; gratiam dei ut misericordiā. habitū
est illo tempore. vi. vel ad eum. z do
lo. R. z delicias. z paup. p fecto
hic uidi posteriora. id est mea
ante & illud. videbis posteriora mea
a. nō facies ei apparebit. vbi. nō
enim uidebit homo faciē meā
meā. sed enim mam sectabit
ne capite di. nemo potē unde multe
spā & spēi ad quā cupiunt qui
dā dilige deo atque. ora ara.
ora nūne. adōnam plandā
primum diligendo. sic temp
quē potē exhuear. posteriora dō ei
z ita ita nationem eius quā allip
tis posterius nempe hy. stinc p
fidem. z dilectionem despiendo
omnipotentiam. infirmō cēna
omnipotentione z fruentur.

Dixit. Dicit ita uocabitur. n.
r. a. b. ita habebit ut q; ei cernēti
sino q; apud uos tranquilla ma
neat. ē. e. ita erit. habitē. z fuit
ad dixit. videbat aut habram
z pāt quia dixit. p. a. dicit
z habraam. quē eum pāt
in utraq; gentium. innole
ri habebatur. z habauit
hic uentrē q; exp gracul
nos. a. tuere. videat. adoptā
ra. e. tuere. adoptā. dicit. p
oma. & pelue. luig. e. fuerit
habere. za. lege. hic contrario. z

XVII.

nom̃ tuum habraꝫ ſi appellaberis ba
braam. qꝫ patr̃ multarꝫ gentium ſtitui
te. Faciam te crescere nimis: et ponam te in gentibus: et reges ex te egredientur.
Et statuam pactum meum inter me et te: et inter semen
tuum post te in generationibus suis: fœdere
sempiterno: ut sim deus tuus: et seminis tui
post te. Et dabo tibi: et semini tuo post te: terram peregrinationis tuæ: omnem terram chanaan
in possessionem æternam. Et ero eorum deus. Dixit quoque deus ad
abraham. Et tu quidem custodies pactum meum: et semen tuum
post te in generationibus suis: hoc est pactum
meum quod observabitis inter me et vos: et semen tuum post te. Circumcidetur ex vobis omne masculinum: et circumcidetis carnem præputii
vestri: ut sit in signum fœderis inter me et vos.
Infans octo dierum circumcidetur in vobis: omne masculinum in generationibus vestris.
Tam vernaculus quam emptitius circumcidetur:
et quodcunque fuerit de stirpe tua. Et non

Pater multarum gentium: quod non
genus inveniatur
cui cedatur.

Sed et pactum
meum statuam inter me et te: et inter semen tuum post te in fœdus sempiternum: ut sim deus tuus: et seminis tui
post te. Et dabo tibi: et semini tuo post te: terram peregrinationis tuæ: omnem terram chanaan
in possessionem æternam. Et ero eorum deus.

Hæc rursus
ad circumcisionem
pertinent.

Dixit quoque deus ad abraham. Et tu quidem custodies pactum meum: et semen tuum
post te in generationibus suis: hoc est pactum
meum quod observabitis inter me et vos: et semen tuum post te. Circumcidetur ex vobis omne masculinum: et circumcidetis carnem præputii
vestri: ut sit in signum fœderis inter me et vos.
Infans octo dierum circumcidetur in vobis: omne masculinum in generationibus vestris.
Tam vernaculus quam emptitius circumcidetur:
et quodcunque fuerit de stirpe tua. Et non

Hæc masculinum
præputii caro circumcisa non fuit
delebitur anima illa de populo suo.
quia pactum meum irritum fecit. Dixit
ad abraham. Sarai uxorem
tuam non vocabis sarai: sed sara nomen
eius. benedicam ei: et ex illa dabo tibi filium
cui benedicturus sum: et erit
in nationem: et reges populorum orientur
ex eo. Cecidit abraham
in faciem suam: et risit: dicens: in corde
suo. Putasne centenario
nascetur filius: et sara nonagenaria
parit. Dixit autem ad deum
Ismahel coram te. Et ait deus ad
abraham. Sara uxor tua
pariet tibi filium: vocabisque nomen eius isaac: et statuam pactum
meum illi in fœdus sempiternum

2

tacetur quo puerili in
cerore eli: q pactum di
uinum ni facerunt: q
eol erroneide negligen
tia debeant: q pacti
di ri populi dñi exigunt
ethnico homine irriti
facerunt: in quos omni
potuerunt: q alicuius
in re omnes ejus cognati
ne peccet: ipo peccato
qui peregrinationem ni
hilarunt.

Sara uxor tua
vocabitur non amplius
sarai: sed sara nomen
eius. benedicam ei: et ex illa dabo tibi filium
cui benedicturus sum: et erit
in nationem: et reges populorum orientur
ex eo. Cecidit abraham
in faciem suam: et risit: dicens: in corde
suo. Putasne centenario
nascetur filius: et sara nonagenaria
parit. Dixit autem ad deum

Secundum quod iu
dæi nobis fictum aperte arguunt
nascitur non ex Ismahel
hyshmahel sed ex isaac sanctum.

Masculinum præputii caro circumcisa non fuit
delebitur anima illa de populo suo.
quia pactum meum irritum fecit. Dixit
ad abraham. Sarai uxorem
tuam non vocabis sarai: sed sara nomen
eius. benedicam ei: et ex illa dabo tibi filium
cui benedicturus sum: et erit
in nationem: et reges populorum orientur
ex eo. Cecidit abraham
in faciem suam: et risit: dicens: in corde
suo. Putasne centenario
nascetur filius: et sara nonagenaria
parit. Dixit autem ad deum
Ismahel coram te. Et ait deus ad
abraham. Sara uxor tua
pariet tibi filium: vocabisque nomen eius isaac: et statuam pactum
meum illi in fœdus sempiternum

Hæc rursus
ad circumcisionem
pertinent.

lege eius sic: adam ne deligno mandu
care ut præcaveret: illi complere: ann
crelicto in hebraam situm est habitu
rum: in quo bridie non generat
r mutuum reponit: est mutuo recipi
exemplar matris vii: ubi signum fidei
accepit ut ipsa circumdi: si carnis nã
curulenta: rursum aret corpus parce
dentem q. h fidei signo glorioso
pro aliquod poeta lucretius
de animum. si adam pactum
dñi custodisti: habraam ii pacti
ni custeptisti: si qs alle mihi libro
cutpam mobedientie pulcogno
ut. occure ut ille mihi mihi signi
obedientie libo accepet. ut ostem
dere obedientiæ: qui q genere filiol ad
ucam dñi. olim futurie mee generatio
nis admonem.

Serane qui vocant primum
abram. primum: r serpentem fusile. p
ei ad deum ee alim. r. rq. r. apud gre
cos. r. significat. mutat sup h nomine
subtrahit ineptat. r rursus ipsum noa
bulum. in centum. r gnam. h hebdo
cam. deo re hic narionem debuerum. nec
si enim aliter lingua quelibet eo
canit etymologiam sumpt vocabuli
geniem. habraã primum noata e. sup
fini. rel. soch. subtam. g soch. addita. r.
tamen. quepa requirit. nocata. i sam
Iuren enim dicebat primi mes. q. n
mul tumulte mar. pba abiduine pen
cipiorum. et gentiu primi sumus.
undam pessime subpuane eam pri
tepuam dñi vocamur. ppa primi.
cum lepra quar ducamur. q immũ imq.
undet aliq similudinem. h in hebdo
pene educta. sed rursus enim p plade
ram. rel. ior. rav. q. dñi sapientiæ. r sim
rel. re. quod sibi cum manifeste distar

Sup hys mael quoq; exaudiui te ecce benedicam ei. 7 augebo 7 multiplicabo eum ualde. Duodecim duces geniabut. 7 faciam illum in gentem magnā. Pactum ū meum statuam ad ysaac quem pariet tibi sara tempore isto anno alio. cumq; finiret loqui as cum eo. ascendit ad habraam. Tulit aut̄ hysmael filium suum 7 omnes uernaculos domus sue. unūquosq; quos emerat ex eis masculos cunctos 7 circoncidit carnē ppucii eoy. sicut locutus fuerat illi dns. Habraam nonagenarius. 7 unus erat annoz. cū circoncidit carnē ppucii sui. 7 hysmael filius eius. xiii. annos impleuerat cū circoncisionis sue. Eadē die circoncisus est habraam 7 hysmael filius eius 7 omnes uiri domus ei⁹. natiui de regione. 7 alienigene pariter circoncisi sunt cum eo.

Apparuit aut̄ dns habraam in ualle mambre sedenti in hostio tabernaculi sui ardente die. Cumq; eleuasset oculos apparuerunt ei tres uiri stantes ppe eum. Quos cū uidisset. cucurrit in occursum eoz. de hostio tabernaculi sui. 7 adorauit in terra 7 dixit. Dne si inuenio gratiam in oculis tuis ne trānseas seruum tuum. sed afferam parumlū aque. 7 lauent pedes uestros. 7 requiescite sub arbore. ponam q; buccellā panis. 7 sustentate cor uestm. Postea trānsibitis. Idcirco enim declinastis ad seruū uestrum. Qui dixerūt. fac ut locuta es. festinauit habraam in tabernaculū ad saram. Dixitq; ei. habraam ubi est sara uxor tua. Que respondit. ecce in tabernaculo. Cui ille. reuertens ueniam ad te tempore isto anno alio. 7 habebit filium sara uxor tua. Quo audito sara risit post ostium tabernaculi. Erant aut̄ ambo senes. 7 processerāt iam dies multi. Et cessauerat sara fieri mulieribus menstruis. Risit ergo sara dicens. Postquā consenui. 7 dns meus uetulus est. uoluptate fruar. Dixit aut̄ dns ad habraam. Quare risit sara dicens. Nūquid uere parit̄ anus. Numquid dilatabitur apud dm uerbum. Reuertar ad te tempore isto anno alio. 7 habebit sara filium. Negauit sara dicens. Non risi. timuit enim. Dixit ei. Non ita est. sed risisti. Cumq; surrexissent inde uiri. direxerunt oculos suos contra sodomā. 7 habraam simul gradiebat deducens eos. Dixitq; dns. Celare possum habraam quod gesturus sum. cū futurus sit in gentem magnā. 7 robustissimā. 7 benedicentur in illo omnes gentes terre. Scio enim quod precepturus sit filiis suis. 7 domui sue post se. ut custodiant uiā dni. 7 faciant iustitiam. 7 iudiciū. ut adducat dns habraam omnia que locutus est ad eum. Dixit ergo dns. Clamor sodomorum 7 gomorre multiplicatus est. 7 peccatum eoz aggrauatum nimis. Descendam. 7 uidebo utrum clamorem qui uenit ad me opere complerint an non. ut sciam. Conuersique uiri abierunt inde. 7 uenerunt sodomā. habraam aut̄ adhuc stabat coram dño. 7 appropians ait. Numquid disperdes iustum cum impio. Si fuerint quinquaginta iusti in ciuitate. etiā ipsi peribunt. 7 non parces loco illi propter quinquaginta iustos si fuerint in eo. Absit a te ut rem istā facias. 7 occidas iustum cum impio. fiatq; sicut iustus ita 7 impius. Non faciet hoc qui iudicat omnem terrā. Et hec dicit. non faciet iudicium. Dixit dns. Si inuenero in sodomis quinquaginta iustos in medio ciuitatis. dimittam omni loco propter eos. Respondens habraam ait. Quoniam cepi loqui ad dm meum. cum sim cinis 7 terra. Forsan quinquaginta iustis quinq; minus. delebis uniuersam ciuitatem. Et ait non delebo si inuenero ibi quadraginta quinq;. Rursum ait. Etiam si quadraginta inuenti fuerint ibi. Ait non faciam propter quadraginta. Obsecro ne irascaris dne. si adhuc semel loquar. Forsitan inuenientur ibi triginta. Respondit non faciam si inuenero ibi triginta. Ait. Quoniam cepi loqui ad dm meum. forsitan inuenientur ibi uiginti. Respondit non disperdam propter uiginti. Obsecro inquit ne irascaris dne. si adhuc loquar semel. Forsitan inuenientur ibi decem. Respondit non disperdam propter decem. Abiit dns postquā cessauit loqui ad habraam. 7 habraam reuersus est in locum suum. Duo uero uesperi uenerunt sodomā. Et lot sedebat ianue ciuitatis. Qui cum uidisset surrexit. 7 processit obuiam eis. 7 adorauit pronus in terrā. Et dixit. Ecce dni declinate quesso in domum pueri uestri. 7 manete ibi. lauate pedes uestros. 7 mane consurgetis. 7 ibitis in uias uestras. Dixerunt. Non sed in platea manebimus nocte. Compulit eos ut diuerterent ad eum. 7 introierunt domum illius. Fecitq; eis conuiuium. 7 coxit azimos panes. 7 comederunt. Priusq; irent dormitum. uiri ciuitatis sodomorum circūdederunt domum a puero usq; ad senem. omnis populus simul. Et uocauerunt lot. 7 dixerunt ei. Ubi sunt uiri qui introierunt ad te nocte. Educ eos huc. ut cognoscamus eos. Egressus lot ad eos ostium post se clausit. 7 ait. Nolite fratres mei nolite facere malum istud. Habeo duas filias que nondum cognouerunt uirum. educam eas ad uos. 7 abutimini eis sicut placuerit uobis. dumodo uiris istis nolite facere quicquam. quia ingressi sunt tectum domus mee. Dixerunt autem. Recede illuc. Et rursum. Iste unus intrauit peregrinari in ciuitate. 7 forte iudicauit iudicium. Nunc ergo tibi malefaciemus quam illis. Et uim faciebant nimis ad lot. Appropiantesq; ut confringerent ostium. Extendentes uiri manum suam introduxerunt lot ad se. 7 ostium domus clauserunt. Eos uero qui foris erant percusserunt caecitate a paruo usq; ad magnum. ita ut ostium inuenire non possent. Dixerunt autem uiri ad lot. Habes hic quempiam tuorum. generum. filios. filias. 7 omnia que habes in ciuitate educ de loco isto. Disperdere enim nos habet dns. Ciuitatem hanc. Ualidus est enim clamor eoz coram dño. qui misit nos ut perdamus eam. Egressus lot locutus est ad generos suos qui accepturi erant filias eius. Dicens. Surgite. 7 egredimini de loco isto. Disperdet enim dns ciuitatem hanc. Et uisus est quasi ludens loqui ad eos. Cumq; diluculum esset. Cogebant eum angeli dicentes. Surge. tolle uxorem tuam. 7 duas filias tuas que inuente sunt. ne pereas in scelere ciuitatis. Cunctantem ergo apprehenderunt uiri manu. 7 manum uxoris illius. 7 duarum filiarum eius. eo quod parcente dño illi. Eduxerunt eum. 7 posuerunt extra ciuitatem. Factum est autem cum educerent eos foras. dixit. Salua animam tuam. Noli respicere post te. 7 ne steteris in omni regione. sed in monte saluum te fac. ne forte simul comprehendaris. Dixit autem lot ad eos. Obsecro dne mi. quia inuenit seruus tuus misericordiam coram te. 7 magnificasti iustitiam tuam quam facis mecum ut saluem animam meam. Ego non possum in montem fugere. ne forte apprehendat me malum. 7 moriar. Habes hic ciuitatem iuxta ad fugiendum. 7 modicum est. Fugiam ad eam. 7 saluabor in ea. Nonne modicum est. 7 uiuet anima mea. Dixit ad eum. Ecce in hoc quoq; exaudiui te. ut non subuertam ciuitatem pro qua locutus es. Festina. 7 saluare ibi. Non enim possum facere quicquam donec ingrediaris illuc. Propterea uocauit nomen ciuitatis illius segor. Sol egressus est super terrā. 7 lot ingressus est segor. Igitur dns pluit super sodomā. 7 gomorrā sulphur 7 ignem a dño de celo. 7 subuertit ciuitates has. 7 omnem circā regionem. omnes habitatores ciuitatum. 7 cuncta terre germina. Respiciensq; uxor eius post se. uersa est in statuā salis. Mane autem habraam surrexit de nocte. 7 perrexit ad locum ubi steterat cum dño. Et respexit contra sodomā. 7 gomorrā. 7 uniuersam terre regionem. Et uidit ascendere fauillam de terra. quasi fumum fornacis. Cum ergo subuerteret dns ciuitates regionis illius. habraam recordatus est. 7 liberauit lot de subuersione. in qua habitauerat lot. Ascendit ergo lot de segor. 7 mansit in monte. duę filie eius cum eo. timuit enim habitare in segor. 7 mansit in spelunca ipse. 7 duę filie eius cum eo. Dixit autem maior ad minorem. Pater noster senex est. 7 nullus est in terra qui possit ingredi ad nos. iuxta morem uniuersę carnis. Uenite. dabimus ei bibere uinum. 7 dormiemus cum eo. ut conseruemus de patre nostro semen. Dederunt itaque patri suo bibere uinum nocte illa. Et ingressa maior dormiuit cum patre suo. Et ille non sensit neq; quando dormierit filia. neq; quando surrexerit. Altera autem die dixit maior ad minorem. Ecce dormiui heri cum patre meo. demus ei bibere uinum etiam hac nocte. 7 tu ingredere. dormi cum eo. ut conseruemus de patre nostro semen. Dederunt ergo patri suo bibere uinum etiam illa nocte. Et surrexit minor. 7 dormiuit cum eo. Et ille non sensit quando dormierit filia. neq; quando surrexerit. Concepeerunt ergo duę filie lot de patre suo. Et peperit maior filium. 7 uocauit nomen eius moab. Ipse est pater moabitarum usq; in hodiernum diem. Minor quoq; peperit filium. 7 uocauit nomen eius ammon. Ipse est pater filiorum ammon usq; in hodiernum diem.

Ecclesiam · tuam sanctam similem mihi fecisti.
Imp. ane unterl. clémmi signitcatur. q. panis fermentati genitus sterc.
& facis tabernaculi pauel. I pe ũ ad
armentum cucurrit. & tulit inde
uitulum tenerrimu & optimum.
Dabitq; puero qui festinauit illud
coqui. Tulit & butyrum. & lac & vi
tulum quē coxerat. & posuit coram eis.
I pe uo stabat iuxta eos sub arbore.
Cumq; comedissent dixerũ ad eum.
Ubi est sara uxor tua. Ille ait. Ec
ce in tabernaculo é. Qui dixit reuer
tens ueniam ad te. tempore isto uita com
te. & habebit filium sara uxor tua.
Quo audito sara risit post ostium
tabernacli. Erant aut ambo senes
pueriq; etatis. & defecerant sare fieri
mulierib. Quam ob rem risit sara dicens.
Ecce uetula
Quo audito dixit ei dñs. Quare risit sara dicens.
Numquid credenda est anꝰ mihi uetule. Numquid difficile
Ego hoc eodē tempore. uita comite. & habe
bit sara filiū. Negauit sara dicens.
non risi timore perterrita. Dixit aut
none ingemuisti. Surrexerunt. Cum
q; eis surrexisset ihūs uidit. & direxerunt oc
cidentem uersus. Ibant aut uiri. & direxerunt oc
culos contra sodomam. & abrahā si
mul gradiebatur deducens eos. Dixit
dñs. Num celare potō abrahā
que gesturus sum. cū sit in gentē
magnā & robustissimā. & benedicende in
illo omēs nationes. Scio enim q̄ præ
cipiet filiis suis. & domui sue p̄ se. ut cu
stodiant uiam dñi. & faciant iusticiam &
iudicium. ut adducat dñs ꝑ habrahā
omnia que locutus é ad eum. Dum

habitam mu
rum ubi pocrunt
degumilione filij
rũ miraculum po
stulat. apim aut
pe postimmut.
emeruit. & angli
ſſommuno abgo
ridorem eccle
timulos mutuit
cant sinisſ. & de
puera gelare
ri potest. decubu
it enim pea ge
nerantes. q̄ mue
cula tam. tenet
enim hetpea me
dici. q̄ leuet. de
femina puerio
rū cessat. tunc
hebria. o angant
es gelare ipsas
decumenicula á
possit. Iurtus
mulier puelle
etatis. & adhuc
mulierina comi
gaute ei. dedem
re parere. si pos
deuenire pos
Quia clin & sum
q̄ cuby sentez ꝑ
uere etatis. & de
fecerant mulie
bria sare.

Dominus
primus. & fodedi
ceram multere
stitue. cui & puncte
di habrahe. ut cere
& ꝑmulta. & pleni

Ecce uetula
& ꝑ stue. & ꝑ pm. & mendāne amalo

Et sane ad
& semen ꝑ etatis. unum. & q. semi. & illi nel appellens semen uel. cū. & ꝑ medios semen
ut de mulicre semine. sitiol tuerit poō. & adhuc mulierina. stuare. sidm hoc.

dixit eis angelus
q̄ angeli uocant
quia diuinum mi
nistrant. & dñi osten
dunt quia mel
minus impar

Sicut geni
tiuus. & finalia
ra. vel titul' ue
significat. aqui
o mr egenui do
minum. dulcem
natum. & signi
ficatur. & gecilia. &
eum gnica doc
na. prudentiam
dnm. nisi nuna
va. & modo. nisi
parum. alia. affir
ma. europa. multa
plicauit.

Burrum ubi
rinum. & pinget
timum. euange
lice testimonium.
q̄ notat oleum
delectabile. datur. vi
tulum & lacte. bu
tiro apostolo q̄
tur. aqua. dili. lac
te legit. nec hoc
tine euangelio
& ꝑcest.

Ecce uetula
q̄ stuby. deliciosa. & mulier. parere debi
tue ut nihil desit munelis. & tenelis parare.
& nisi. & quidu
& modestia.
& huiusmodi. & de secundo.

Et sane ad
& semen ꝑ etatis. unum. & q. semi. & illi nel appellens semen uel. cū. & ꝑ medios semen
ut de mulicre semine. sitiol tuerit poō. & adhuc mulierina. stuare. sidm hoc.

& anum diuers. haec hic. qi pecunia semper mulier sterilior. qui signabat
& mulier sterilior. qui signabat
& mulier sterilior. qui signabat
&

plorī. Recutitung; puncti; ytaq; in
gremiū magnam turbā ingrediū
ducēt omīs generat ter quib; ubi
ūt; pmittēt gens nulla; q; carnē
omnis; ganel; pdēt.

Clamor ergo ascendit ad deū
dūtā ab hīs nitu
dinē; ut nemo ex
ipsis; nullaq; questio ē hui
no omnium ac ad homīe loquē
dū; nisi ea tm; q; ad ipsius honorē
y. qm̄ mutabit ē. sepe aut; ēt mutā
do dīs; mdicauit; ūtī nihil tamp
r nisi poio ē facere. t tā r. expiat
ur; ēt si possim; p; eos ad hoc
mdm. Hoc aut; humane loca
omīs; cui dī ferocissimi; ubiq;
ne infirmari; oportuerat.

Si fuerint ibi viri. xl. Ex
quacūq; ergo ciuitate; ab. y. de
audiēte penitentiam; ign̄ē. vii. r
qm̄ magestēm; p; s; penitentiat
ē; ut ē; ignosc̄ā. ciuitatē; si; e
dē; ab hīs; dūtaxat; quē; nouerā
penitentiā; r; ūtī. vltio; arcbuem
ut nō; clāre; ut; ruine; ignē; gehen
ne; pcipiet; vlp; ad. y. utiq; nō
pīre; sodomā; dīre. qz; tm; q; vlt
bce. p. r. p; ea; q; cultoriam. r; pī
nomen; immutāte. si; pīe. denarij
cum; mīt; figura; cruē; ē; ign̄.

Locuta; ē; p. Quosdam; primo; cen
tum; ē; eleuare. ij; pmīe; opa. Qui
tandem; ē; trenū; habunda
re. r; spūtuine. uenā; duncta; si;
requirunt. r; ēt; iam; patrē; nī
annue. qz; tm; p; ea; q; alia; fuerūt
puta; ut; sion; ē; ē; ventus; mar
mine. basilice. tunica; eum; q;

mag; dns. Clamor sodomorū. r
gomorreorū; multiplicatus; ē. r; pecm
eorū; aggrauatum; ē; nimis. Dese
cendam. r; videbo; utrū; querim; ad
me; opē; complēta; m. anno. ē. ita
ut; clamor. Conturbatq; se mde. r
abierē; sodomā; habraam; ūo; ad huc
stabat; coram; dño. r; appropinquans; ait
Dūquid; p; del; iustum; ē; impio.
Si fuerint. l. iusti; in; ciuitate. p; bō
simul. r; nō; parcel; illi; loco. p; l; ūo
si; fuerint; meo. Absit; a; te; ut rem
hanc; facias. r; occidas; iustū; ē; im
pio. Fiatq; iust; ē; ī; impul
Done; hoc; ciuitatem; qui; iudicat; oē
ram. Dequaq; faciēs; iudiciū
Dixitq; dns; ad eum. Si; inuenero
sodomis. l. iustos; in; medio; ciuitat;
dimittam; oi; loco; p; ē; os. h; alvaā
r; am. q; p; eos. semel; cepi. loquar; ad; dnm
meū. ē; cum; puluis. r; cinis. Quid

Peccatum; ci
uoce; culpa; macu; ho
pēcm; il; eum; clamat
culpa; ē; dicit. delē
dam. r; audeto; r; ē; oia
la; nomīum; ab
ēla; mulēs; p; bemul
ces. p; angelos; ad; eg
nolēdam; mala; delē
dū; ratio; ēnūe; ut
uoluit; inuenit; il
q; paucis; p; eem
pit. r; ei; ignē; iudicij
nō; ne; madrei; p; uent
qui; ē; eam; q; illitate
uel; ut; mala
ēmia; aude; audant
r; uenātes; aguā; eū
punātes.

Si; aliqa; remillioē
dignū; q; quinquag
simul; i; ubilet; ut
mul; remittiōnē; au
mus; ēt.

Quinq; ciuitat
ignē; ēmūb; ; ubulte
oumēt; ; q; ; aspi
tentiā; tacīmode; ea
cauūt; tuō; meri
dio; ē; eēmādi.

Logr
a. d. d. m. ō. p. r. ē. Sā
quam; magī; dnm
mul; mūa; ; spūtuine
mumagī; ē; mel; ē
p; spūtuine; dūq; am
legatur; habraam; ne
rem; ē; r; publicē; p; el
tum; ē; mīt; ē; mūt

Locr
a. d. d. m. ō. p. r. ē. Sā
quam; magī; dnm
mul; mūa; ; spūtuine
mumagī; ē; mel; ē
p; spūtuine; dūq; am
legatur; habraam; ne
rem; ē; r; publicē; p; el
tum; ē; mīt; ē; mūt

dī; locutione; hui
rat; loquar; ad
d. m. ē. p. r. ē. fu
tasse; enim; aliq;
ēcē; ēlter; tuer.
ē; ēlitam; que
sup; m; ēri; stuli
der; ē. r; dand; er
clamat; ; meum; ;
sm; putul; tum.

Deuertat
ceruam; ē; ligr. ut
deliquar; q; r
uerā; quadra
natuī; equum
ligui; ceruī; ēu
mal.

Qre; cum; ut
dūs; o; ē; r; d; um
occurrit; loch; rad
ar; angelos; ut; de
ur; mutigere; nō
adrectum; ten
ampli; mutat; ho
mīnē; tuct; pun
re; ō; debit; r; de; ut
qui; habūt; de; ap
parere; ut; ho
mūlgēdrum;
ce; Vlos; autem
scipsum; r; mutā
atq; s; mendat
utrū; ēd; hospitī
tanē; vñ; pau
lo; spūtuinem
notare; obtuerit.
p; hanc; eum; pla
cerum; quasi
deo; angel; hospi
ao; impul.

Si; mmus; l; iustus. v; fuīnt; delēt; ppē; ūl
ip; ē; q; ui; aut; quadrīgmatra; ab; ciuitēma; dmatre; ; ferus; lib; ; o; ad; dūc; ūmīe; no
unūs; am; urbem. r; ait. Non; delebo; si
inuenio; ibi; xlv. Rursumq; locutus; ē
ad; eum. Si; autē; xl; inuenā; fuīnt; qd
faciet. Ait. Non; peccā; ppter; xl.
Deq; elo; indignēr; dne; ī; loquar. Qt
fuīnt; ēci; fuīnt; ibi; xxx. Non; faciam
si; inuenio; ibi; xxx. Quia; ī; el; aic; ce
pi; loquar; ad; dnm; meum. Quid; fūn
uenā; fuīnt; ibi; xx. Dixit. Non; mē
fuam; pp; xx. Obsecro; inquit; ne; ira; sca
dne; ūtī; loquar; ad; huc; semel. Quid
fuīnt; uenā; fuīnt; ibi; x. Dixit. Non; dele
bo; ppē; x. abiit; dūs; p; quam; cēssauit; loqui
ad; eum; r; reuersus; est; in; locum; suū. Venerūt
q; duo; angeli; sodomā; uespe; sedente; lot
infōnib; ciuitatis; qui; cū; uidiss; eos; surrexit
r; uit; obuiā; eis; ad; orandūq; p; ruit; in; fa
ciē; suā; obsecro; dñe; declinate; in; domū; pu
eri; ūtī; r; manete; ibi. Lauate; pedes; uē
r; mane; p; ficietis; in; uiā; uram; q; dixerūt

dī; ceruī; bona; dne. Si; qui
bom; male; unus; ti; agit; ur
pdicatur; ingressum; eo; ſ
dicitur; unde; pane; manātur
panis; adquē; lazar; uene
rit; sup; eum; dixit; eructa
bant; mēsa; duel; ūl; habita
tionē; qui; lazar; unus; re
cubat; ab; eō. loquar; ad; eo
dō; d; m; ō; ſ; p; r; ē. unq; dixi
cul; tua; ſ; estimabat; qui; ſ
putūm; retrem; r; mane;
od; loquere; ēstimabat; q;
pena; terrendi; sunt; qui ad
ſtima; ſ; p; tinuit; ro; omnium
ſe; q; uitur.

Venerūt; duo; angeli
r; Notandum; q; ver; an
geli; nūtio; impart; habua
e; apparent; q; nutio; dī; un
pari; quidē; Sodomam
uenerē; pari; nutio; r; duo
quinūs; p; mul; ab; uenere
macie; r; puncte; ē; altāta
ri; q; formā; am; figuā; ēal
mollian; venerē; mule; pe
q; iam; sodomul; oculbu
erant; ſol; ustice.

Quod; hospitib; ſoler
t; ut; adhibeāl; ārno; pulue
sodalitat; r; ac; dia; r; pulua
mingat; q; nquā; pluuerū
lenat; ealoub; emundēde.
Vñ; mmonalib; ſ; pruen
ub; dēna; anos; celebuit.

XIX.

VTL_00052_01_0051.jpg

minime. Si mplacta manebim. Com
pulit illos opido. ut duerent adeum. In
gressiq; domum eius fecit convivium. Cor
azima & comederet. priusq; cubarent
uri ciuitatis vallauerē domum illius. a puero
usq; ad senem omis ppls simul. Vocaueruq;
loch. & dixerē ei. Vbi sunt uri qui introierūt
ad te nocte. Educ illos huc. ut cognoscamē eos
Egressus ad eos loch. postigum ad claudendū hostium
Omne quodcūq; habes in ciuitate. educ de loco isto
Filias. que necdum cognouerē uirū. Educam
eas ad vos. abutimini eis. sicut placuerit vobis
dum modo viris istis nichil mali faciatis. quia ingressi
sunt sub umbra culminis mei. At illi dixerūt
Recede illuc. & rursus. Ingressus est unus atq;
Vena. mūdo ut iudices. Cepitq; magis quā
hos affligere. Vimq; faciebant loch uehem
Allumeam. ppe erat. ut effringerent fores. Ecce
Ecce manus uirorum. miserunt. & introduxerūt ad se loch
Clauserūq; hostium. eos qui erant foris. per
Strunt ciuitate. a minimo usq; ad maximū. ita ut

Quia
tanq; qui
iniurias
facturi
essent. qui
cunq; moli
untur aliquo
modo pecu
liaria
subditorum.

Ego. dona
bo. Da
ut videam
hominum
rectitudi
nem. quia
quidq;
iniuste pa
ti non mihi
sed homini
adhuc
datum.

Qui mali
quo animo
carnalia
contemnat
ostendit
bonos mo
nachos
non debere
iudicare
ex hoc
quod
malos
quosdam
uidet.

Quis
dominus
uicta. cer
ta fuge fla
gra.

Ego. ecce
filia mea
uirgo. &
uxor uiri
huius.

Ego. ecce
duo filii
mei. &
filia uirgo.

Ego.

parula ꝙ ꝓ me ꝙ ꝓ me ꝙ ꝓ me

Ille. Dixerunt filie loth. ecce
finimus de mundi huius pgne
hi mq̃ nr̃m ingredi ad nr̃m
naturale. mittam⁹ eum mergr
mamꝰ. & tulp̃emꝰ cũ eo
aliquid de patre. quale vñq̃ hoc
noe audierunt. & ap̃parauerũt
gemul hũanũ tulp̃ere de. & de
pater. & q̃ualꝫ gñatio ẽmen de
cubit̃ patri gñnoy. vñ debat̃ im
pcaꝫ. & seruat̃ castitate hem
posuerũt delen. sõ. constitum
ne eum. & patrẽ inebriem⁹ & rgo
cũ eo mo mottum. & singuli si
gule nocte. tulp̃erunt. & ingo
nuere. nec ꝛcepeũt nec repecuit

Iesy. Concepitq̃ q̃ d. & ꝛ.
Moab mlp̃ ẽ pater. eorum no
mẽ ex homologia hẽ. & ãnio vñ ẽ
q. aula nominꝫ redãs. sitiul
gorũ mei. siue ut melius ẽ in
hebreo. filius ẽ spũs mei. & ecce ma
nue ut ẽ patre & ẽ matre nominꝫ
& ẽ patre ipe & te. & ermo. Amon. & ẽ
q̃uo. amonyte. vocãt ipi & mo.

Ista. Dixitq̃ d. & ꝛ. & ẽ. Clamor u
rorum ẽ. & ꝛ. & ẽ. clamor sodomoꝝ. & ipe & go
rabitur. & videre. & ꝛ. & ẽ. & ꝛ. & ẽ. & ꝛ. & ẽ

Ps. Ata[l]auc[ē] ꝛ[ī]m[e]ꝛ[ē]. Quam[n] bedeo hē ūcl[ē]ozc[ē] no[n]a ē[ss]ta pac[ē]m[e]i ḡ[ñ]ſſa malc[ē]m[e]r ꝛ mag[n]ū[m] ſonat q[ū] ſonat habuae ſuū[m] me[n]cula tione ei[us] ā[n]ūl ſ[ē]ūdum tale dict[u]m ſup[ra]l[e]m ꝓ priuat[ē]

Ps. Alt. Habraam ꝛ[ī]pm ſignificat[ē]at ſum[m]ū ecc[lē]am habraam bonozat[ē] ꝓ[ē] latꝛ pulcr[ē]mū[m]rem ꝛ ꝓ[ē] ꝓ[ē] ecc[lē]iam. vñ[ī] mabil[ē]r dr̄ſ[ē] inſtſ[ē]tus habebat ſarra uxorem ḡ[ñ] lareb[ē]at hē ecc[lē]a ꝛ[ī]pm quinſſlo ſ[ē]ūdeuꝛ ꝛ[ē]pꝛiſſ[ē] ut celo.

Ecce mille argenteos s. d. t. r. ꝛ[ē]. Ut[ē]ſſ[ē] uſuando loq[ū]c[ē] q[ū]ſſa dr̄ſ[ē] t[ē]m ſiſtuum ē[ss]t q[ū]m ſ[ē]ꝛꝛ[ē] ſtoꝛ[ē]m ꝛ[ē]ſſ[ē]ꝛuat[ē] ur ꝓ ſolidoꝛ[ē]um. ſi m[e]ntiſſ[ē]ꝛ. ne denaꝛ[ī]ꝓ ſimile ꝛ[ē]ſſ[ē]ꝛ ꝓ[ē]um dephenſa m[e]ntiſſ[ē]ꝛ.

Mille argenteos dant[ē] ꝛ[ī]pſo ecclo[ē]ſſ[ē]el eloquio mundi dꝛ[ē]gentib[ē] omn[ī]b[ē]ſſ[ē] ad[ē]dem ꝛ[ē] m[e]n[ē]oꝛ[ē]am ꝛ[ē]ſſ[ē]ual[ē]ꝛ am altaꝛ[ē] ſuū[m] ꝛ[ē]ſſ[ē]ſſ[ē]ſſ

misericordiam gerentem · ut manifeste ondomo
carne · recte martirum · nec ē hodom · ut nō
fateretur · iuxta · nec ē filio nobili · ppō fide
ti nymium gl̄o possideret.

Mlc. Cum g̃ habraam ageret · agar
mī · p · r̄ q̄ueren · aqu · d · a · rē · ei rem · agar
mihi men · humili mpotitur · q̄ pecūs ppō
r̄ mī puer · ei quem · fili agogę manuf · gu
nauit · dicens · s · angelus dñi · ad hup · nos · r̄ fu
giens · aut̄ ei signū tenue · q̄ mīa fabricatio
panes ppō nimi parauit · sed · rue debeat
vē · ē · aq · que debeat · ut dua puritatio
de cetum · t · doctrina · carnal · mpelle · me
nta · claudā · i · meā rue · ut cū · bonum · ul yma
nam · mī · tenuem · ma · dam · pnata · que nec
refrigerium · nec · locū · ē · ecclesiā · pdā · nom
num · facit · dicit · agar · in solitudine · ei
filio · r̄ · fundagoga · pobem · ē · ppō · filio · ei · pul
sa · ab · eīm · sua · sine · fabbono · r · derelicto · mu
am · que · rpō · ē · significat · filiū · sup · ge
ppō · nullam · spualem · hūt · puritatem
nem · filium · sm · mosen · em · subarbore · p
ue · monstrantur · angl̄o · fontem · aq̄rum
q · quasi · de · ppō · fabundāa · ligni · crucis · re
fugium · pueri · time · puer · gelam · at · plo
rant · r · d̄s · exaudiuit · r · monstrauit · mihi
angelo · fontem · aq̄rū · filii · d̄i · qui · ad
dirunt · ē · r · aut · ei · puer · exaudiuit · r · aput
eum · adole · nuit · habitat · in · heremo · r · factus
est · arcitens · habitauit · in · deserto · pharā ·
r · accepit · illi · mat̄ · sua · uxorem · de · tra · ē
gypti.

Eodem · tempe · dixit · abime
lech · r · phicol · princeps · exercitus · eius · ad
habraam. D̄s · tecum · ē · in · omnibus · q̄
que · agis. I · ura · g̃ · ppō · mihi · nec · nocea · mi
chi · r · posteris · meis · sed · iuxta · misericordiam · meā
uxta · quā · fecisti · ē · tecum · fac · mihi · r
re · mi · quem · lacui · et · ad · terra · alienigenarum
habitasti.

Dixitq; habraam · ego · iurabo.
Et · redarguit · abimelech · pp̄ · puteum · aquę
quem · foderant · serui · ei · dicens · ecce · mor
tui · sunt · serui · tui · pp̄ · puteum · quem · foderant
serui · mei · Et · dixit · nescio · quis · fecerit · rem
istam · nec · tu · indicasti · mihi · nec · ego · audi
ui · hodie · præter · quam · nunciatum · est · mihi
Tulitq; habraam · oues · et · armenta · et · dedit
abimelech · et · percusserunt · ambo · fedus.
Et · posuit · habraam · septem · agnas · ouium
seorsum · et · dixit · abimelech · quid · sibi · uult
septem · agnę · istę · quas · separasti · ante · eas
Et · ait · ideo · septem · agnas · accipies · de · manu
mea · ut · sint · mihi · in · testimonium · quia · fo
derim · puteum · istum · Unde · uocatum · est
nomen · loci · illius · bersabee · quia · ibi · uterq;
iurauerunt.

Et · surrexit · abimelech · et · phicol · princeps
exercitus · eius · et · reuersi · sunt · in · terram · phi
listinorum · habraam · autem · plantauit · nemus
in · bersabee · et · inuocauit · ibi · nomen · dñi · dei
sempiterni · et · fuit · habraam · in · terra · phili
stinorum · dies · multos.

Post · hec · temptauit · d̄s · habraam · et · dixit
ei · habraam · habraam · at · ille · respondit · ecce
ego · quis · es · inquit · ego · sum · dixit · tolle · filium
tuum · unigenitum · quem · diligis · ysaac · et · uade
in · terram · uisionis · et · offer · eum · ibi · holocaustum
super · unum · montium · quem · monstrabo · tibi.

Mane · igitur · habraam · consurgens · stra
uit · asinum · suum · et · duxit · secum · duos · iuue
nes · et · ysaac · filium · suum · cumq; · diuisisset · ligna
holocausti · abiit · et · perrexit · ad · locum · quem
dixerat · ei · d̄s · die · autem · tertio · eleuatis · oculis
uidit · locum · procul · dixitq; · ad · iuuenes · suos
expectate · hic · cum · asino · ego · et · puer · usq; · illuc
properantes · postquam · adorauerimus · reuertemur
ad · uos · Tulit · quoq; · habraam · ligna · holocausti
et · imposuit · ysaac · filio · suo · ipse · autem · portabat
in · manibus · suis · ignem · et · gladium · cumq; · duo
pergerent · simul · dixit · ysaac · patri · suo · habraam
habraam · at · ille · respondit · quid · est · fili · ecce · ait
ignis · et · ligna · ubi · est · uictima · holocausti · dixit
habraam · deus · uidebit · sibi · uictimam · holocausti
fili · mi · pergebant · ergo · pariter · et · uenerunt · ad
locum · quem · ostenderat · ei · d̄s · in · quo · habraam
edificauit · altare · et · desuper · ligna · composuit
cumq; · omnia · ordinasset · ligauit · ysaac · filium · suum
et · posuit · eum · in · altari · super · strues · lignorum
Extenditq; · manum · et · arripuit · gladium · ut · mac
taret · filium · Et · ecce · angelus · dñi · de · celo · clamauit
dicens · habraam · habraam · at · ille · respondit · ecce
ego · quis · es · inquit · ego · sum · dixit · ne · extendas
manum · tuam · super · puerum · neque · facias · illi
quicquam · nunc · cognoui · quod · timeas · deum · tu
et · non · pepercisti · unigenito · filio · tuo · propter
me · Leuauit · habraam · oculos · suos · et · uidit · post
tergum · arietem · inter · uepres · hęrentem · cornibus
quem · assumens · obtulit · holocaustum · pro · filio
Appellauitq; · habraam · nomen · loci · illius · d̄s
uidit · unde · usq; · hodie · dicitur · mons · dñs · uidebit
Uocauit · autem · angelus · dñi · habraam · de · celo
secundo · dicens · per · memet · ipsum · iurauit · dñs
quia · fecisti · hanc · rem · et · non · pepercisti · filio
tuo · unigenito · propter · me · benedicam · tibi · et
multiplicabo · semen · tuum · sicut · stellas · celi · et
sicut · arenam · que · est · in · littore · maris · possidebit
semen · tuum · portas · inimicorum · suorum · et · be
nedicentur · in · semine · tuo · omnes · gentes · terre
quia · obedisti · uoci · mee · Reuersus · est · habraam
ad · pueros · suos · et · abierunt · simul · ad · puteum
iuramenti · habitauitq; · habraam · in · terra · austra
li · Post · hec · nunciatum · est · habraam · quod · nati
sint · filii · nachor · fratris · eius · hus · primogenitum
et · bus · fratrem · eius · et · camuel · patrem · syre
et · chased · et · azau · et · pheldas · et · iedlaph · et · bathuel
qui · genuit · rebeccam · octo · hos · peperit · melcha
uxor · nachor · fratris · habraam · Concubina · quo
que · illius · nomine · roma · peperit · etiam · ipsa · te
bam · gaham · thahas · et · maacha.

Defecit · autem · sara · centum · uiginti · septem
annis · et · mortua · est · in · ciuitate · arbee · que · est
ebron · in · terra · chanaan · uenit · habraam · ut · plan
geret · eam · et · fleret · Cumq; · surrexisset · a · mortuo
corpore · locutus · est · ad · filios · heth · dicens · ad
vena · ego · sum · et · peregrinus · apud · uos · date · mihi
possessionem · sepulchri · uobiscum · ut · sepeliam
mortuum · meum · Responderunt · filii · heth · ad
habraam · audi · nos · domine · princeps · dei · es · apud
nos · in · electis · sepulchris · nostris · sepeli · mortuum
tuum · nullus · enim · prohibere · te · potest · quin · in
sepulchro · eius · mortuum · tuum · sepelias · Surrexit
habraam · et · adorauit · populum · terre · filios · heth
et · locutus · est · ad · eos · dicens · si · placet · uobis · ut
mortuum · meum · sepeliam · audite · me · et · intercedite
pro · me · apud · ephron · filium · seor · ut · det · mihi
speluncam · duplicem · quę · est · in · extremo · agri · sui
pecunia · condigna · tradat · eam · mihi · coram · uobis
ad · possidendum · sepulchrum · habebo · Ephron · autem
sedebat · in · medio · filiorum · heth · et · respondit · ad
habraam · audiente · cuncto · cetu · populi · qui · ingre
diebantur · portam · ciuitatis · dicens · non · ita · fiat
domine · mi · audi · me · agrum · dedi · tibi · et · speluncam
quę · in · eo · est · coram · filiis · populi · mei · dedi · tibi
sepeli · mortuum · tuum · Adorauit · habraam · coram
populo · terre · et · locutus · est · ad · ephron · audiente
populo · terre · ut · dicebatur · a · cunctis · habraam
ecce · tu · mihi · da · si · placet · pecuniam · agri · suscipe
ut · sepeliam · mortuum · meum · Respondit · ephron
ad · habraam · dominator · mi · audi · me · terra · quam
petis · quadringentorum · siclorum · est · argenti · ipsa
inter · me · et · te · quid · est · hoc · sepeli · mortuum · tuum
Audiuit · habraam · ephron · et · appendit · ei · pecu
niam · quam · petierat · coram · filiis · heth · quadrin
gentos · siclos · argenti · probatę · monetę · publicę
Et · facta · est · possessio · agri · ephron · qui · erat · in
duplici · spelunca · quę · respicit · mambre · tam · ipse
quam · et · omnes · arbores · in · agro · et · in · cunctis · ter
minis · eius · in · circuitu · habraam · filiis · heth · cunc
tis · qui · ingrediebantur · portam · ciuitatis · ipsius
Et · post · hec · sepelit · habraam · sara · uxorem · suam
in · spelunca · agri · duplicis · quę · respicit · mambre
hec · est · ebron · in · terra · chanaan · habraam · autem
habitauit · in · terra · filiorum · heth · quę · est · in · circuitu
ebron · Et · habraam · senex · et · plenus · dierum · uidens
quod · benedixisset · ei · dñs · per · omnia · dixit · ad · se
ruum · suum · seniorem · domus · eius · qui · dispensabat
omnia · que · habebat · pone · manum · tuam · sub · femore
meo · ut · adiurem · te · per · dominum · deum · celi · et
terre · ut · non · accipias · uxorem · filio · meo · de · filiabus
chananeorum · inter · quos · habito · sed · ad · terram · et
cognationem · meam · proficiscaris · et · inde · accipias
uxorem · filio · meo · ysaac · Dixit · ei · seruus · forsitan
nolit · mulier · uenire · mecum · in · terram · istam · nun
quid · reducere · debeo · filium · tuum · ad · locum · de
quo · tu · existi · Dixit · ei · habraam · caue · ne · quando
reducas · filium · meum · illuc · dominus · deus · celi · qui
tulit · me · de · domo · patris · mei · et · de · terra · in · qua
natus · sum · qui · locutus · est · mihi · et · iurauit · mihi
dicens · semini · tuo · dabo · terram · hanc · ipse · mittet
angelum · suum · coram · te · et · accipies · inde · uxorem
filio · tuo · Si · autem · mulier · noluerit · uenire · tecum
non · teneberis · iuramento · filium · tamen · meum · ne
reducas · illuc · Posuit · ergo · seruus · manum · sub · femore
habraam · domini · sui · et · iurauit · ei · super · sermone
hoc · Tulitq; · decem · camelos · de · grege · domini · sui
et · abiit · portans · secum · de · cunctis · bonis · eius
et · profectus · perrexit · in · mesopotamiam · ad · urbem
nachor · Cumq; · uespere · tempus · adueniret · quo
solent · egredi · mulieres · ut · aquam · hauriant · ma
dauit · camelos · genibus · positis · extra · oppidum
iuxta · puteum · aquę · et · ait · domine · deus · domini
mei · habraam · occurre · obsecro · mihi · hodie · et · fac
misericordiam · cum · domino · meo · habraam · Ecce
ego · sto · iuxta · fontem · aquę · et · filię · habitatorum
huius · ciuitatis · egredientur · ad · hauriendam · aquam
Igitur · puella · cui · dixero · inclina · hydriam · tuam
ut · bibam · et · illa · respondit · bibe · et · camelos · tuos
quoque · potare · faciam · ipsa · est · quam · preparasti
seruo · tuo · ysaac · et · per · hoc · intelligam · quod · feceris
misericordiam · cum · domino · meo · habraam · Necdum
ille · mente · tacita · uolutabat · hec · et · ecce · rebecca
filia · bathuel · filii · melche · uxoris · nachor · fratris
habraam · egrediebatur · habens · hydriam · in · humero
Puella · erat · decora · nimis · uirgo · pulchra · et · ignota
uiro · descendens · ad · fontem · implebat · hydriam
et · ascendebat · Occurrit · ei · seruus · et · ait · paululum
aquę · mihi · ad · bibendum · porrige · de · hydria · tua
Quę · respondit · bibe · domine · mi · et · festinans · deposuit
hydriam · super · brachium · suum · et · dedit · illi · potum
Cumq; · bibisset · ait · camelis · tuis · quoque · hauriam
aquam · donec · cuncti · bibant · Effudit · itaque · hydriam
in · canalem · et · rursum · cucurrit · ad · puteum · ut · hau
riret · aquam · et · hausit · uniuersis · camelis · eius
Uir · autem · contemplabatur · eam · tacens · et · dubius
animo · utrum · uoluntatem · suam · dominus · prosperum
iter · habere · fecisset · an · non · Postquam · autem · cuncti
bibere · cessarunt · camelique · requiescere · tulit · uir
inaures · aureas · appendentes · siclos · duos · pondo
et · totidem · armillas · ponderis · decem · siclorum
auri · et · ait · cuius · es · filia · dic · mihi · obsecro · si · est
in · domo · patris · tui · locus · nobis · ad · manendum
Illa · respondit · filia · sum · bathuel · filii · melche
quem · peperit · ei · nachor · Et · addidit · dicens · palee
quoque · et · fenum · multum · habemus · apud · nos
et · locus · spatiosus · ad · requiescendum · Inclinauit
se · homo · et · adorauit · dominum · dicens · benedictus
dominus · deus · domini · mei · habraam · qui · non · abstulit
misericordiam · suam · et · ueritatem · suam · a · domino
meo · me · autem · uia · iuit · dominus · et · perrexit · ad
domum · fratrum · domini · mei · Puella · cucurrit · et
nunciauit · matri · sue · omnia · quę · audierat · et · uiderat
Habebat · autem · rebecca · fratrem · nomine · laban
qui · egressus · festinus · ad · hominem · qui · stabat · iuxta
camelos · iuxta · fontem · dixitque · ei · ingredere · benedicte
dei · cur · foris · stas · parauimus · domum · et · locum
camelis · Introduxit · ergo · uirum · et · statim · camelis
strato · dedit · paleas · et · fenum · et · lauandum · pedes
tam · ipsi · quam · uiris · qui · uenerant · cum · eo · Et
ecce · ponebantur · coram · eo · panes · ille · autem · ait
non · comedam · donec · loquar · sermones · meos · Dicat
ergo · inquit · laban · Et · ait · seruus · habraam · sum
dominus · meus · benedixit · ei · per · omnia · et · magnus
factus · est · dedit · ei · oues · et · armenta · argentum
et · aurum · mancipia · camelos · et · asinos · Et · peperit
sara · uxor · domini · mei · filium · domino · meo · postquam
grandis · natu · factus · est · deditque · ei · omnia · que
habuit · Adiurauitque · me · dominus · meus · dicens
non · accipies · uxorem · filio · meo · de · filiabus · chana
neorum · in · quorum · habito · terra · sed · ad · domum
patris · mei · proficiscaris · et · de · cognatione · mea
accipias · uxorem · filio · meo · Et · dixi · ad · dominum
meum · forsitan · non · uenire · mecum · mulier · Respon
dit · mihi · dominus · meus · in · cuius · conspectu · ambulo
mittet · angelum · suum · tecum · et · prosperum · faciet
iter · tuum · accipies · uxorem · filio · meo · de · cognatione
mea · et · de · domo · patris · mei · Tunc · eris · absolutus
a · iuramento · quia · ueneris · ad · cognationem · meam
et · non · dederint · tibi · Quam · cum · hodie · uenissem
ad · fontem · dixi · domine · deus · domini · mei · habraam
si · tu · dirigis · uiam · in · qua · ambulo · ecce · ego · sto
iuxta · fontem · aquę · et · quę · egredietur · ad · hauriendum
et · dixero · ei · da · mihi · paululum · aquę · de · hydria
tua · ad · bibendum · et · ipsa · respondens · mihi · et · tu
bibe · et · camelis · tuis · hauriam · aquam · ipsa · est · mulier
quam · preparauit · dominus · filio · domini · mei · Antequam
complerem · ego · mente · tacita · hec · uolutans · ecce
rebecca · egrediebatur · cum · hydria · quam · portabat
descendit · ad · fontem · et · hausit · aquam · dixi · ei · da
mihi · bibere · Festinauit · illa · et · deposuit · hydriam
de · humero · suo · et · ait · bibe · et · camelos · tuos · potare
faciam · bibi · et · illa · potauit · camelos · Interrogaui
eam · et · dixi · cuius · es · filia · Quę · respondit · filia
bathuel · filii · nachor · quem · peperit · ei · melche
Posui · ergo · inaures · ad · ornatum · faciei · eius · et
armillas · manibus · eius · Et · adorans · benedixi · domino
deo · domini · mei · habraam · qui · perduxit · me · per
uiam · ueritatis · ut · sumerem · filiam · fratris · domini
mei · filio · eius · Si · ergo · facitis · misericordiam · et
ueritatem · cum · domino · meo · indicate · mihi · ut · no
uerim · quid · mihi · faciendum · sit · Si · autem · aliter
placet · dicite · mihi · ut · uadam · ad · dextram · aut · ad
sinistram · Responderunt · laban · et · bathuel · a · domino
egressus · est · sermo · non · possumus · aliud · loqui
nisi · quod · placet · ei · Ecce · rebecca · coram · te · est
tolle · eam · et · proficiscere · et · sit · uxor · filii · domini
tui · sicut · locutus · est · dominus · Quod · cum · audisset
seruus · abrahe · corruit · in · terram · adorans · dominum
Et · prolatis · uasis · argenti · et · auri · ac · uestibus · dedit
ea · rebecce · munera · fratribus · quoque · et · matri · eius
dona · obtulit · Comederunt · et · biberunt · ipse · et · uiri
qui · cum · eo · uenerant · et · manserunt · ibi · Surgentes
mane · locutus · est · ad · eos · dimittite · me · ut · uadam
ad · dominum · meum · Et · dixerunt · fratres · et · mater
eius · maneat · puella · apud · nos · saltem · decem · dies
et · postea · proficiscetur · Quibus · ille · respondit · nolite
me · morari · quia · dominus · deus · meus · prosperum
fecit · iter · meum · dimittite · me · ut · uadam · ad · dominum
meum · Dixerunt · ergo · uocemus · puellam · et · requira
mus · uoluntatem · eius · Uocata · igitur · rebecca · dixerunt
ei · uis · ire · cum · homine · isto · Respondit · ibo · Dimise
runt · ergo · eam · et · nutricem · illius · seruum · quoque
abrahe · et · uiros · qui · cum · eo · fuerant · benedixerunt
sorori · suę · et · dixerunt · tu · es · soror · nostra · crescas
in · mille · milia · et · possideat · semen · tuum · portas
inimicorum · suorum · Igitur · rebecca · et · puellę · eius
ascendentes · super · camelos · secutę · sunt · uirum · qui
festinus · reuersus · est · ad · dominum · suum · Isaac
autem · ambulabat · per · uiam · que · ducit · ad · puteum
uisionis · ipse · enim · habitabat · in · terra · australi
Egressus · fuerat · ad · meditandum · in · agro · inclinata
que · iam · die · leuauit · oculos · et · uidit · camelos · uenien
tes · procul · Rebecca · quoque · cum · uidisset · isaac
descendit · de · camelo · et · dixit · ad · seruum · quis · est
ille · homo · qui · uenit · per · agrum · in · occursum · nobis
Dixitque · seruus · ipse · est · dominus · meus · Quę · cito
opposuit · pallium · suum · et · operuit · se · Narrauit
autem · seruus · isaac · omnia · que · gesserat · et · introduxit
eum · in · tabernaculum · matris · sarę · et · accepit · uxo
rem · rebeccam · et · dilexit · eam · et · consolatus · est
ysaac · de · morte · matris · sue · Abraham · autem · accepit
uxorem · nomine · cetthuram · que · peperit · ei · zamram
et · iecsan · et · madan · et · madian · et · iesboc · et · sue
Iecsan · autem · genuit · saba · et · dadan · filii · autem
dadan · fuerunt · assurim · et · latusim · et · laomim
Filii · autem · madian · epha · epher · et · henoch · et · abida
et · eldaa · omnes · hi · filii · cetthure · Dedit · autem
habraam · cuncta · que · possedit · isaac · filio · suo
filiis · autem · concubinarum · habraam · dona · tribuit
et · separauit · eos · adhuc · uiuente · se · ab · isaac · filio
suo · ad · plagam · orientalem · habitare · in · terra · orien
tis · Dies · autem · uitę · habraam · quibus · uixit · anno
rum · centum · septuaginta · quinque · Et · deficiens
mortuus · est · in · senectute · bona · et · plena · uiuens
tempore · et · satur · dierum · et · congregatus · est · ad
populum · suum · Sepelierunt · eum · isaac · et · ismael
filii · eius · in · spelunca · duplici · que · est · in · agro · ephron
filii · seor · hetthei · contra · mambre · quem · emit · habraam
a · filiis · heth · ibi · sepultus · est · habraam · cum · sara
uxore · sua · Et · factum · est · post · mortem · habraam
benedixit · deus · isaac · filio · eius · qui · habitauit · iuxta
puteum · uisionis · Isaac · autem · habitauit · iuxta · puteum
iuramenti · Porro · ismael · filius · habraam · quem · genuit
agar · egyptia · famula · sarę · habitauit · in · deserto · pharā
Et · hec · sunt · nomina · filiorum · ismael · per · uocabula
sua · et · per · cognationes · suas · primogenitus · ismael
nabaioth · deinde · cedar · et · abdeel · et · mabsam · et · masma
et · duma · et · massa · et · adad · et · thema · et · iethur · et · naphis
et · cedma · hi · sunt · filii · ismael · et · hec · nomina · per
castella · et · per · uicos · eorum · duodecim · principes
per · gentes · suas · Et · hi · sunt · anni · uitę · ismael · centum
triginta · septem · anni · Et · deficiens · mortuus · est
et · congregatus · est · ad · populum · suum · habitauit
autem · ab · heuila · usque · sur · que · respicit · egyptum
intrantibus · assyrios · coram · cunctis · fratribus · suis
Hec · sunt · filii · isaac · filii · habraam · habraam · genuit
isaac · Quadraginta · annorum · erat · isaac · cum · duxit
uxorem · rebeccam · filiam · bathuel · syri · de · mesopotamia
sororem · laban · syri · Deprecatus · est · autem · isaac
dominum · pro · uxore · sua · eo · quod · esset · sterilis
exaudiuitque · eum · dominus · et · concepit · rebecca
uxor · eius · Sed · et · ipsa · parui · temporis · spatio · ante
partum · filium · suum · sentiebat · in · utero · suo · luctum
Et · ait · si · sic · mihi · futurum · erat · quid · necesse · fuit
concipere · Perrexitque · ut · consuleret · dominum
Et · ait · dominus · duo · gentes · sunt · in · utero · tuo · et
duo · populi · ex · ventre · tuo · dividentur · populus · populum
superabit · et · maior · seruiet · minori · Impleti · sunt
dies · ut · pareret · et · inuenti · sunt · gemini · in · utero
Qui · primus · egressus · est · rufus · totus · erat · quasi
pellis · hirsuta · uocatumque · est · nomen · eius · esau
Statim · egressus · est · alter · qui · tenebat · manu · talum
fratris · et · appellatum · est · nomen · eius · iacob · Sexagi
narius · erat · isaac · quando · nati · sunt · eis · Crescentibus
autem · paruulis · factus · est · esau · uir · gnarus · uenandi
et · homo · agricola · iacob · autem · homo · simplex · habitans
in · tabernaculis · Dilexit · autem · isaac · esau · eo · quod
uenatione · illius · uesceretur · rebecca · autem · iacob
diligebat · Coxit · ergo · iacob · pulmentum · et · uenit
esau · de · agro · lassus · et · ait · ad · fratrem · da · mihi
de · coctione · hac · rufa · hac · rufa · quia · lassus · sum
Unde · uocatum · est · nomen · eius · edom · Et · ille · ait
uende · mihi · primogenita · tua · Respondit · esau · ecce
ego · uado · ad · mori · quid · mihi · prosunt · primogenita
Ait · iacob · iura · mihi · hodie · Iurauit · ei · et · uendidit
primogenita · sua · iacob · Et · sumens · panem · et · pulmen
tum · lentis · comedit · et · bibit · et · abiit · parui · pendens
quod · primogenita · uendidisset.

Facta · est · autem · fames · super · terram · exceptis
illis · sterilitatibus · quę · acciderant · in · diebus · abra
hę · Et · abiit · isaac · ad · abimelech · regem · palestinorum
in · gerara · Apparuitque · ei · dominus · et · dixit · ne · descen
das · in · egyptum · habita · in · terra · quam · dixero · tibi
Peregrinare · in · ea · et · ero · tecum · et · benedicam · tibi
Tibi · enim · et · semini · tuo · dabo · uniuersas · regiones
has · complens · iusiurandum · quod · spopondi · abrahe
patri · tuo · multiplicans · multiplicabo · semen · tuum
sicut · stellas · celi · et · dabo · posteris · tuis · uniuersas
regiones · has · benedicentur · in · semine · tuo · cuncte
gentes · terre · quia · obedisti · uoci · mee · et · custodisti
mandata · mea · precepta · et · iustificationes · et · legem
meam · Habitauit · ergo · isaac · in · gerara · Interrogati
autem · a · uiris · loci · illius · de · uxore · sua · respondit
soror · mea · est · timuit · enim · confiteri · uxorem · suam
existimans · ut · forte · interficerent · eum · uiri · loci
propter · illam · eo · quod · esset · pulchra · nimis
Cumque · ibi · moraretur · multo · tempore · prospiciens
per · fenestram · rex · abimelech · uidit · eum · ludentem
cum · rebecca · uxore · sua · Et · accersito · eo · ait · aperte
uxor · tua · est · cur · ergo · dixisti · soror · mea · est · Dixit
ei · timui · ne · forte · morerer · propter · illam · Et · ait
abimelech · quare · imposuisti · nobis · Potuit · modicum
deesse · ut · dormiret · quispiam · de · populo · cum · uxore
tua · et · grande · nobis · scelus · inferres · Precepitque
omni · populo · dicens · qui · tetigerit · uxorem · uiri · huius
morte · morietur · Seminauit · autem · isaac · in · terra
illa · et · inuenit · in · ipso · anno · centuplum · Benedixit
ei · dominus · et · locupletatus · est · uir · et · ibat · proficiens
atque · succrescens · donec · ualde · magnus · fieret
Habuit · enim · possessiones · pecorum · et · armentorum
et · familiam · plurimam · Unde · et · inuidebant · ei · philis
thiim · Et · omnes · puteos · quos · foderant · serui · patris
illius · in · diebus · abrahe · patris · sui · obstruxerant
implentes · eos · humo · Dixitque · abimelech · ad · isaac
recede · a · nobis · quia · potentior · nostri · factus · es
valde · Abiit · ergo · inde · isaac · et · castrametatus · est
in · torrente · gerara · habitauitque · ibi · Et · rursum
fodit · puteos · aquarum · quos · foderant · serui · patris
sui · abraham · et · quos · illi · obstruxerant · post · mortem
eius · uocauitque · eos · nominibus · quibus · ante · pater
uocauerat · Foderunt · autem · serui · isaac · in · torrente
et · inuenerunt · aquam · uiuam · Sed · et · hi · qui · habitabant
in · gerara · rixati · sunt · cum · pastoribus · isaac · dicentes
nostra · est · aqua · Unde · et · uocauit · nomen · putei
calumniam · eo · quod · calumniati · fuerint · eum · Foderunt
autem · et · alium · puteum · pro · quo · et · ipse · rixati · sunt
Uocauitque · nomen · eius · inimicitias · Et · inde · profectus
fodit · alium · puteum · pro · quo · non · contenderunt
Unde · uocauit · nomen · eius · latitudinem · dixitque
nunc · dilatauit · nos · dominus · et · fecit · crescere · super
terram · Ascendit · autem · inde · in · bersabee · Et · apparuit
ei · dominus · nocte · illa · et · dixit · ego · sum · deus · abrahe
patris · tui · noli · timere · quia · tecum · sum · benedicam
tibi · et · multiplicabo · semen · tuum · propter · abraham
patrem · tuum · Edificauit · ibi · altare · et · inuocato · nomine
domini · tetendit · ibi · tabernaculum · precepitque · seruis
suis · ut · foderent · puteum · Cumque · fecissent · ut · iussit
inuenerunt · aquam · abundantem · Quam · ille · cernens
adorauit · deum · et · epulatus · est · cum · suis · Et · fodientes
alium · puteum · pro · eo · non · contenderunt · Unde · uocauit
nomen · eius · refrigerium · dicens · nunc · dilatauit · nos
dominus · et · fecit · crescere · super · terram · Ascendit
autem · inde · in · bersabee · Et · apparuit · ei · dominus
nocte · illa · et · dixit · ego · sum · deus · abrahe · patris · tui
noli · timere · quia · tecum · sum · benedicam · tibi · et
multiplicabo · semen · tuum · propter · abraham · patrem

habraam. Ego uirabo 7 increpa
uit abimelech ꝓ̃ puteũ aque quẽ ui
abstulerunt serui illius. Respondit
q; abimelech. Deꝫ nescio quis fecerit hanc
rem. nec tu indicasti michi 7 ego nau
diui ꝓter hodie. Tulitq; itaq; habra
am oues 7 boues 7 dedit abimelech.
Percusseruntq; ambo fedus 7 federa ta
uerunt. Vii agnas gregis seorsum. Cui
dixit abimelech. Quod tibi uolunt
vii agne iste quas stare fecisti seorsum.
At ille. Septem inquit agnas accipi
es de manu mea. ut sint mihi testimo
nium quia fodi puteum istum. Ide
circo uocauit locum illum bersabee quia
ibi uterq; iurauit. Iniit ergo fedus in
bersabee. Surrexitq; abimelech 7 phicol princeps exercitus eius. reuertun
tq; sunt in terram palestinoꝝ. Habraam u
ero plantauit nemus in bersabee. 7 inuocauit
ibi nomen dñi dei. 7 fuit colon tre philisti
norum dieꝫ multis.

Hec sunt uerba mulieris. nolite habraam
4 vij. dona sibi
que puer annui
positionem ꝑ̃ey.
acquirere mecũ
a neophyti.

habraam quẽ pla
ti. 7 sit ꝑ̃ ꝓphanꝫ
dixit. non accepe
rat hereditare
ibi nec ꝓmissum
patri. si mille
genda 7 bereth
sil quã de gran
dante deus nr̃o
ao cpi. suscipi
gatur. aut ꝓpac
tum area puteꝰ
adiutus empti
onis pactum ꝑ
uiere. inquo
fuerant. vij. ag
ne date. quan
do abimelech
7 habraam sibi
inuicem.

Deꝫ qui gesta
sunt. nr̃ sacrosanctꝰ dicit. ꝙ
nemini tempus
nr̃ iustitiæ competere
ꝓ quo. ꝑ̃ quod dñs. iura
ti. aut sicꝫ ꝑ̃ tempo
ratione. qua quisq;
perdo impetrauit. vi
ne ferri tempꝰ uide
ꝙ quo ꝓ tempꝰ ab
cum. 7 tempꝰ ut dñ
ui ut scias si dñs qui
cum. 7 nos sit ut scias
vitet enim dilectionẽ
sue hominꝫ ignorat. si
expirito cognoscat.

Ambimelech ad
deos. statuerã fidẽ. que
pactus est cũ habraam
nec iuraba.

Deꝫ altissimꝰ. qui
natus sit unde 7 unde
nascatur ꝓphetando eu
nunciat. ꝓphetando
mouet. ꝓmittendo
missionẽ q; uocauit.
impletione q; uocabit. tem
pus facit. occidet. tem
pus ꝑficit. ꝓmittendo
ꝓmittit.

Tribuit q; habra
am in lege habraã uidi. ad
monet. iudicare. amoꝝ. he
reticos. abolim. si. ubi
addim. 7 qui celat.
ri duel. 7 qui inquisitꝰ
cauet. ꝙ. si. ecclesiã
ꝓle

Deꝫ pu. ri. 7 ꝑ̃ sui. habraam. ut nimio maceret filium uoles. ne. lau

nos. dieꝫ multis. Quẽ ꝓ quã ge
sta sunt. Tempauit deꝰ ba
braam 7 dixit adeũ. habraã ba
braã ille. ꝙ. ad dñi. Accipe tu
le filiũ tuum unigenitum quẽ
dilexisti ysaac. 7 uade in terram ui
sionis. 4 ibique holocaustis offer eum in mon
te quem monstrauero tibi. Igit habraam
de nocte assurgens strauit asinũ
suũ duxitq; secum duos iuuenes
7 ysaac filium suum. Cumq;
cecidisset ligna in holocaustum
abiit ad locum. quẽ ꝓcepat ei deꝰ
6 tertia quarta. deo dñmone cum nulla. pacientia. ꝑ̃ quinta. ꝑ̃
ebonitis. 7 ꝓto duo. i. pauperes. et fratres.

Die tertio eleuatis oculis suis
7 longe ꝓspexit. amalthea uidens.
loc̃ procul. dixitq; ad pueros suos.
Expectate hic cum asino. ego 7
puer illuc usq; ꝓperantes. postq;
hec. ante. infinx. m. unde. 7 cum. plenitudo. ꝑ̃. intellige.
adorauerint reuertemur ad uos.
Tulitq; ligna holocausti. &
rum.

die opidum. 7 ꝓpinqua. ãn regnante
imperedictione ꝑ̃ dictum palestine ti
turum. dicta. ẽ. vii. habuerunt. habraam
mita palestinoꝝ dieb; multis.

Dominatum ualuit habraam
oculis. secundo. ad dñm laudo. duce
ut longinquitate impij. impetrato au
gmento. ꝓ̃ crescit. crescendo. cum. pa
na. uberta. crucia. 7 ꝓplo. spano. pa
tiuum. mutuo. abuan. 7 obstinate. ut. nec
ubi. pendet. puer. m. ample. ritu. pati
entiat. ingenio. 7 ꝓpingua. monia. in
patio. affectu. dolor. occidendi. filij
emulatꝰ.

Sem. Cagle. mem. un. aluue. hebre
i. sine. montem. 7 inquo. ꝓ̃ impleti
ecclesiam. 7. in. ara. one. rebuler. vñ
impatiponemon. Cepiuit. celebrare
impleti. nisle. tebo. 7. die. nisli. in
monte. mona. qui. dicto. ultimum
nant. mesi. 7 tuent. qui. ibi. 7 habui
tis. 7 exaudi. 7 ter. spi. quidocet. ho
minem. 7 in. ter. 7 in. pure. ꝓbat.

Die tertio. Iorand. q. de
generi. usq; admonem. maria. i. ecclẽ
impli. uel. cum. die. 7 in. ter. 7 habraã
ulue. duo. puer. illo. ꝓ̃ ꝓ̃ pu
cant. habraam. illo. re. mpore. habi
tasse. ay. quetu. in. membre. 7 ãi. ad
monet. mona. uir. unus. uiet. ple
num. 7 ter

Expectate hic. 7. a. 7. Cessat. ex
parte. 7. onagre. mutuet. 7 ecclesiã. uo
plenitudo. genui. innuere. 7 quã
adoratum. ul. tacteti. cessat. ꝓ
genet. tute. ꝓ̃ duxit. 7 ecclesiã. ple
nitudo. gñi. innuere. reuertuntur. ad uos.
7 ecclesiã. 7 ecclesiã. tibi. 7 tum. 7 tace.

XXII

Dixo seruu dñi sui. nec p̄ duxit ad loc̄ trucidat. nichil sunt qui timeāt nuerunt. 7 cernaliē sapuerūt. nō meliorem humiliatem. 7 passionem xp̄i. uno quodq; ex utraq; parte diuidendi. g. sectum ē per medium. simonte ejn diuisit. 7 p̄ locō regni. ne cerneret impetum quib; ob adulterā uitā. 7 p̄ ruinā carnis. uana.

Dixit isaac ad patrē suū. ecce ego adsum. Ait. ecce timeo ne forte. ne ut. ne quando. ne nequando. ne nequaq; isaac. ne forte. ne nequando. ne nequaq; isaac. ne forte. ne nequando. ne nequaq; isaac. ne forte

ap puerol suos · abiecũp; bersabee simul · ꝛ habitauit ibi · Hulta gestis nũciatũ
ẽ habraam · q; melcha quoq; genuit filios nachor fr̃i suo · hus primogenitũ ꝛ buz
fr̃m eius · chamuelq; patrẽ syre · ꝛ caseed
ꝛ azau · pheldasq; · ꝛ gelach · ꝛ bathuhel · de quo
nata ẽ rebecca · Octo istos genuit melcha ·
nachor fr̃i habraã · cubina ũ illi nomine
roma · peperit habee · ꝛ gaon · ꝛ thaas · ꝛ maa
cha · Uixit aũt sara · xx · vij · annis · ꝛ mortua
ẽ in ciuitate arbee · que ẽ hebron in tra
chanaan · Uenitq; habraam ut plangeret
ꝛ fleret eam · Cumq; surrexisset ab officio
funeris · locutus ẽ ad filios bech dicens · Adue
nam ego ꝛ peregrinus apud vos · Date mihi ius sepulc
chri vobiscũ · ut sepeliã mortuũ meũ · Respon
derũq; filij bech dicentes · Audi nos dñe
Princeps dei es apud nos · in electis sepulchris nr̃is
sepeli mortuũ tuũ · nullus q; nr̃m sepulchrum
quin mortuũ tuũ sepelias · Surrexit ergo habraã ꝛ adorauit plebem terre · filios
ol iudee licet hebr̃ · dixitq; ad eos · Si placet aĩe ut
ut sepeliam mortuũ meũ · audite me · ꝛ intercedite ap
ephron filium seor · ut det mihi speluncam duplicem · q̃
hr̃ mee · in extrema parte agri sui · Pecunia digna tra
dat mihi eam · coram uobis in possessionem sepulchri ·
Habitabat aũt ephron in medio filiorum hech · respon
dit q; ephron ad habraam · cunctis audientibus · qui in
gredientes portam ciuitatis illius dicens · Do
quã tibi fiet dñe mi · ſ magã abscultia · quã loquor · Agrum
tradam tibi · ꝛ speluncã que in eo ẽ · ſ plenum; filijs pli mei ·
sepeli mortuũ tuum · Adorauit habraam coã pplo
tre · ꝛ locutus ẽ ad ephron · circumstante plebe · Quæso
ut audias me · dabo pecuniã pagri · suscipe eam · ꝛ sic
sepeliam mortuũ meum in agro · Respondit ephron
dñe mi · audi · tram quã postulas · quadringentos
sicli argenti valet · istud ẽ pecuniã inter me ꝛ te · Sed qui
tum ẽ hoc · sepeli mortuũ tuũ · Quod cũ audisset · ha
braam · appendit pecuniã quã ephron postulauerat · audientibus filijs hech quadringentos argenti sicli ·
ꝛ pbate monete publice · Confirmatusq; ẽ ager · qui
dam ephronis in qua erat spelunca duplex · respicies
Sepelierunt ergo habraam · ꝛ sarram uxorem suam · in spelunca agri duplicis · contra mambre · que nunc dicitur hebron · in terra chanaan · Et possedit habraam agrum · ꝛ speluncam eius · filij ꝛ filij heth · cunctis videntibus · Et benedixit habraam deo celi · coram omnibus qui audiebant · eo quod ei dedisset filium · Ipse enim intellexerat · quod ex semine suo benedictus esset · Habebat autem isaac · xl · annos · cum duxit uxorem · rebeccam · filiam bathuhel · syri · de mesopotamia · sororem laban · syri · Deprecatus est autem isaac dominum pro uxore sua · eo quod esset sterilis · Exaudiuit eum · ꝛ dedit conceptum rebeccæ · Sed et ipse · ꝛ filij · qui ex ea nati sunt · ꝛ ipsi · ꝛ filij eorum · ꝛ filij filiorum

XXIIII

dam dicens. quadraginta
os fuerint ibi. ppter
uam. Et ait. Non faciam
ppter quadraginta. Et
ait. Non faciam si inuenero
ibi triginta. Et ait. Non
faciam ppter uiginti. Et
ait. Non disperdam ppter
decem. Et abiit dominus
postquam cessauit loqui
ad abraham. Et abraham
reuersus est in locum suum.

Genesis. Erant autem duo
angeli uenientes sodomam
uespere. Et lot sedebat
ostium ciuitatis. Quos
postquam uidit surrexit
obuiam eis. Et adorauit
pronus in terram. Et dixit
domini deuertimini quaeso
ad domum serui uestri.
et manete ibi. lauate pedes
uestros. et mane consurgetis
et ibitis in uias uestras.
Dixerunt. Minime sed in
platea manebimus nocte.
Compulit eos ut ingrederentur
apud eum. Et ingressi domum
eius fecit eis convivium.
coxit azimos panes. et
comederunt. Antequam
irent cubitum. uiri
ciuitatis circumdederunt
domum a puero usque ad
senem. omnis populus
simul. Et uocauerunt lot
dixerunt ei. Ubi sunt
uiri qui introierunt ad te
nocte. educ eos huc ut
cognoscamus eos. Egressus
lot ad eos ostio clauso.
dixit. Quaeso fratres mei
ne faciatis malum hoc.
habeo duas filias quae
necdum cognouerunt uirum.
educam eas ad uos. et
abutimini eis sicut placuerit
uobis. dummodo uiris istis
nolite facere quicquam.
quia ingressi sunt tecti
trabium domus meae.
Dixerunt autem. Recede
illuc. Et ait unus. Intrauit
hic peregrinus. numquid
quasi iudex uult esse?
nunc affligemus te amplius
quam eos. Et ui magna
uolebant perrumpere ostium.
Et extendentes uiri manum
suam. traxerunt lot ad se
introrsum. et ostium clauserunt.
Eos autem qui foris erant
percusserunt caecitate a
paruulo usque ad maiorem.
ita ut ostium inuenire non
ualerent. Dixerunt autem
uiri ad lot. Habes hic
quempiam tuorum. generum
aut filios aut filias. omnes
qui tui sunt educ de loco
isto. Delebimus enim locum
istum. eo quod ingens
clamor eorum exoratus sit
coram domino. qui misit
nos ut perdamus eos.
Egressus lot locutus est
ad generos suos qui
accepturi erant filias eius.
et dixit. Surgite. egredimini
de loco isto. quia delebit
dominus ciuitatem hanc.
Et uisus est quasi ludens
generis suis. Cumque
mane surrexisset. Angeli
compellebant eum dicentes.
Surge. tolle uxorem tuam
et duas filias quas habes.
ne pereas in scelere
ciuitatis. Cunctantem
apprehenderunt uiri manum
illius. et uxoris. et duarum
filiarum eius. eo quod
parcere uellet domino.
Eductos extra ciuitatem
dixerunt. Salua animam
tuam. noli respicere post
te. neque stes in omni
regione. sed in monte
saluum te fac. ne forte
simul comprehendaris.
Dixit autem lot ad eos.
Quaeso non ita domine mi.
quia inuenit seruus tuus
gratiam coram te. et
magnificasti misericordiam
tuam quam fecisti mecum
ut saluares animam meam.
ego autem non possum
fugere ad montem. ne forte
adprehendat me malum.
et moriar. Habes hic
ciuitatem iuxta ad fugiendum
et modica est. Fugiam
illuc. et saluabor in ea.
numquid non modica est.
et uiuet anima mea?
Dixit autem ad eum.
Ecce in hoc quoque
suscepi deprecationem
tuam. ut non subuertam
ciuitatem pro qua locutus
es. festina et saluare ibi.
quia non possum facere
quicquam donec ingrediaris
illuc. Propterea uocauit
nomen ciuitatis segor.
Lot autem ingressus segor
ortus est super terram.
Pluit dominus super sodomam
et gomorram sulphur et
ignem a domino de caelo.
et subuertit ciuitates
istas. et omnem circa
regionem. omnes habitatores
urbium. et cuncta terrae
germina. Respiciens autem
uxor eius post tergum.
conuersa est in statuam
salis. Mane autem
consurgens abraham
perrexit ad locum ubi
steterat cum domino.
et respexit contra sodomam
et gomorram. et uniuersam
terram regionis eius.
uidit ascendere fauillam
de terra quasi fumum
fornacis. Cum ergo
subuerteret deus omnes
urbes regionis illius.
memor abraham liberauit
lot de subuersione
ciuitatum in quibus habitauerat.

Genesis. Profectus
autem inde abraham
habitauit inter cades et
sur. et peregrinatus est
in gerara. Dixitque de
sara uxore sua. soror mea
est. Misit ergo abimelech
rex gerarum. et tulit eam.
Et ecce uenit deus ad
abimelech per somnium
noctis. et dixit ei. Ecce
tu morieris propter
mulierem quam tulisti.
habet enim uirum. Abimelech
autem non tetigerat eam.
et ideo respondit. Domine
occides gentem ignorantem
et iustam? nonne ipse dixit
mihi. soror mea est?
et ipsa ait. frater meus est.
in simplicitate cordis mei
et munditia manuum mearum
feci hoc. Et dixit ad eum
deus in somnio. Et ego scio
quod in simplicitate cordis
tui feceris hoc. et idcirco
custodiui te ne peccares in me.
et non dimisi ut tangeres
eam. Nunc ergo redde uxorem
uiro suo. quia propheta est.
et orabit pro te. et uiues.
si autem non reddideris.
scito quod morte morieris
tu et omnia tua. Consurgens
autem abimelech mane
uocauit omnes seruos suos.
et locutus est uerba haec
in auribus eorum. timuerunt
omnes ualde. Uocauit autem
abimelech et abraham.
et dixit ei. Quare sic
fecisti nobis? quid deliqui
in te? quia induxisti super
me et regnum meum
peccatum grande? opera
quae non debuerunt fieri
fecisti mecum. Et rursum
ait ad abraham. Quid
uidisti? cur hoc operatus
es? Respondit abraham.
Existimaui quod non esset
timor dei in loco isto.
et interficerent me propter
uxorem meam. Alioquin
et soror mea est. filia
patris mei. tulique eam
uxorem. Postquam autem
eduxit me deus de domo
patris mei. dixi ei.
Hanc misericordiam facies
mihi. per omnes locos
quos ingredientes dicemus
de me. frater meus est.
Tulit ergo abimelech
oues et boues. et seruos
et ancillas. et dedit
abrahae. reddidit quoque
sarae uxorem eius.
dixitque ecce terra mea
coram te est. ubi tibi
placuerit habita. Et sarae
dixit. Ecce dedi fratri
tuo mille argenteos.
hoc erit tibi in uelamen
oculorum. apud omnes
qui tecum sunt. et
coram cunctis recordare
quia absque ullo
coniugio es. Orauit
autem abraham deum.
et sanauit deus abimelech
et uxorem eius. et
ancillas. et pepererunt
filios. Uniuersae enim
steriles fecerat dominus
omnes domus abimelech
propter sarae uxorem
abrahae. Dominus autem
uisitauit sarae sicut
dixerat. et fecit ei
sicut locutus fuerat.
Concepit et peperit filium
in senectute sua. tempore
quo praedixerat ei deus.
Uocauitque abraham
nomen filii sui qui natus
est ei. quem peperit ei
sara. isaac. Et circumcidit
eum octauo die sicut
praeceperat ei deus.
Centum annorum erat
abraham quando natus est
filius eius isaac. Dixitque
sara. Risum fecit mihi
deus. quicumque audierit
corridebit mihi. Et addidit.
Quis auditurus erat abraham
sarae quod lactaturus esset
filius eius de ancilla?
Creuit puer. et ablactatus
est. Fecitque abraham
conuiuium magnum in die
ablactationis isaac.
Uidens autem sara filium
agar aegyptiae ludentem
cum isaac filio suo.
dixit abrahae. Eice
ancillam hanc et filium
eius. non enim erit
heres filius ancillae
cum filio meo isaac.
Quod graue admodum
uisum est abrahae propter
filium suum. Dixitque
deus ad eum. Non
grauetur facies tua super
puero et super ancilla.
omnia quae dixerit tibi
sara. audi uocem eius.
quia in isaac uocabitur
tibi semen. Filium autem
ancillae faciam in gentem
magnam eo quod ex semine
tuo sit. Igitur abraham
de nocte surrexit. et
tollens panes et utrem
aquae. imposuit scapulae
agar. tradidit et puerum.
dimisitque eam. Quae
egressa errabat in deserto
bersabee. Et defecit aqua
in utre. et proiecit puerum
subter unam arborum quae
ibi erant. Et abiit sedit
contra procul. quasi
iactus sagittae. dixit enim.
Non uidebo mortem pueri.
sedit ergo contra. Et
eleuans uocem suam flebat.
Audiuit deus uocem pueri.
et angelus dei de caelo
uocauit agar. dixitque ei.
Quid tibi est agar?
noli timere. audiuit enim
deus uocem pueri de loco
in quo est. Surge. tolle
puerum. et tene manum
illius. quia in gentem
magnam faciam eum.
Et aperuit deus oculos eius.
et uidit puteum aquae.
et abiit. implensque utrem
aqua dedit puero potum.
Et fuit deus cum puero.
qui creuit habitauitque
in deserto. et factus est
adolescens sagittarius.
habitauitque in deserto
pharan. Et accepit ei
mater sua uxorem de terra
aegypti.

Genesis. In illo tempore
dixit abimelech ad abraham.
Deus tecum est in omnibus
quae facis. Nunc ergo
iura mihi per deum
ne nocere uelis mihi
neque liberis meis
neque posteris meis.
sed iuxta misericordiam
quam feci tecum. facies
mecum. et terram in qua
habitasti. Dixitque abraham.
Ego iurabo. Et increpauit
abimelech eo quod
occupassent serui eius
puteum aquae. Quem
abraham fecerat. Et
dixerunt serui abimelech.
Nescio quis fecerit rem
hanc. nec tu mihi
indicasti. nec ego audiui
praeter hodie. Tulit
ergo abraham oues et
boues. et dedit abimelech.
percusserunt ambo foedus.
Et statuit abraham
septem agnas gregis
seorsum. Dixitque
abimelech ad abraham.
Quid sibi uolunt septem
agnae istae quas
seorsum posuisti?
Quae respondit. Has
septem agnas accipies
de manu mea. ut sint
mihi in testimonium
quod fecerim puteum
istum. Unde uocatus est
locus ille bersabee.
quia ibi uterque iurauit.
Percusso autem foedere
in bersabee. surrexit
abimelech. et phicol
princeps militiae eius.
reuersique sunt in terram
palaestinorum. Abraham
autem plantauit nemus
in bersabee. et ibi
inuocauit nomen domini
dei aeterni. Et fuit
colonus terrae
palaestinorum diebus
multis.

Genesis. Post haec
temptauit deus abraham.
et dixit ad eum. Abraham.
Qui respondit. Adsum.
Dixitque ei. Tolle filium
tuum unigenitum quem
diligis isaac. et uade in
terram uisionis. atque
offeres eum ibi holocaustum
super unum montium
quem monstrabo tibi.
Igitur abraham de nocte
consurgens. stravit
asinum suum. duxit
secum duos iuuenes
et isaac filium suum.
cumque concidisset ligna
holocausti. abiit ad locum
quem praeceperat ei deus.
Die autem tertio. eleuatis
oculis uidit locum procul.
Dixitque ad pueros suos.
Exspectate hic cum asino.
ego et puer usque illuc
properantes. postquam
adorauerimus. reuertemur
ad uos. Tulit ligna
holocausti. et imposuit
super isaac filium suum.
ipse autem portabat in
manibus ignem et gladium.
Cumque duo pergerent
simul. dixit isaac patri
suo. Pater mi. Qui
respondit. Quid uis fili?
Ecce inquit. ignis et ligna.
ubi est uictima holocausti?
Dixit autem abraham.
Deus uidebit sibi
uictimam holocausti fili mi.
Pergebant ergo pariter.
Et uenerunt ad locum
quem ostenderat ei deus.
in quo aedificauit altare.
et desuper ligna composuit.
Cumque ligasset isaac filium
suum. posuit eum in altari
super struem lignorum.
Extenditque manum et
arripuit gladium ut
immolaret filium suum.
Et ecce angelus domini de
caelo clamauit dicens.
Abraham abraham. Qui
respondit. Adsum. Dixitque
ei. Ne extendas manum
tuam super puerum.
neque facias illi quicquam.
nunc cognoui quod timeas
deum. et non pepercisti
filio tuo unigenito propter
me. Uidit abraham post
tergum arietem inter
uepres haerentem cornibus.
quem adsumens obtulit
holocaustum pro filio.
Appellauitque nomen loci
illius. dominus uidit.
unde usque hodie dicitur.
In monte dominus uidebit.
Uocauit autem angelus
domini abraham de caelo
secundo. dixitque per
memetipsum dominus.
Quia fecisti hanc rem.
et non pepercisti filio
tuo unigenito propter me.
benedicam tibi. et
multiplicabo semen tuum
sicut stellas caeli et
sicut harenam quae est
in litore maris. possidebit
semen tuum portas
inimicorum suorum.
et benedicentur in semine
tuo omnes gentes terrae.
quia obedisti uoci meae.
Reuersus est abraham
ad pueros suos. abierunt
simul in bersabee.
et habitauit ibi.

Genesis. Post haec
nuntiatum est abrahae
quod et ipsa peperisset
filios nachor frater eius.
Hus primogenitum. et
buz fratrem eius. et
camuel patrem syrorum.
et chased. et azau. et
pheldas. et iedlaph.
et bathuel. de quo
natus est rebecca.
octo filios. quos peperit
melcha nachor fratri
abrahae. Concubina autem
eius nomine roma. peperit
etiam ipsa tabee. et gaham.
et thahas. et maacha.

Genesis. Mortua est autem
sara in ciuitate arbee.
quae nunc appellatur
hebron in terra chanaan.
Uenit abraham ut plangeret
eam. et fleret. Cumque
surrexisset ab officio
funeris. locutus est ad
filios heth dicens.
Aduena ego sum et
aduenae apud uos.
date mihi ius sepulchri
uobiscum. ut possim
mortuum meum abscondere.
Responderunt filii heth
ad abraham. Audi nos
domine. princeps dei es
apud nos. in electis
sepulchris nostris sepeli
mortuum tuum. nullus
prohibebit te quin in
sepulchro suo condas
mortuum tuum. Surrexit
abraham. et adorauit
populum terrae. filios heth.
et locutus est ad eos
dicens. Si placet animae
uestrae ut mortuum meum
auferam a facie mea.
audite me. et intercedite
pro me apud ephron filium
seor. ut det mihi speluncam
duplicem quae est in fine
agri sui. pecunia digna
tradat mihi coram uobis
possessionem sepulchri.
Ephron autem habitabat
in medio filiorum heth.
Respondit ergo ephron
abrahae audientibus filiis
heth. et uniuersis qui
ingrediebantur portam
ciuitatis eius. dicens.
Non ita fiat domine mi.
audi me. agrum dedi tibi.
et speluncam quae in eo est.
coram filiis populi mei
dedi tibi. sepeli mortuum
tuum. Adorauit abraham
coram populo terrae.
et locutus est ad ephron
audiente populo terrae.
Quaeso ut audias me.
dabo pecuniam agri.
suscipe eam. et sepeliam
mortuum meum in eo.
Respondit ephron abrahae.
Dominus mi audi me.
terra quae petitur a te.
quadringentis siclis
argenti uilis est inter me
et te. sed quantum est hoc?
sepeli mortuum tuum.
Intellexit abraham quae
dixerat ephron. et
adpendit ei pretium
quod petierat. coram
filiis heth. quadringentos
siclos argenti probatae
monetae publicae.
Et confirmatus est ager
ephron. in quo erat spelunca
duplex. contra mambre.
tam ipse quam speluncae
arbores. et omnes termini
eius. in circuitu. abrahae
possessio. coram filiis heth.
et cunctis qui ingrediebantur
portam ciuitatis eius.
Et sepelierunt sara
uxorem suam in spelunca
agri duplicis. quae respicit
mambre. haec est hebron
in terra chanaan. et firmatus
est ager. et spelunca eius.
abrahae in possessionem
monumenti a filiis heth.

Genesis. Erat autem
abraham senex dierumque
multorum. et dominus
benedixerat ei. Dixitque
ad seruum seniorem
domus suae. qui
praeerat omnibus quae
habebat. Pone manum
tuam sub femore meo.
ut adiurem te per dominum
deum caeli et terrae. ut
non accipias uxorem filio meo
de filiabus chanaaneorum.
inter quos habito. sed
ad terram et cognationem
meam proficiscaris. et inde
accipias uxorem filio meo
isaac. Dixit ei seruus.
Forsitan noluerit mulier
uenire mecum in terram
hanc. numquid reducere
debeo filium tuum ad
locum de quo tu egressus es?
Dixitque ei abraham.
Caue ne quando reducas
illuc filium meum.
dominus deus caeli qui tulit
me de domo patris mei. et de
terra nativitatis meae. qui locutus
est mihi. et iuravit mihi.
dicens. Semini tuo dabo
terram hanc. ipse mittet
angelum suum coram te.
et accipies uxorem filio meo
inde. Si autem noluerit
mulier sequi te. non teneberis
juramento. filium autem
meum ne reducas illuc.
Posuit ergo seruus manum
sub femore abrahae domini
sui. et iuravit ei super
sermone hoc. Tulitque
decem camelos de grege
domini sui. et abiit
cuncta bona eius portans
secum. profectusque perrexit
in mesopotamiam ad urbem
nachor. Cumque camelos
fessos collocasset extra
oppidum iuxta puteum
aquae uespere. tempore
quo solent mulieres
egredi ad hauriendam aquam.
Dixit domine deus domini mei
abraham occurre obsecro mihi
hodie. et facere misericordiam
cum domino meo abraham.
Ecce ego stabo prope fontem aquae.
et filiae habitatorum huius
ciuitatis egredientur ad hauriendam aquam.

VTL_00052_01_0061.jpg

cta ūba reference. hec loquutꝰ ē ih homo. uenit aduersꝰ
quē stabat ultra camelos. ppe fontē aque dilectꝰ ad
eum. Ingressꝰ benedixit dñō. curuoul stat ꝑ pauū do
mum. locum camelꝝ cuꝰ. Introduxitq; eum in hos
pitiū. ac destrauit camelos. deditq; palcas. et feni. aq
ad lauandos pedes camelos. ⁊ uiros qui cū eo uenerant
Et appositē in conspectu eius panꝭ. Qui ait. Non
comedam donec loquar sermonē meos. respondit
ei. loq̄re. Seruus inquit abrahā sū. dñs buīc
dño meo. ualde. Magnificatē. dedit ei. oues. et. boues
argentū. ⁊ aurū. seruos. ancillas. camelos. ⁊ asinos.
⁊ peperit sara uxor dñi mei. filiū dño meo. in senectute
sua. deditq; ei omnia q̄ habuerat. Et adiurauit me
dñs meꝰ dicens. Non accipies filio meo uxorē de filiab;
chananeoꝝ in quoꝝ terra habito. sed pges ad domū pa
tris mei. ⁊ de cognatione mea accipies filio meo uxorē.
Ego dixi respondi dño meo. Quid si noluerit uenire
mecū mulier. Dixit aut. in cui⁹ conspectu ambulo. mittet
angelū suū mecū. ⁊ diriget uiā meā. accipies uxorem filio
meo de cognatione mea. ⁊ de domo patris mei. Si no
cens eris a maledictione mea. cū uenieris ad ꝓpinquos

Non comedam donec loquar sermonem meum. ⁊ dñs dixit ei. loquere.

Et adiurauit me dñs meus sermonē ⁊ ait filiū meū non accipies de filiabus chananeis in quorum terra habito. sed ad domum patris mei proficiscere et de cognatione mea accipies uxorem filio meo.

Ego dixi ne forte nolit mulier uenire mecum.

Et ait mihi dñs in cui⁹ conspectu ambulo. mittet angelum suum tecum. et diriget uiam tuam. accipiesq; uxorem filio meo de cognatione mea. et de domo patris mei.

Si innocens eris a maledictione mea. cum uenieris ad cognatos meos. ⁊ nō dederint tibi.

Uenig hodie ad fontē aque
rum. Dñe dꝰ dñi mei. habraā si directū uiā meā
in qua nūc ambulo. ecce sto iuxta fontē aque. ⁊ uirgo q̄ e-
greditur ad hauriendā aquā audierit ame. Da
paululū aque ad bibendū. et ꝓ hoc dicat mihi. tu bi
be. ⁊ camelis tuis hauriā. ipsa ē mulier quā ꝓparauit dñs
filio dñi mei. Cum hec tacite mecū uoluerem. apparuit
rebecca ueniens cū hydria quā portabat in scapula.
Descendit; ad fontē. hausitq; aquā. ⁊ ego adeam.
Dixi ei paululum bibere. que festinans deposuit
hydriam de humero. ⁊ dixit mihi. Et tu bibe. ⁊ camelis tuis
potū tribuā. Bibi. ⁊ adaquauit camelos. Interro
gauiq; eam. ⁊ dixi cuius es filia. Que ait. Filia ba
thuel sum filij nachor. quē peperit illi melcha. Sus
pendi itaq; inaures ad ornandā faciē eius. ⁊ armillas
posui manibus eius. prostratusq; adoraui dñm. benedicens
deo dño meo. qui perduxit me recto itinere
ut filium fratris dñi mei filio eius. Quā obrē
si facitis misericordiam. ⁊ uultis ēe dño meo. indicate mihi.
Si aut aliud placet. ꝓ dicite mihi. ut uadā ad dexteram
siue ad sinistram. Respondentes laban. ⁊ bathuel. ado-

Ego dixi respondi dño meo. Quid si noluerit uenire mecū mulier.

Et ait mihi dñs in cui⁹ conspectu ambulo. mittet angelum suum tecum. et diriget uiam tuam. accipiesq; uxorem filio meo de cognatione mea. et de domo patris mei.

Si innocens eris a maledictione mea. cum uenieris ad cognatos meos. ⁊ nō dederint tibi.

Ubi uenisti ꝓpter
ea tu es uxor mea. ego tua uxor. ⁊ non adolescentula. que ignoret uirum. adhuc tenerum. ⁊ adolescentula ubi uenerunt. ⁊ ubi dixerunt legit. anima. sicut ymaginatiua ubi imaginatiua. ubi cogitatiua. et cogitatiua ꝓpter. ⁊ ē. in hebreo legitur. cor anima ꝓpter. loquendum ē q. anima semp utitur ꝙ significat. ⁊ hē ethimologiam a peccepha. i. abhondita. sic in uob. ubi scripsum ē. delapientia. ⁊ abscondetur. abscondita. i. uirgo numa ultra ethiopia. maioris lauiri uidetur ee. q. uirgo. sic uirgo poē ee absque uiri ꝓpter. que ab hondita ⁊ occulta. sic in greco. et latin uirgo meant hē. uir. ⁊ uirgo. ⁊ ab hondita dicit hr. ugrra ydroma hebree lingue. consequitur. uirgo ⁊ dne. aut uirgo. si tamen ab hondita. hꝰ abum. ā adolescentula. ⁊ uirgo ē dictū.

Et respondere labā. ⁊ bathuel. ad q̄. ē. hr. ⁊ dne hāma ꝓbam nouimus

Ubi uenisti ꝓpter
ea tu es uxor mea. ego tua uxor. ⁊ non adolescentula. que ignoret uirum. adhuc tenerum. ⁊ adolescentula ubi uenerunt. ⁊ ubi dixerunt legit. anima. sicut ymaginatiua ubi imaginatiua. ubi cogitatiua. et cogitatiua ꝓpter. ⁊ ē. in hebreo legitur. cor anima ꝓpter. loquendum ē q. anima semp utitur ꝙ significat. ⁊ hē ethimologiam a peccepha. i. abhondita. sic in uob. ubi scripsum ē. delapientia. ⁊ abscondetur. abscondita. i. uirgo numa ultra ethiopia. maioris lauiri uidetur ee. q. uirgo. sic uirgo poē ee absque uiri ꝓpter. que ab hondita ⁊ occulta. sic in greco. et latin uirgo meant hē. uir. ⁊ uirgo. ⁊ ab hondita dicit hr. ugrra ydroma hebree lingue. consequitur. uirgo ⁊ dne. aut uirgo. si tamen ab hondita. hꝰ abum. ā adolescentula. ⁊ uirgo ē dictū.

Et respondere labā. ⁊ bathuel. ad

mino egressus est sermo. Dixit positum
eram placitum eius quicquid aliud lo-
qui recti. Ecce rebecca coram te est. tolle
eam & proficiscere & sit uxor filii domini tui
sicut locutus est dominus. Quod cum
audisset puer abrahe adorauit dm
ta dñm. Protulitq; uasa argentea
& aurea ac uestes & dedit rebecce mu-
neribus quoq; fratribus & matri dona obtu
lit. Inito quoq; munere uescentes pariter & bi
bentes manserunt ibi. Surgens aut
mane locutusq; est puer. Dimitte me ut
uadam ad dñm. Responderunt fratres eius
& mater. Maneat puella saltem x decem ap
pos & postea proficiscetur. Dixitq; ad eos
Nolite me retinere
quoniam direxit viam meam. Dimitte me
ut pergam ad dñm meum. Et dixerunt. Vo
cemus puellam & queramus ipsius voluntatem
Cumq; vocata venisset, interrogati sunt
Utrum cum homine isto ire. Que
ait uadam. Dimiserunt eam & nutrice

Rebecca non
dicitur aure
bantes. quia
nisi tunc digna
ornamentis bat
tus & impru-
dentibus habitat
accepta ornamenta. quia
prudentia de
domo depren
te ornantur
apud uirum
recipit mar-
gar. aurum in
manibus ibat
brachia. aurea
ornamenta
quibus figura-
tur diuina sa-
pientia.

Dixerunt fratres eius & mater. Maneat puella saltem per decem dies apud nos & postea proficiscetur. Dixit eis. Nolite me retinere quoniam direxit viam meam. Dimittite me ut pergam ad dominum meum. Et dixerunt. Vocemus puellam & quaeramus ipsius voluntatem. Vocata venit, interrogati sunt. Utrum cum homine isto ire. Que ait uadam. Dimiserunt eam & nutricem

Dixerunt fratres eius & mater. Maneat puella saltem per decem dies apud nos & postea proficiscetur. Dixit eis. Nolite me retinere quoniam direxit viam meam. Dimittite me ut pergam ad dominum meum. Et dixerunt. Vocemus puellam & quaeramus ipsius voluntatem. Vocata venit, interrogati sunt. Utrum cum homine isto ire. Que ait uadam. Dimiserunt eam & nutricem

Dixerunt fratres eius & mater. Maneat puella saltem per decem dies apud nos & postea proficiscetur. Dixit eis. Nolite me retinere quoniam direxit viam meam. Dimittite me ut pergam ad dominum meum. Et dixerunt. Vocemus puellam & quaeramus ipsius voluntatem. Vocata venit, interrogati sunt. Utrum cum homine isto ire. Que ait uadam. Dimiserunt eam & nutricem

frequentando. Qui enim libenter ipsum tangeret, tangeret utique crucifixum. Pulsat pulsantes vult, ad hoc rem inde suscitauit, ut pulsatio pulsationem aperiat. Pulsemus igitur, ut pulsati aperiamur. Vnde possidebunt, audiunt.

Gen. xxiv. Rebecca quoque ascendit cum camelo deducti et ecce Rebecca camelos ducebat, camelum utique gentilem populum, de quorum morbo conuertit Ysaac, cuius tactu tangentium mortui uiuificantur. Vnde et Ysaac camelo deducente Rebecca uidetur, quia populum gentilem ad fidem Christi conuertit. Vnde et Rebecca uidens Ysaac de camelo descendit, quia populus gentilis ad fidem Christi conuersus, carnalem uitae fiducia humiliter deseruit, et ad uitam spiritualem per humilitatis confessionem ascendit. Vnde et Rebecca camelo descendens Ysaac quaerit, quia populus gentilis per fidem Christi ad uitam spiritualem humiliter peruenit. Vnde et Rebecca uelamine se teg

cobrahy ponit· plenus dicit· q̄ ait
sentum videat reponere vo· qō
luit· ꝛ dicit ogib; plenus· occu
buerit magis rō· adanagogen
dicit· h simpliciē ponat· plen·

Gen. Ebec nomina fr̄oꝝ ri-
uoꝝ eꝝ filiꝝ nat· ei· ismahel· filiꝰ abrahe
li· primogenit· nabaioth· aquo
omnes regio abeustathe vsq;
admare rubrum· nabaioth ei ue-
que parl· arabie ē· slam· kamu-
e· ꝓz· q· pdā· ꝑpagi· ꝛ rūdy· hoc
appellatione· celebrantur· ab
mo ex hac· adar· videlicet· ꝛ du-
ma· alia regio· ꝛ thema· adauctō
ꝛ thema· adoneratlen· plagā
di· ilē· meierenio· appulit· qui
lyr· legunt· qnō· dicē· omnipo
tēm· suoꝝ· habitabat· ꝛ· venit·
ē· ꝓ· possim· eoꝝ· ab· oīb; ſtrīb; situs
orabus· ꝛ· immanib; filiꝰ· ei
ꝛ· suaꝝ· mortuus· ē· sepultus· ab;
ad· hue· vbiſ· sūt· eum· filiꝰ· appel
lantur· vel· iacob· ponatur· aut
filiꝰ· met· ꝛ· filiꝰ; suis· ꝛ· duob;
aut· mē· nol· sloneū· ēlendum
q· iacob· accepit· tibi· tm· alioꝝ
ē· ꝛ· ecum· habitāt·

Rego· qui· aiunt· phiton· ab
cipla· ne· pone· ē· vocat· ꝛ· ē· lo
limodo· contra· iacē· egypti· eur
h· ē· dicendo· mē· rabel· ꝛ· dorad·
gram· enī· dēsum· vsq; ad· ma
re· rubrum· ꝛ· egypt· ꝓ· hiua·

Rego· sēcrul· quebio· greci
vocatur· q̄· macha· mē· duo· flu
mina· ꝛ· grim· ꝛ· eufrates· ē· flam·
melos· ē· nechul· potamos· fluui
de· hinc· ipcharnos· ē· fluuial· ag·

Ismahel· ꝛ· bisepulc· ē· spe· ꝛ· sara· u
xor· sua· ꝛ· pobrīt· illi· birdūq; ds· ysaac·
filio· ei· q· habitabat· iuxta· puteū· no-
mine· videntis· ꝛ· uiuentis· Hec· est·
generatōes· ysmael· filij· habrae· que
peperit· ei· agar· egyptia· famula· sare·
Ethec· nomina· filioꝝ· ei· in· uocabu
la· ꝛ· generatōib; suis· Primogenit·
ysmahel· nabaioth· deinde· cedar· ab· deel· ꝛ· mab
sam· masma· ꝛ· duma· ꝛ· massa· ꝛ· dab· ꝛ· thema· ꝛ· ihur·
ꝛ· naphtu· ꝛ· cedma· Isti· sūt· filij· ysmael· ꝛ· hec
nomina· ꝓ· castella· ꝛ· oppida· eoꝝ· Duo
decim· principes· duū· suoꝝ· ꝛ· ꝓ· gētiliū· suaꝝ· ꝛ· fuerūt· isti· anni
ui· ysmael· centū· xxx· vij· defuensq;
mortuus· ē· adpplm· suū· ꝛ· appositus·
habitauit· ꝛ· ū· abeuila· vsq; ad· sur· q· respic
egyptū· intrantib; assirios· coram· cūctis
frib; suis· obiit· Hec· est· ꝛ· ḡnatiōe·
ysaac· filij· habrae· habraā· genuit· ysaac· qui·
xl· ēt· annos· ogit· uxorē· filiā· rebecca· bathuel
syri· demesopotamia· sororē· laban·

Hi· populi· ān
filioꝝ· ysaac· com
putant· qui· cum
sint· decimus· da
tis· tm· ꝛ· computa
ntur· insemine
q· ꝓ· ut· ē· q· aiūt
ē· deinde· quod
ꝓmittit· vñ· ꝑ
computatione·
carnaliū· pon
untur· genealogia
ysaac· deinde
ꝓmissio· ꝛ· ele
ctō· ꝑpagenda
sucessio·

Iudeorum· si
cut· sacramū· ꝛ· ē
xplū· ꝛ· aplicū· u
ti· sic· ꝓcessit· ec
clā· inuidis· os
tium· dñm· u
mundi· ꝛ· eius·
geluum· ꝓua
cuos· mundi·
parcel· ꝛ· dilatat·

Dep̄catul· q· ysaac· ꝛ· Quo
mone· ꝛ· collatione
ly· posuerō· inde
bant· ꝛ· recalcitra
bant· a· qua· la· cō
fugabantur· filij
mudi· cul· limā·
mūltudinem·
nantl· multiplicue
ſtrebantur·

Collidebant·
ly· videbant· ꝛ· re
calcitrabant·

Dep̄cat· ꝛ· ysaac· dñm· pro uxo
re· eo· quod· ſtilis· ēt· qui· et· audi
uit· eum· ꝛ· dedit· ei· ꝛ· cepit· ꝛ· rebecce· ſ· hol
lidebant· intimo· eius· paruuli·
ant· Si· sic· mihi· futuri· erat· qd
necesse· fuit· ꝛ· cepe· Perrexitq;
ut· ꝛ· ſulcere· dñm· Qui· respon
dens· ait· Due· gentes· in· utero· tu
o· ſt· ꝛ· duo· pūli· ex· uentre· tuo· diui
dent· pl'sq; populū· superabit· ꝛ
maior· seruiet· minori· Iam· cē
pleti· sunt· dies· ut· pareret· Vnus
rufus· ē· totus· q· pellis· ei· hirsuti
ſtis· similis· uocatūq; nom· ei· esau·
Protinus· ale· egredient· planta
ſtis· manebat· manu· ydeoq; appel
lauit· eum· iacob· Se· ag· ē· natus· est
ysaac· q̄n· nati· sunt· paruuli· qui
b; adultus· fact· ē· esau· uir· gnar·

Dep̄cat· ꝛ· dne· ut· ex· uno
ſtitutne· impletiōnia· fiant· ut· ꝑ· fi
operent· ē· slam· ꝓ· quoꝝ· electū· reg
ni· ꝑ· dest· mauo· in· ē· ut· ꝑ· dent· ur· ad
hanc· electōnē· labore· primū· ut· ꝓ· pu
lando· nasci· ꝛ· accipe· q· ei· ds· ame
ſtā· ꝓ· pollicet· ne· dare· habrae· nāq;
dil· aut· in· ysaac· vocabit· ur· tibi· semi
en· ꝛ· dixit· parum· multa· q· quasi
onstrui· re· ꝛ· ruſti· britica· ē· mul
tiplicado· semi· cui· ſt· ē· ꝛ· ē· Vn
onstrue· q· ds· semi· habrae· ꝛ· ysaac
multiplicare· ꝓ· destinat· ꝛ· rch· ep
ni· ꝛ· dep̄cat· ꝛ· dñm· ysaac· ꝓ· uxo
ſua· ꝛ· ē· quoꝝ· multiplicato· gentil
habrae· ꝛ· ysaac· ꝓ· destinatu· fuerat
ſtilem· accepit· ꝛ· ꝓ· destinato· ꝓfe
impleuit· ꝛ· ens· inquo· ds· multiplie
aure· semi· habrae· ꝓ· destinat· uentr·
eamq; obtinuit· ut· ſtilis· hrēs

Due· gēs· in· u· tero· tuo· ſt· ꝛ· hystorica· ꝓ
aure· ꝛ· ponitur· fuerūt· ꝛ· ꝓpli· ē· ꝓ· ſt
ſtri· ꝛ· iacob· unica· ſili· sup· aur· you
meof· ꝛ· genit· ē· ꝓ· q· ꝓ· aure· ē· dat· eo· sq
ꝓ· dominatos· ſtē· q· dui· fuerē· ſulg·
ad· regem· ſubq; quo· ꝓ· dnet· rebella
uerūt· ꝛ· ingi· dēcue· ꝛ· ſtellere· ſi
ꝓ· haur· ysaac· q· ī· minoꝛ· ꝓ· maiore
bristō· ꝛ· ydēo· ut· maiori· eum· ꝓ
ſtum· ꝓ· a· bristō·

Pronunc· ale· o· ꝛ· ē· hi· figu
ralit· facti· ꝛ· dicit· ri· ē· ecclie· ex· ge
tis· ago· ge· ē· qualit· popul· ecclie· ꝑ· in
ſtinago· ge· sup· aur· ꝛ· ꝑ· ſtil· ꝛ· dicen
rupe· maiori· seruiue· minori· ꝓ·
landu· maiꝛ· ſustinet· quoq; hoc
dui· pot· ē· due· gentes· ꝛ· duo· pūli· ut
nol· sunt· ē·

Tale· ē· alu
ut· in· the
ti· gnā· ve· uenio·

XXVI

Iacob autē cum simplex habitaret in tabernaculis ysaac patris sui in regione quæ postea data est tribui iuda iuxta conuallem mambre habebat secum uxores duas lyam et rachel et de vtraque duodecim filios. Porro esau qui et edom appellatus est habitauit in montibus seyr cum uxoribus suis et filiis et filiabus et omni familia sua. Habebat quoque possessionem magnam in terra chanaan. Quam cum diuisisset cum fratre suo iacob recessit in regionem montanam procul ab eo. Non enim poterat terra capere simul eos propter multitudinem pecorum. Habitauit ergo esau in monte seyr qui vocatur idumea. Hæc sunt generationes esau patris idumeorum. Esau accepit uxores de filiabus chanaan adam quæ genuit ei filium nomine eliphaz. Bosmath filiam ismahel sororem nabaioth quæ peperit ei rahuel. Oholibama filiam sebeon quæ genuit ei iehus et ihelon et core. Eliphaz autem filius esau habuit filios thaeman omar sephi gatham et cenez. Thamna quoque concubina eliphaz filii esau peperit ei amalech. Hi filii ada uxoris esau. Filii autem reuel nahath zare samma et mosa. Hi filii bosmath uxoris esau. Filii autem oholibama filiæ sebeon uxoris esau quos genuit ei iehus et ihelon et core. Hi principes de filiis esau primogeniti filii eliphaz principes thaeman omar sephi cenez core gathan amalech. Hi principes eliphaz in terra idumea et hi filii ada. Hi filii reuel filii esau principes nahath zare samma et mosa. Hi principes reuel in terra idumea et hi filii bosmath uxoris esau. Hi filii oholibama filiæ sebeon uxoris esau principes iehus et ihelon et core. Hi principes de filia sebeon uxoris esau quæ genuit esau filium nomine seyr et habitauit in terra idumea. Hi filii seyr horrei habitatores terræ. Lotan et sobal et sebeon et ana. Dyson et eser et rison. Filii lotan horrei et thamna soror lotan. Hi filii sobal. Alian et manahath et gabel et sephi et onam. Filii sebeon. Aya et ana. Hic est ana qui inuenit aquas calidas in deserto cum pasceret asinos patris sui sebeon. Filii ana. Dyson et oholibama filia ana. Filii dyson. Hamdan et eseban et iethran et charan. Filii eser. Balaan et zauan et iacan. Filii rison. Hus et aran. Hæc sunt principes horrei filii seyr in principatibus suis in terra idumea. Regnauit autem esau in terra seyr. Et hæc nomina regum qui regnauerunt in terra idumea antequam regnaret rex filiis israel. Regnauit bale filius beor et nomen ciuitatis eius dennaba. Mortuus est autem bale et regnauit pro eo iobab filius zare de bosra. Mortuus est autem iobab et regnauit pro eo husam de terra themanorum. Mortuus est husam et regnauit pro eo adad filius badad qui percussit madian in regione moab et nomen ciuitatis eius auith. Mortuus est adad et regnauit pro eo semla de masreca. Mortuus est semla et regnauit pro eo saul de rohoboth fluminis. Mortuus est saul et regnauit pro eo balanan filius achobor. Mortuus est balanan filius achobor et regnauit pro eo adad et nomen ciuitatis eius phau et nomen uxoris eius metabel filia matred filii mezaab. Mortuus est autem adad et principes edom regnauerunt. Dux thamna dux ola dux iethet. Dux oholibama dux ela dux phinon. Dux cenez dux themon dux mabsar. Dux magdiel dux hiram. Hi principes edom per habitacula sua in terra possessionis suæ. Ipse est esau pater idumeorum.

Habitauit autem iacob in terra peregrinationis patris sui in terra chanaan. Hæc generationes iacob. Ioseph cum esset annorum sedecim pascebat oues cum fratribus suis adolescens erat cum filiis bale et filiis zelpha uxorum patris sui et detulit ad patrem crimen nefandum illorum. Israel autem diligebat ioseph super omnes filios suos eo quod filius senectutis suæ esset ei fecitque ei tunicam polymitam. Videntes autem fratres eius quod a patre plus cæteris amaretur odio habebant illum nec poterant ei quicquam pacifice loqui. Contigit autem ut somnium uideret et narraret fratribus suis qui occasionem quærentes uendendi illius dixerunt inter se. Ecce somniator ille uenit. Occidamus eum et mittamus in cisternam ueteremque dicamus fera pessima deuorauit eum. Videbimus quid illi somnia prosint. Quibus consentire nolens ruben ait. Non occidamus animam eius nec effundamus sanguinem sed proicite illum in cisternam hanc quæ est in solitudine manus autem vestras seruate innocentes. Hoc autem dicebat uolens eripere eum de manibus eorum et reddere patri suo. Quo recepto spoliauerunt eum tunica polymita et tunica talari indutum miserunt in cisternam quæ erat uacua et non habebat aquam. Sedentes autem ut comederent panem uiderunt ismahelitas uenientes de galaad cum camelis suis portantes aromata resinam et stacten in egyptum. Dixit iudas fratribus suis. Quid nobis prodest si occiderimus fratrem nostrum et celauerimus sanguinem eius. Melius est ut uendamus eum ismahelitis et manus nostræ non polluantur quia frater et caro nostra est. Acquieuerunt fratres eius. Et prætereuntibus madianitis negotiatoribus extrahentes eum de cisterna uendiderunt eum ismahelitis uiginti argenteis qui duxerunt eum in egyptum. Reuersus autem ruben ad cisternam non inuenit puerum. Et scindens uestimenta sua reuersus est ad fratres suos et ait. Puer non comparet et ego quo ibo. Tulerunt autem tunicam ioseph et mactantes hircum sanguine eius tinxerunt tunicam. Miserunt autem manicatam et tradentes patri suo dixerunt. Hanc inuenimus. Vide utrum tunica filii tui sit an non. Quam cognoscens ait. Tunica filii mei est fera pessima comedit illum bestia rapax deuorauit ioseph. Scidit iacob uestimenta sua et indutus cilicio luxit filium suum multis diebus. Congregatis autem cunctis liberis eius ut consolarentur patrem noluit consolationem accipere dicens. Descendam ad filium meum lugens in infernum. Et flens pater eius reliquit eum. Madianitæ autem uenundederunt ioseph in egypto putiphar eunucho pharaonis principi militiæ uiro egyptio. Factum est autem in illo tempore ut iudas descenderet a fratribus suis et diuerteret ad uirum odollamitem nomine hiram. Et uidit ibi filiam hominis chananæi nomine sue et accepta ea intrauit ad illam. Quæ concepit et peperit filium et uocauit nomen eius her. Rursumque concepit et peperit filium quem uocauit onan. Adhuc et tertium peperit filium quem uocauit sela. Qui natus est in loco ecbatis. Fuit autem her primogenitus iudæ nequam coram domino et interfectus est ab eo. Dixit ergo iudas onan ad uxorem fratris sui. Ingredere ad eam et suscita semen fratri tuo. Quæ cum intrasset concubuit in terram ne semen daret fratri suo. Et quod faciebat nequam erat coram domino et ipsum interfecit. Dixit ergo thamar nuru sua. Esto uidua in domo patris tui donec crescat sela filius meus. Timebat enim ne et ipse moreretur sicut fratres eius. Quæ abiit et habitauit in domo patris sui. Post multum autem temporis mortua est filia sue uxor iudæ. Qui consolatione accepta ascendit ad tondentes oues suas in thamnam ipse et hiram odollamites amicus eius. Nuntiatum est autem thamar quod socer suus ascenderet thamnam ut tonderet oues. Quæ deposuit uestimenta uiduitatis suæ et operuit se ornatu meretricio et sedit in bivio itinere quod ducit thamnam. Vidit eam iudas et æstimauit meretricem. Declinauit ad eam et dixit. Sine me coire tecum. Nescit enim quod nurus sua esset. Quæ respondit. Quid mihi dabis ut coeas mecum. Ille ait. Mittam tibi hedum de gregibus meis. Et rursum ait. Dabis ergo mihi pignus donec mittas. Dixit ei. Quod pignus dabo tibi. Annulum tuum et armillam et baculum quem manu tenes. Dedit ergo et concubuit cum ea. Quæ concepit de illo. Et abiit statimque surrexit et reposuit uestimenta sua. Misit autem iudas hedum per amicum suum odollamitem ut reciperet pignus quod dederat mulieri et non inuenit eam. Interrogauitque uiros loci illius dicens. Vbi est meretrix quæ sedebat in bivio. Qui responderunt. Non fuit in loco isto meretrix. Reuersus ad fratres suos dixit. Non inueni eam. Insuper et uiri loci illius dixerunt mihi. Non fuit in loco isto meretrix. Dixit iudas. Habeat sibi quæ apud eam inuenta sunt ne nos irrideamur. Ecce misi hedum quem promisi et tu non inuenisti eam. Post tres autem menses nuntiatum est iudæ dicentibus ei. Thamar nurus tua fornicata est et apparet in utero. Cui ait iudas. Producite eam ut comburatur. Quæ cum educeretur misit ad socerum suum dicens. De viro cuius hæc sunt ego concepi. Et ait. Dignoscat cuius sint annulus et armilla et baculus iste. Quæ cum agnouisset iudas ait. Iustificata est thamar a me quia non tradidi eam sela filio meo. Et ultra non cognouit eam. Tempore autem quo pareret inuentum est in utero gemelli. Cumque parturiret unus eorum misit manum et accepit obstetrix et ligauit manum eius cocco dicens. Iste egredietur primus. Qui cum retraxisset manum egressus est frater eius et dixit mulier. Quare diuisa est propter te maceria. Et uocauit nomen eius phares. Post hoc egressus est frater eius qui habebat in manu coccum et uocauit nomen eius zare. Phares autem habitauit in hesron et genuit ezron. Ezron genuit aram. Aram genuit aminadab. Aminadab genuit naason. Naason genuit salmon. Salmon genuit booz. Booz genuit obed. Obed genuit iesse. Iesse genuit dauid. Dauid genuit salomonem de ea quæ fuerat uxor uriæ. Salomon genuit roboam. Roboam genuit abia. Abia genuit asa. Asa genuit iosaphat. Iosaphat genuit ioram. Ioram genuit ozian. Ozian genuit ioatham. Ioatham genuit achaz. Achaz genuit ezechiam. Ezechias genuit manasse. Manasses genuit amon. Amon genuit iosiam. Iosias genuit iechoniam et fratres eius in transmigratione babylonis. Et post transmigrationem babylonis iechonias genuit salathiel. Salathiel genuit zorobabel. Zorobabel genuit abiud. Abiud genuit eliacim. Eliacim genuit azor. Azor genuit sadoc. Sadoc genuit achim. Achim genuit eliud. Eliud genuit eleazar. Eleazar genuit mathan. Mathan genuit iacob. Iacob autem genuit ioseph virum marie de qua natus est ihesus qui vocatur christus. Omnes ergo generationes ab abraham usque ad dauid generationes quatuordecim. Et a dauid usque ad transmigrationem babylonis generationes quatuordecim. Et a transmigratione babylonis usque ad christum generationes quatuordecim.

Cum esset autem desponsata mater ihesu maria ioseph antequam conuenirent inuenta est in utero habens de spiritu sancto. Ioseph autem uir eius cum esset iustus et nollet eam traducere uoluit occulte dimittere eam. Hæc autem eo cogitante ecce angelus domini in somnis apparuit ei dicens. Ioseph fili dauid noli timere accipere mariam coniugem tuam. Quod enim in ea natum est de spiritu sancto est. Pariet autem filium et uocabis nomen eius ihesum. Ipse enim saluum faciet populum suum a peccatis eorum. Hoc autem totum factum est ut adimpleretur quod dictum est a domino per prophetam dicentem. Ecce uirgo in utero habebit et pariet filium et uocabunt nomen eius emanuel quod est interpretatum nobiscum deus. Exsurgens autem ioseph a somno fecit sicut præcepit ei angelus domini et accepit coniugem suam et non cognouit eam donec peperit filium suum primogenitum et uocauit nomen eius ihesum.

Cum natus esset ihesus in bethleem iudæ in diebus herodis regis ecce magi ab oriente uenerunt hierosolymam dicentes. Vbi est qui natus est rex iudæorum. Vidimus enim stellam eius in oriente et uenimus adorare eum. Quo audito herodes rex turbatus est et omnis hierosolyma cum illo. Et conuocans omnes principes sacerdotum et scribas populi sciscitabatur ab eis ubi christus nasceretur. At illi dixerunt ei. In bethleem iudæ. Sic enim scriptum est per prophetam. Et tu bethleem terra iuda nequaquam minima es in principibus iuda. Ex te enim exiet dux qui regat populum meum israel. Tunc herodes clam uocatis magis diligenter didicit ab eis tempus stellæ quæ apparuit eis et mittens illos in bethleem dixit. Ite et interrogate diligenter de puero et cum inueneritis renuntiate mihi ut et ego ueniens adorem eum. Qui cum audissent regem abierunt. Et ecce stella quam uiderant in oriente antecedebat eos usque dum ueniens staret super quo erat puer. Videntes autem magi stellam gauisi sunt gaudio magno valde. Et intrantes domum inuenerunt puerum cum maria matre eius et procidentes adorauerunt eum. Et apertis thesauris suis obtulerunt ei munera aurum thus et myrrham. Et responsum accipientes in somnis ne redirent ad herodem per aliam uiam reuersi sunt in regionem suam. Apparuit angelus domini in somnis ioseph dicens. Surge et accipe puerum et matrem eius et fuge in egyptum et esto ibi usque dum dicam tibi. Futurus est enim herodes ut querat puerum ad perdendum eum. Qui consurgens accepit puerum et matrem eius nocte et secessit in egyptum et erat ibi usque ad obitum herodis. Vt adimpleretur quod dictum est a domino per prophetam dicentem. Ex egypto uocaui filium meum. Herodes autem uidens quoniam illusus esset a magis iratus est ualde et mittens occidit omnes pueros qui erant in bethleem et in omnibus finibus eius a bimatu et infra secundum tempus quod exquisierat a magis. Tunc impletum est quod dictum est per hieremiam prophetam dicentem. Vox in rama audita est ploratus et ululatus multus rachel plorans filios suos et noluit consolari quia non sunt. Defuncto autem herode ecce angelus domini apparuit in somnis ioseph in egypto dicens. Surge et accipe puerum et matrem eius et uade in terram israel. Mortui sunt enim qui quærebant animam pueri. Qui consurgens accepit puerum et matrem eius et uenit in terram israel. Audiens autem quod archelaus regnaret in iudea pro herode patre suo timuit illuc ire et admonitus in somnis secessit in partes galilee et ueniens habitauit in ciuitate que uocatur nazareth ut adimpleretur quod dictum est per prophetas quoniam nazarenus uocabitur.

In diebus illis uenit iohannes baptista predicans in deserto iudee et dicens. Penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorum. Hic enim est de quo dictum est per isaiam prophetam dicentem. Vox clamantis in deserto parate uiam domini rectas facite semitas eius. Ipse autem iohannes habebat uestimentum de pilis camelorum et zonam pelliceam circa lumbos suos. Esca autem eius erat locusta et mel siluestre. Tunc exibat ad eum hierosolyma et omnis iudea et omnis regio circa iordanem et baptizabantur in iordane flumine confitentes peccata sua. Videns autem multos pharisæorum et sadducæorum uenientes ad baptismum suum dixit eis. Progenies uiperarum quis ostendit uobis fugere a uentura ira. Facite ergo fructum dignum penitentiæ et ne uelitis dicere patrem habemus abraham. Dico enim uobis quia potens est deus de lapidibus istis suscitare filios abrahæ. Iam enim securis ad radicem arborum posita est. Omnis ergo arbor que non facit fructum bonum excidetur et in ignem mittetur. Ego quidem baptizo uos in aqua in penitentiam qui autem post me uenturus est fortior me est cuius non sum dignus calciamenta portare ipse uos baptizabit in spiritu sancto et igni. Cuius ventilabrum in manu eius et purgabit aream suam et congregabit triticum in horreum suum paleas autem comburet igni inextinguibili. Tunc uenit ihesus a galilea in iordanem ad iohannem ut baptizaretur ab eo. Iohannes autem prohibebat eum dicens. Ego a te debeo baptizari et tu uenis ad me. Respondens autem ihesus dixit ei. Sine modo fiat enim nobis ut adimpleamus omnem iustitiam. Tunc dimisit eum. Baptizatus autem ihesus confestim ascendit de aqua et ecce aperti sunt ei celi et uidit spiritum dei descendentem sicut columbam et uenientem super se. Et ecce uox de celis dicens. Hic est filius meus dilectus in quo mihi bene complacui. Tunc ihesus ductus est in desertum a spiritu ut temptaretur a diabolo. Et cum ieiunasset quadraginta diebus et quadraginta noctibus postea esuriit. Et accedens temptator dixit ei. Si filius dei es dic ut lapides isti panes fiant. Qui respondens dixit. Scriptum est non in solo pane uiuit homo sed in omni uerbo quod procedit de ore dei. Tunc assumpsit eum diabolus in sanctam ciuitatem et statuit eum super pinnaculum templi et dixit ei. Si filius dei es mitte te deorsum scriptum est enim quia angelis suis mandauit de te et in manibus tollent te ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. Dixit ihesus. Rursum scriptum est non temptabis dominum deum tuum. Iterum assumpsit eum diabolus in montem excelsum ualde et ostendit ei omnia regna mundi et gloriam eorum et dixit ei. Hæc omnia tibi dabo si cadens adoraueris me. Tunc dicit ei ihesus. Vade satana scriptum est enim dominum deum tuum adorabis et illi soli seruies. Tunc reliquit eum diabolus et ecce angeli accesserunt et ministrabant ei. Audiens autem ihesus quia iohannes traditus esset secessit in galileam et relicta nazareth uenit et habitauit in capharnaum maritima in finibus zabulon et nepthalim. Vt adimpleretur quod dictum est per isaiam prophetam dicentem. Terra zabulon et terra nepthalim uia maris trans iordanem galilea gentium populus qui sedebat in tenebris lucem uidit magnam et sedentibus in regione umbre mortis lux orta est eis. Exinde cœpit ihesus predicare et dicere. Penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorum. Ambulans autem ihesus iuxta mare galilee uidit duos fratres simonem qui uocatur petrus et andream fratrem eius mittentes rete in mare erant enim piscatores. Et ait illis. Venite post me et faciam uos fieri piscatores hominum. Illi autem continuo relictis retibus secuti sunt eum. Et procedens inde uidit alios duos fratres iacobum zebedei et iohannem fratrem eius in nauicula cum zebedeo patre eorum reficientes retia sua et uocauit eos. Illi autem continuo relicto patre et nauicula secuti sunt eum. Et circuibat ihesus totam galileam docens in synagogis eorum et predicans euangelium regni et sanans omnem languorem et omnem infirmitatem in populo. Et abiit fama eius in totam syriam et obtulerunt ei omnes male habentes uariis languoribus et tormentis comprehensos et qui dæmonia habebant et lunaticos et paralyticos et curauit eos. Et secutæ sunt eum turbæ multæ de galilea et decapoli et hierosolymis et iudea et de trans iordanem.

Videns autem turbas ascendit in montem et cum sedisset accesserunt ad eum discipuli eius et aperiens os suum docebat eos dicens. Beati pauperes spiritu quoniam ipsorum est regnum celorum. Beati mites quoniam ipsi possidebunt terram. Beati qui lugent quoniam ipsi consolabuntur. Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam quoniam ipsi saturabuntur. Beati misericordes quoniam ipsi misericordiam consequentur. Beati mundo corde quoniam ipsi deum uidebunt. Beati pacifici quoniam filii dei uocabuntur. Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam quoniam ipsorum est regnum celorum. Beati estis cum maledixerint uobis homines et persecuti uos fuerint et dixerint omne malum aduersum uos mentientes propter me. Gaudete et exultate quoniam merces uestra copiosa est in celis. Sic enim persecuti sunt prophetas qui fuerunt ante uos. Vos estis sal terre. Quod si sal euanuerit in quo salietur ad nichilum ualet ultra nisi ut mittatur foras et conculcetur ab hominibus. Vos estis lux mundi non potest ciuitas abscondi supra montem posita. Neque accendunt lucernam et ponunt eam sub modio sed super candelabrum ut luceat omnibus qui in domo sunt. Sic luceat lux uestra coram hominibus ut uideant opera uestra bona et glorificent patrem uestrum qui in celis est. Nolite putare quoniam ueni soluere legem aut prophetas non ueni soluere sed adimplere. Amen quippe dico uobis donec transeat celum et terra iota unum aut unus apex non preteribit a lege donec omnia fiant. Qui ergo soluerit unum de mandatis istis minimis et docuerit sic homines minimus uocabitur in regno celorum. Qui autem fecerit et docuerit hic magnus uocabitur in regno celorum. Dico enim uobis quia nisi abundauerit iustitia uestra plus quam scribarum et pharisæorum non intrabitis in regnum celorum. Audistis quia dictum est antiquis non occides. Qui autem occiderit reus erit iudicio. Ego autem dico uobis quia omnis qui irascitur fratri suo reus erit iudicio. Qui autem dixerit fratri suo raca reus erit concilio. Qui autem dixerit fatue reus erit gehenne ignis. Si ergo offers munus tuum ad altare et ibi recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid aduersum te relinque ibi munus tuum ante altare et uade prius reconciliari fratri tuo et tunc ueniens offeres munus tuum. Esto consentiens aduersario tuo cito dum es cum illo in uia ne forte tradat te aduersarius iudici et iudex tradat te ministro et in carcerem mittaris. Amen dico tibi non exies inde donec reddas nouissimum quadrantem. Audistis quia dictum est non mœchaberis. Ego autem dico uobis quia omnis qui uiderit mulierem ad concupiscendum eam iam mœchatus est eam in corde suo. Si autem oculus tuus dexter scandalizat te eice eum a te expedit enim tibi ut pereat unum membrorum tuorum quam totum corpus tuum mittatur in gehennam. Et si dextera manus tua scandalizat te abscide eam et proice abs te expedit enim tibi ut pereat unum membrorum tuorum quam totum corpus tuum eat in gehennam. Dictum est autem quicumque dimiserit uxorem suam det illi libellum repudii. Ego autem dico uobis quia omnis qui dimittit uxorem suam excepta fornicationis causa facit eam mœchari et qui dimissam duxerit mœchatur. Iterum audistis quia dictum est antiquis non periurabis reddes autem domino iuramenta tua. Ego autem dico uobis non iurare omnino neque per celum quia thronus dei est neque per terram quia scabellum est pedum eius neque per hierusalem quia ciuitas est magni regis neque per caput tuum iures quia non potes unum capillum album facere aut nigrum. Sit autem sermo uester est est non non quod autem his abundantius est a malo est. Audistis quia dictum est oculum pro oculo et dentem pro dente. Ego autem dico uobis non resistere malo sed si quis te percusserit in dexteram maxillam tuam præbe illi et alteram. Et ei qui uult tecum iudicio contendere et tunicam tuam tollere dimitte ei et pallium. Et quicumque angariauerit te mille passus uade et alia duo. Qui petit a te da et uolenti mutuari a te ne auertaris. Audistis quia dictum est diliges proximum tuum et odio habebis inimicum tuum. Ego autem dico uobis diligite inimicos uestros benefacite his qui oderunt uos et orate pro persequentibus et calumniantibus uos ut sitis filii patris uestri qui in celis est qui solem suum oriri facit super bonos et malos et pluit super iustos et injustos. Si enim diligitis eos qui uos diligunt quam mercedem habebitis nonne et publicani hoc faciunt. Et si saluos feceritis fratres uestros tantum quid amplius facitis nonne et ethnici hoc faciunt. Estote ergo uos perfecti sicut et pater uester celestis perfectus est. Attendite ne iustitiam uestram faciatis coram hominibus ut uideamini ab eis alioquin mercedem non habebitis apud patrem uestrum qui in celis est. Cum ergo facis elemosinam noli tuba canere ante te sicut ypocrite faciunt in synagogis et in uicis ut honorificentur ab hominibus amen dico uobis receperunt mercedem suam. Te autem faciente elemosinam nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua ut sit elemosina tua in abscondito et pater tuus qui uidet in abscondito reddet tibi. Et cum oratis non eritis sicut ypocrite qui amant in synagogis et in angulis platearum stantes orare ut uideantur ab hominibus amen dico uobis receperunt mercedem suam. Tu autem cum oraueris intra in cubiculum tuum et clauso ostio tuo ora patrem tuum in abscondito et pater tuus qui uidet in abscondito reddet tibi. Orantes autem nolite multum loqui sicut ethnici putant enim quod in multiloquio suo exaudiantur. Nolite ergo assimilari eis scit enim pater uester quid opus sit uobis antequam petatis eum. Sic ergo uos orabitis. Pater noster qui es in celis sanctificetur nomen tuum. Adueniat regnum tuum. Fiat uoluntas tua sicut in celo et in terra. Panem nostrum cotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in temptationem sed libera nos a malo. Si enim dimiseritis hominibus peccata eorum dimittet et uobis pater uester celestis. Si autem non dimiseritis hominibus nec pater uester dimittet peccata uestra. Cum autem ieiunatis nolite fieri sicut ypocrite tristes. Exterminant enim facies suas ut appareant hominibus ieiunantes amen dico uobis receperunt mercedem suam. Tu autem ieiunans unge caput tuum et faciem tuam lauato ut non uideas hominibus ieiunans sed patri tuo qui est in abscondito et pater tuus qui uidet in abscondito reddet tibi. Nolite thesaurizare uobis thesauros in terra ubi erugo et tinea demolitur et ubi fures effodiunt et furantur. Thesaurizate autem uobis thesauros in celo ubi neque erugo neque tinea demolitur et ubi fures non effodiunt nec furantur. Vbi enim est thesaurus tuus ibi est et cor tuum. Lucerna corporis tui est oculus tuus. Si oculus tuus fuerit simplex totum corpus tuum lucidum erit. Si autem oculus tuus nequam fuerit totum corpus tuum tenebrosum erit. Si ergo lumen quod in te est tenebræ sunt ipse tenebræ quantæ erunt. Nemo potest duobus dominis seruire aut enim unum odio habebit et alterum diliget aut unum sustinebit et alterum contemnet. Non potestis deo seruire et mammonæ. Ideo dico uobis ne solliciti sitis animæ uestræ quid manducetis neque corpori uestro quid induamini. Nonne anima plus est quam esca et corpus plus quam uestimentum. Respicite uolatilia celi quoniam non seminant neque metunt neque congregant in horrea et pater uester celestis pascit illa. Nonne uos magis pluris estis illis. Quis autem uestrum cogitans potest adicere ad staturam suam cubitum unum. Et de uestimento quid solliciti estis. Considerate lilia agri quomodo crescunt non laborant neque nent. Dico autem uobis nec salomon in omni gloria sua coopertus est sicut unum ex istis. Si autem fenum agri hodie est et cras in clibanum mittitur deus sic uestit quanto magis uos modicæ fidei. Nolite ergo solliciti esse dicentes quid manducabimus aut quid bibemus aut quo operiemur. Hæc enim omnia gentes inquirunt. Scit enim pater uester quia his omnibus indigetis. Quærite autem primum regnum dei et iustitiam eius et hæc omnia adicientur uobis. Nolite ergo esse solliciti in crastinum crastinus enim dies sollicitus erit sibi ipse. Sufficit diei malitia sua. Nolite iudicare ut non iudicemini. In quo enim iudicio iudicaueritis iudicabimini et in qua mensura mensi fueritis remetietur uobis. Quid autem uides festucam in oculo fratris tui et trabem in oculo tuo non uides. Aut quomodo dicis fratri tuo sine eiciam festucam de oculo tuo et ecce trabes in oculo tuo. Ypocrite eice primum trabem de oculo tuo et tunc uidebis eicere festucam de oculo fratris tui. Nolite dare sanctum canibus neque mittatis margaritas uestras ante porcos ne forte conculcent eas pedibus suis et conuersi dirumpant uos. Petite et dabitur uobis quærite et inuenietis pulsate et aperietur uobis. Omnis enim qui petit accipit et qui quærit inuenit et pulsanti aperietur. Aut quis est ex uobis homo quem si petierit filius suus panem numquid lapidem porriget ei aut si piscem petierit numquid serpentem porriget ei. Si ergo uos cum sitis mali nostis bona data dare filiis uestris quanto magis pater uester qui in celis est dabit bona petentibus se. Omnia ergo quæcumque uultis ut faciant uobis homines et uos facite illis hec est enim lex et prophetæ. Intrate per angustam portam quia lata porta et spatiosa uia est que ducit ad perditionem et multi sunt qui intrant per eam. Quam angusta porta et arta uia est que ducit ad uitam et pauci sunt qui inueniunt eam. Attendite a falsis prophetis qui ueniunt ad uos in uestimentis ouium intrinsecus autem sunt lupi rapaces. A fructibus eorum cognoscetis eos. Numquid colligunt de spinis uuas aut de tribulis ficus. Sic omnis arbor bona fructus bonos facit mala autem arbor malos fructus facit. Non potest arbor bona malos fructus facere neque arbor mala bonos fructus facere. Omnis arbor que non facit fructum bonum excidetur et in ignem mittetur. Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos. Non omnis qui dicit mihi domine domine intrabit in regnum celorum sed qui facit uoluntatem patris mei qui in celis est ipse intrabit in regnum celorum. Multi dicent mihi in illa die domine domine nonne in nomine tuo prophetauimus et in nomine tuo demonia eiecimus et in nomine tuo uirtutes multas fecimus. Et tunc confitebor illis quia numquam noui uos discedite a me qui operamini iniquitatem. Omnis ergo qui audit uerba mea hec et facit ea assimilabitur uiro sapienti qui edificauit domum suam super petram. Descendit pluuia et uenerunt flumina et flauerunt uenti et irruerunt in domum illam et non cecidit fundata enim erat super petram. Et omnis qui audit uerba mea hec et non facit ea similis erit uiro stulto qui edificauit domum suam super arenam. Descendit pluuia et uenerunt flumina et flauerunt uenti et irruerunt in domum illam et cecidit et fuit ruina illius magna. Et factum est cum consummasset ihesus sermones hos mouebantur turbe super doctrina eius. Erat enim docens eos sicut potestatem habens et non sicut scribæ eorum et pharisæi.

Descendente autem eo de monte secute sunt eum turbe multe et ecce leprosus uenit et adorabat eum dicens. Domine si uis potes me mundare. Et extendens ihesus manum tetigit eum dicens. Volo mundare. Et continuo mundata est lepra eius. Et ait illi ihesus. Vide nemini dixeris sed uade ostende te sacerdoti et offer munus quod precepit moyses in testimonium illis. Cum autem introisset capharnaum accessit ad eum centurio rogans eum et dicens. Domine puer meus iacet in domo paralyticus et male torquetur. Et ait ihesus. Ego ueniam et curabo eum. Et respondens centurio ait. Domine non sum dignus ut intres sub tectum meum sed tantum dic uerbo et sanabitur puer meus. Nam et ego homo sum sub potestate constitutus habens sub me milites et dico huic uade et uadit et alii uenit et uenit et seruo meo fac hoc et facit. Audiens autem ihesus miratus est et sequentibus se dixit amen dico uobis apud nullum tantam fidem inueni in israel. Dico autem uobis quod multi ab oriente et occidente uenient et recumbent cum abraham et isaac et iacob in regno celorum. Filii autem regni eicientur in tenebras exteriores ibi erit fletus et stridor dentium. Et dixit centurioni. Vade et sicut credidisti fiat tibi. Et sanatus est puer ex illa hora. Et cum uenisset ihesus in domum petri uidit socrum eius iacentem et febricitantem et tetigit manum eius et dimisit eam febris et surrexit et ministrabat illis. Vespere autem facto obtulerunt ei multos demonia habentes et eiciebat spiritus uerbo et omnes male habentes curauit. Vt adimpleretur quod dictum est per isaiam prophetam dicentem. Ipse infirmitates nostras accepit et egritudines portauit. Videns autem ihesus turbas multas circa se iussit ire trans fretum. Et accedens unus scriba ait illi. Magister sequar te quocumque ieris. Et ait illi ihesus. Vulpes foueas habent et uolucres celi tabernacula habitationis sed filius hominis non habet ubi caput reclinet. Alius autem de discipulis eius ait illi. Domine permitte me primum ire et sepelire patrem meum. Ihesus autem ait illi. Sequere me et dimitte mortuos sepelire mortuos suos. Et ascendente eo in nauiculam secuti sunt eum discipuli eius et ecce motus magnus factus est in mari ita ut nauicula operiretur fluctibus ipse uero dormiebat. Et accesserunt ad eum et suscitauerunt eum dicentes. Domine saluum nos fac perimus. Et dicit eis ihesus. Quid timidi estis modicæ fidei. Tunc surgens imperauit uentis et mari et facta est tranquillitas magna. Homines autem mirati sunt dicentes. Qualis est hic quia et uenti et mare obediunt ei. Et cum uenisset trans fretum in regionem gerasenorum occurrerunt ei duo habentes demonia de monumentis exeuntes sæui ualde ita ut nemo posset transire per uiam illam. Et ecce clamauerunt dicentes. Quid nobis et tibi ihesu fili dei ueni ante tempus torquere nos. Erat autem procul ab illis grex porcorum multorum pascens. Demones autem rogabant eum dicentes. Si eicis nos mitte nos in gregem porcorum. Et ait illis. Ite. Illi autem exeuntes abierunt in porcos et ecce impetu abiit omnis grex per præceps in mare et mortui sunt in aquis. Pastores autem fugerunt et abeuntes in ciuitatem nuntiauerunt omnia et de his qui demonia habebant. Et ecce omnis ciuitas exiit obuiam ihesu et uidentes eum rogauerunt ut transiret a finibus eorum. Et ascendens nauiculam transfretauit et uenit in ciuitatem suam et ecce offerebant ei hominem paralyticum iacentem in lecto. Et uidens ihesus fidem illorum ait paralytico confide fili remittuntur tibi peccata tua. Et ecce quidam de scribis dixerunt intra se. Hic blasphemat. Et cum uidisset ihesus cogitationes eorum dixit. Vt quid cogitatis mala in cordibus uestris. Quid est facilius dicere dimittuntur tibi peccata aut dicere surge et ambula. Vt autem sciatis quia filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata tunc ait paralytico. Surge tolle lectum tuum et uade in domum tuam. Et surrexit et abiit in domum suam. Videntes autem turbe timuerunt et glorificauerunt deum qui dedit potestatem talem hominibus. Et transiens inde ihesus uidit hominem sedentem in telonio matthæum nomine et ait illi. Sequere me. Et surgens secutus est eum. Et factum est discumbente eo in domo ecce multi publicani et peccatores uenientes discumbebant simul cum ihesu et discipulis eius. Et uidentes pharisæi dicebant discipulis eius. Quare cum publicanis et peccatoribus manducat magister uester. Ihesus autem audiens ait. Non egent qui sani sunt medico sed qui male habent. Euntes autem discite quid est misericordiam uolo et non sacrificium. Non enim ueni uocare iustos sed peccatores. Tunc accesserunt ad eum discipuli iohannis dicentes. Quare nos et pharisæi ieiunamus frequenter discipuli autem tui non ieiunant. Et ait illis ihesus. Numquid possunt filii sponsi lugere quamdiu cum illis est sponsus. Venient autem dies cum auferetur ab eis sponsus et tunc ieiunabunt. Nemo autem committit figmentum panni rudis in uestimento ueteri. Tollit enim plenitudinem eius a uestimento et peior scissura fit. Neque mittunt uinum nouum in utres ueteres alioquin rumpuntur utres et uinum effunditur et utres pereunt sed uinum nouum in utres nouos mittendum est et utraque conseruantur. Hæc illo loquente ecce princeps unus accessit et adorauit eum dicens. Quia filia mea modo defuncta est sed ueni impone manum tuam super eam et uiuet. Et surgens ihesus sequebatur eum et discipuli eius. Et ecce mulier quæ sanguinis fluxum patiebatur duodecim annis accessit retro et tetigit fimbriam uestimenti eius. Dicebat enim intra se. Si tetigero tantum uestimentum eius saluabor. Ihesus autem conuersus et uidens eam dixit. Confide filia fides tua te saluam fecit. Et saluata est mulier ex illa hora. Et cum uenisset ihesus in domum principis et uidisset tibicines et turbam tumultuantem dicebat. Recedite non enim mortua est puella sed dormit. Et deridebant eum. Et cum ejecta fuisset turba intrauit et tenuit manum eius et surrexit puella. Et exiit fama hec in uniuersam terram illam. Et transeunte inde ihesu secuti sunt eum duo cæci clamantes et dicentes. Miserere nostri fili dauid. Cum autem uenisset domum accesserunt ad eum cæci et dicit eis ihesus. Creditis quia possum hoc facere. Dicunt ei. Utique domine. Tunc tetigit oculos eorum dicens. Secundum fidem uestram fiat uobis. Et aperti sunt oculi eorum et comminatus est illis ihesus dicens. Videte ne quis sciat. Illi autem exeuntes diffamauerunt eum in uniuersa terra illa. Hic autem exeuntibus eis ecce obtulerunt ei hominem mutum demonium habentem. Et ejecto demonio locutus est mutus. Et mirabantur turbe dicentes. Numquam apparuit sic in israel. Pharisæi autem dicebant. In principe demoniorum eicit demonia. Et circuibat ihesus ciuitates omnes et castella docens in synagogis eorum et predicans euangelium regni et curans omnem languorem et omnem infirmitatem. Videns autem turbas misertus est eis quia erant uexati et iacentes sicut oues non habentes pastorem. Tunc dicit discipulis suis. Messis quidem multa operarii autem pauci. Rogate ergo dominum messis ut mittat operarios in messem suam. Et conuocatis duodecim discipulis suis dedit illis potestatem spirituum immundorum ut eicerent eos et curarent omnem languorem et omnem infirmitatem. Nomina autem duodecim apostolorum sunt hec. Primus simon qui dicitur petrus et andreas frater eius iacobus zebedei et iohannes frater eius philippus et bartholomeus thomas et matheus publicanus iacobus alphei et lebeus qui cognominatus

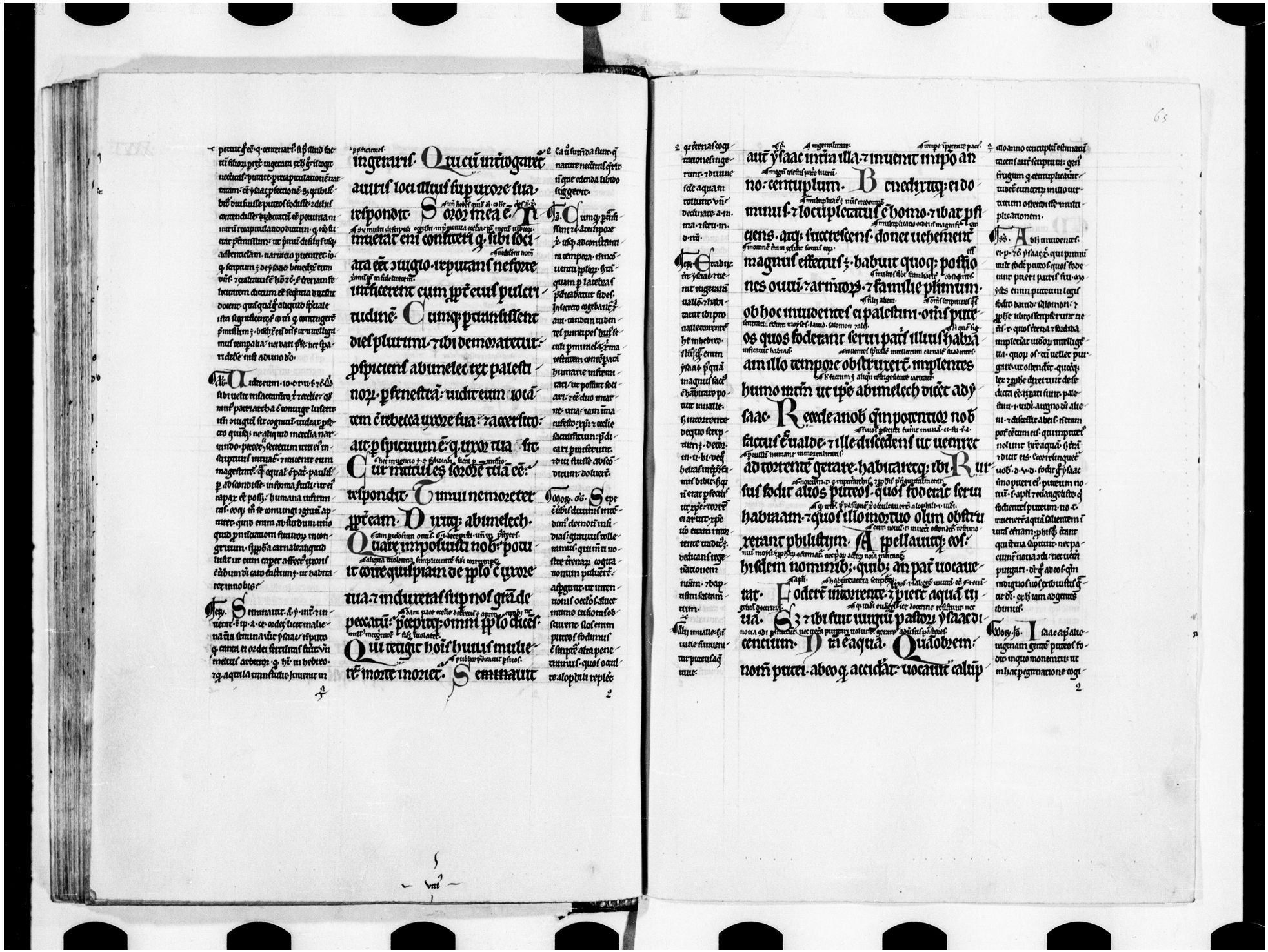

VTL_00052_01_0067.jpg

Gen. Aquila r limach' ay-
tum r comitatul eius tulit
runt. es mbebzeo hē lacha
na Avl pater cuthanam cō
mitum imperatri.

Gā. Dum cōtilaretur n.
o. rē. dilectus ē ysaac re-
plenti omnē tēm scīa ri
tuum. r muro obe lan
guinem ecclē collocatur
pul. tñ. mundea noē. multi
nominat. pea. nomine ē
ri. d. e. i. aplāp. qui pum
ditum adem. fodere puteos. r aqual omnib; offende
re. bapna. mel oīs genē
tio. p. rā. r. s. puteol. ha
bnam. quol appellaut.
te vocauit. tē pat eius.
Ab; hōl enim r ppbe ap'ne
stus nominib; appellāt.
nec hoc mutantur voca
bula puncty.

Gen. Adquē. i. a. rē.
abimelec r̄ simp pacem
hē ē isaac. alegñ dilige ter
alegñ pacē requirit r fugi
tiuos. r fugientes scīti
p erudītionē philosophie.
multa de vnaq; ppbe de
runt vic ē ysaac. qui libū
di significat. nec simp m
dilectione ē. nec simp u
pace. philosophia enim di
uine legi. nec nomnib; ad
unata. r. nec nomnib; ad
ordinata. aquis cū philosopho
re unū dm qui ecclam ē
aut. scribunt. aliqua ido
r addendū. gō pūbū

niam. Foderunt r aluum. r pro illo q; ty-
sam sunt. appellauit. eum inimicitial-
p phul fidel eius pat' p mundū cēp fodere pa ilā lāp. vidit hē ab illatis.
ptas in. fodit aluum puteum p quo non
contenderunt. Ideo; vocauit nom illi
ysaac. i. risus. r. dilatatio. finhebreo roboth. hñ p hāc illā. q. supra dixit. spes dilati
lacrimū dicens. Dum dilatauit no
uit inimicum. r. roboth. i. platee eius
bis. r. tēt ecclē sup ipam. Ascendit au
tem illo loco: inbersabee. Ubi apparuit
ei dñs in pā nocte dicens. Ego sum d's
habraam patris tui. Noli timē. q. te
go tē tū. Benedicam tibi. r. multipli-
cabo semē tuum: p̄pter seruū meū habraā
Ideo; edificauit. ibi altare dño. r. inuo-
cato nomine dñi. extendit tabnacūm.
Gen. Adgressus locum. e. u. g. abi. d. pochazar. p. iudo. mbebzeo. hē allegat. o
amicos. ei. uel si. nominem. significatorē. f. amicos. d. am. d. rege
pēpiq; serui sui. ut foderent puteo.
allegum.
Adquem locum cum uenissent de-
genaris abimelech. r ochozat. amicus
illius. r phicol dux militum. locutus est
eis. ysaac. Quid uenistis ad me homi
nem quem odistis. r expulistis a uobis.
Qui. respondert. Uidimus tecum
e dominum. r. d. ideo nunc dicimus

2 rationē ptūm
dapem teramus
r quoniq; tē
mpligentie
aqua reddeat
quitignoui ima
nus. r. channen
da ex ci. terra
nia appellat. Alo
phūl mlti eran
rel. puteos re
plent. q. imun
di. spē. ē nostru
dole foderet on
spicuum molel
tia. r. tempta. to
tum eo. gnanto
nūq; ingerēt.
Ideo; Quā
abimelech ue
nerē ochozat
gener eius. r
phicol. dux
exercitus eius
ad eum. venerūt
phicol. imp.
of omnium
abimelech.
pāt me. i. re-
gni. vel. tuag
nes phye. mei
venerūt. quē
rel. panel di
uine. loquā
phūlea. echuā
r. amicalem.
naturalem.
meallem. Ra
tionē. q. que
dm patrem
omnū. sunt.

2

Sit iuramentū mē nos. r. ineam' fed'
us. si facias nobis quicquā mali.
Sicut r nos. nichil uobis attingim'
nec fecim' q̄d re ledere. r. cum pace di-
misimus. actum benedictione dñi.
Fecit q; eis cōuiuium. r. p̄bum. r
potū. Surgentes mane. iurauer. ut
sibi mutuo. dimitt; eos. ysaac pacifi
ce in locum suū. Eccē aūt in p̄so
die. uenerē serui ysaac. annūciantes
ei de puteo quē foderant. atq; dicentes.
Inuenim' aquā. ūn. appellauit ba
bundantia. r. nomen urbis. e. bersa
bee. usq; in p̄sentem diem. Esau
filio quadragenario. duxit uxorē
Judith filiā beeri. ethei. r. bosemath. fi
am elon eiusdem loci. que ambe
offenderant animum ysaac. r. rebecce.
Senuit ysaac. r. caligauer. unt o
culi ei. r. uidere non poterat.

2 ure abimelech
natural. q̄ stat ē
rentes. oīa. re
tur. natū. p̄ail
uerb. uerent
quā p̄terut
ochozat. qui dr
amens. d. q. alq
mare ē. eum
rad. dñi. p̄ne
r. p. nomini
tinū. tranduc
pcepuy. dūt
more. eum. q.
tigit. phicol. qui
mip; obtulerit
hu. q. omnel
bis. eructatione
b; mīstrari. ue
nunc. ad lege
di. dicent. el. re
nunc. dñs. mē
re. rē. Bñdicti
one. postulāc
i. remuneratione
ūn. sequitē. tēt
q̄ē. ei. nunciū
quem. eni. abi
mūstrie. la
pientib; r mīs
pientib; debi
tor. ert.

Esau. uenatorē. rāg
orta. Jacob. ū
simplex. habi
tator. tabn
nacul. etau
p̄tin. hebreo
rabb. genitale
plūm. ligē. ysa

2

ūnū. tabernaculorū. Rebecca. plena. q̄ hū ē

tinū. cunctis. fecit. r. egit. rubū di
sit. quo cunctis. moderet. inquo
r. angelis. conlocutus. e. oculis
tio. r. philia. philosophia. pens. oīa. q
mā. sunt. tēpe. distincte. tio. r. cē
tuā. tam. ē. coēnam. ab. r. negat
dñs. quare. moralia. dicen. q;
tudenā. tā. supra. dimarīs
glodi. spacia. cohibent. tunc. tūt
ctum. stellas. curtib; pardor
r. cētē. mandum. ppaui. r. nullo
sine. claudendum. r. alia. plura
sunt. in. quib; nobrum. philoso
phi. dulcidene. r. conuenūt.

Gen. Cū aūt. imp. d. ue. rē
ze. eius. qūo. in. ex. habebat. rue
nerunt. pueri. ysaac. nunciantes
ei. de puteo. quē foderant
r. per. unerat. ns. inuenim'
aquā. r. uocauit. nom. eius
tamentum. que enim echimo
logia. ē. prēa. uocit. r. tamen
tum. q. n. inuenerunt. aquā
r. nominato. r. in. hebreo. tam. mū
tatum. aquila. constituto. si
mach'. hoc. significat. q̄ inue
nerunt. aquam. p̄pter. appel
lauit. ut. puteus. ipi. sacerdū. r
cumul. bersabee. i. puteul. ci
cumul. iuxta. enim. scripturā. prā
bo. unumquil. r. ex. septenario
omnium. nūo. q. sabbat. dr. alleu
iuuil. bersabee. appellatam
ei. nunc. greci. q. aqua. inuenta. ē
ysaac. ap'nom. eius. cumul. attu
dent. decimam. paululum. ut
retum. p. scribtulo. hebraicū. ein
aquo. sabbat. incipiū. ganim. sima
i. hebraicū. tamen. positum. sufficit
post. cunctos. puteos. mīne. uir

XXVII

Hec. Ysaac dilegebat esau q̄ deuenationib⁹ eius tutebat ei. Rebecca dilegebat iacob. ꝙ Ysaac dix rebecce ante ꝓsentia dñi figurat. q dilegebat ꝓpter iniquitates. q allidere aut obviationib⁹ placebatur. s. ꝓpter ꝓlixitatem multo meliorem futurum ꝓ ꝓsentie sue q̄libet amplitudine dilegebat. esau muneratione mactatis ut de agnellis. animalibus cibos patri deberet. rubicetur maſ iacob. ad benedictionē percipiendam. patē applicant. q dum nūs incarnatis mortuus. rabsidem z ante occurrē dnō grā. genitel eidem atque ciuitatem. ad ꝓpiciendam benedictionem. nubi sacrificium obtulit. qualē ab benedictionē donum. ꝓmeruit. restauratur opa iacob. que ꝓ benedictione fuisse ꝓmenda gessit.

Hec. Dixit rebecca. s. s. ua. Dñs os dos sectionis pcēdy. genit ꝓli. ꝓ penuria. possumus accipe. bedi optimū. q confessio pcēdy. z penuria. valde. dō accepabil. vñ. gaudiū ē melo. sup. u. p. p. e. ꝓmū peccatē ꝓlin generatim. ꝓno aquina nonē. turbos. subcos. malligne. qui sibi nubebant. nubi in odium anima tegit. vitur quid nutritiatui nos cū dominib⁹ z. q. ut mp sero nuno ponunt. q. malitia adpetendum addiderit.

Hec. Percelebrabit eliab. q. se hebil ꝓparantur. ysaac imel-

Quocauq; elau filiū suū maiorē dix deum. Filium. Qui respō dit. adhuc. cui. pat. Quidel inquit q. senuerim. z ignorē diē mortis mee Sume arma tua. pharetram. z arcum. z egredē foras. Cumq; uenacū aliquid apphenderis. fac michi inde pulmentum. sīc uelle meum nosti. z affer ut comedam. z benedicat te anima mea. anteq; moriar. Quod cū audisset rebecca. z ille abisset in agrū ut uenationē patri impleret dixit filio suo. fili iacob. audiui patrem tui loquentem cū elau fratre tuo. z dicentē ei. Affer mihi de uenatione tua. z fac cibos ut comedā. z benedicam tibi anteq; moriar. Nunc g fili mi. audi me. z esto meus sequens consilium meum. Vade ad gregem. z affer mihi duos hedos optimos. ut faciā patri tuo. cibos quos libenter uescitur. Quos cū attulerīs. z comederit.

benedicat tibi priusquā moriat. Qui ille respondit. Noli q. elau frater meus homo pilosus sit. z ego lenis. Si tetigerit me pat̄ meus. z senserit. timeo ne putet me sibi uoluisse illudere. z inducat sup me maledictionem ꝙ benedictione. ad quem mat̄. Inme fit ait ista maledictio fili mi. audi uocē meam. z ꝙgens affer que dixi. abiit. z attulit. deditq; matri sue. Paravit illa cibos sīc nouerat uelle patrem. illuit. z uestib⁹ elau ualde bonis. qual apud se habebat domi. induit eum. pelliculas hedoꝝ. quas circumdedit manib⁹. z colli nuda ꝓtexit. Deditq; ꝓ pulmentū. z panes quos coxerat. tradidit. quib⁹ illatis dixit patri. Pater mi. z ille respondit. audio. quis es tu fili mi. Dixitq; iacob. Ego sum elau ꝓmogenitus tuus. feci sīc ꝓcepisti mihi. Surge. sede. z comede de uenatione mea. ut benedicat tibi anima mea. Rursum ysaac ad filiū suū. Quom inquirta

tigimus penuriam me opa. dechy dicunt. tuam finalē. dignos petimur. vestes. valde bone. qual elau. z. vidi dom reliquerit. opa. ma legis ꝙ cepta. visti. grā. diligēs dñm. d. z. rē. rata sine quib⁹ ri poſ ē. virtus. has. vidi. dom. t. mucci. o. reliquerit. q. senuit. nolebant. hilgē. it. bonatis. addīm patrem cāb bonaq; opm ꝓcē. cum cibis. aut panes. obulit. ꝙ panes. sepe. ubum. vi. mel ligunt. Bene. aut. addīm cum cibis. bonoꝝ opm ꝙ gre. qui. alios. quos. eum. ꝙ. h. adbona opa. monēt. doctē. qā. hedinis. petitb⁹. manus. iacob. z colli nuda ꝓtexit. petit enim. cib. delo tubrahantur. apparet. caro. vis. cib⁹. delerabit. cognitur. z. ē apparet. mica. domib⁹ nutr. bonum. naturq; cum unione apparet. que. si. sīc coquantur. delectabiles. cibi. ēt. bono. natū. do. ꝓpan nutr. ꝙ. ollum. inquo. sup. bi a. apparet. mal. elau. q. tg. z. humanal. cultodiam. pecū. ꝓtat. aut. oculi. mal. sepe. ꝓ duct.

Ecy. dixit. Isaac. cligi abi. suū. filium. nequā. cum. q. audi. quiplene. legē. dicuerē. adueniā. z. quo. rēpondē. in. bedelem. ꝓ. nouemur. qui. passioni. tempe. cum. dei. necessitate. ignorabatur. quicq; noticia

cito inuenire potuisti filium? Qui
(a) terram mundi significationem designat.
respondit. Voluntas dñi fuit ut ci-
to michi occurreret q̄ uolebam. dic̄ ysa-
ac. accede huc ut tangam te filium. ꝛ
ꝑbem utrum tu sis filius meus esau
an non. accessit ille ad patrem. ꝑ palpa-
uit eum dixit ysaac. Vox quidē vox iacob ē
sed manus manus fratris esau. Et non cog-
nouit eum. q̄ pilosę manus similitu-
dine maioris erant illatę. Benedixit
ei ait. Tu es filius meus esau. Ille
respondit, ego sum; ait ille. Affer mihi de
(b) cibis de uenatione tua filium. ut be-
nedicat tibi anima mea. Quod cū
oblatos comedisset. obtulit ei etiā uinū.
Quo hausto dixit ad eum, accede, ꝛ
da michi osculum fili, accessit ꝛ
osculatus est eum. Statimq; ut sensit
(c) reconciliationē animi significabat quam dolebat esse sibi ablatā.
uestimentorum. odorē agri plenum. cui benedixit dominus.

regni apte pri-
uauit. Ceterū odor ves-
timenti. s. o.
p. b. ē benedic-
no odore nōn
i. hic ager mun-
dus implet. cui
benedixit dñs ē dele
ctus ē ceti. ꝑ plu
ma dum ubi
pinguedine
ēt. deus gregā
tione ꝓpagā
tur. ꝑ uinū. hec ēt
mundo quā col
ligat delectatio
capti. ꝑ linguā
nul tū. uti ceru
mē ꝑ li. i. gem
tes uocāt. ꝑ in
dorare trib;
i. ꝑ li ꝓtestan
tione credere.

Benedixerunt ei
(d) cibis de uenatione ꝓpagat.
Postq; ysa-
ac ultimum fili
us iacob obcu
tit ei. unum.
et pectum ae
quale cum opa
designante
puritatem. q
nūc ꝑ alterat
ne ꝓpatria
accepē. que ad
amorē sēli. ꝑ
uel eternā. alie
nat hic ꝑ dei
ꝑ poenā iacob
dicitur q̄ illi
benedictionē ce-

2

1 ꝓtrac. ꝑ ignorantia ꝑ uerā
ysaac caligante ignorat. q
dum iacob benedicit. quā
instituo ei euenire. putde
bat ꝙ ꝑsens assistere nec
debat siue audeat ꝙs. pro-
phete malleum accepit. ꝙ
ceros oculos incurie ꝓpta-
tione cernit. q. ꝑ mēs
ē tuda. dequo in tuō nō
ri ꝓdicit. Anime te enim
potuum cinere si naturā
ceu aduersō poenā agā
longe aute nūciatur.

2 Ger. Aliter aduenandū
mentitur ut bibliocatur ai
ē ꝙ suppositionē mādi apa
te benedicatur. quā par
aulo ꝓ mūdo ibat. ꝑ nu
ra sacre lectionis ysaac
am pascitur. videli auc
ē. q. iacob ꝓmogenit be
nedictionē ꝑ ꝓstauden
tur ꝓpter. ꝙ debuit ac
cepe. q. altare ꝓ pauꝑ
tate. ꝑ. uo. ysaac maioris fi
lij uenatione uestit accipit
q. ops dñi uidelicet bona
opatione patri uolunt. ꝙ
illo meritū ame ꝓmoꝛē re
bera suppositi. q. dum
tudant ꝑ filio bona opa ꝑ
ri queut. genitalem ma
ē gratia. ꝑ uouendo. uc
oīm ꝓpotentia patri. ubi
bom opil offerret. i bñ
dictionem matrē accē
per. adam ex domestici
animalibus. ꝑbuit quīge
al ꝙ deo ꝓuidentib; sacri
ficio placare ꝑ queens

Dixit ds detur tibi. de pin-
guedine ter. habundantiā
frumēti, olei, ꝛ structuram ꝙ pli.
adorent te tribꝰ. Esto dñs
frm tuoꝝ. ꝛ incuruent ē ān
tuo. filij matris tue.
Qui
maledixerit tibi maledicti
et qui benedixerit benedicti-
onibꝰ repleat. Vix
ysaac sermonē impleuerat ꝛ
egressō iacob foras uenit e
sau. odoꝛ q; deuenatione
cibos matri ꝓparat. dicens.
Surge pater mi. ꝛ comede
de uenatione filij tui. ꝛ be
nedicat mihi anima tua.
Dixit ei ysaac. Quis eni
es tu. Qui respondit. Ego
sum filius tuus primogeni
tus esau. Expauit ysaac
stupore uehemēti. ꝛ ultra q

1 lectum. adō accepi
unt. que eum ulq; l
finem bonū ꝓpō;
placuere tuēre.

Hec mutuuntur
(e) quā oblique delectatiō
ne capit. ꝛ linguarū
(f) tu.

Sero clam adparē
tem. q. ꝓpō
mine uocatur. ꝙ
conuenit. aduentā
ꝛ tunc. ꝑ ue. ca. ꝛa
libi. apuerunt ora
cula. sic comedentis
ab eo nouero.

(g) cibis. ꝛ tunc.

(h) Deus tibi
(i) de rore celi qui irrat. de pinguedine terre qui habundat. dominus tibi
(k) frm. de corde. ꝛ qui benedixerit tibi benedictus sit. qui autē maledixerit tibi maledictione
(l) ꝓtrac. ꝑ ignorantia. ꝙ ysaac ter
mōe ꝓpō. ꝙ ꝓ ꝙ ꝓ ꝙ ꝓ

ceu qui eſt truncatus
cam pgenuit. Una g
genuit ppl̃o. meleſtes
pnumeri pharisæi fur
runtib; fuit. oñs qui
unelligunt. repiet. do
ri bone o pinionis are
re dis ouar filij mei. ſil
o. a p. ſequuntur mes
ere ſile ſue. mere addit.
cau benedicere uolſ. te
qp quo ſidam mo
nemplatione ſuq;
quoſdã macule
mee opa. pnguedine
ſequñ. pecc̃ dñi. de te
o z̃. nos deſup ſtudia
te ad dñr. meleſti de
mee eſt accipm̃. ſcã
enl pnitatiõnem. ſi
emplamonſ tuame
delapm̃ aliquid ve
nunc̃ udens cum ñ
bona opa. p appul
agnuſ. dere pnſ
dine duamur.

Ille. Studuerunt
notuitas bona ẽ do
ẽ q. ẏſaac ſi eſau qđ
nõtur benedicere. ſu
ſti hominſ quanñ
ad ouelam uoluntat
bona z. ad dñ. Glorſ
de ſuñ iudicar. ẏſa
ac humano more
ſtum mauẽ bene
dicendum putauer.
ſi hs ẏm occultus
cognouit. mnocem
benedictione dignñ
oſtendit. ut ſi hoc

idolor. vñ. intelligendũ ẽ hypocrite admonitum. ẽ ẏſaac ut. ſimiliter benedicto
nem iacob. cui potestas datum fuit. q̃ parentem fecerat. fratrem dñm q. erat
fratellis. auctq; dñr. ut ẽ duo iacent ne una. q ẽ magnus sacramentum. ut ẽ
ecclia.

credi potest. admirans aut. quis q ille ẽ qui
dudum capta uenatione ẽ attulit. ñ z come
di cromnib; pulcꝫ uenuit. Bene
dixit q ei. z erit benedictus. Audiens eã
u sermonib; patris. ululat clamore mag
no. z stimatus aut. Benedicta mi. pa
mi. Qui aut. Venit germanus fraudulen
dulen. z acrẽ benedictionem tuã. Et
ille subiunxit. Iuste uocatũ. nom ei
iacob. Supplantauit me an altera uice.
Primogenita mea ante tulit. z nunc se
condo. furripuit mi benedictionẽ mea. Rur
sumq; ad patrem. Dumquid non reseruasti
ti aut. z m benedictionem. respondit ẏſaac.
Dñm tuũ illũ ſtuum. z dñm fr̃s tuos ser
uturos eius subiugauit. frumento. z uino. fir
mauit eum. z ubi p hoc filium ultra quid
faciã. Cui eſau. Nũ una tm̃ benedi
benedictione hs pat. Mihi qđ obtestor

mulo plo fiunt
runtur eſt. i. clo
quis dei. ſpũs
enim eloquia di
cunt. ſatur. nag
ſtimonia. vi
ctus glacio q
ſanguinis ppls
tue deducte ne
ẽ. ẏpho
ni. z fr̃es. z pha
nes fr̃s nro m
nor. q. z no p
ampuit. uenter
cum ſtructo
re. i. e. d. nõ
ſ. pegrinatione
fidei. z gñr. z eo
rũ. depoſite
ns omnſ legiſ.
qñ tam ñ ſeru
ſtruunt. ſip
fidẽ ſñuocabit.

Iuste uo
catum eſt. no
men eius. iacob
z. iacob ſupplã
tauit. intercipi
tauit. ab eo igi
tur. qđ ſidem ar
re decepere
attulit. ad nom̃
qui ſo. antea
ab uocatuſ ẽ.
quod mortu
planum fr̃t
apphendit.

ut bndicat. Cumq; eiulatu magno fle
ret. mot ẏſaac. dixit ad eum. Inpinguedi
ne ũr. z imbre cli desup erit bndictio tua.
Uiues in gladio. z fr̃i tuo ſeruies. Tem
pus q; uenerit ꝯcutiaſ. z ſoluas iugũ eius
de ceruice tua. Odiauit g semp eiauit iacob
pbenedictione. qua benedixerat ei pat. Di
q; mente suo. Uenient dies luctus pat
mei. z occidam iacob fr̃m meum. Dun
cta sunt hec rebecce. Que mittens. z uo
cans iacob. filiũ suũ dixit ad eum. Ec
ce eiau fr̃ tuus minat. ut occidat te. Ue
fili audi uocẽ meam. z surgens. fuge ad la
ban fr̃m meũ. matam. habuabq; cum eo
paucos dies. donec requiescat furor fr̃is tui
z cesset indignatio ei. Obliuiscatur ea
que fecisti mihi. p ea mittam. z adducam te
inde huc. Cur utroq; orbabor filio una
die. Dixit rebecca ad ẏſaac. tedet me ui
te mee p filias hech. Si acceperit iacob uxo
rem de stirpe huius terre. nolo uiuere. Voca

obtendere ẽ bñdictionem. si dñs. nunci
at. motem. z ra
tionẽ. sacerdotẽ. dicit.
Ponite nõm meum
super filios isrl. ego do
minus benedicam ei.
sacerdotes benedicere
di. Benedicam benedi
centibus te. maledicam maledicen
tibus. z aute intellexit ẏſaac
ppter ꝑphie benedic
tionem nimiam. ter. benedixi
ram. ter benedicet.

Cum sinpuma
retur eiaculando de
lito. dolore fr̃is
tracasse. quom. ei a
quo ſre nequeam fr
ebecce. z. dixit. in
telligi. quod ei uni
uersis omnia rece
debantur. unde ad
magnum puer
ministrum. q. minu
rem. z maiore bene
dici uolunt.

Propter nefaria
bile odium ut deo
ꝑ ſpm̃ consilij. pcep
tum apli. ut redeat
ut dei. transiret
ad generes.

Vocauit iacob
z. te. ad bñ. tandi
odiet. ade ineſd
poramam. modom
bauel. nõ. grec. bñ
fuge ineſdporamã

XXVIII

2 rē. ur meelliga
ur etam ÿsaac
meelleriſſē. q.
elau demorie
ſtēl vgnatur.

Ysa. Profectus.
ue. m. m. rē.
Jacob fugiens do
lorem fr̄is retur
ni domo. patr̄
r parentib; ſe
condum carnē
i. uidit. r patria
i. uel oblitus
omnib; uide
gionib; dim
ngenel. ut ac
ceret ſibi eccl̄am
ſ. illud. Vocabo
ſiplebem meā.
plebem meā. rē.

Egr. Moral.
Egrat egreſſus
r in uiam labe
rum curſus. ab
concupiſcentie
aptus. quos in
emplari. ſ. mo
amoris. ſui accu
q. alle dormient
angelos contpl
mmationem
rubmpeorū. ob
tupna ñ me
uunt. dormire
muine. q. capd
ñ in lapide. ſi
ſibi cogitatio
nis ſteep idū
cumeluent.

Ur uxorē ÿsaac iacob. r benedixit. p̄ceptq; ei dicens.
Non accipe uxorem de geneſechanaan. ſurge
r p̄fiſce in meſopotamiā ſyrie ad domū bathuel
patr̄ matr̄ tue. r accipe t̄ inde uxorem. de filiab;
laban auūculi tui. Deus aut̄ oſ̄ benedicat t̄.
r̄ crēſcere faciat. atq; multiplicet. ut ſis in turbas
populoꝝ. r det t̄ benedictionē abrahaam. r ſemini
tuo p̄ te. ut poſſideat terram pegrinationis tue.
quā pollicit̄ eſt auo tuo. Cumq; dimiſiſſet eum ÿ
ſaac p̄fectus ꝑuenit in meſopotamiā ſyrie ad la
ban filiū bathuel ſyri. ſōr rebecce matris ſue.

Videns ſau. quia benedixiſſet ÿſaac p̄ patr̄ ſuum iacob.
r miſiſſet. eum in meſopotamiā ſyrie. ut inde uxorem du
ceret. q. p benedictionē p̄cepiſſet ei dicens. Non ac
cipies uxorē de filiab; chanaan. q. cōſpiciens ia
cob patrem ſuū. r matrem. abiiſſe in meſopotamiā
ſyrie. ut inde uxorem duceret. r hec ei dicente. p̄ce
pto patris. r obedienti matri. intellexit filias chanaan
ſibi nō placere. ideoq; abiit ad ismahel. filium abra
ham. qui genuit eum de agar. ancilla ſara. r duxit
uxorem. ultra eas. quas habebat. Et uenit
ad filiam ismahel filij abrahaam. ſororem nabaioth
r̄ ea poſtea. Que plerumq; quanq; ſeruirē ſibi deſti
nabat. tamen tamē in mundo

Egrat egreſſus iacob de berſabee. pgebat
haram. Cumq; ueniſſet ad locum quendā

Worg.
manie
dominū
ennuab
ſeli. abi
petuūo
acdmi
ſtaret
quieſce.
jacob de
uenit
angelos
videre q
uidā
nabi
qui ab
ap̄ petru
tempali
um recū
oclōt
claudū.

2 quod diſclauſos di
abolus ap̄ cruc̄
ſuquā die ome
dmus. ap̄ne ſocia
uit.

Gen. Tulit
dela. q. r. rē. Dom
no iacob migrante
mort̄ r mente. la
pid̄ capiti ſuppoſit
fōt humanitate
que iacob uener
at ſignificare.
r omnīq; ſue tutce
tacue. cap̄ aut̄ r
ds r lapid̄ ſ. corpa
iacob ſuppoſitū.
ſigē humanitate
xpi. r tunc animo d
aſſumēdū. caſ̄ enī
tate. xpi.

Ysa. Audite
dompnū ſca. rē
angli. p̄ſcalam
audientes. r det
endentes. euan
gelite ſunt. r p̄di
catores. r adeude
re. ad uiligenda
dominicā. omne
canū genealogi
ca. r mineam in
p̄cepto iubem
ap̄ dm. pq̄ ola
cacia ſuiſſe. debea
denel. ut inuenu
anr eum rēm. q.
mutuere. rām ſub
lege rō ſuffa enī
cala aām nep ad

2

ruellet mecū requieſcere. poſt
ſol occubuit. tulit de lapidib;
qui iacebant. r ſupponens ca
pti ſuo obdormiuit in eode
loco. Et dum q; in ſōpnis ſca
lam ſtantē ſup̄ terram. r cacu
mē eius tangēs celum. an
gelos q; dei aſcendentes. e
descendentes. r p̄am. r dñm innixū
ſibi. Et locutus eſt ds. dicens. Ego ſum
dns ds abrahaam patris tui. r
ds ÿſaac. terram in qua dor
mis. r dabo. r ſemini tuo.
Erit q; ſemen tuū ſicut pulue
re. Dilataberis ad orientē
r occidentē. septentrionem
r meridiem. r benedicent
tibi. r in ſemine tuo. cunctē
tribus. terre. Vero custos tuus
quocūq; pgeris. r reducam te

Vñ. uidentes eam hostes. r dereliſſe
abbatiā eccl̄e. p̄cepto eum legis. abor
tiōi ope in ſabbato celebrat. hoſtes q̄
uidentes eum p̄ſal uacationes ad illi
citas p̄ualuiſſe. sēi q̄ labor ſit ſab
mum. quā uigilare. quino q. accio
nel ſceli deſtruel. ſup̄ante. oculo cē
temerīōs pugnanē. lemens pugil
germanā expeat. ne ſub acta. ocio ad
delicta ſup̄na ſ. ingeſtat. ne ſpūs pīus
uulto deſeruiane. ne ſubdiſcretionis
ſpē ſibi parcendo. affectione langue
ris. r ab huī mundi mquietatione
ſe penit̄ ſubtrahat. p quietē studiū
uirtutib; uacenca. uigilanſ. docmet
vñ. nemo p̄ono; dñi ſeruire. ra
libi. ſi emo militanſ. do implicat ſe
ſecularibj; ſ. uacare. r uidere. q. ſu
auit ē dominus.

Gen. Aut. Ver
dit in ſōpnis. ſ. ſtra
ſup̄. ē. r. ſacob p̄dicanꝫ. el ſigē. qui
ſi ſolum cap̄ eccl̄e. r ſpm̄ gremplan
do apetunt. ſ. ad mōm illuminā
do defendunt. Q. angli. ſi cend. eccl̄
defendendā. ſ. demonſtrunt. hunc mo
dū eccl̄o. r abnacūlū uocat. r gen. r
qui uē ad cōtemplationē cupiunt. fo
rti uirtute animā negocijſ urgere.
ſnē archana conſidar. ſtudi. ocia ca
ſtitatum parant. qui dedu dñs ſep ad
rabnacūlū requirit. coram retinēt.
arcā. contēplatōnē. exemplum do
mub; p̄dent. ut cum ſint. an bngū
quid diſponant. admonem. q. admi
bnacūlū ordinant. r uelut. coram el
mūn archam. r ſām conſtituant. de
quib; dubitant. ap̄ ſe mutl. cteri elo
quij pagina. inquirenel.

Quãmq; rē. Quisq; p̄ verbum mihi cre-
dere eruglabit̄ rpō
mōqui ē eccliam uere
reuertet̄ in ecclia
sup emmanuē gām
di. ⁊ mirorum electi
rgni mediger.

Jeg. Apellauit̄ nō-
men. ur. bo. rē. libro
q duab; ⁊ quā tribꝰ
lo. r. ⁊ loco nomē im
ponit bethel. i. domꝰ
dī. qui ān luza uocaba
tur. i. nux. ⁊ agmg-
dalum. vel. rectitudē ē
dam ūbum tetrarcā
ulā nomē ē. ut dū pu-
tant. ē ulam migra-
uerbo. ordo ē. ut ē. locuꝰ
nul. vocaut nomē loci
ultul. bethel. ⁊ prius
luza uocabulum a
mandl. dang. ⁊ ē spū
ūbo. ulam. ⁊ ē lam pie
tur. q nichil ligē ū
prul. ⁊ amē. ⁊ ē ti
bulum. ⁊ sup tumu
ā. ⁊ postes.

Quãm ē tū je ppdi
canonem. ⁊ mentiuꝰ
ad ecclam degmb;
que uera emt. dūt
apuemente. ⁊ uera
nacꝰ dī. ūbo.

XXIX.

Jll. Pe puerum
tapellauit. p agru
mundi. ⁊ p̄mittꝰ p
rel gregel. uerꝝ pu-
2

ram banc ne ōmutā nisi ꝓ pleuero
unūsa q dixi. Cumq; eu gulall;
iacob de sōpno ait. Vere dñs ē in lo-
co isto. ⁊ ego nesciebam. pauens q; quā
ribil ē. locus iste nq̄ut. nō ē nq̄ut
bicaliud nisi domꝰ dei. ⁊ porta
celi. Surgens ergo mane. tulit
lapidem quē supposuerat capiti suo
⁊ erexit in titulum fundens oleū desu
p. Apellauit̄ nomē urbis bethel
que prius luza uocabat. Vouit etiā
uotū dicens. Si fuerit dūs mec̄ custo
dierit me in uia p quā ambulo. ⁊ dede
rit mihi panes ad uescendum. ⁊ uestē
ad indiendum. reūsusq; fuero ꝓspe ad
domū patris mei. erit mihi dūs in deꝰ. la
pis iste quē erexi in titulū. uocabit̄ domꝰ
dī. cuncto q; que dederis mihi. decimas offe
ram tibi. Profectus ig iacob. uenit in terā
orientalem. ⁊ uidit puteum in agro. ⁊ tres
greges ouium accubantes iuxta eum.

celum. a celo usq; ad
finē. q; nulla. car
nalel ꝓfanando. q al
cendendo spūales si
unt. ad quos l acre
nutriendos. spūales
descendunt. q; tipol
sunt. et loqui. q; spi
ritualib; ḥ ssi carnal
bꝰ. ḥ ꝓpe ē terrā in ea
pnte. ꝓpe deos sum in
corpe suo. i. eccliā
ꝓpe scala qui ait. ego
sum via. ad pm ad
cendunt. ut in errel
ligāt. ⁊ delet̄
dunt. ut in nubul
parul. in carnt
p uium se enguine.
ut subsumē expe
rent. ⁊ humiliante.
ut eum humiliter
rem. p̄ ane. ⁊ unctā.

Surgens ig̃m
re. q. erexit. i. uolo la
pidem qui ē pm sup
posuerat in titulum
⁊ stipauit oleū mul
tum. ⁊ uoluit se fili
qui ē unus. i. ꝓa ecc̄
unus. lapidē ad
mundo aureo. ut erexi
endo. ti signū sint
ꝓphia gentiū. ad ūt
tionē. vñ. ē dictum.

Prophana dom̄
di. ut sunt re. 1817
ꝓpe recedendo de ta
cretate eius.

71

Dam erculo ad aquabant̄ pecora. ros eius gra
dū lapide claudebant̄. Mos q; erat ut cuncti
oūb; ⁊ gregatim. euoluerē lapidem. ⁊ refecta gre
gib; rursus sup os putei ponerent. Dixit ad pa
tres. Fr̄s unde estis. Qui respondert̄ de ha
ran. Quos ille rogans. Dūquid aut notus la
bam filium nachor. Dixerūt. Nouimus.
Sanne ē hic. Valet inquiunt. Ecce
rachel filia eius uenit ē grege suo. Dixit iacob. ad
huc multū diei sup ē. nec ē tempꝰ ut reducantur
ad caulas greges. Date ante potū oūb; ⁊ sic
ad pastum eas reducite. Qui respondert̄. Nō
possumꝰ donec omnia pecora congregent̄ ⁊ amoue
am lapidem. de ore putei. ut adaquem greges.
ad huc loquebant̄. ⁊ ecce rachel ueniebat ē oūb;
patris sui. Dum gregem ipa pascebat. Quam
ē cuidisset iacob. ⁊ scisset sobrinā suā. ouisq; la
ban auunculi sui. amouit lapidē. quo puteus
claudebat̄. ⁊ adaquauit gregē. osculat̄ ē eam.
Et eleuata uoce. fleuit. ⁊ indicauit ei q. fr̄ esset
patris sui. ⁊ filius rebecce. Currens nūtiauit. mā
2

cerum accubantes. signā
tur illi. qui adhuc
animas capiendā
putant in humanita
te expectantes bapti
gām.

Dixit ad eū iacob. dimitte
qua adhuc ē. ⁊ pascite bap
tismi fructū. pastoref
uē time dominū. et ec
cle. qui amore lapi
dis ꝓpb. adaquāt
greges. qz ē auferenda
infidelitatem ab eoꝝ
cordib; quos ꝓdesti
nauit. ad hereditatem
baptismi. abluendā in
na purificatione mi.

Audita puteꝰ fratris
sui. ⁊ quā lapi
dem abat. q; intrem
legis. ⁊ spūalem sensū
meo celabat. s; nequā
re ē. lapis removit.
i. ꝓpter nouitatem nouæ
umbræ legis. ecclia.
rūm. ⁊ euangelij pare
facem.

Osculandum
fuit maxime mulie
ris. ⁊ quia. ⁊ ppinqui
tas ꝓpinqui. ꝓpinq;
osculabat̄. ⁊ hodie fir
mus mulieꝝ loci. ei. quem
poē quō illa abigno
uo osculū accepe. ⁊ ꝓpa
ndicauit iacob. ꝓpin
quitatē. ⁊ intelligē
dum. ⁊ aurulum ꝓ
2

pinquitate honeum. fidem
ē mosēn mult. aut. pla
ferpentia natalē prea
pulationem. ēpr mī
iacob trucidarēt quī ēē.

Genūt iacob. vij. an
nis. postq; secundū. pre
ceptū fuit ei. tempꝰ. fugē. q. vij.
diebꝰ. voluit. ꝛ. q; ad dis
humanā. fortu. accepit. o
bedient. patri. usq; ad ma
rem. iacob. fratrē. q. filiꝰ
hominis. si. venerit. ꝛ. ſ
manducare. ſſe. ouel. pa
tre. ꝛ. dixit. ego. sum. pa. co
ſſe. primitꝰ. uarium. pe
culiū. sibi. abstulit. ꝛ. ouēs. q;
grauiū. uarietatem. sibi
gregauit. ſſe. uel. uirgi
ampnarū. coitu. alij.
alīꝰ. aīa. posſunt. mea
onem. plationē. multi
plicarent. ouisq; dixit. tū
aqua. baptismatis.
trium. ploāy. nomina.
partis. ſi. ꝛ. ſ. plō. fidei
ꝓpositū. ut. qui. ſi. plenio
ordē. ꝓ. thesē. ut. emictat
omnipotēs.

Due. ubē. uxores
obꝝ. duę. uxor. nob. mos
pore. ſ. pcreant. una. ſ
poral. aliqua. labora
ada. ēna. inqua. dile
ctionē. di. omniplabili
tiam. dilī. passionē. ills
refurrectionis. declamur
vos. ita. ꝓpt. labōrant.
rachel. eustum. pmeptū. ut
um. actu. humane. ut

caueat. patꝝ. suo. Quē. audiſſi. uenis
ſe. iacob. filium. hoīs. ꝛ. soror. ſue. occurrit
obuiam. ꝛ. plexusq; eum. ten. osculat. tu
ens. duxꝝ. in. domū. suā. audiuitq; eaut
nullū. respondit. ol. meum. el. ꝛ. caro. mea.
ꝛ. ꝑ. quā. impleti. sunt. dies. nāſi. un. nul.
dixꝝ. ei. Num. q. fr̄ē. meus. el. gratis. ſer
uies. mi. Dic. quid. mercedis. accipiel. ha
bebat. ū. duas. filiaꝫ. nom. maior. lia.
Minor. appellabat. rachel. Szlia. lip
centur. oculꝫ. rachel. decora. facie. ꝛ. uenusto
aspectu. quā. diligens. iacob. bāt. Ser
uiā. ꝛ. ꝓ. rachel. filia. tua. minore. vij. an
nis. respondit. laban. Melius. ē. ut. ꝛ
cam. dem. quā. uiro. alti. Mane. ap
me. Seruiuit. iacob. ꝓ. rachel. vij. an
nis. ꝛ. uidebant. pauci. dies. pamoris. mag
nitudine. Dixit. ergo. laban. Dam
uxorē. meā. q. tempꝰ. impleti. ut. ingre
diar. ad. eam. Quo. uocauit. multis
amicis. ut. bis. ad. nuptias. fec. nupcia

Iacob. martyr. rachel
ꝛ. lia. ſ. ſinimi
litudinē. eccle
ſie. ſynagoge. mēt
ruit. ē. lia
maiorem. natu
ram. synagogam. ſig
nificare. ceteraq;
que. prius. plñ
di. genuit. que
occult. ꝛ. pabit.
q. lex. ꝓ. noſtra
data. cooptat. ē
ꝛ. ſignata. rachel.
minor. ꝛ. pulcra.
pmul. ſtitit. ꝓ. ſe
onda. ecclia
ſignificat. que
inspe. ꝛ. ſpiritu. ſcō
ante. ſpiritū. ſcī. ꝛ. eccl
gētiū. inde. enutrī
ſi. diu. ſtitit. dum
ſynagoga. plñ
genitor. rachel
iacob. fugiens. ꝛ
ſupponit. ei. lia.
q. ꝓ. ut. ecclia
libr. ſalutem. ꝛ. ter
pentis. libr. fina
gogam. ꝛ. unꝝ. ꝓ

Pro
genit. ex. nimie
obscurit. iacob.
uel. ſ. ſi
nol. eam. imen
ſam. ꝛ. ſtrucē
ceniem. ꝛ. qꝛ

Dixerunt. ei. quia. ſuper. iuuenē. ſcripta. ꝓ. ſcripta. ſunt. ꝛ. capitula. ſunt. ꝛ. ſcripta. ſunt.

q̄ uetpe liam filiam tuā
mihi. duxit. ad eum. dans
ancillam filie. ſue. zelpham
nomine. q̄ quā. ē. ꝛ. more
iacob. fuisset. ingressus.
facto. mane. uidit liam.
dixꝝ. ad. socerum. suū. Quid
ēq; facē. uoluisti. Do
ne. ꝓ. rachel. seruiui. tibi.
Quare liam. ſupposuisti
mihi. Respondit laba.
Non. ē. in. loco. nō. ꝛ. fieri
dimis. ut. minores. ante. ē
dam. ad. nuptias. Ipleti
eb. dom. adā. ꝛ. ſ. ſeptē. ſ. ſeptē
ut. dicerē. ꝛ. ſ. ſeptē. ſ. ſeptē
copule. tibi. ancq; dabo. tibi
pope. quo. seruiui. ē. mihi
vij. annis. alijs. Ad. que
ut. placuit. rebdomadam
ſue. quib. impleti. fuerunt. vij. annis.
tranſacta. rachel. duxit. u
xorem. Cui. patꝝ. ſuam

Ad. quā. dixit. ei. que. filioli. parti
ꝓ. ſeruiuo. ē. ꝛ. capitib. bonꝝ. opm.

peccā. ē. natā. m. alia. ē
mores. alia. ē. ꝓ. epra
ſi. iacob. ſibi. ut. omni
nationum. quiſ. iakun
endi. ſi. gignendi. caula
tibi. nutrierēt. uxorē. ac
nec. ē. mouem. q. illo. qui
mitt. ēt. ſi. ſuccuſā. ac
tuc. ē. ꝓ. peccatum. q. nul
la. lege. prohibebat. tunc
uō. legi. ꝛ. moyſy. ſi. nō
tuer. que. duo. aliquā. co
ſenserūt. ſi. non. modo
caula. gignendi. unꝝ. plu
ribꝰ. femin. ſ. pacit. ui
rum. humanam. violare. de
catum. cum. necia. ē. ꝓ. pu
gatio. filiꝰ. ſi. q. homi
nes. aut. ē. tyrānis. mariby
ſi. posſunt. delectari. quo
rum. multitudine. ſi
turbinis. magnitudi
ne. ſi. ſi. ſi

annos p rachel · ut supra p ſpū · unul · lugens · clamat · audiri · iustitiam · misericordiā · medi · cis · ut · ſi · pacificus · velit · eum · ſi potiſſ · sine · ulla · tolerantia · laboris · quem agendo pa · rendo · q · ample tenda · ſ · ad · pacē · et · unū · plantariū · delicias · quarē · gḡ · ſi · nō · poſ · in · ita · movendum · q · hiſibi · ſignificatur · ū · ē · mlow · n · e · ꝛ · ō · q · uos · appetat · quē · pō · ꝛ · ut · dominus · ſeruationū · laboꝝ · opandi · que · ulta · tunc · vñ · concupiſti · capiendam · ſ · m · que · admittā · panē · tuū · ſudoꝝ · mā · ḡ · ſ · de · ē · que · ut · impatiorum · puta · ē · ut · pe · dendo · q · ſ · ſi · dum · meditatur · ſ · met · tugenue · nūm · omniquāpē · vñ · nullo · vti · ū · ſ · ut · meditugeat · ſuſtinea · enim · ad · fidem · ad · ſapiam · meditugemia · punit · monita · tur · ſlon · ē · ñ · impo · andum · de · deum · p · ſpiende · vltanti · ſ · h · ad · ordinē · reuocamō · ut · a · de · meditar · ꝛ · dom · i · oꝝ · h · mutaꝝ · uenire · quo · ordinat · ſ · quo · enim · ſ · de · dit · ut · tabouiola · ē · ino · g · ap · ere · tum · nola · lapia · ē · g · opul · q · inquit · ālett · g · ñ · oſtendē · ē · q · anctetatio · g · libum · quo · uidet · oium · principū · ſo · enim · ꝛ · adq · magnime · ꝛ · pumit · nard · oſtit · cū · reſpō · dent · pulet · ēg · delidat · ramū · dignū · ſ · ſpruil · mihi · ſe · lia · q · ſ · rachel · ardo · ite · adh · uatar · ut · ardo · ñ · ſ · ut · ſecū · ſ · h · uolet · reſ · ſtiquo · ſi · poſ · ad · q · uenit · q · dulgauit · ſ · cum · aut · q · uenit · ſuit · ſi · mul · habe · bunt · uñ · ſ · ſ · ſ

atām. Dixq; lia-hic beatitudine
mea. Beatam quippe me dicent
mulieres :vocr ea appellauit eum
aser. Egressus autē ruben tempe
messis reperit mādragoras in agro. et tulit
dragoras quas mat lie dereliq.
Dixq; rachel. Da mihi parē
de mandragoris filij tui. Illa respō
dit. Parūne tibi videt. q. priripueris
maritū m. nisi etiā mandragoras
filij mei tulerit. Ait illa; dormiat
tecū hac nocte. pmandragoris filij mei.
Reuersusq; aduesperā de agro
iacob egressa ē occurritq; ei lya. et
ait. ad me introibis. qm̄ conducte te
xi. pmandragoris filij mei. dormi
uit ēa nocte illa. Exaudiuitq;
ds̄ preces eius. Concepitq; et peperit filiū
quintū. et ait. Dedit ds̄ mercedē
m. q. dedi ancillā meā viro meo.
appellauitq; nomē illius. ysaachar.

Egressus autē ruben. tempe
messis reperit mādragoras in agro. et tulit
dragoras quas mat lie dereliq.
Dixq; rachel. Da mihi parē
de mandragoris filij tui. Illa respō
dit. Parūne tibi videt. q. priripueris
maritū m. nisi etiā mandragoras
filij mei tulerit. Ait illa; dormiat
tecū hac nocte. pmandragoris filij mei.
Reuersusq; aduesperā de agro
iacob egressa ē occurritq; ei lya. et
ait. ad me introibis. qm̄ conducte te
xi. pmandragoris filij mei. dormi
uit ēa nocte illa. Exaudiuitq;
ds̄ preces eius. Concepitq; et peperit filiū
quintū. et ait. Dedit ds̄ mercedē
m. q. dedi ancillā meā viro meo.
appellauitq; nomē illius. ysaachar.

Rursusq; ya iacob. dilatauit me ds̄. dote bo
na. etiā hac vice mecū erit maritus me⁹
eo. q. genuerim ei. vi. filios. et vocau
co appellauit nomē eius. zabulon. Postq.
peperit filiam nomine dinā. Re
cordatusq; ds̄ rachel. exaudiuit eā
et aperuit vuluā illius. Que concep.
et peperit filiū. dixit. ablstulit ds̄ ob
probriū meū. et vocauit nomē illius Io
seph dicens. addat mihi dñs filiū alterū.

Dixq; ad ioseph. dimitte me. ut reuertar in patriā
meā. et ad terram meā. da michi uxores
et liberos meos. pquibus seruiui tibi.
et habeā. Tu nosti seruitutē
qua seruiui tibi. ait ei laban. Inue
niā gratiā in conspectu tuo. experimēto
didici. q. benedixit me ds̄ pp̄ te. Cō
stitue mercedē tuā. quā dē. ait ille re
pondit. Tu nosti quomō seruierī

Rursusq; ya iacob. dilatauit me ds̄. dote bo
na. etiā hac vice mecū erit maritus me⁹
eo. q. genuerim ei. vi. filios. et vocau
co appellauit nomē eius. zabulon. Postq.
peperit filiam nomine dinā. Re
cordatusq; ds̄ rachel. exaudiuit eā
et aperuit vuluā illius. Que concep.
et peperit filiū. dixit. ablstulit ds̄ ob
probriū meū. et vocauit nomē illius Io
seph dicens. addat mihi dñs filiū alterū.

Dixq; ad ioseph. dimitte me. ut reuertar in patriā
meā. et ad terram meā. da michi uxores
et liberos meos. pquibus seruiui tibi.
et habeā. Tu nosti seruitutē
qua seruiui tibi. ait ei laban. Inue
niā gratiā in conspectu tuo. experimēto
didici. q. benedixit me ds̄ pp̄ te. Cō
stitue mercedē tuā. quā dē. ait ille re
pondit. Tu nosti quomō seruierī

Gen. 3. 1. 2. Multum apud lex. confusus est sensus. Usque hodie nullum potui invenire nostrorum qui hec locum plane exponeret. Vis in quo me servire tibi alios. alios. vii. annos. fac quod postulo. Separa omnes discolores et varias. tam oves quam capras. et trado in manu filiorum tuorum. et ex utroque grege alba et nigra. pecora unius coloris dabis mihi. Si quid igitur ex albis et nigris que unius coloris sunt. varium natum fuerit. meum erit. Si quid unius coloris tuum. quod rem difficilem et postulo. tecum fac natura pecorum. ut alba ex albis. et nigra. nascantur ex nigris. Mecum iusticia mea dicendis humilitatem meam et laborem respicio. Ergo ut ita ut iacob postulabat. faciens dum dierum iter. inter iacob et filios suos. separavit nequis dolus ex iniquitate pecoris nascentur. Ita iacob novam stropham commutatus est. et contra naturam albi et nigri pecoris. naturali arte pugnavit. tres vergas populeas. et amigdalinas et mali granati. quamquam lix. stiraceas et nuceas et platanas. habent ex parte decorticans. varium virgarum fecit colorem. ut ubicumque in virga corticem reliquisset antiquus remaneret color. Ubi tulisset corticem candidus panderetur. observabat igitur iacob tempus quo pecora ascendebant. et tempus colorem diei ad portandum avida pergebant. discolores virgas ponebat in canalibus. et ad multis arietibus. et hyrcis in pecora tandi avidi. oves et capras faciebat ascendere. ut ex duplici desiderio dum et avide bibunt. et ascendunt a manibus. tales fecit concipere. quales umbras arietum et hircorum desuper ascendentium. magis spectaculo contemplabantur. ex virgis enim

2

et quanta in manibus meis
fuit possessio tua. Modicum ha-
buisti antequam venirem. et nunc dives ef-
fectus es. benedixitque dominus tibi ad introitum
meum. Iustum est igitur ut aliquando provi-
deam domui meae. Dixit laban.
Quid dabo tibi. At ille ait. Di-
chuolo. Sed si feceris quod postulo.
iterum pascam et custodiam pecora
tua. Gira omnes greges tuos. et
separa cunctas oves varias. et spar-
so vellere. et quicumque fulvum et macu-
losum variumque fuerit. tam in ovibus quam
in capris. erit merces mea. Res-
pondebitque eras mihi. iusticia mea.
quando placiti tempus advenerit. coram
te. omnia que non fuerint varia. et maculosa. et ful-
va. tam in ovibus quam in capris. furtive ar-
gues. dixit laban. Gratum habeo quod petis.
et separavit in die illa capras et boves. hyrcos
et arietes. varios atque maculosos. Cunctum autem

labore ac fidicat. lia ad me intrabit. quibus caste mistum dispensantibus ut in nocte seculi generent fidei filios. laudat apostolus et illa vita. cuius amore contempsit. spem seculi reliquerit. et extrema professione ad matrem regem deplebis assumpta sunt. Id enim omnibus laboribus agunt ut professio ex qua se convertunt. quales rectores dedit. latius gratificet tamquam iacob. non recusante nocte licet rachel. pomis suave. olentibus et nitentibus potiatur que et prestante dei misericordia. tuxtandi parit. pratum. et ut in principio erat verbum. et verbum erat verbum. et quicquid de hac re. pie et sapienter dicitur sine fantasmate carnalis cogitationis salubriter. et ex parte capiatur.

Gen. 3. 1. 2. Tollens igitur iacob virgas populeas viridis et amigdalinas et explata-
nis. ex parte decorticavit eas detractisque
corticibus in his que spoliata sunt candor
apparuit. Illa vero que integra erant.
viridia permanserunt. atque in hunc mo-
dum color effectus varius. posuitque eas
in canalibus. ubi effundebatur aqua.
ut cum venissent greges ad bibendum.
ante oculos haberent virgas. et in aspectu
earum conciperent. Factumque est ita. ut in
ipso calore coitus oves intuerentur vir-
gas. et parerent maculosa. et varia. et diver-
so colore. repersa. divisitque gregem iacob.
et posuit virgas ante oculos arietum.
Erant autem alba quecumque et nigra. laban.
Cetera vero iacob. separatis inter se gregibus.

2

in canalibus positis. ita tunc erat in magnum color. Nec in tunc in conceptu hanc feminarum esse naturam. ut qualem conspexerint. sive mente conceperint in extremo voluptatis estu. quo concipiunt. sobolem talem pariant cum his ipsum inequarum gregibus. et apud hispanos dicitur. quod in alianis. in contrarium. qua accusat matrona. quod echiopem peperit. per defensione illius argumentetur. hanc conceptum esse naturam. quam supradiximus. et scriptum reperitur in libris ypocratis. quod quedam suspitione adulterii fuerat puniendam. cum pulcherrimum peperisset. utique parentum dissimilem. nisi memoratus medicus solutus quod nemo monens querere ne forte talis pictura esset in cubiculo. quod inventa mulier suspitione liberata est. iacob cavidus iusticiam. et innova arte fuabat. Si enim omnes agni et hedi varii fuissent erat suspicio doli. et parere laban nudus contraxisset sic ergo temperavit. ut laboris fructum acciperet. et laban non penitus expoliaretur. Si quando oves et capre primo tempore ascendebantur. quod melior est tunc fecit. ut ponebat virgas. ut varia nascentur quecumque vel oves et capre sero quaerebant matrem. non ante ponebat. nisi unius coloris

VTL_00052_01_0077.jpg

XXXI

Igr qñ primo tempore ascendebant ouel ponebat iacob virgal in canalib aq 29 añ occlos ariet 7 ouium ut merces mē plationē sup̄ent. Quando ū seroina adimsiua erat 7 cepit ei tremul nō ponebat eas. Facta sunt ea que erant seroina laban 7 que p̄mi temporis ia cob. dilatatus q ē homo ultra modum 7 hūt greges multos ancillas 7 seruos camelos 7 asinos. Postq̄ aut audiuit ūba filioz laban dicentium tulit iacob omnia que fuer patr nr̄i 7 de illi facultate dit facit ē in clarus. adiuerit quoq; faciem laban q nō erat cum se sic heri 7 nudius tert mayme dicente sibi dño reuerere in terram patrū tuoz 7 ad genām tuā et ego. Misit 7 uocauit rachel 7 liam magrū ubi pascebat greges. dixitq; eis. Video faciem patris uri q nō sit erga me sic heri 7 nudius tert. ds aut patris mei fuit mecū 7 ipse

nouit q̄ omi uiribus meis seruier patri uro. Sz pat̄ ur conuenit me 7 mutauit mercedē meam. x rugis 7 nō dimisit eum ds ut noceret michi. Si q̄ dix. Varie erunt mercede pacti erant oēs ouel uarios ferre. Quando ū contra rio aut alba q̄q; accipies p̄mercede 7 gregel alba pepert. Tulit pat̄ substantiam patris uri 7 dedit michi. Postq̄ ē enim 7 cepe ouium tēp̄ aduenīat ieiuauī oculis meis 7 uidi i sōpnis. ascendere mel mares sup femīas uarios 7 maculosos 7 rubros quoz. Dixit q; angls dñi ad me in sōpnis. Iacob. 7 ego respondi ad sum. qui aut ieua oculos tuos 7 unde uidis masculos ascendere sup femīas uarios aspios. aut; maculosos. Vidi enim omnia que fecit tibi laban. Ego sum ds bethel ubi unxisti lapidem 7 uouisti mihi. Nunc ḡ surge. egredere de terra hac. 7 reuertere in terram natiuitatis tue respondet rachel 7 lya. Numquid adhuc nō residuū quic̄ in facultatib; 7 hereditate dom̄ patris nr̄i. Nonne quasi alienas reputauit nos 7 uendidit

Vidit enim omnia q̄ fecit 7 ipse sit uobis dissimul quod iacob mul lo malo. dolū fecit. 7 omnia dispositione ex omnia mirabi li gerebant. vñ anglica ui sione merito confortat.

Hec. Hucusq; p̄cessum nr̄m: Sz ds tulit opes patris
nr̄i: nob̄ ẽt̄ tradidit: atq; filiis nr̄is. Unde omnia
que p̄cepit̄ tibi. Surrexit aut̄ iacob: ⁊ imposuit
ubi: ac super eos: ⁊ super camelos: abiit. Tulit om

Cap. Post longum autem tempus: cum iam pene
tertiumdecimum peregrinationis
iacob ut rediret cum
uxoribus ⁊ familia sua ad patrem suum in terram
chanaan. Ego tempore war laban ad tondendas oues
⁊ rachel filia eius ydola patris sui. Furata
est. Furatusq; iacob
animum socero suo q̄ fugeret. Cumq; abiisset ipse q̄
omnia q̄ habuit sua erant: ⁊ amne trans misso pgeret
contra montem galaad. Nunciatum est laban
die tertio q̄ fugeret iacob. Qui assumpsit fr̄es
suos: persecutusq; est eum diebus vii: ⁊ p̄hendit in
monte galaad. Dixitq; ei sompnis dicens
ei deus. Caue ne quid asperis durum cum
iacob. Iamq; iacob extenderat tabernacula
in monte. Cumq; illi persecutus esset eos.
cum fratribus suis: in eodem monte galaad. figere
tentoria. Et dixit ad iacob. Quare tu
egisti: ut clam me ambigeres filias meas quasi
captiuas gladio: Cur ignorante me

Tonantem montem galaad. ⁊ longo tempore mons galaad dicebatur.

Et ydola patris mei furata es. Respondens
iacob ait socero suo. Timui ne forte auferres
filias tuas. Quod
autem furtum me arguis. apud quem cunq; inueneris deos
tuos necet coram fratribus meis. Scrutare quic
quid tuum apud me inueneris. ⁊ auferre. Hec dicens
ignorabat q. rachel furata esset ydola. Ingressus
tentoria lie. ⁊ q. de. ⁊ mundo.
filiumq; laban. tabernacula iacob. ⁊ lie. ⁊ utriusq; famule
inuenit. Cumq; intrasset tentorium
lie. ⁊ rachelis. nulla festinans abscondit ydola.
stibe stramenta camelli. ⁊ sedit sup. Scrutatus
est omne tentorium. ⁊ nichil inueniens ait. De
beat mi. ⁊ d. ⁊ polliceor. mihi quidquid p
mittis etc.
mihi quem
cumq; habueris tecum: fratres meos. ⁊ tuos
ostende. ⁊ iudicent inter nos. Respondens
iacob ait. Quadraginta annis apud te fui. oues tue. ⁊ hedi tue.
non abortiuerunt. arietes gregis tui non comedi.
quod captum a bestia. ego reddebam. de
mea solebas exigere. sive furto perissent
diebus meis. Sustinebam frigore nimio. ⁊ estu
ardoris. ⁊ fugiebat somnus a oculis meis.
Sic transegi viginti annos in domo tua. Servi
quatuordecim filias tuas. ⁊ sexaginta oues
mutauisti mercedem meam. decem agnos
accepi pro singulis. Si dicebam. habebis
quicquid inter varios natus fuerit. omnes
parturiebant similia. Si transire
uoluisti. nec indicare mihi quicquid furatus
es. cum gaudio ⁊ annuam. ⁊ tu pauis. ⁊ cuncta
Deus patrum meorum. abraham. ⁊ ysaac. adsit mihi.
nisi forte. ⁊ tu ignorares. ⁊ deus patrum meorum
nullas. Scisti opera mea. ⁊ ne quidem valet ma
nus mea reddere tibi malum. Sz ds patrum heri
mihi dicens. Caue ne loquaris cum iacob quicquam durum.
Cupiens videre patrem tuum desiderio tui
domus patris tui. Cur furata es deos meos.
Respondit iacob. Quod me scio te facturum. fu
turum ne nolenti auferres filias tuas. Quod
autem furtum me arguis. apud quemc

delusa sollicitudo. quereris? Cumq; iacob. cui iurgio
aut. Quam obculpam meā. ꝙ peccm̄ meū sic exarsisti. po
stme. ꝙ scrutat es omnē supellectilem meam. Quid inue
nisti de cuncta substantia domus tue. Pone hoc coram
fratribus meis. ꝙ iudicent inter me te. Iam vicesimo anno
oues tue. ꝙ capre. steriles non fuerunt. arietes gregis tui non comedi.
nec capreā abeſtia. ostendi tibi. Ego quod dampnū omne reddebā
furti quicquid pibat. ame exigebas. die noctuq; estu urebar.
gelu. fugiebat q; sopnus. ab oculis meis. Sic per. xx. annos
in domo tua seruiui tibi. Quatuordecim pfuiabus. ꝙ p
gregib; tuis. Immutasti q; mercedem meā. p. unicab;. Si
si d̄s patris mei abraam. timor ysaac affuisset; mihi. forsitam
nudū me dimisisset. affectionē meā. ꝙ laborem manuū
meaꝝ. respexit d̄s. arguit q; heri. respondit laban. et. filie
tue. ꝙ filij. ꝙ greges tui. ꝙ omnia que cernis. mea sunt. Quid pos
sum facere filijs. ꝙ nepotibus meis. Veni. ꝙ ineamꝰ fedus. ut sit
mihi. ꝙ tibi. in testimoniū inter me te. Tulit itaq; iacob lapidem. erexit
illū in titulum. dixitq; fratribus suis. afferte lapides.
Quib. congregatis. fecerūt cumulū. comederuntq; sup
eū. Quē vocauit laban. cumulus testis. iacob ac
ipse testimonij. Ait. iurans per timorem patris sui
dixitq; laban. Cumulus iste testis erit inter me
te hodie. ꝙ idcirco appellatum est nomen eius. galaad.
ad. ī. cumulus testis. Ita ne at. ꝙ custodiat d̄s. in
tuos qñ recesserimꝰ a nobis. Si afflixeris filias meas
aut introduxeris uxores alias sup eas. nullus sermonis mei
testis est. absq; deo qui presens respicit. Dixitq; rursus ad
iacob. En cumulus hic. ꝙ lapis. quē erexi. inter me te testis
est. Cumulus istaꝰ. ꝙ lapis. sint in testimonium.
si aut transiero illum. ꝙ gressus ad te. aut tu preterieris.
malum mihi cogitans. d̄s habraam. ꝙ d̄s nachor. iudicet inter
nos. d̄s patrū eorū. Iuravit q; iacob. per timorē patris sui
ysaac. Immolatoq; victimis in monte vocauit fratres su
os. ut ederent panē. Quibus epulatis. manserunt ibi
Laban uō de nocte. ꝙ surgens osculatus est filios. ꝙ filias
suas. benedixit illis. ꝙ reuersus in locum suū. Iacob aūt
abiit in itinere quo ceperat. Fuerunt q; ei obuiam. an
geli dei. Quos cū vidisset. ait. Castra dei sūt
hec. Et appellauit nomen loci illius mahanaim. ꝙ
castra. Misit autē nuncios ante se ad esau fratrem
suum. in terram seyr. regionē edom. precepitq; eis
dicens. Sic loquimini domino meo esau. hec

dicēs fr̄ mus iacob · ap̄ laban pegrinat̄ sum ·
r fui usq; implenerem diem · habeo bouel · r a
sinos · r camelos · r asinas · r pullos eay · r mittā p̄ma ſeruos meos ſi
gulos ſecm gregēs · Dixq; puerū ſuū · antecedite me
r ſit ſpacū int̄ gregem r gregē · r p̄cepit priori dicens · Si
obuiū habueris fr̄m meum esau · interrogabit te cuī ec
aut quo uadis · r cui⁹ sunt ista que sequunt̄ · respondebis
ſerui tui iacob · M unera misit dño meo esau · ipēquoq;
p̄hoc uenit · S imiliē dedit mandata · facto ac tno · reī
cui qui sequebant̄ greges · dicens · hisdem ubīs loquimi
ni ad esau · c inuenerit eum · r addet · ipē q; ſeruus tu⁹
iacob · ire nrīm insequit̄ dñe enim · P lacabo illū munib;
que p̄cedunt · r ea uidebo illum · forsitan ꝓpciabit̄
in · p̄ſpexerunt nrāq; munā ad eum · I p̄e ū manſit nocte
illa in castris · C umq; mane surrexiſſ
ſſet · duas uxores · r totidem famulas · r xi
filios · r trans iit uadum iaboch · trans du
cēs q; omnia · que ad ſe p̄tinebant · te trā
ſit · S olus · E cce uir luctabat̄ cum eo ·
usq; mane · Q uem cum uidet q; eum ſupe
rare non ualeret · tetigit nervum femoris eius · r emarcuit
statim · dixitq; ad illum · dimitte me · iam enim ascendit aurora ·
cui ille respondit · non dimittam te · nisi benedixeris mihi ·
dixit ad eum · quod est nomen tuum · qui ait · iacob · at ille
subiunxit · non uocabit̄ nomen tuum ultra iacob · sed israel ·
quia contra deum fortis fuisti · quid ergo · inquit · interrogas
nomen meum · et benedixit ei in eodem loco · appellauitq;
iacob nomine fanuel · dicens · uidi deum facie ad faciem ·
et salua facta est anima mea · Ortusq; est ei sol · postquam
transiit fanuel · claudicabat femore suo · quia tetigit nervum
femoris eius · et emarcuit · Quam ob rem non comedunt filii
israel nervum femoris · usq; in hodiernum diem · eo quod
tetigerit nervum femoris iacob · et emarcuerit · Rursum
apparuit deus iacob · r benedixit ei · dixitq; ei · non uocabit̄
nomen tuum iacob · sed israel · vocatum est nomen eius · r
dixit ei · ego deus omnipotens · cresce r multiplicare · gentes
et populi gentium erunt ex te · et reges de lumbis tuis egre
dientur · terram quam dedi abrahā et isaac · tibi dabo · et
semini tuo post te · dimisitq; eum · Ille autem erexit titulum
lapideum in loco in quo locutus est ei deus · libans super eum
libamina · et fundens oleum desuper · appellauitq; nomen
loci illius · bethel · Profectusq; iacob de bethel · cum adhuc
terra esset spacium · ut posset̄ ingredi ephrata · peperit
rachel · et dolores nimios in partu habebat · Cumq; laboraret
in partu · dixit ei obstetrix · ne timeas · habebis et hunc filium ·
Egrediebatur autem anima eius · et mortua est · Vocauitq;
nomen filii sui · filius doloris mei · sed pater eius appellauit
eum benoni · Mortua est autem rachel · et sepulta est in via
ephrata · quae est bethleem · Cumq; transisset israel · tetendit
tabernaculum ultra turrem gregis · Et factum est · cum habi
taret in terra illa · abiit ruben · et dormiuit cum bala concubina
patris sui · quod cum audisset israel · fuit ei molestum · Et
sunt filii iacob · duodecim · filii liae · ruben primogenitus
iacob · simeon · leui · iudas · issachar · zabulon · filii rachel ·
ioseph · et beniamin · filii balae · dan · et nepthalim · filii
zelphae · gad · et aser · Hi sunt filii iacob · qui nati sunt ei
in mesopotamia syriae · Venit autem iacob ad isaac patrem
suum in mambre · ciuitatem arbee · quae nunc appellatur
hebron · in qua peregrinatus est abraham · et isaac · Et
impleti sunt dies isaac centum octoginta anni · Et defecit
atque mortuus est · et appositus est ad populum suum · se
nex et plenus dierum · Sepelierunt eum esau et iacob filii
sui · Hae sunt generationes esau · ipse est edom · Esau
accepit uxores de filiabus chanaan · adam filiam helon
hetthei · et oolibama filiam ana filii sebeon hethei · et
basemath filiam ismahel · sororem nabaioth · Peperitq;
adam esau · eliphaz · et basemath genuit reuhel · oolibama
autem peperit iehus · et ihelon · et core · Hi filii esau ·
qui nati sunt ei in terra chanaan · Tulitq; esau uxores
suas · et filios · et filias · et omnes animas domus suae ·
et substantiam suam · et pecora cuncta · et quicquid
habere potuit in terra chanaan · et abiit in regionem
quae non longe erat a fratre suo iacob · Habitabat enim
esau in montibus seir · esau ipse est edom · Hae sunt
generationes esau · patris idumaeorum in montibus seir ·
Hae sunt principes de filiis esau · filii eliphaz primogeniti
esau · princeps thaeman · princeps omar · princeps sephi ·
princeps core · princeps gathan · princeps amalech · hi
sunt principes de eliphaz in terra idumaea · et hi filii
adam · Filii autem reuhel filii esau · princeps nahath ·
princeps zare · princeps samma · princeps mosa · hi sunt
principes de reuhel in terra idumaea · et hi filii basemath
uxoris esau · Filii autem oolibama filiae ana filii sebeon ·
uxoris esau · princeps iehus · princeps ihelon · princeps
core · hi principes de oolibama filia ana uxore esau · Hi
sunt filii seir horraei habitatores terrae · princeps lotan ·
princeps sobal · princeps sebeon · princeps ana · princeps
dison · princeps eser · princeps disan · hi principes horraei
filii seir in terra idumaea · Filii autem lotan · horri et
heman · soror autem lotan · thamna · Hi sunt principes de
filiis sobal · alian · et manahath · et gobaam · et sephi · et
thonam · et gathan · et cenez · et thamna · et amalech · hi
principes de filiis ana · dison · et eser · et disan · hi
principes de filiis seir in terra idumaea · Hi sunt reges
qui regnauerunt in terra idumaea · antequam esset rex
filiis israel · Regnauit autem in edom · bale filius beor ·
et nomen ciuitatis eius dennaba · Mortuusque est bale ·
et regnauit pro eo iobab filius zare de bosra · Mortuusque
est iobab · et regnauit pro eo husam de terra themanorum ·
Mortuusque est husam · et regnauit pro eo adad filius
badad · qui percussit madian in regione moab · et nomen
ciuitatis eius auith · Mortuusque est adad · et regnauit
pro eo semla de masreca · Mortuusque est semla · et
regnauit pro eo saul de rohoboth fluminis · Mortuusque
est saul · et regnauit pro eo balanan filius achobor ·
Mortuusque est balanan filius achobor · et regnauit pro
eo adad · et nomen ciuitatis eius phau · et nomen uxoris
eius metabel filia matred filii mezaab · Mortuusque est
adad · et principes de edom · princeps thamna · princeps
ola · princeps ietheth · princeps oolibama · princeps ela ·
princeps phinon · princeps cenez · princeps themon ·
princeps mabsar · princeps magdiel · princeps hiram ·
hi principes de edom · iuxta habitacula possessionis
suae · ipse est esau pater idumaeorum · Habitauit autem
iacob in terra peregrinationis patris sui · in terra chanaan ·
Hae sunt generationes iacob · Ioseph cum esset sedecim
annorum · pascebat oues cum fratribus suis adhuc puer ·
et cum filiis balae · et filiis zelphae uxorum patris sui ·
accusabat crimen nequissimum eorum apud patrem suum ·
Israel autem diligebat ioseph super omnes filios suos ·
eo quod filius senectutis esset ei · fecitque ei tunicam
polymitam · Videntes autem fratres eius quod hunc
plus cunctis amaret pater · oderant eum · nec poterant
ei quicquam pacifice loqui · Contigit autem ut somnium
quod uidit narraret fratribus suis · et augerent odium
illius · Dixit ergo ad eos · audite somnium meum quod
uidi · Putabam nos ligare manipulos in medio agro · et
ecce surrexit manipulus meus · quasi stans · et uestros
manipulos circumstantes adorare manipulum meum ·
Dixerunt ei fratres sui · numquid rex noster eris · aut
subiugabit̄ ditioni tuae · Addiderunt igitur odium
propter somnia et uerba eius · Et aliud somnium uidit
quod narrauit patri suo et fratribus · Ait · ecce uidi per
somnium quasi solem et lunam · et stellas undecim
adorare me · Quod cum patri et fratribus retulisset ·
obiurgauit eum pater suus · et dixit · quid sibi uult
somnium hoc quod uidisti · numquid ego et mater tua
et fratres tui adorare te super terram debemus · Igitur
fratres eius zelabant eum · pater autem rem tacitus
considerabat · Fratres ergo illius pascebant oues patris
sui in sichimis · Dixitque israel ad ioseph · nonne fratres
tui pascunt oues in sichimis · uade · mittam te ad eos ·
Quibus respondit · parat̄ sum · Et ait ad eum · uade
et uide si cuncta prospere agant̄ erga fratres tuos et
pecora · et nuntia mihi quid agatur · Missus ergo de
ualle hebron · uenit sichimam · Et inuenit eum uir
errantem in agro · et interrogauit quid quaereret ·
At ille respondit · fratres meos quaero · indica mihi
ubi pascant greges · Dixit ergo uir · recesserunt hinc ·
audiui enim eos dicentes · pergamus in dothaim · Perrexit
ergo ioseph post fratres suos · et inuenit eos in dothaim ·
Qui cum procul eum uidissent · antequam appropiaret
ad eos · cogitauerunt insidias contra eum · et dixerunt
ad inuicem · ecce somniator ille uenit · occidamus eum
et mittamus in puteum · et dicamus · fera pessima
deuorauit eum · et postea uidebimus quid illi prosint
somnia sua · Quod cum audisset ruben · nitebatur de
manibus eorum eruere eum · et suadebat ne animam
illius interficerent · Dixitque eis · nolite effundere
sanguinem · sed proicite eum in puteum hunc qui est
in solitudine · manus autem nolite mittere in eum ·
Hoc autem dicebat ille · ut eruens eum de manibus
eorum · reduceret ad patrem suum · Quod cum ille
simplici animo faceret · statim ut uenit ioseph ad
fratres suos · nuda corpore · tulerunt eum · et proicientes
in puteum · ualde antiquum · et non habentem aquam ·
sedebant ad manducandum panem · Cumque sublatis
oculis uidissent ismahelitas uenientes de galaad · et
camelos eorum portantes aromata · et resinam · et
stacten in galaad · dixit iudas fratribus suis · quid
nobis prodest si occidamus fratrem nostrum · et celare
sanguinem eius · melius est ut uendamus eum ismahelitis
et manus nostrae non polluantur · Quod illi libenter
audierunt · Et praetereuntibus madianitis negotiatoribus
extrahentes eum de lacu · uendiderunt eum ismahelitis
uiginti argenteis · qui duxerunt ioseph in aegyptum ·
Reuersus ruben ad lacum · non inuenit puerum · et
scissis uestimentis · reuersus ad fratres · ait · puer non
comparet · et ego quo ibo · Tulerunt ergo tunicam
ioseph · et tinctam hirci sanguine · miserunt ad patrem
suum · et mandauerunt ei · hanc inuenimus · uide utrum
tunica filii tui sit an non · Quam cum agnouisset ·
ait · tunica filii mei est · fera pessima comedit ioseph ·
bestia deuorauit ioseph · Scidit ergo iacob uestimenta
sua · et indutus cilicio · luxit filium suum multo tempore ·
Congregatique omnes liberi eius · et uniuersae nurus
uenerunt ad consolandum patrem suum · qui accipere
consolationem renuebat · dicens · lugens descendam ad
filium meum in infernum · Et sic illum flens perseuerabat ·
Madianitae autem uendiderunt eum in aegypto putiphar
eunucho pharaonis · principi militiae · uiro aegyptio ·
qui emit eum de manu ismahelitarum · a quibus ductus
est · Fuit autem dominus cum ioseph · et factus est uir
in cuncta prosperans · habitauitque in domo domini sui ·
Qui intelligens quod dominus eius esset cum eo · et
omnia quae faciebat · dominus dirigeret in manibus eius ·
inuenit gratiam coram eo · et ministrabat ei libenter ·
Qui constituit eum super domum suam · et omnia quae
possidebat · tradidit in manu eius · Et benedixit domino
ioseph · et multiplicauit ei in cunctis · tam in domo
quam in agro · Nec quicquam omnino nouit · nisi panem
quo uescebatur · Erat autem ioseph pulchra facie et
decorus aspectu · Cumque post aliquantum temporis
dominus eius iniceret oculos in eum · et cotidie
uerba ei blandimenta conferret · nolebat adquiescere
ei · sed respondebat · ecce dominus meus omnibus
mihi traditis · quae habet in domo · non curat quid
agat · nec quicquam est quod non in manu mea
posuerit · nisi te · quae uxor eius es · Quomodo ergo
possum facere malum hoc · et peccare in deum meum ·
Et cum per singulos dies ad eum hoc loqueretur ·
ille nolebat dormire cum eo · et uitare eius concubitum
cupiebat · Factum est autem quadam die · ut ingressus
domum · et nullo de familia ibi manente · apprehenderet
eum mulier uestimento eius · dicens · dormi mecum ·
Quae relicto pallio in manu meretricis · fugit foras ·
Illa uidens se uestimento spoliatam · et pudore
repulsam · ad mendacium recurrit · Et clamans
uocauit ad se uiros domus · et ait · ecce introductus
est nobis hebraeus ludificare uxorem tuam · Ingressus
est ad me ut dormiret mecum · quod cum audissem
et uocem meam emisissem clamans · reliquit pallium
quod habebam · et fugit foras · Quo audito · et
pallio ad se delato · credens uerbis uxoris · iratus
dominus ioseph · tradidit eum in carcerem · in quo
uinci regis custodiebantur · Et erat ibi in custodia ·
Fuit autem dominus cum ioseph · et misertus illius
dedit ei gratiam in conspectu principis carcerum ·
Qui tradidit in manu eius uniuersos uinctos · qui
in carcere detinebantur · et quicquid fiebat sub eo
ipse faciebat · Nec quicquam nouit princeps carcerum
eorum quae in manu ioseph erant · quia dominus
erat cum eo · et quae ipse faciebat · dominus
prosperabat · Factum est autem post haec · ut
peccarent duo eunuchi pharaonis · pincerna et pistor
domino suo regi aegyptio · Quibus iratus pharao ·
et propter pincernam · qui principatum tenebat ·
et propter pistorem · qui pro crimine damnatus
fuerat · misit eos in carcerem · in quo ioseph
uinctus detinebatur · Et tradidit eos custodiae
principis militiae · Et ministrabat eis ioseph · et
erant aliquo tempore in custodia · Et uiderunt
somnium ambo per noctem · iuxta interpretationem
somniorum suorum · pincerna et pistor regis aegypti ·
qui erant uinctus in carcere · Quos cum ioseph
mane introisset · et uidisset tristes · interrogauit
eos dicens · cur hodie uultus uester tristior est
solito · Qui dixerunt ei · somnium uidimus · et
interpres deest · Ioseph ait · nonne dei est
interpretatio · narrate mihi quid uideritis · Pincerna
prior narrauit somnium suum · Videbam · inquit ·
coram me uitem · in qua tres propagines erant ·
quae paulatim in gemmas prorumpebant · et uuae
maturae fiebant · Habebat autem in manu mea
calicem pharaonis · Tuli uuas · et expressi eas
in calicem · quem tenebam · et dedi pharaoni
potum · Ioseph ait · hoc est quod dicitur · tres
propagines · tres dies sunt · Adhuc tribus diebus
recordabitur pharao ministerii tui · et reddet
tibi pristinum honorem · et tradita ei pincerna
secundum priorem morem · Tantum memor esto
mei · cum tibi bene fuerit · et facies mihi misericordiam ·
ut suggeras pharaoni ut educat me de carcere ·
Quia furtiue sublatus de terra hebraeorum · et
hic innocens · nihil feci quod mererer carcerem ·
Videns pistor quod bonum somnium interpretatus
esset pincernae · ait · et ego uidi somnium · Videbam
tres canistros farinae super caput meum · et in
canistro superiore cuncta quae pharao comedit
opera pistoria · et uolucres comedebant ea de
canistro capitis mei · Respondit ioseph · et dixit ·
hoc est somnium · Tres canistri tres dies sunt ·
Adhuc tribus diebus auferet pharao caput tuum ·
et suspendet te in cruce · et uolucres uorabunt
carnes tuas · Tertio autem die natalis pharaonis
erat · qui faciens grande convivium omnibus
amicis suis · recordatus est inter epulas pincernae
et pistoris · Pincernae quidem pristinum honorem
reddens · pistorem autem suspendens · ut
interpretatus fuerat ioseph · Et non est recordatus
pincerna ioseph · sed oblitus est eum · Transactis
autem duobus annis · uidit pharao somnium ·
Videbat se stare iuxta fluuium · de quo ascendebant
septem uaccae pulchrae nimis et crassae · quae
pascebantur in locis uliginosis · Post quas
septem aliae uaccae ascendebant de fluuio · deformes
et macilentae · quae steterunt iuxta ripam fluminis
inter uaccas pulchras · et comederunt eas · Et
ecce tertium somnium · Septem spicae ascendebant
in culmo uno · plenae et pulchrae · Et rursum
septem aliae spicae tenues et uento urente
decoctae · quae deuorabant pulchras et plenas ·
Evigilauit pharao · et rursum dormiens somnium
secundum uidit · Septem spicae ascendebant in
culmo uno · grandes et optim

VTL_00052_01_0082.jpg

Gen. Sicutum ut-
ri q̄ ui uul d-
ver impanem ul-
r pun bat animi
ciba ut p intane
abulationem p
rupere at fine
pcio poterent d
er tozzellis em
quia r dicet fine
r genuum dn ḡ
demonia ip pu
dicantur ḡrebris
homan dei qr
ti venigno at ali
dicta hec uba fu
tua fuit q̄ post
bonam fuscepi
onem mee mu
tieris poterit e
dici. quādo nos
montes pbamo
m d vicul ē
illud. apli rūt
qui chr dn fine
metlo fine undi
rē maxime q
fine ancto dum
ē ingrio. quo e
undemfim me
ler uer dei figu
tamo ti. ſ ouq
dunt. pſephon
ri. chet. ſ pſepho
reti. q finelle in
religione. qui
gredim audue
r mulgere ſolē

tes an calle r filly coz meauuau fuit. Sc cessit
q; lia cum puerit fuit r simulte cadozastent. et
uerunt ioseph r rachel. adoxauert. dixitq; ei au.
Quena sunt tibi ad me. qual obuia hui. re
pondit. Ut mueniam gram coa dño meo.
Atille ait. Habeo plima frmi. Sit tua
tibi. Dixit iacob. Nolim ob hoc. Si z in
uenio gram in oculis tuis: accipe munuscula de
manib; meis. Sic enim vidi faciem tuā quasi
uidim vultū dī. Esto mppicus. suscipe be
nedictionē q̄ attulit. r qua donauit me ds. ait
buens omnia. Ut fre pellerent suscipiens aut.
Gradiamur simul. eroq; socia tuaeri. mei. dixit
q; iacob. Nosti dñe mi q. parvuli sum. teños.
q; oues. ac boues. fetas mee. Quas si plus mam
bulando fecero laborare. morient una die cun
cti greges. precabit dñs mis an seruū me suum.
Ego ergo sequar paulatim uestigia eius. sic iude
o parvulos meos posse. donec ueniam ad dñm
meū in seir. respondit ei au. Oro ut de depo
pulo qui mecū ē. saltē socij remanentur ne cue.

Gen. Uno
mbnacla. hinc
mbetheo legit
boch. et aute
ulgi nobis eam
al cambaba
nem hi uoca
bello in parte
leopoleos dā
mbetoloop
templum.

Dmaquo
mēpi audiuit
ittud. ut vidi
cum ut qua
bonre negligē
uagarent mor
adabolo ac
rumparent.

Dixit. Omni
mdic. ē. ro. ri. dñm
mdicr aumē.
dine filie iacob.
r amauit ut
gnem. r locu
ē ad m en
cum ut gnul
cuo ut go di
ctam do mm
ut ear filii
forte ut go no
men eius ēt
Hebreum elo
quium. an pol
p ea pmula
tionem p̄ co
memozatur
q. anno fuerit
puul eum
potuit uiuere

nomi angustar
vel. ad ſtenaul
relabitur. p
hetu quibus
citantur uel ngu
ad tuam mma
remouentur. h
pā cum pcu
tempiationē
facta. non ob
da. r pmanet
ultio. h quali
qualam unſi
onis. mutamo
di facit dñs. q
enim pfuit
quelibet agnō
nofigm dī eam
cognomonem
dei. facium no
annul. iacob
q̄ postquam
ē angelo luctā
tus. r aut. voi
dstin facie. ad
faciem. q. eg
nouim dñm. q
ipe mecognos
cere dignatus
ē. hec gnano
mine plenius
me fue. vñ. nō
agnoscam. ſē
r cognē sum.

Quere
stibi dacuun
ſſi pmittet. h
enim ſic ſcpā
uarrare ſſicret. h
pulo qui mecū ē. saltē socij remanentur ne cue.

Non ē inquit necē h uno ūm in digno.
ur mueniā grām in spectu tuo dñe mi.
R cūsq; ē mq; illo die elau. manere quo
uenerat in seyr. r iacob uenit in locoth. ubi fe
cit domo r fecit tempozi nī. appellauit
nom loci illius. Socoth. i. tabernacla. Tū
transiuit in salem urbem sichimoz. que ē in
ra chanaan. p̄ quā trānsiuit. de mesopota
mia syrie. r habitauit extra oppidum. emit
q; partem agri. in qua fixerat tabnacla. a fi
lys emoz patris sichem. c annis. Et erexit
ibi altare. invocauit sup illud. fortissimū
dm isrl. Egressa ē aut dina filia lie ut
uidet mulieres regionis illi. Quā cum
uidiss sichem filius emoz euei princeps ter
re illius. adamauit eam. r rapuit. dormiuit
cilla. ui opprimens uirginē. r gluinata ē a
nima ei. cū ea. Et tristem q; delinuit. bla
ditus. r pgens ad emoz patrē suū. accipe mi
quit puellā hanc uxorem. Quod audi
sset iacob absentib; filiis. r in pastu pecuq; oc

Gen. Transiuit in
salem r. Cete enim
oriur. quō salem ſi
chem ciuitas appel
letur cum certū in
qua ingrediatur mer
cōsiderit. Salem aūt
dicta fit aut ante ſ
tuaq; urbi nom
ni ſ. deputatū;
tudē locus mutem
tur fuisse salem urbē.
r loci nōm mata. r
alia urbs ſup aur
tūa. Licet quo p ſi
chem ne nominat
dicem ul in ſcripta
ri. r tumulum ante
pecuniam. rūa que
pīa certū dicā ē.
pactiam. vertung;
accessu paulatim
de tuario. hoc uo
cabulum. sonat. ē
dunt. hebrei q. ſtūn
clausa cantū iacob.
ibi sanctum. ſtrō
q. animaē eum
ante pfecti uocabu
tum conſecutum.

Egressa ē au
dina. ſ. lie. r. dina
ut mulieres terra
nec cognoui. ut de
ac egredi tur ē mēſ
tua. audua negligē
ctione auctoris. ſa
ram. ſcam ordinem
pium euagatur. q̄
ſichem primogenitū
o pmum. qui imue

XXXIIII

cupauit siluit· donec reduerent· Egressa ē
emor pater sichem ut loqueret ād iacob· ecce
filij eius uenebant de agro· audito q; q. acci
derat mala sunt ualde· eo q. fedam rem cēt oppus mulier·
uiolata filia iacob rem illicitam p̄petrauit·
Locutusq;
ē emor ad eos· Sichem filij mei· adhesit anima fili
e uīe date eam illi uxorem· iungam̄ uicissim connubia·
filias uras ducite nobis· filias nras accipite· habitate no
bcum. Terra in potestate uīa ē· exercete negotiamini
· possidete eam. Sichem ad patrē· ad fratres eius ait·
Inueniā grām coram uob· quecūq; statueritis dabo· Au
gete dotem· munera postulate· Libenter tribuam q. peie
ris· uīa date puellam hanc uxorē· respondert filij ia
ob sichem· patri eius in dolo sermonem· eo· quo sororem
suam polluerat· Non possum̄ facere q. petitis· nec dare sororem mām
hominibus incircumcisis· q. illicitum· & nefarium· apud nos·
Sin hoc uultis̄ & fedus· ut habitem̄ uobiscum· & simus
· unus populus· circumcidat in uob omne masculinum sexus· sic da
bimus· & accipiem̄ mutuo· filias nras· & uras habitabi
m̄ uobcum· erimq; unus pplus· Sin aūt circumcidi no
luerint· uolemus filiam nram· & recedem̄· Placuit

oblatio eius· emor· & sichem filio ei· nec distu
lit adolescens· quin statim q. petebat· expleret·
Amabat enim puellam ualde· & p̄ erat in
cunctis in domo patris sui· Ingressiq;
portam urbis· locuti sunt ad plm· Uiri
pacifici sunt· & uolunt habitare nobcum· De
gentent· mittā· & cedant eis· que spaciosa· & lata·
sunt indiget cultoribus· filias eius accipiem̄ uxores· &
mās illis dabim̄· Unum ē q. differt· ut nos
simus· Si circumcidam̄ masculos nros· ritum
gentis imitantes· & suba eius· & pecora· & cuncta q
possident nra erunt· Tantum in hac re acquiesca
mus· ut habitantes simul unum efficiam̄ plm·
Assensi sunt omes· circumcisi cunctus mari bi· Et
ecce die tertio· qñ grauissimi ulcerum dolores· ē ar
repsit duos iacob· filios symeon· & leui· fres dine gla
dijs ingressi sunt urbē· fidenter· Interfectisq; oi
bus masculis emor· & sichem· patre necauerūt· Si
lemes· & dinam de domo sichem sorore sua·
Quib; egressis· irruere sup occisos· ceteri filij iacob· & de
populati sunt urbem· in ultionem stupri· Oues

cum armis. et asinos. cuncta(que) ualentia que
in domibus. et agris erant. paruulos q(ue). et uxores
cum duceret captiuas. quibus. patratis audacter
iacob dixit ad simeon. et leui. Turbastis me
et odiosum me fecistis. chananeis. et pherezeis.
habitatoribus terre huius. Nos pauci sumus. Illi
congregati percutient me. et delebor ego. et domus mea.
Respondere. Numquid uelsoror nostra debuit
uti more meretricis. Locutus est ds ad iacob.
Surge. et ascende bethel. et habita ibi. fac(que) altare
deo. qui apparuit tibi cum fugiebas. et fratrem
tuum. Iacob. Purificationem domo tua. aut
Abicite deos alienos qui in medio uestri sunt. et mu-
dam. ac mutate uestimenta uestra. Surgite
et ascendamus in bethel. ut faciam ibi altare deo.
qui exaudiuit me in die tribulationis mee. et soci
fuit itineris mei. Dederunt ei omnes dos alienos
quos habebant. et inaures que erant in auribus eorum.
Abscondit eos iuxta terebinthum. que est pur-
bem sichem. Cumq(ue) profecti essent. terror dei inuasit
omnes circumquaque. et non sunt ausi persequi

Dispauci. sc. homines. duxit quippiam bella ponere contingo. nego. multo pauciores. hinc quasi possent expugnari. nisi cum auxilio sibi.

Ier. Uenit iacob luzam que est in
terra chanaan. ipse et omnis
populus eius. Edificauitq(ue) ibi altare. et appel-
lauit nomen loci illius. domus dei. Ubi enim
apparuit ei ds. cum fugeret fratrem suum. Eodem
tempore mortua. debbora nutrix rebecce
sepulta est iuxta bethel. sub quercu fletus.
Uocatumq(ue) est nomen loci querc(us) fletus. Ap-
parauit autem rursum ds iacob. postq(uam) reuersus de
mesopotamia syrie. Benedixitq(ue) ei dicens.
Non uocabitur ultra iacob. sed israel nomen tuum.
et appellauit eum israel. Dixitq(ue) ei. Ego ds
omnipotens. Cresce et multiplicare. gentes. po-
puli nationesque ex te. Reges de lumbis tuis
egredientur. Terram quam dedi abrahae. et
ac dabo. et semini tuo post te. tradam eam.
Ille ut erexit titulum lapideum in loco quo
locutus fuerat ei ds. libauit super eum libami-
na. et effundens oleum uocauit nomen
loci illius bethel. Egressi autem inde ue-
nerunt uno tempore ad terram que ducit effra

Ier. Uenit iacob in
terram. que est
ni chanaan. que
bethel. locandum.
ma nomina huius
ciuitatis ex memo-
ria. hulahaul. quod
uocata est quondam
uenisti. iacob pgens
mesopotamiam
bethel. quippe iacob
posuit. luza. nec
mutatum. mutatis est
cunctis. et summis.
sic et ipsi hominibus
mutati. deabus. adhuc
nomina mutantur.

Non uocabitur
ab iacob. sed. Quem
cum semel dictum
sit. non uocabit ultra iacob
sed cum legatur ibi
iacob uocat. sed hoc
nomen retinet. illam pu
gnam. pmultis nem. in
qua uidet ds. quo fi-
ante apparuit. et statut
ubi steterat nomen. ut eul
q(ue) mihi remanebit. in
ipso corpe uestituant.
ristio. di. tumuli. pinus
est.

Ille. Ille ut erexit. sc. la-
pidem. titulum. hilloco
q(uo) steterat. ascendit
mentum. sc. glibi
hau. sic. sup. lapidem
mauit. iacob. in lapidi.
lo. quem uidet. adorat
acit. ante lapidem. et
uere. manifesto. do. lapidi
libauit.

Gen. Ephrata · ipa est bethleem · unde fuit mulier bilingua · ut dictum est · sed propter corruptionem vocabuli · ephrata · dicitur bethleem · quasi panis · sic enim transtulerunt panis · id est panem · qui dicitur de celo descendisse · Gen. Erat autem cum in terra · id est cum adhuc in terra esset · aliquid deesset ad perfectionem · ut ecclesia · quod nondum habebat · unde dicitur · nondum erat spiritus datus · quia nondum erat glorificatus · ut dicit evangelista · Gen. Vocavit nomen eius benoni · id est filius doloris mei · Sed pater eius vocavit nomen eius benjamin · id est filius dextere · Sed quia in dextera ponitur honor · et in sinistra ponitur opprobrium · ideo pater eius vocavit eum benjamin · id est filium honoris · et ut dicit glossa · Jacob mutavit nomen benoni · quia ipse erat primogenitus · et ideo ei debebatur honor · Gen. Mortua est autem rachel · et sepulta est in via que ducit ephratam · hec est bethleem · Et erexit jacob monumentum super sepulchrum eius · hoc est monumentum rachel usque in presentem diem · Gen. Filii autem israel · id est filii jacob · tabernaculum extendit · id est tentorium · ultra turrem gregis · Turris gregis significat ecclesiam · que congregationem facit · sicut turris congregat homines · ut dicit glossa · Cum autem habitaret israel in terra illa · abiit ruben · et dormivit cum bala concubina patris sui · et illicitum commixtionem patris sui · quod tamen tempore legis mosaice non licebat · ut dicit glossa · Erant autem filii jacob · xii · filii lie primogenite · ruben · symeon · leui · et iudas · et issachar · et zabulon · Filii autem rachel · ioseph · et benjamin · filii bale ancille rachel · dan · et nephtalim · filii zelphe ancille

Gen. Hec sunt generationes esau · quia ipse multe generationes habuit · qui vocatur edom · ut dictum est · Esau accepit uxores de filiabus chanaan · ada filiam elon · ethei · et oolibama filiam ane · filii sebeon · et basemath filiam ysmahel · sororem nabaioth · Peperit autem ada · eliphath · Bechlamat genuit rahuel · Oolibama genuit heliu · et ihelon · et core · hii filii esau · qui nati sunt ei in terra chanaan · Tulit autem esau uxores suas · et filios et filias · et omnem animam domus sue · et substantiam · et pecora · et cuncta que habere potuerat in terra chanaan · et abiit in alteram regionem · recessitque a fratre suo iacob · Divites enim erant ualde · et simul habitare non poterant · nec sustinebat eos terra peregrinationis eorum · propter multitudinem gregum · habitabantque in monte seyr · id est regnare · dicit lemme tipualis · mutatione facta · id est conclamavit · Gen. Generationes autem esau · quod filii multe gentes de semine rachel appellatur · vocatur filium doloris mei · sicut et gens ab ipsis descendens · affligetur filios ecclie · et ponet plagam in eos · quia ecclie pbenia · non recedet · sicut scriptum est · signatque quod ecclia de semine rachel gaudebit · et letabitur · dolore gentium · a quibus detinebatur captiva · Gen. Hec sunt generationes esau · ipse est edom · habitavit autem esau in monte seyr · ipse est edom · Gen. Pepererunt autem bechlamat · eliphath · thamam · et amalech · hii sunt filii ada · uxoris esau · et hii filii rahuel filii basemath uxoris esau · Gen. Hii autem filii oolibama filie ane · filii sebeon · uxoris esau · peperit autem ada · eliphath · Bechlamat genuit rahuel · Oolibama genuit heliu · et ihelon · et core · hii filii esau · qui nati sunt ei in terra chanaan · Tulit autem esau uxores suas · et filios et filias · et omnem animam domus sue · et substantiam · et pecora · et cuncta que habere potuerat in terra chanaan · et abiit in alteram regionem · recessitque a fratre suo iacob · Divites enim erant ualde · et simul habitare non poterant · nec sustinebat eos terra peregrinationis eorum · propter multitudinem gregum · habitabantque in monte seyr · Angelos ut dicit ambrosius · quia boni appositi sunt ut custodiant homines · et boni appositi sunt ut custodiant homines · et boni appositi sunt ut custodiant homines · Os. Abyr ruben · et dan · et ceteri · hoc nomen non tenebantur · nisi tantum primogeniti · quia ipse tantum primogenitus · et ceteri non · sicut dictum est · Gen. Hec sunt generationes iacob · Ioseph cum esset annorum xvii · pascebat oves cum fratribus suis adolescens · et puer erat cum filiis bale · et cum filiis zelphe uxorum patris sui · accusabatque crimen nequissimum apud patrem eorum · Israel autem diligebat ioseph super omnes filios suos · eo quod filius senectutis esset ei · fecitque ei tunicam polymitam · Videntes autem fratres eius quod a patre plus cunctis amaretur · et odio habebant eum · nec poterant ei quicquam pacifice loqui · Vidit quoque somnium · et narravit fratribus suis · qui occasionem quærebant ut venderent eum · Dixit autem ad eos · Audite somnium meum quod vidi · Putabam nos ligare manipulos in medio agro · et quasi consurgere manipulum meum · et stare · vestros autem manipulos circumstantes adorare manipulum meum · Responderunt fratres eius · Numquid rex noster eris · aut subjicientur tibi cuncte gentes · Addidit adhuc somnium · et vidit solem et lunam · et stellas undecim · adorare se · Quod cum patri suo et fratribus narrasset · increpavit eum pater suus · et ait · Quid sibi vult somnium hoc · quod vidisti · Numquid ego et mater tua · et fratres tui · adorare te super terram debemus · Invidebant ei fratres sui · pater autem rem tacito animo considerabat · Cumque fratres eius pavissent oves patris sui · dixit ad eum israel · Ioseph · nonne fratres tui pascunt oves in sichimis · Veni · mittam te ad eos · Cui ille respondit · Libenter vadam · Dixit ei · Vade · et vide si cuncta prospere agant fratribus tuis · et ovibus · et nuntia mihi quid agatur · Missus ergo de valle hebron · venit sichimam · Et errabat inuentus est autem ab homine · quidam · scilicet angelus · Gen. Quem quærens · dixit · Quid hic · Gen. Fratres meos · inquit · indica mihi · ubi pascant oves · Ait homo · Recesserunt hinc · audivi enim eos dicentes · Eamus in dothaym · Gen. Perrexit ergo ioseph post fratres suos · et inuenit eos in dothaym · Qui cum procul adhuc venientem aspexissent · priusquam ad eos perueniret · cogitare cœperunt · ut interficerent eum · Dixerunt ergo ad invicem · Ecce somniator venit · Venite · occidamus eum · et mittamus in puteum · et dicamus · fera pessima comedit eum · et videamus quid illi somnia prosint · Audiens autem ruben · liberare conatus est de manibus eorum · et ait · Non interficiamus eum · nec effundamus sanguinem · sed proicite illum in puteum hunc · qui est in deserto · manus autem nolite inferre ei · Hoc autem dicebat · ut eripiens eum · restitueret patri suo · Gen. Quod cum ioseph venisset ad fratres suos · nudaverunt eum · tunica talari et polymita · et miserunt eum in puteum · Gen. Puteus autem erat lacu vacuus · et non habebat aquam · Sedentes autem comedere panem · viderunt ismahelitas · qui venerant de galaad · et camelos suos portantes aromata · et resinam · et stacten · in egyptum · Dixit judas fratribus suis · Quid nobis prodest · si occidamus fratrem nostrum · et celemus sanguinem eius · Melius est · ut vendamus eum ismahelitis · et manus nostre non polluantur · quia frater noster · et caro nostra est · Acquieverunt fratres sermonibus eius · Et prætereuntibus madianitis negotiatoribus · extrahentes eum de puteo · et elevantes · vendiderunt eum ismahelitis · viginti argenteis · qui duxerunt eum in egyptum · Gen. Reuersus autem ruben ad puteum · non inuenit puerum · Et scindens vestimenta sua · reuersus ad fratres suos · ait · Puer non comparet · et ego quo ibo · Tulerunt ergo tunicam ioseph · et tinxerunt eam in sanguine hedi · quem occiderant · et miserunt ad patrem suum · et mandaverunt ei · Hanc tunicam filii tui inuenimus · vide utrum tunica filii tui sit an non · Quam cum agnovisset pater · ait · Tunica filii mei est · fera pessima comedit eum · bestia devoravit ioseph · Scidit pater vestimenta sua · et indutus cilicio · luxit filium suum multis diebus · Congregatisque cunctis liberis suis · ut consolarentur eum · noluit accipere consolationem · dicens · Descendam ad filium meum lugens in infernum · Et sic flens eum perseuerauit pater · Madianite autem vendiderunt ioseph in egypto · Putiphari eunucho pharaonis · principi militie · Gen. Factum est autem in illo tempore · ut descenderet judas a fratribus suis · et diverteret ad hominem odollamitem · nomine hiram · Et vidit ibi filiam hominis chananei · nomine sue · et accepta uxore · ingressus est ad eam · Que concepit et peperit filium · et vocavit nomen eius her · Rursumque concepit et peperit filium · et vocavit nomen eius onan · Tertium quoque peperit · et vocavit nomen eius sela · Qui natus est in chasbi · Gen. Tulit autem judas uxorem her primogeniti sui · nomine thamar · Erat autem her primogenitus judas nequam coram domino · et interfecit eum dominus · Dixit ergo judas onan · Ingredere ad uxorem fratris tui · et duc eam · et suscita semen fratri tuo · Sciens autem onan non sibi futurum semen · ingrediebatur ad uxorem fratris sui · et effundebat semen suum in terram · ne daret semen fratri suo · Gen. Quod ille malum faciebat · et interfecit eum dominus · Dixit ergo judas thamar nurui sue · Esto viduata in domo patris tui · donec crescat sela filius meus · Timebat enim ne et ille moreretur · sicut et fratres eius · Gen. Quæ abiit · et habitavit in domo patris sui · Gen. Et post dies plurimos · mortua est filia sue · uxor judas · Cumque consolatione finita · ascenderet ad tondentes oves suas in thamnam · ipse et hiras amicus eius odollamites · nuntiatum est thamar · quod socer suus ascenderet thamnam · ut tonderet oves · Quæ deposuit vestem viduitatis sue · et assumpto ornatu meretricio · sedit in bivio itineris · quod ducit thamnam · Vidit eam judas · et æstimavit esse meretricem · Gen. Declinavit ad eam · et ait · Dimitte me ut coeam tecum · Dixit ei · Quid dabis mihi · ut coeas mecum · Ait ille · Mittam tibi hedum de gregibus meis · Dixit ei · Dabis ergo aliquid · donec mittas hedum · Ait ille · Quod vis ut dem tibi pignus · Dixit ei · Annulum tuum · et armillas · et baculum quem manu tenes · Dedit ergo ei · et coiit cum ea · Et concepit ex eo · Gen. Quæ surrexit · et abiit · et deposuit vestem quam sumpserat · et reassumpsit vestem viduitatis sue · Misit autem judas hedum per amicum suum odollamitem · ut reciperet pignus quod dederat mulieri · Et non inuenit eam · Interrogauitque homines loci illius · dicens · Ubi est meretrix hec · que sedebat in bivio · Responderunt · Non fuit hic meretrix · Reuersus ad fratres suos · dixit · Non inueni eam · Homines quoque loci illius dixerunt mihi · Non fuit hic meretrix · Dixit judas · Accipiat ipsa quæ habet · ne forte nos opprobrium incurramus · Ecce misi hedum · et tu non inuenisti eam · Gen. Factum est autem post tres menses · ut nuntiaretur judas · dicentes · Thamar nurus tua fornicata est · et apparet in utero · Dixit judas · Producite eam · ut comburatur · Gen. Quæ cum educeretur · misit ad socerum suum · dicens · De viro cuius hec sunt · concepi · Dixitque · Dignoscite cuius sit annulus · et armille · et baculus iste · Agnovit judas · et ait · Justificata est thamar magis quam ego · quia non dedi eam sela filio meo · Gen. Postea non cognovit eam · Gen. Tempore autem partus · apparuerunt gemini in utero eius · Gen. Et cum parturiret · dedit manum · unus · et accepit obstetrix · et ligauit in manu eius coccinum · dicens · Iste egredietur primus · Gen. Qui cum retraxisset manum · statim egressus est frater eius · Dixitque mulier · Quare divisa est pro te maceria · Et vocatum est nomen eius phares · Gen. Postea egressus est frater eius · qui habebat in manu coccinum · et vocatum est nomen eius zare · Gen. Erat autem joseph in egypto · et emit eum putiphar eunuchus pharaonis · princeps militie · vir egyptius · de manu ismahelitarum · a quibus perductus fuerat · Gen. Et fuit dominus cum ioseph · et factus est vir in cuncta prosperans · habitavitque in domo domini sui · Gen. Intelligens autem quod dominus eius · et deus illius esset · et cuncta que gerebat · dirigeret in manibus eius · Gen. Et inuenit ioseph gratiam coram domino suo · et ministrabat ei · Gen. Qui constituit eum super domum suam · et omnia que possidebat · tradidit in manu eius · Gen. Et benedixit domui egyptii propter ioseph · et multiplicauit cuncta que habebat · tam in agris quam in domo · Gen. Nesciebat ergo panem quem comedebat · nisi tantum uxorem · Gen. Erat autem ioseph pulcher forma · et decorus aspectu · Gen. Cumque intendisset domina sua in ioseph · dixit · Dormi mecum · Gen. Qui nolens consentire · ait ad eam · Ecce dominus meus · omnibus mihi traditis · ignorat quid habeat in domo sua · nec quicquam est quod non in meam potestatem cesserit · excepta uxore · quia tu es coniux eius · quomodo ergo possum facere malum hoc · et peccare in deum meum · Gen. Hæc et his similia loquebatur ad eam per singulos dies · Gen. Illa autem tedio affecta · et furore succensa · quod non impetraret quod petierat · Gen. Accidit autem ut ingrederetur domum die quadam · et nullus ex familia esset intus · Gen. Apprehendit vestimentum eius · dicens · Dormi mecum · Gen. Qui relinquens pallium in manibus mulieris · fugit · et egressus est foras · Gen. Illa autem videns se pallio spoliatam · et contumelia affectam · Gen. Vocavit homines domus sue · et ait ad eos · Videte ne introductus vir hebreus ludificandi nostri gratia · Gen. Ingressus est ad me · ut dormiret mecum · Gen. Quod cum audisset · et putasset uerum · nimio furore succensus · Gen. Tradidit eum in carcerem · in quo vincti regis custodiebantur · Gen. Et erat ibi · Gen. Dedit autem dominus misericordiam suam ioseph · et tribuit ei gratiam coram principe carcerum · Gen. Qui tradidit in manu eius omnes vinctos · qui in carcere detinebantur · et quicquid fiebat · sub illius ordinatione agebatur · Gen. Non videbat princeps carcerum quicquam · quod commissum fuerat ioseph · eo quod dominus esset cum eo · et cuncta que faciebat · dirigeret in manibus eius · Gen. Post hæc accidit ut peccarent duo eunuchi pharaonis · pincerna · et pistor · domino suo regi egyptiorum · Gen. Quibus iratus pharao · propter duos eunuchos · principem pincernarum · et principem pistorum · Gen. Misit eos in custodiam · in domum principis militie · in carcerem · in quo ioseph vinctus tenebatur · Gen. Et tradidit eos custodiendos ioseph · Gen. Qui cum ministraret eis · Gen. Post aliquantum temporis somniauerunt uterque somnium · Gen. Pincerna pharaonis · et pistor · qui in carcere detinebantur · Gen. Quibus ioseph · cum mane introisset ad eos · et vidisset eos tristes · Gen. Interrogauit eos · dicens · Cur tristiores hodie facies vestre · quam cæteris solent · Gen. Qui dixerunt ei · Somnium vidimus · et non est qui interpretetur · Dixit ioseph · Nonne dei est interpretatio · Narrate mihi quod vidistis · Gen. Narravit pincerna primus somnium suum · Dixit ei · Videbam in somnis coram me vitem · Gen. In vite autem tres palmites · Hanc cum germinare cœpisset · et in gemmas folia prorupissent · uvæ maturuerunt · Gen. Habebat autem calicem pharaonis in manu mea · Gen. Tuli uvas · et expressi eas in calicem · quem tenebam · et dedi calicem pharaoni in manu sua · Gen. Dixit ei ioseph · Hec est interpretatio somnii · Tres palmites · tres dies sunt · Gen. Adhuc tribus diebus · recordabitur pharao ministerii tui · et reddet tibi honorem pristinum · Gen. Et dabis calicem in manu eius · secundum officium quod prius habebas · cum eras pincerna · Gen. Tantum memor esto mei · cum bene tibi fuerit · et facias mecum misericordiam · ut suggeras pharaoni ut educat me de carcere hoc · Gen. Quia furto sublatus de terra hebreorum · hic quoque nihil commisi · propter quod debeam mitti in lacum · Gen. Videns autem pistor quod bonum somnium interpretatus esset · Gen. Dixit ei · Et ego somniavi · Videbam tres canistros farinæ super caput meum · Gen. In canistro autem superiori · cuncta genera ciborum · que pharao solet comedere · opera pistoria · Gen. Et volucres comedebant ex eis · de canistro capitis mei · Gen. Respondens ioseph · ait · Hec est interpretatio somnii · Tres canistri · tres dies sunt · Gen. Adhuc tribus diebus · auferet pharao caput tuum · et suspendet te in cruce · Gen. Et comedent volucres carnes tuas · de cruce tua · Gen. Tertio autem die · natalis erat pharaonis · Gen. Qui faciens convivium omnibus pueris suis · recordatus est inter epulas pincernæ et pistoris · Gen. Et pincernæ quidem restituit pristinum honorem · Gen. Pistorem autem suspendit · Gen. Et impletum est quod ioseph interpretatus fuerat · Gen. Pincerna autem non recordatus est ioseph · Gen. Post duos autem annos · Gen. Vidit pharao somnium · Gen. Videbat se stare juxta fluvium · Gen. Et ecce ascendebant de fluvio septem vaccæ · pulchre nimis · et grasse carnis · Gen. Quæ pascebantur in locis palustribus · Gen. Et ecce alie septem vaccæ ascendebant de fluvio · fœdæ nimis · et macre carnis · Gen. Quæ stabant juxta ripam fluminis · Gen. Et comedebant vaccæ fœdæ et macre carnis · septem vaccas pulchras et grasse carnis · Gen. Et evigilavit pharao · Gen. Rursumque dormiens · somniavit secundo · Gen. Et ecce ascendebant septem spice de una radice · plene et pulchre nimis · Gen. Et ecce alie septem spice germinabant · graciles et adustæ nimis · Gen. Quæ devorabant spicas pulchras et plenas · Gen. Et evigilavit pharao · Gen. Et vidit rursum somnium · Gen. Videbat septem boves · Gen. Et ecce ascendebant septem boves de fluvio · pulchre nimis · et grasse carnis · Gen. Quæ pascebantur in locis palustribus · Gen. Et ecce alie septem boves ascendebant de fluvio · fœdæ nimis · et macre carnis · Gen. Quæ stabant juxta ripam fluminis · Gen. Et comedebant boves fœdæ et macre carnis · septem boves

rpē ēdom. Hec sunt aūt generationes elau patris edō
in monte seīr. rhec nomina filiorū eī. Eliphat filius a
da uxoris elau. Rahuel ḡ; filius basemath uxoris eius
Fuerūt ḡ; filij eliphat. theman. omarh. sephu. rgathan.
rcenech. rchore. Gnat aūt channa. rcubma. eliphat
filij elau. que pepit etamalech. hij sunt ada uxoris elau.
Filij aūt rahuel. naarh. rzara. rsemma. rmeza. hij filij ba
semath uxoris elau. Isti ḡ; erant filij oolibama filie ane.
filij sebeon uxoris elau. quos genuit ei. hieluz. rhelon. rcho
re. Hij duces filiorū elau. filij eliphat. primogeniti elau.
Dux. rcenan. dux. omar. dux. sephu. dux. cenech. dux
chore. dux gathan. dux. amalech. Hij ḡ; filij rahuel fi
lij elau. dux. naarh. dux. zara. dux. semma. dux. meza. hij
aūt duces rahuel. in terra edom. Isti filij basemath uxo
ris elau. hij aūt filij oolibama uxoris elau. dux. rheus.
dux. rhelon. dux. chore. Hij duces oolibama filie a
ne uxoris elau. Isti sunt filij elau. rhij duces eoꝝ. ipse ē
edom. Isti filij seyr. horrei habitatores ēre. Iochan
rsobal. rsebeon. ranam. dison. reser. rdisan.
hij duces horrei filij seyr in terra edom. Facti
sunt autem... filij iochan horrei. rhanna.

Gnat aūt soboc iochan channa. rfilij
filij sobal. alian. rmanaech. rebal. sephi.
ronam. rhij filij sebeon. achana. ranā.
Iste ēana qui inuenit aquas calidas i
solitudine cum pasceret asinas sebeon pa
tris sui habuit. filiū disam. rfiliā oolibama. Isti filij disam amdam.
helban. rhiberam. rcaran. Hij ḡ; filij
heser. baalan. rzebam. racham. huūr
aūt filios disan hus. rharan. hij duces
horreos. dux. iochan. dux. sobal. dux. se
beon. dux ana. dux. dison. dux heser.
dux disan. Isti duces horreos qui im
pauerē in terra seyr. Reges aūt qui reg
nauerunt in terra edom antequā regē
retur filius israel. fuerē hij. Balach filius beoꝝ.
nomen ḡ; urbis eius denaba. Mortuus est
aūt balac. regnauit pro eo iobal filius zare
de bosra. Cumq; mortuus ēet iobal
regnauit pro eo husam de terra themaneoꝝ.
h ḡ; mortuo. regnauit pro eo adad. filius

Hec ana qui inuenit
iam mulos in deserto cum pa
ceret asinos sebeon patris su
i. nara apud hebreos dei ea
pud vulgatum. apud
greos enim rnidy filia
tam hoc aliq; parauit tamen
marra appellata. scilicet e
um sebon lucis noluit ei
tam pascere asinos. ac
gregationes eius. que
cum ea soloma hebree im
que maria dic. q; aliqui
reperiq; in hebreo dicitur ei
uenire. ason mitti pueri
aqua ad ualles ligra puni
ca. que hebree semma et hi
nomine significat. sum
qui arbitrant onagros
hunc asinos; admixtos
rebus reperisse secundum
ut uolo ecclesiam nascerent a
sini. qui vocant iamin.
alq; dicq; onagri gregel
abalind pumil. Sed ad ste
di. ut multi comm. nascuntur
nascerentur

Don mirū q; mula
ubi ab habenam pelli pa
rem genus edom absq; quem
prius el filium elau. za
ra filii raguel. riobal. filii
zare. qui fuerūt balac. q
primū rex fuit in terra edom.
usq; ad tempus regem q;
nominare potuit moisel.
plures genationes inuen
unt. quā una hanc ab ha
braam. iacob usq; ad mo
ysem. Illic enim inuen
unt. sex. hic aūt usq;

2

XXXVII

2 admoiten fermone vij fieri
eum poterit ut ab plurib⁹
bi nomina uerē q⁹ eaūs
manendo · plurel alterati
fuerelbrmo fit nigri ut alt
um ozinem sequentiua
chs · abuhabraam usq ad
ioseph · xl · duas gentiones
numer · luealcato ordine
ripsalomonem sicutlo hpra
tam · lxxvij · Inulto ut adic
ubi plures mutiane facul
marum sunt · qua hec ubi
paucioes ·

Gen. Ioseph · c · d · e · a · rc ·
Quom poterit me mal y sac
z rv vij · annoz ioseph mue
rure · ut scripeum uideret
ordine naturar · meminere
debitale · E si eum p̄ mone
aut fm ysac z xxvij · annoz
fuit q̄n eum fm magpro
uenderet patr eu iacob r
vij · anno fm fm ioseph · c ·
xx · annoz fuit · Genuit eni
eum ysac · cet annoz · z
cepit uxor z · vixit y ysac
p̄ra · o · xx annos · q · cenesi
mo · adoctesimo anno mo
tuus · z · jo anno vite filiol
exannol · bñel · r · ioseph ·
xvij · Joseph aut xxx annoz
fuit · q̄n apparuit in chre
ui phanonis · secm ē au
vij · anno ubrahā · xcuo fu
tuo donec adeum pat ei
filij · uenit · xx · q · nouem
annol habebat ioseph q̄n
iacob mittit in egiptum
qui ōtil phanonis vic · cen
tesimū · xcesimū annum

ba dadi qui pcussit madiam · in regione moab · r
nom urbs eius abuith · C umq; moruus ēet ad
ad · regnauit pro semla · de matercha · hoc quoq;
mortuo regnauit pro saul de fluuio roboth · C ū
q; z hic obiit · fuccessit in regnum balaana filius a
chobor · E sto q; mortuo regnauit pro adad · nom
q; urbs eius phou · z appellabat uxor illius meeza
bel filia matbret · filie mnaab · H ec g̃ noīa ducum
esau in cognationib; z locis · uocabul suis · D ux
thamna · dux alua · dux iecheth · dux oolibama · dux
ela · dux phynon · dux cenezh · dux theman · dux mab
sar · dux magdiel · dux iram · H ij duces edom habita
tores in terram imperij sui · ipe ē esau pat idumeoꝝ ·
habitauit aut iacob in terra chanaam · in qua pat
sui · pegrinac ē · z hec sūt gentiones eī ·

Ioseph cū esset xvij annoꝝ · pascebat
gregem cum fr̃ibus suis · adhuc puer ·
Et erat cum filijs bale · z zelphe uxo
ribus patris sui · accusabatq; frēs suos apud
patrem suum

Ipsa mala
erilia nec abue
bat sibi adhere
re · psentanea
nem p studio a
plexu · quo lig
nificatur angel
le iacob · iacob
quo ētam no
tatur p̄hiberi ne
nunciare el
malā fuae rene

Quo cū ioseph
mēs suis · adē nem
nunc mīt p̄tentat
se descendunt · sed
talem nomen
bruīle p̄hibent · q̄
e altare nimia mi
acto · timant · ēpp
rensa nimia ratum
accipi opter · eum bo
na acto ab oculos di
uis · adnimos ure
nol regn · vir · mitt
candam hostie offer
re pepm · uro p̄ dori
q; meapm̄ p̄tiam
fine ꝓtentu ·

Videntes aut̄ fr̃es
z · frēs ē carne sua
di · oqz; agnatio
ne carnem tuscepe
rit · q; odiebant · q · gñ
mitrem suo habeat
q · eruditat patrē · p̄
priam dilectionem
mutebant · nec po
tant ei quicq̄ pac
tice loqui · r scripti
ficial amedebant ·
patrem tantū at en
bezebub principe
demonioꝝ · demoni
a cetera · blaphema
bant ·

Ps. Puta tam
no · e · m · rē · lj · thiatl ·
e · ut pro implerem
vīs · ad o sabunt ei
onil · ngel · o · g · sem
cure · r · ptidem · s · do

cmme pessimo · I sr̃ aū
dilegebat ioseph sup omēs
filios suos eo q; in senectute
genuiss eum · Fec · Hec cr · z · d ·
primu aria · aquila uidz patrus ē · altrolo
gon · r · tallar · s · mnaab mam cam · sine q · dubiū
uidz · defendet · r · manib; arcual mitti cr uan
cate dicendū · sine q; hec · manicas · dnaq; in
magl · colob nse · uerbi · sūt manuel medium ·

Fecit q; ei tunicā polimitā
Videntes aūt frēs ei q; apa
re plus ameris filijs amarunt · odiebant eum · nec po
tant ei quicquā pacifice lo
qui · A cadit quoq; ut unius sōpnum referret
frib; · que causa maioris o
dij · seminaruī fuit · D ix̃
q; a deos · A udite sōpnū
meū quod · P uabā col
lige nos manipuli · in agr ·
z quasi stans manipulum
meū · stare · utolq; manu

agebat cum l · o · z · iacob · q̄n cū rioseph · r · vij ·
q · cū ē sūpos · si cenit · ē · vij · anno ioseph · iacob
ex · agebat · ut ecimo · viij · anno ioseph · xl · e
xx · h · c · xl · owo l agebat annos · si aut̄ due ma
ul ysaac · rdum cū rioseph · r · vij · annoz · h · an
quanto p̄morem aut · ad vij · p̄ueniat annū ·
duo anno restante · sūpnia uendit · ioseph · c
appetum · plus · c · xl · owo · anno · debiat · ce pat
euit · q̄n fratim magpro · fcm · e · sūpnū eni
phul regnauit · narrauit · ut enuī · annū mor
ysaac · cmestimum · octogesimū · r · ceuī moꝛ ·
r reputatum deū · ne mo aut̄ quo dignell ·
edu aūt · e tuo · deū · chanaan · in monte · ēt ·
ipeur · memoīa nomen · ngrum · r · pncipū gen
as · ilius · mqua · fl · simul · r · qua · ppagatur
elau · pa · de ioseph · ut mulier · habitabat · ia
ob · in · ra · chanaam · hec aut̄ p̄tes · iacob · jo
seph · r · vij · annoz · erat · pascē · cum · frib; o
nes · deū · narrant · caule · sōpnuaz · quo · do
oles · sicaus · sit · manib; · r · uenois · aut · ē · eos · ē
r · vij · anno aut · aliquanto · maioz · uenit · in egip
tum · quo · ut · de · rib · manet · q̄sto · si · cui · r · vij ·
annoz · fuit · p̄ · mone · aut · q̄n · pat · euit · c · xx ·
annoz · fuit · p̄ · deo · anno · ei · xx · nono · q̄n · ia
ob · uenit · in egiptum · c · xl · duol · annol · idem
iacob · debuit · agē · fuit · aūt · o · xx · vij · q · xl · r · vij ·
annoz · ioseph · uī · dicit · ē · ait · ei · annol · ē
morer · annī · eam · uenire · in mentē · decem · r ·
r · vij · annoz · ē · r · poterit · uīi · ait · xij · annol
mori · ē · ysac · cemelimo · octauo · anno · uite
patri · fui · iacob · di · erum · ē · adiacerit · xx · duo
anno · q · uiuit · usq · ad · quem · um · pat · ui · fuit
magpro · etiāc · anni · ioseph · xx · r · xv · ria
ob · e · xx · r · nulla · eni · q · sto · ei · q · sequat ·
p̄ · mone · ysac · hec · narrant · p̄ma · ioseph · p̄
eui · mone · r · vij · annoz · fuisse · intelligam · q
deum · ysac · tang · amici · dabat · ei · cui · esse · ep
ann · eam · de · iacob · r · vij · annoz · accpit · de · ioseph ·

Ps. Iguidam p̄ resurrectione ab omnib;
gentib; adorandum · q · ē · gnum · fruūm ·

pulos circonstantes adorare manipulum
meū. Respondēt fīs ei. Dumquid
regem me habitūrum es. aut subiacebo dicioni tue.
Hec
g causa lōpmoy atq; sermonū mutuo die rodi
tomue ministrauit. Audito quidē lōpm
rum. Cui quasi ydolum
um q narrant fīb; aīr. Cui quasi ydolum
r lunam. r stellas undecim adorare me. Quod cū patri
suo r fratrib; retulisset; inc̄pauit eum pat̄ increpare. Quidsi
bi uult hoc lōpmū q̄ audisti. Dūego r mat̄ tua r fīs tui ad
orabimꝰ te sup terram. Innudebant ei fīs sui. Pat̄
uo rem erat. Siderabat. Cumq; fīs ultul in pascendis
gregib; patris morarent in sichem. dixit adeum ubi fīs
rui pascunt oues in siche mitt̄ uenim ad eos. Quo
respondente. pto sum ait. Vade rursus et considera ppia
sint erga fīs tuos. r pecora. r renūcia mihi quod agant. Mi
sit de valle ebron uenit in sichem. Inuenq; eū uir errā
te in agro. r int̄rogauit quid quereret. At ille respondit.
fīs meos quero. indica mihi ubi pascant greges. Dixitq;
ei uir. Recesserūt de loco isto. Audiui eos dicentes eam
in dothaim. Perrexit q̄ ioseph p̄ fīl suos. r inuenit eos
in dothaim. Qui cū vidissent eū procul anteq; accederet

noy apm manipulos
offerrent. ipe q̄ sol luna r stelle ado
rant. fīlius. laudare
eum sol luna. laudeū. stel. lu. ipm. et
adorat. lauy excellentia.
rant. sol. stelle. lu
rual. ang luna rom
num pleb. numo
tias militiam. figā.

Sic ut dixerant eum occidere. r consilium iniere. dixerūt ad inuicē. Ecce somniator uenit. uenite occidamꝰ
eum. r mittamꝰ in cisternam ueterem. dicemq; fera
pessima deuorauit eum. r nō apparebit quid illi
prosint somnia sua. Audiens hec ruben nitebat
liberare eum de manib; eoꝝ. r dicebat. Non in
feramꝰ animā. i. ſ. pane.
Dixitq; eis. Effundite sanguinē. mittite
te eum in cisternam ueterem. que est in solitudine. ma
nusq; uestra seruate innocentem. hoc autē dicebat uo
lens eripere eum de manib; eoꝝ. r reddere pat̄ suo.
Confestim q̄ ut pueni ad fīs. nudauerūt eum
tunica talari. r polymita. miseruntq; eum in cisternam
veterem. que tūc habebat aquā. Et sedentes ut come
derent panem. viderūt ismaelitas madianeos uenire
de galaad. r camelos eoꝝ portare aromata. r resi
nam. r stacten negotiatores. Dixit q̄ iudas fīb; su
is. Quod nobis prodest si occidamus fīm nr̄m. r
celauerimus sanguinē ipius. Melius est uenda
mus eum ismaelitis. r manus nre ne polluantur. fr̄es nri
r caro nra est. Acquieuerūt fīs sermonib; eius. r
pretereuntib; madianitis negotiatoribus

Preuidens deus
sermo ppheticꝰ.
ruben significat
qui mīpē tribus fu
it. ppheticē omnia
narrantib; celebratur
ut nr̄o uocabulo fe
stiuitatem celebremus
gratie. i. filii tui
sām carnem.

Audierūt
autem hysmaelitæ
tis r. Quemad
quare hysmaelita
tis scripturæ qui
bi uidentur. ioseph
eum madianitis uel uoc eum
ismaelitis fuisse dica
gat. situs ha
bitandi. decentia
ū madianite
in qua scripta
ptetur de habita
tione q̄ nunquam
fuisse. ecclesiastes. situs
habitandi. sed
agitari. i. recedere
dicitur. eo ad
uidaz. eo ad
uidaz. situs
nuncia ouem. rio
una gentē. ecclesiā
intelligendi. fi
ūa ē oppidum de
brun. i. mīragnā
recessum unū fu
isse.

Gen. xxxvii. d. v. r. Joseph dicebat eunuchis suis: Ismaelitis venditur puer iste, quos abominatio genetrix fidei refutat, quam illi pretio argenteo distrahunt. Incipe ponitur nunc ordo.

Cum congregassent se fratres de quorum hoc emulatione fuerat unum malum, an bonum fuerunt, bonum condamnant, primum malum, quia ultra ad futurum suum se ducit lugentem uelle detendere. Non enim impetuosum celabile erat, quod dolentes audierant, hanc fore malam suam.

Ante oculos et ad interitum quem alioca terrui, ruminul genealia ad passionem Christi, simul ad quae sui defendebat, quia nullus pudibundus negandi poterat, donec Christi Joseph eam ignominiam suscipere.

Gen. xxxvii. Ecce somnium hoc uidit. Reuertitur qui

[illegible] Joseph

cum hysmaelitis argenteis. Quidam

[illegible]

rerum cum negotiam. Reuolutique ru

[illegible]

ben ad cisternam, non inuenit puerum, scissis

[illegible]

uestibus, pergens ad fratres ait. Puer non paret

[illegible]

ergo quo ibo. Tulerunt autem tunicam ei

[illegible]

et sanguine hedi quem occiderant, tinxerunt

[illegible]

mittentes qui ferrent ad patrem, et dicent

[illegible]

hanc inuenimus. Vide utrum tunica filij

[illegible]

an non. Quam cum agnouisset

[illegible]

pater ait. Tunica filij mei est, fera pessima

[illegible]

comedit eum. Bestia deuorauit Joseph.

[illegible]

Scissis uestibus induit se cilicio, lugebat

[illegible]

filium suum multo tempore. Congregatis autem cunctis liberis eius ut consolarentur

[illegible]

dolorem patris, noluit consolationem sus-

[illegible]

cepere, et ait. Descendam ad filium meum

[illegible]

lugens in infernum. Et ille pauebat

[illegible]

te inflexit. Madianei uenditum Joseph

[illegible]

in egypto Pentephrae eunucho Pharaonis

[illegible]

ministro militiae.

Gen. xxxvii. Et ruentes fratres Joseph hysmaelitis argenteis, uendiderunt

[illegible]

Madianei uenditum Joseph negotiatori Pentephrae eunucho Pharaonis

[illegible]

archimagiro militiae archimagiro

[illegible]

Gen. xxxviii. Et factum est in tempore illo, descendit Judas a fratribus suis, et declinauit ad quendam odollamitem nomine Hiram. Et uidit ibi filiam hominis Chananei nomine Sue, et accepta uxore intrauit ad eam. Que concepit et peperit filium, et uocauit nomen eius Her. Rursumque concepto peperit filium, et uocauit nomen eius Onan. Et rursum peperit filium, et uocauit nomen eius Sela. Quorum parentibus

[illegible]

Judas uxore primogenito suo Her, quam uocabat Thamar. Fuit autem Her primogenitus

[illegible]

inde, et pro nequam in conspectu

[illegible]

dixit ergo Judas Onan fratri uxoris tue, ingredere ad eam, et suscita semen fratri tuo. Sciens autem Onan quod non ipsi nascerentur filii, sed fratri suo, introiens ad uxorem fratris sui, effudit semen suum super terram, ne daret fratri suo filios. Et displicuit coram Deo quod faciebat, et interfecit et illum.

Gen. xxxviii. Dixit ergo Judas Thamar nurui sue, sede in domo patris tui, donec crescat Sela filius meus. Timebat enim ne et ipse moreretur sicut fratres eius. Et abiit Thamar, et habitauit in domo patris sui. Post dies autem multos mortua est filia Sue uxor Judae. Et consolatione accepta ascendit ad tondentes oues suas in Thamnam cum Hiram pastore suo Odollamite. Et nuntiatum est Thamar quod socer suus ascenderet Thamnam ad tondendum oues suas. Quae deposuit uestimenta uiduitatis sue, et operuit se pallio, et sedit in bivio itineris quod ducit Thamnam. Vidit autem Judas, et existimauit eam meretricem, quia operuerat faciem suam ne agnosceretur. Declinauit ergo ad eam in uia, et dixit. Sine me coire tecum. Nesciebat enim quod nurus sua esset. Quae respondit. Quid mihi dare uis ut coeas mecum? Ille ait. Mittam tibi hedum de gregibus meis. Rursumque illa. Habes aliquod pignus donec mittas? Dixit Judas. Quod pignus dabo tibi? Respondit illa. Annulum tuum, et armillas, et baculum quem manu tenes. Dedit ergo ei Judas quae petierat, et concubuit cum ea. Et concepit de illo. Surrexit illa et abiit, deposuitque uestimenta quae sumpserat, et induta est uestibus uiduitatis sue. Misit autem Judas hedum per manum pastoris sui Odollamitis, ut reciperet pignus quod dederat mulieri, et non inuenit eam. Interrogauitque uiros loci illius dicens. Vbi est meretrix quae sedebat in bivio? Dixerunt ei. Non fuit hic meretrix ullo modo. Reuersus ad fratres suos dixit. Non inueni eam, sed et uiri loci illius dixerunt mihi non fuisse hic meretricem. Dixit Judas. Accipiat illa quae habuit, ne forte nos irrideamur. Ecce misi hedum quem promisi, et tu non inuenisti eam. Post tres autem menses nuntiatum est Judae dicentibus. Thamar nurus tua fornicata est, et apparet in utero. Dixit Judas. Producite eam ut comburatur. Quae cum educeretur misit ad socerum suum dicens. De uiro cui haec pertinent, ille concepit. Dignoscat quaeso cuius sit annulus iste, et armillae, et baculus. Agnouit Judas, et ait. Iustificata est Thamar magis quam ego, quia non dedi eam Sela filio meo. Et ultra non cognouit eam. Tempore autem pariendi inuentii sunt gemini in utero eius. Cumque parturiret unus eorum misit manum, in qua portabat coccinum, et constrinxit obstetrix dicens. Hic primus egredietur. Quam cum retraxisset manum, egressus est frater eius. Dixitque mulier. Quare diuisa est maceria super te? Et propterea nomen eius appellatum est Phares. Postea egressus est frater eius qui habebat in manu coccinum, et uocatum est nomen eius Zara.

Gen. xxxix. Joseph autem ductus est in Aegyptum, et emit eum Putiphar eunuchus Pharaonis archimagirus militiae, uir Aegyptius, de manu Ismaelitarum, a quibus perductus fuerat illuc. Et fuit Dominus cum Joseph, et factus est uir in cunctis bonis. Habitauitque in domo domini sui Aegyptii. Et uidit dominus eius quod cuncta quae faceret ipse prosperum cursum haberent in manibus eius. Et inuenit gratiam coram eo, et ministrabat ei. Et constituit eum super domum suam, et omnia quae possidebat tradidit in manu eius. Et benedixit Dominus domui Aegyptii propter Joseph, et multiplicauit omnia quae habebat in agro et in domo. Et dimisit omnia quae habebat in manu Joseph, et non cognouit cum quicquam praeter panem quo uescebatur. Erat autem Joseph pulchra facie et decorus aspectu. Et ecce post uerba haec iniecit mulier oculos suos in Joseph, et ait. Dormi mecum. Qui renuens dixit ad eam. Ecce dominus meus omnibus mihi traditis ignorat quae habeat secum in domo, nec quicquam est quod non in meam potestatem tradiderit, excepta uxore sua, quia tu es uxor eius. Quomodo ergo possum facere malum hoc, et peccare in Deum meum? Haec cum quotidie diceret, et ille nollet adquiescere petitioni eius, ut dormiret cum ea, et coniungeretur ei, accidit autem quasi hora diei ut introiret domum, et operis quae faciebat nullus esset ibi, apprehendit uestimenta eius dicens. Dormi mecum. Quae relinquens pallium in manibus eius fugit foras. Quae cum uidisset se uestimento spoliatam, et uidisset se contemptam, uocauit ad se homines domus sue, et ait ad eos. Videte ne illudere nos uoluerit uir iste. Introiit ad me ut dormiret mecum, et exclamauit uoce magna. Quod cum audisset et audisset uocem uxoris sue clamantis et dicentis sibi. Talia mihi fecit seruus tuus, iratus nimis tradidit eum carceri in quo uincti regis custodiebantur. Et erat ibi in custodia carceris. Dominus autem erat cum Joseph, et misertus illius dedit ei gratiam coram principe carceris. Qui tradidit in manu eius uniuersos qui in custodia tenebantur, et quaecumque fiebant sub eo ipse faciebat. Princeps autem carceris non uidebat quicquam quod esset in manu eius, quia Dominus erat cum eo, et quae ille gerebat Dominus prosperabat.

Gen. xl. Post haec peccauerunt pincerna regis Aegypti et pistor domino suo regi Aegyptiorum. Et iratus Pharao contra duos eunuchos suos, principem pincernarum et principem pistorum, misit eos in custodiam domus principis militiae in carcerem, in quo Joseph uinctus tenebatur. Et tradidit eos custodiae Joseph, qui ministrabat eis. Et fuerunt dies aliquot in custodia. Et uiderunt somnium uterque per noctem, unusquisque somnium proprium, et mane facto intrauit ad eos Joseph, et uidit eos tristes. Interrogauitque eos dicens. Quare tristes sunt facies uestrae hodie? Qui dixerunt ei. Somnium uidimus, et non est qui interpretetur. Dixit Joseph. Nonne Dei est interpretatio? Narrate mihi quaeso. Narrauit primus pincernarum somnium suum, et ait. Vidi in somnis meis uitem ante faciem meam, in uite tres palmites, quae paulatim germinare coeperunt, et processerunt in flores, uuae quoque maturae sunt in botros. Calix autem Pharaonis in manu mea erat, et tuli uuas, et expressi eas in calicem, et dedi calicem in manu Pharaonis. Dixit ergo Joseph. Hoc est interpretatio somnii. Tres palmites, tres dies sunt. Adhuc tribus diebus recordabitur Pharao ministerii tui, et reddet tibi pristinum locum, et tradis poculum Pharaonis iuxta officium quod prius habebas, pincerna eius. Tantum memor esto mei, cum bene tibi fuerit, et facias mecum misericordiam, ut suggeras Pharaoni ut educat me de carcere hoc. Quia furto ablatus de terra Hebraeorum, et hic quoque nihil commisi, propter quod deberem mitti in lacum. Videns autem pistor quod bonum responsum dedisset pincernae, ait ad Joseph. Et ego uidi somnium, et uidebam tres canistros farinae super caput meum, et in canistro uno qui erat excelsior cuncta ferebantur quae coquuntur Pharaoni, et uolucres comedebant ea de canistro capitis mei. Respondens Joseph ait. Hoc est interpretatio somnii. Tres canistri tres dies sunt. Adhuc tribus diebus auferet Pharao caput tuum a te, et suspendet te in cruce, et uolucres comedent carnes tuas. Tertia autem die natalitia celebrabat Pharao, et faciebat grande conuiuium omnibus seruis suis, et recordatus est inter epulas pincernae et pistoris. Pincernae quidem reddidit pristinum locum, et porrigebat poculum Pharaoni. Pistorem autem suspendit in cruce, ut conuenerat Joseph. Et non est recordatus pincerna Joseph, sed oblitus est eum.

Gen. xli. Post duos autem annos uidit Pharao somnium. Stare se putabat iuxta fluuium, de quo ascendebant septem uaccae pulchrae nimis et crassae carnibus, et pascebantur in locis uliginosis. Et ecce alias septem uaccas ascendere de fluuio deformes et macilentas, quae steterunt iuxta ripam fluminis, et deuorauerunt septem uaccas priores pinguissimas. Et expergefactus Pharao, rursum dormiuit, et uidit alterum somnium. Septem spicas ortas in culmo uno, plenas et pulchras. Et ecce septem alias spicas graciles et uentis urentibus adustas, quae deuorauerunt septem spicas priores plenas et pulchras. Et expergefactus Pharao intellexit somnium. Mane autem facto, uocauit omnes magos Aegypti et cunctos sapientes eius, et narrauit somnium suum. Et non fuit qui interpretaretur. Dixit ergo princeps pincernarum Pharaoni. Recordor hodie peccati mei. Iratus Pharao contra seruos suos, tradidit me et principem pistorum custodiae in domo principis militiae. Et somnium uidimus ego et ille in una nocte, ego et ille, iuxta ordinem somniorum nostrorum. Erat ibi puer Hebraeus seruus principis militiae, cui narrauimus somnia nostra, et interpretatus est nobis, et quae futura erant. Et ita factum est. Ego enim reddidi officium meum, et ille suspensus est in cruce. Igitur Pharao misit et uocauit Joseph, et statim raserunt eum, et mutauerunt uestimenta eius, et introduxerunt ad eum. Qui dixit ad eos. Somnium uidi, et non est qui interpretetur. Quod cum audissem dici de te, ut audires somnium et interpretationem eius indicares, respondit Joseph. Absque me Deus respondebit prospera Pharaoni. Dixit ergo Pharao ad Joseph. In somnio meo stabam super ripam fluminis, et ecce septem uaccae ascendebant de fluuio pinguissimae carnibus, et pascebantur in locis uliginosis. Et ecce alias septem uaccas egredi de fluuio pessimas et macilentas, quales ego non uidi in omni terra Aegypti. Et deuorauerunt septem uaccas priores pinguissimas. Et cum intrassent in uentres earum, non apparebat quod intrassent, sed mox ut intrauerant, fame pereundum esse testabantur. Et expergefactus uidi rursum somnium. Septem spicas ortas in culmo uno, plenas et pulchras. Et ecce septem alias spicas graciles et uentis urentibus adustas, quae deuorauerunt septem spicas priores plenas et pulchras. Et dixi magis omnibus. Sed non est qui interpretetur. Dixit ergo Joseph. Somnium Pharaonis unum est. Quae facturus est Deus ostendit Pharaoni. Septem uaccae pulchrae septem anni sunt, et septem spicae plenae et pulchrae eiusdem numeri septem anni sunt. Et somnium unum est. Et uaccae graciles et macilentae ascendentes post eas, septem anni sunt, et spicae inanes uentis urentibus ortae, septem anni futuri sunt fami. Quae locutus sum Pharaoni, ostendit Deus. Ecce septem anni uenient, et erit ubertas magna in omni terra Aegypti. Surgent septem anni alii post eos, et obliuio occupabit cuncta in terra Aegypti, et consumet egestas uniuersa. Et ignorabitur ubertas terrae prae fame quae futura est, grauissima nimis. Quod autem bis uisum est Pharaoni somnium, duorum significat regnum, quia firmum est a Deo, et festinat Deus implere quae dicturus est. Nunc ergo uir prouidus et sapiens inquirat Pharao, et constituat eum super terram Aegypti, et faciat praepositos per cuncta regna, et quinque partes terrae Aegypti per septem annos fertilitatis futuros colligant, congregentque omnem annonam sub manu Pharaonis, et seruetur in ciuitatibus. Et habeant custodiam frumenti, quod nascetur in terra per tempora fertilitatis, quae ante uenient famis, ne consumatur egestate terra. Placuit sermo coram Pharaone, et omnibus ministris eius. Et ait ad eos. Numquid inuenire possumus talem uirum qui spiritum Dei habeat? Et dixit ad Joseph. Quia ostendit tibi Deus omnia quae locutus es, non est tam prudens et sapiens quam tu es. Tu eris super domum meam, et ad nutum tuum cuncta populus mihi oboediet. Uno tantum regni solio te praecedam. Et rursum. Ecce constitui te super omnem terram Aegypti. Tradidit quoque annulum suum de manu sua, et dedit eum in manu Joseph, et uestiuit eum stola byssina, et collo torquem auream circumposuit. Fecitque eum ascendere in secundo curru suo, praecedente praecone, et clamante ut omnes coram eo genu flectant, et sic constituit eum super omnem terram Aegypti. Dixitque ad eum. Ego Pharao absque tuo imperio non mouebit quisquam manum aut pedem in omni terra Aegypti. Et uocauit nomen eius, Zaphanath phanech, id est, reuelator occultorum. Dedit quoque ei uxorem Aseneth filiam Putiphare sacerdotis Heliopoleos. Egressus est autem Joseph ad terram Aegypti. Et stetit in conspectu Pharaonis regis Aegypti. Et circuiuit uniuersam regionem. Fecitque ubertas per septem annos, et in manipulos redacta, congregata est in horrea. Et reposita est annona in ciuitatibus, et in singulis ciuitatibus condita sunt frumenta agrorum quae circa habitabant. Et congregauit Joseph frumenti quasi arenam maris ingentem nimis, donec dimitteret numerum, numerus enim non erat. Antequam uenirent anni famis, natisunt Joseph duo filii, quos peperit ei Aseneth filia Putiphare sacerdotis Heliopoleos. Et uocauit nomen primogeniti Manasse, dicens. Oblitus me fecit Deus omnium laborum meorum, et uniuersae domus patris mei. Secundum uocauit nomine Ephraim, dicens. Crescere me fecit Deus in terra paupertatis meae. Transierunt autem septem anni ubertatis, qui fuerunt in terra Aegypti. Et coeperunt uenire anni penuriae, sicut praedixerat Joseph. Et fames in uniuersis regionibus, in omni autem terra Aegypti panis habebatur. Esuriente autem omni terra Aegypti, clamauit populus ad Pharaonem, petens panem. Cui ait Pharao. Ite ad Joseph, et quae ille uobis dixerit, facite. Et cum fames praeualuisset super faciem terrae, aperuit Joseph uniuersa horrea, et uendebat Aegyptiis. Ualebat enim fames per totam terram Aegypti. Et egrediebantur omnes ad Joseph, ut emerent frumenta, quae desiderabant uniuersae prouinciae.

Gen. xlii. Videns autem Jacob quod frumenta uenderentur in Aegypto, dixit filiis suis. Quare negligitis? Ecce audiui uendi frumenta in Aegypto. Descendite, et emite nobis necessaria, ut uiuamus, et non pereamus inopia. Descenderunt ergo fratres Joseph decem, ut emerent frumenta in Aegypto. Benjamin autem non misit Jacob cum fratribus suis, dicens. Ne forte et huic aliquid contingat mali, sicut fratri eius. Uenerunt ergo filii Israel ad emendum inter alios, quia fames praeualuerat in terra Chanaan. Joseph autem erat princeps in terra, et uendebat uniuersis populis frumenta. Cumque uenissent fratres eius, et adorassent eum, agnouit eos, et quasi ignotus loquebatur ad eos, et dixit. Unde uenistis? Qui dixerunt. De terra Chanaan, ut emamus cibos. Agnouit Joseph fratres suos, et illi non agnouerunt eum. Recordatus somniorum quae olim uiderat, dixit ad eos. Exploratores estis, ut uidere infirmiora terrae ueniatis. Qui dixerunt. Non est ita, domine, sed ad emendum cibum uenerunt seruitutes tuae. Omnes filii unius sumus uiri pacifici, non sunt seruitutes tuae exploratores. Dixit ad eos. Non ita est, sed infirmiora terrae uenistis uidere. Qui dixerunt. Duodecim fratres fuimus seruitutes tuae, filii uiri unius in terra Chanaan, minimus cum patre nostro est hodie, unus autem non apparet. Dixit Joseph. Hoc ipsum est quod locutus sum, exploratores estis. In hoc probabimini. Per salutem Pharaonis non egredietur hinc frater uester minimus, nisi ueniat frater eius. Mittite ex uobis unum, et adducat fratrem suum, uos autem eritis in custodia, donec probentur quae locuti estis, utrum ueritas in uobis sit, an per Pharaonem falsa dicatis, exploratores estis. Et tradidit eos custodiae tribus diebus. Die autem tertio eduxit eos, et ait ad illos. Hoc facite, et uiuite. Deum enim timeo. Si pacifici estis, frater uester unus ligetur in carcere uestro, uos autem abite, et ferte frumenta quae emistis, et fratrem uestrum minimum adducite ad me, ut probentur sermones uestri, et non moriamini. Qui dixerunt. Ita faciamus. Dixit autem unusquisque ad fratrem suum. Uere reos nos esse meriti sumus fratri nostro, quia uidimus angustiam animae eius, dum deprecaretur nos, et non audiuimus eum, propterea uenit super nos haec tribulatio. Respondens autem Ruben dixit. Nonne dixi uobis, ne peccaretis in puerum? Et non audistis me. Ecce sanguis eius requiritur. Nesciebant autem quod Joseph audiret eos, eo quod per interpretem loqueretur ad eos. Auertit se ergo a conspectu eorum, et flebat. Reuersusque est ad eos, et locutus est ad illos. Tollens autem Simeon, et ligauit eum coram eis. Praecepitque ut saccis eorum frumenta complerentur, et reponerentur pecuniae singulorum in ore sacci, et dari eis uiaticum in itinere. Quibus ita factis, portabant frumenta super asinos suos, et abierunt. Unus autem aperuit saccum suum, ut det pabulum asino suo in diuersorio, et uidit pecuniam suam in ore sacci. Et ait ad fratres suos. Reposita est pecunia mea, ecce habeo in sacco. Et obstupuerunt, et mirati sunt, dicentes ad inuicem. Quid est hoc quod fecit Deus nobis? Uenerunt ad Jacob patrem suum in terram Chanaan, et nuntiauerunt omnia quae acciderant sibi, dicentes. Locutus est nobis dominus terrae quasi exploratores nos esse terrae. Et diximus ei. Non sumus exploratores, sed pacifici, et non sumus mendaces, sed duodecim fratres filii patris nostri, unus non apparet, et minimus cum patre nostro est in terra Chanaan. Dixit nobis dominus terrae. In hoc probabo quod pacifici sitis. Fratrem uestrum unum relinquite apud me, et tollite frumenta quae necessaria sunt domibus uestris, et abite in terram Chanaan, et adducite fratrem uestrum minimum ad me, ut sciam quod non sitis exploratores, sed pacifici, et fratrem uestrum reddam uobis, et negotiationem facite in terra. Haec cum dixissent, effundebant saccos suos, et inuenit unusquisque ligatum marsupium pecuniae suae. Quod cum uidissent ipsi et pater eorum, timuerunt. Dixitque Jacob pater eorum. Filium meum orbastis. Joseph non est, et Simeon non est, et Benjamin tollere uultis. Super me haec omnia ceciderunt. Respondens autem Ruben dixit ad patrem. Filios meos occide, si non reduxero illum ad te. Trade illum in manus meas, et ego reducam eum tibi. Qui ait. Non descendet filius meus uobiscum, frater eius mortuus est, et ipse solus remansit. Si ei quippiam aduersi in uia fuerit quam uos ingredimini, deducetis canos meos cum dolore ad inferos.

Gen. xliii. Gen. xliii. Panis autem defecit qui adportatus fuerat ex Aegypto. Dixit ergo pater eorum. Reuertimini, et emite nobis pusillum cibi. Respondit Judas. Testificatus est nobis uir ille dicens. Non uidebitis faciem meam, nisi frater uester minimus uobiscum fuerit. Si ergo mittere nobis fratrem nostrum uis, descendimus, et emimus tibi cibos. Si autem non uis, non descendimus. Dixit enim nobis. Non uidebitis faciem meam sine fratre uestro minimo. Dixit Israel. Quare mihi hoc malum fecistis, ut indicaretis homini cui essetis fratres? Qui dixerunt. Interrogauit uir ille per ordinem de nobis, et de cognatione nostra, dicens. Uiuit pater uester? Habetis alium fratrem? Et nos respondimus ei secundum quae interrogauit. Numquid scire potuimus quod dicturus esset. Adducite fratrem uestrum huc? Dixit Judas ad Israel patrem suum. Mitte puerum mecum, ut proficiscamur, et uiuamus, et non moriamur, et nos, et tu, et parvuli nostri. Ego suscipio puerum, de manu mea requiretur. Si non reduxero eum, et non restituero illum tibi, ero peccator in te omnibus diebus. Nisi enim tardassemus, iam bis reuersi essemus. Dixit ergo Israel. Si sic necesse est, hoc facite, et tollite de optimis terrae in uasis uestris, et deferte uiro munuscula, resinam, et mel, et stacten, et galbanum, et terebinthum, et nuces, et amygdala. Duplicem pecuniam sumite in manibus uestris, et illam pecuniam quae reportata est in ore sacci, reportate, ne forte erratum sit. Uidete ergo fratrem uestrum, et ite ad uirum. Deus autem meus omnipotens det uobis inuenire misericordiam coram uiro, ut dimittat mecum fratrem uestrum, et Benjamin. Ego autem quasi absque liberis ero. Tulerunt ergo uiri munera haec, et duplicem pecuniam sumpserunt in manibus suis, et Benjamin, et surgentes abierunt in Aegyptum, et steterunt coram Joseph. Quos cum uidisset Joseph, et Benjamin cum eis, dixit dispensatori domus suae. Introduc uiros domum, et occide uictimas, et para, quia mecum comedent meridie. Qui fecit quae praeceperat Joseph, et introduxit uiros domum. Timentes autem quod introducti essent propter pecuniam quae prius reportata fuerat in saccis eorum, ut occasionem quaererent, et inuaderent eum, et sibi seruos tollerent, et asinos, accedentes ad dispensatorem domus, locuti sunt ei in ostio domus, dicentes. Obsecramus, domine, descendimus quondam ut emeremus cibos, et cum uenissemus ad diuersorium, aperuimus saccos nostros, et inuenimus pecuniam unusquisque in ore sacci sui, pondere iustissimo. Quam reportauimus, et alias pecunias ad emendum cibum attulimus manibus nostris. Non possumus scire quis posuerit pecuniam in saccis nostris. Respondit dispensator. Pax uobis, nolite timere. Deus uester, et Deus patris uestri dedit uobis thesauros in saccis uestris. Pecuniam enim uestram bene habeo. Et eduxit ad eos Simeon. Introduxitque uiros domum Joseph, et dedit aquam, et lauerunt pedes suos, et dedit pabulum asinis eorum. Illi autem parabant munera, donec ueniret Joseph meridie. Audierant enim quod ibi comesturi essent panem. Cumque introisset Joseph domum, obtulerunt ei munera quae tenebant in manibus suis introeuntes cubiculum, et adorauerunt eum pronis in terram. Qui benigne interrogauit eos de salute, et ait. Pax uobiscum sit, et omnis qui ad uos pertinet. Uiuit pater uester senex, de quo dixistis mihi? Adhuc superest? Qui responderunt. Uiuit seruus tuus pater noster, et ualde senex est. Et inclinantes se adorauerunt eum. Cumque eleuasset oculos Joseph, uidit Benjamin fratrem suum uterinum, filium matris suae, et ait. Iste est frater uester minimus, de quo dixistis mihi? Et rursum. Deus, inquit, misereatur tui, fili mi. Festinauit autem Joseph, quia commota fuerant uiscera eius super fratre suo, et egressus quaerebat ubi fleret. Et introiens cubiculum, ploratum dimisit. Lotisque faciem suam egressus continuit se, et ait. Ponite panes. Et positi sunt ei seorsum, et illis seorsum, et Aegyptiis qui simul comedebant seorsum. Non enim poterant Aegyptii comedere cum Hebraeis panem, quia abominatio genetrix fidei refutat, quam illi pretio argenteo distrahunt. Sedebant autem coram eo primogenitus secundum primogenitum suum, et adolescentior secundum aetatem suam. Et mirabantur uiri ad inuicem. Tollebantque cibos de conspectu eius, et partes Benjamin quinquies tantum habebat quam ceteri. Et biberunt, et inebriati sunt cum eo.

Gen. xliv. Praecepit autem Joseph praepositi domus suae dicens. Impletes saccos uiris frumento quantum possunt capere, et pecuniam singulorum in ore sacci eius reponite. Scyphum autem meum argenteum, et pretium frumenti quod emerunt, facite ut habeant. Et fecit sicut praeceperat Joseph. Mane autem facto, dimissi sunt cum asinis suis. Cumque egressi essent ciuitatem, nec procul adhuc recessissent, dixit Joseph praepositi domus suae. Persequere uiros, et adprehensos dices. Quare mala pro bonis reddidistis? Quare furati estis scyphum, in quo bibit dominus meus, et in quo ipse diuinare consueuit? Male egistis quae fecistis. Qui adprehensos eos, haec uerba exposuit. Quae ille respondit. Sermones tui longe sint a seruis tuis, si quicquam horum fecimus quae dicis. Pecuniam quam inuenimus in ore sacci nostri, reportauimus ad te de terra Chanaan, quomodo ergo suspicari possumus, ut furati simus de domo domini tui aurum aut argentum? Apud quemcumque seruorum tuorum inuentum fuerit, quod quaeris, moriatur, et nos seruiemus domino nostro. Dixit ergo. Et nunc iuxta sententiam uestram ita fiat. Apud quem inuentum fuerit, ipse mihi seruiet, et uos eritis innocentes. Festinauerunt ergo, et deposuerunt singuli saccos suos in terram, et aperuerunt unusquisque sacculum suum. Quos ille perscrutatus, incipiens a maiore, usque ad minimum, inuenit scyphum in sacco Benjamin. Qui scissis uestimentis, onerauerunt asinos, et reuersi sunt in ciuitatem. Intrauit autem Judas cum fratribus suis domum Joseph, et adhuc ille ibi erat, et coram eo corruerunt in terram. Dixitque eis Joseph. Quid est hoc quod fecistis? Nescistis quod talis uir ut ego sum, diuinare sciat? Dixit Judas. Quid respondebimus domino meo loquenti? Aut quam iustificationem dicere possumus? Deus inuenit iniquitatem seruorum tuorum, ecce omnes serui sumus domini mei, tam nos quam is apud quem inuentus est scyphus. Dixit Joseph. Absit a me hoc facere. Qui habuit scyphum, ipse mihi seruiet, uos autem abite incolumes ad patrem uestrum. Accessit autem Judas, et ait. Obsecro, domine, loquatur seruus tuus uerbum in auribus tuis, et ne indigneris famulo tuo, quia post Pharaonem tu es. Interrogasti seruos tuos dicens. Habetis patrem aut fratrem? Et respondimus domino meo. Habemus patrem senem, et puerum parvulum de senectute illius relictum, cuius frater mortuus est, et ipse solus remansit matri suae, et pater illius diligit eum. Dixisti ergo seruis tuis. Descendite ad me, et ponam oculos meos super illum. Et nos respondimus domino meo. Non potest puer relinquere patrem suum, quia si dimiserit eum, mortuus fuerit pater illius. Dixisti ergo seruis tuis. Nisi frater uester minimus descenderit uobiscum, ultra non uidebitis faciem meam. Ascendimus ergo ad seruum patrem nostrum, et narrauimus ei omnia quae dixerat dominus noster. Dixitque pater noster. Reuertimini, et emite nobis pusillum tritici. Et respondimus ei. Non possumus descendere, nisi frater noster minimus nobiscum fuerit. Si enim non fuerit nobiscum, non uidebimus faciem uiri. Dixit ergo famulus tuus pater noster. Scitis quod duos genuerit mihi uxor mea. Unus egressus est a me, et dixistis quod bestia deuorasset eum, et hactenus non apparuit. Si ergo et hunc tulerit a conspectu meo, et contigerit ei aliquid aduersi, deducetis senectutem meam cum dolore ad inferos. Igitur famulus tuus pater meus, si non reduxero ad te puerum, peccator ero in patrem meum omnibus diebus. Nunc ergo maneat famulus tuus pro puero seruus domino meo, et puer ascendat cum fratribus suis. Non enim possum reuerti ad patrem meum, puero non adiuncto mecum, ne uidere malum quod inuadet patrem meum.

Gen. xlv. Non poterat se ultra continere Joseph coram multis qui adstabant, et praecepit ut egrederentur cuncti foras, et nullus interesset agnitioni eius. Et eleuauit uocem cum fletu, quem audierunt Aegyptii, et audiuit domus Pharaonis. Dixitque Joseph fratribus suis. Ego sum Joseph, adhuc pater meus uiuit? Non poterant respondere fratres eius, perturbati nimis. Et ille blande ad eos. Accedite, inquit, ad me. Cumque accessissent, dixit. Ego sum Joseph frater uester, quem uendidistis in Aegyptum. Nolite contristari, neque uobis grauum sit quod uenundati me huc sitis, propter salutem enim misit me Deus ante uos in Aegyptum. Biennium est enim quod coepit fames esse super terram, et adhuc quinque anni restant, in quibus non possit arari, neque metere. Praemisit me Deus, ut reparetur uobis residuum super terram, et saluos faciat in escam reliquias uestras. Non uestro consilio huc missi estis, sed Dei. Qui fecit me quasi patrem Pharaonis, et dominum uniuersae domus eius, et principem in omni terra Aegypti. Festinate, et ascendite ad patrem meum, et dicite ei. Haec mandat filius tuus Joseph. Deus fecit me dominum uniuersae terrae Aegypti. Descende ad me, ne tardes. Habitabis in terra Gessen, et eris iuxta me tu, et filii tui, et filii filiorum tuorum, oues tuae, et armenta tua, et omnia quae habere potes. Ibi te pascam, adhuc enim quinque anni residui sunt famis, ne pereas tu, et domus tua, et omnia quae habere potes. Ecce oculi uestri uident, et oculi fratris mei Benjamin, quia os meum est quod loquitur ad uos. Nuntiate patri meo gloriam meam, et uniuersa quae uidistis in Aegypto. Festinate, et adducite patrem huc. Cumque cecidisset super collum Benjamin fratris sui, flebat, et Benjamin similiter flebat super collum eius. Osculatus autem omnes fratres suos, flebat super singulos, et post haec ausi sunt loqui cum eo. Et auditum est in domo Pharaonis, uenerunt fratres Joseph, et gauisus est Pharao, et omnes familiares eius. Dixitque Pharao ad Joseph. Dic fratribus tuis. Hoc facite, onerate iumenta, et reuertimini in terram Chanaan, et tollite patrem uestrum, et cognationes uestras, et uenite ad me, ut det uobis optima terrae Aegypti, et comedetis medullata terrae. Praecepit autem ut dicerent. Hoc facite, tollite uobis de terra Aegypti plaustra ad deferendos paruulos uestros, et uxores, et patrem uestrum, et uenite. Omnia enim optima terrae Aegypti uestra erunt. Fecerunt filii Israel sicut praeceperat Joseph, et dedit eis plaustra iuxta mandatum Pharaonis, et cibaria in uia. Singulis dedit uestimenta mutatoria, Benjamin autem dedit trecentos argenteos, et quinque uestimenta mutatoria. Patri autem suo misit decem asinos portantes de cunctis bonis Aegypti, et totidem asinas ferentes triticum, et panem, et cibaria patri suo in uia. Dimisitque fratres suos, et abeuntibus ait. Ne irascamini in uia. Qui ascendentes de Aegypto, uenerunt in terram Chanaan ad Jacob patrem suum, et nuntiauerunt ei dicentes. Joseph filius tuus uiuit, et ipse dominatur in omni terra Aegypti. Quae cum audisset Jacob, quasi de somno excitatus, non credebat uerbis eorum. Illi autem narrabant ordinem rei gestae. Cumque uidisset plaustra quae miserat Joseph ad portandum se, reuixit spiritus patris eorum Jacob, et ait. Sufficit mihi si adhuc Joseph filius meus uiuit, uadam, et uidebo illum antequam moriar.

Gen. xlvi. Profectus igitur Israel cum omnibus quae habebat, uenit ad puteum juramenti, et immolauit hostias Deo patris sui Isaac. Et uidit uisionem per noctem, uocantem se, et dicentem. Jacob, Jacob. Qui respondit. Adsum. Et ait. Ego sum fortissimus Deus, Deus patris tui, ne timeas descendere in Aegyptum, quia in gentem magnam faciam te ibi. Ego descendam tecum illuc, et ego adducam te hinc uadentem. Joseph ponet manum suam super oculos tuos. Surrexit ergo Jacob a puteo juramenti, et tulerunt eum filii sui, et uxores eorum in plaustris quae miserat Pharao ad portandum se. Et tulerunt omnia animalia sua, et substantiam quam possederant in terra Chanaan, et uenerunt in Aegyptum Jacob, et omne semen eius cum eo. Filii eius, et nepotes, filiae, et neptes, et omnis progenies eius adduxit secum in Aegyptum. Hi sunt nomina filiorum Israel qui ingressi sunt in Aegyptum, Jacob, et filii eius. Primogenitus Jacob Ruben. Filii Ruben, Henoch, et Phallu, et Hesron, et Charmi. Filii Simeon, Jamuel, et Jamin, et Ahod, et Jachin, et Sohar, et Saul filius Chananitidis. Filii Levi, Gerson, Caath, et Merari. Filii Juda, Her, et Onan, et Sela, et Phares, et Zara. Mortui sunt autem Her, et Onan in terra Chanaan. Filii autem Phares, Hesron, et Hamul. Filii Issachar, Thola, et Phua, et Job, et Semron. Filii Zabulon, Sared, et Helon, et Jahelel. Hi filii Liae, quos peperit Jacob in Mesopotamia Syriae, et Dinam filiam suam. Omnes animae filiorum eius, et filiarum, triginta tres. Filii Gad, Sephion, et Aggi, et Suni, et Esebon, et Heri, et Arodi, et Areli. Filii Aser, Jamne, et Jesua, et Isui, et Baria, et Sara sorore eorum. Filii Baria, Heber, et Melchiel. Hi filii Zelphae, quam dedit Laban Liae filiae suae, et peperit eos Jacob, sedecim animae. Filii Rachel uxoris Jacob, Joseph, et Benjamin. Nati sunt autem Joseph in terra Aegypti, quos peperit ei Aseneth filia Putiphare sacerdotis Heliopoleos. Et genuit Joseph Manasse, et Ephraim. Filii Benjamin, Bela, et Bacher, et Asbel, et Gera, et Naaman, et Ahi, et Ros, et Mamphim, et Hophim, et Ared. Hi filii Rachel, quos genuit Jacob, quattuordecim animae. Filius Dan, Husim. Filii Nephthali, Jasiel, et Guni, et Jeser, et Sellum. Hi filii Balae, quam dedit Laban Rachel filiae suae, et peperit eos Jacob, septem animae. Omnes animae quae ingressae sunt cum Jacob in Aegyptum, et egressae de femore eius, sexaginta sex. Filii autem Joseph qui nati sunt ei in Aegypto, duo. Omnes animae domus Jacob quae ingressae sunt in Aegyptum, septuaginta. Misit autem Judam ante se ad Joseph, ut nuntiaret ei, et occurreret in Gessen. Cumque uenissent in terram Gessen, iunxit Joseph currum suum, et ascendit obuiam Israel patri suo in Gessen, et ostendit se illi, et cecidit super collum eius, et flebat super humerum eius. Dixitque Israel

qui alienigena nec ei datum no mutu-
et uncionē unq; ungat federe ubere
bat. Et quamuis adm anus poculentum
accepat sic filiū eius accubabit aquam uul
ha edel qui ēpulato mpassione dñi omes
vant. hq; ē alienigene actio si deputabi
atur integro mutuo audeo ut ūpi audi
publice damarent. si dñs regem ñ eta
rem. cum enim decribu uda regnum
vestat. unum etiā regnū ē. qui ob ēr
multum. p̄ceē. vsi. ideūtatē p̄nepl
-p. i. po. u. qui in. e. Illo enim tempe om
ne magistrum iudeo. z multas metro
ūn ē uocab dant. deferent. ch. ego dam
uuel uenit. au repositum ea. z unc
ē sic. ego. oies ecclesiom. sp̄ p̄ara ap̄is
stul. Asahel ēnim magnā bonoz ē
poer. pallul unen pe bonoz ul ueruche
dul uenerat adoues. q̄ p. po. ul. signa
tum gessit uidat ēnt adoues endas o
uel mercnpna q. uxōi deficaens. sam ul
deferat. p̄ncps de uda. z omne magi
strum. z unc eo iudeo. venerā ē. hmi eo
ouamur. o dominare ē uxōi vestimoni ī
aqua. Et si testimonio dñi uenit. bria. qō
vestimoni mal obe. ī. sp̄ inter mas o
uel ḃ vestimonio ustul. z aqua. hoc
enim uxōi vestimoni ustul. z aqua. hoc
enim uxōi sīl mei usio. vide sīm su
um ohs. cognare enim eam uxorem. z
de sabech. vidat. q̄ dñm. z dm suum.
qi sic ait explenitudine eius accepte. vi
uxōi ul mulier ñ sat. ma. o. d. dua ē
omnib; p̄num ea amb; xp̄m ūpe indic
q. unū ut ēpbe uolueē uso. ē. ñ ui
dere. saluantur ē. ub. agnoum p̄ferul
meolumba. ro. o unqul. o dollamper
p̄hibuit testimonium in aqua.

Dixit q̄ iudas ad bona filiū
ū suum. Ingredē ad uxorē
tris tu. z sociare illi ut suscitē
semen tris tui. Iesciens ñ
sibi nasci filios. uxpiens
ad uxorē fris sui. seū tunc de
bat uxorem ne libi fris noie
nascerent. z dicitur peculiter e
um dñs. eo q̄ tem decretabi
lem fuit. Qua obrem dix̄
iudas chamar nurui sue
Esto uidua in domo patris
tui donec crescat sela filius
meus. Timebat enim ne
xp̄e moreret sic fris ei. Que
abiit. z habitauit in domo
patris sui. Evoluntas aū
multis annis mortua ē. siue
uxor uxōe qui p̄tucai. solam
one accepta: ascendebat ad
tonsores ouium suaq; ipse e

mus ante dñm. ait
timebat tamen me
ti. ne fecundatet cha
mar. sec. tunc am
plius quam duo ge
nera hominum in
multa. hoc enim ri
noscimus. z pleē no
leuit. z siquid hom
hūr in hac una p
dum. ita quam u
rin. timuerunt. eq
in malo peior ēqui
nocet quam qui no
pleē. ō. maior dr
malignul in mo
quasi men timebat
ber quoq; interpre
matur. polucrus qua
lib; nimirū in du
stinc pauru homine
in pena damnan
onil. hnam meon
eaq. quib; ī non p
dest. eum habet
unde p̄ti. ex multi
matum ē ablate u
te. q. signifcat pelli
cūs. quam nō abu
te q. signifcat me
tui eoz. dō ni. tēp
oculte qua regnū
vultis; vultis.

Ecce. Et consolata
ē iudas ascendit ad
ol qui tondebant
ues. ipe. z thimi pal
me ei. odollamme
ppatrue mhebro
ame. legitur. ḃ uer
bum ambiguum.

qi ficlem tuchi
tur. z scribi
tur. Hamen ifr
pater eoz in le
gem.

Velamen est
quo mulieres
tinc.

Ecce. Et dixit
adperam enim
que mutauerat
hempna. Ser
mo debet. ei. ena
manifestetur. u
oculos. z non
nomen loci. z
fidutia. secle
mburo. sine
xp̄no. ubi diligē
mus debere ua
ne mpuere. q.
gradiatur.

huras opilio gregis odollamitis in
tempna. Dum ea q; ēchamar.
q. soceri illius ascenderet in tempna ad
tondendas oues. Que deposuit ui
duitatis uestib; a sumpsit ueristrū
z mutauit habitū: sedit in bubulo in
nūs. quo ducit tempna. eo q. cerui
ī fela. z ei cum accepisset matrimū.
Quam cū uidisset iudas. suspicatus
ē meretricem ē. Operuerat enim uul
tum suum. ne agnosceret. Inclu
ēsq; ad eam ait. Dimitte me ut ce
am ad ē. Dixerat enim q̄ nurus
sua ēet. Qua respondente. quo modo nosti ut tu
aris mecubitum meo. Dixit. Mittam tibi hedum
de gregib; Rursum illa dicente. Patiar q. uis
si dederis michi arrabonem. donec mittas. qd
polliceris. Ait iudas. Quo tibi uis pignus
dare. respondit. annulum. z armillam.
z baculum. quē manu tenes. Adimum eo
tum q̄ cepit mulier. z surgens abiit. Deposi

Cumq; dixit a dom denuntiat
oues. t. pcēt. q. nomen mihi. dequib;
dicitur. Decimes tu ne filegnes. vos lay
chamar. habuim mutuū. z ri con
mutans mihi. dotare habuim
nomen. ritrde ecclesiagoga ecclia.
is nomen amarrudo nil manet
si nqua fel domno mu in stratum.
h; nqua. pecul amare fleant.
sam. z nudas confessio dicitur.
confessionē g. amaricado mfitetur.
ut ea penitentia pignet. acpe
mamea. fwndetur ecclia. mom
nib; genib; constructa. ōparet
bar enim. xp̄m pau. z resurgent.
p̄dicori in nomine eius. penite
ciam. z remissionem pcōp. p̄ gen
tes. habitis quoq; ñcrecis
confessio pcōp. ē chamar quap
pe ecclam degenib; uocatum
ligt. scdens enim poi habitu
ad portam civitatis q. mḡt fons. q
currebat uelut civitas ad uxorē
aquarum. p̄ueniet. ad semen ha
brae. sillo non cognoscente. non
putabat sicut illud. pp̄s quē ri cog
scimus in. m. an. rē. Accepit in
oculo amultum. monile. z torqs.
qua uocatione significatur. ustitia
amone decoratio. gloria amone
exornatur. quos enim pēcōm amat.
uocatur. iustificatur. glificatur.
&s mox ulto ubi sit. on accipio. sē
libertatis.

Postea uō publicis signul
amullo mortis. z ruge. uicit. eo ie
iudicatur. uidisti. quasi iam uida
significabat. qui hoc te ḡ putant
ñ hunc pōm ēē. z. ne habere sem
habitare. ḡ. p̄ quid dicturus me

wq; habitu que assumpserat: induta e uidu
tatis uestib; Ut uicauce iudas habitum ppa
stoven suum odollamitam ut reciperet pign
q; dederat mulieri. Que cum uenisset eam i
ingressum hoies loci illius Ubi ē mulier que
sedebat in biuio: Respondentib; cunctis
non fuit in loco isto meretrix: reuersusq; ē ad iudam
dixitq; ei. Non inuenim eā: hoies quoq; loci illius
dixerūt nō fuisse in hoc scelus meretrix. Ait iu
das: habeat ait tibi. Certe mendacij arguere non
poterit. Ego misi hedum quē promiseram: tu
autē non inuenisti eam. Et quæ aut̄ post tres men
ses nūciauerunt ei iude dicentes. Fornicata est
thamar: nurus tua: tumideq; ut̄i illius imminēte
Dixit iudas producite eam ut cremet. Que ē du
cēta: misit ad socerum suum dicens.
De uiro cui hec sunt: cepi. Cognosce cui an
nulus: armilla: et baculus. Quagnus mu
ri: ait Iudas me ē que tradidi ei: sola filio
meo. Nec ultra: cognouit eam. Instante
autē partu: apparuerūt gemini in u-

Mittit
gnificat
hedus.
cinquā
mercari.
ephrono
poēt pdol
tamen
cinquā
mercēn-
rum. Gene
tuus tupa
tum re-
ri; et nun
uenire
ephrono
poēt. q
mercatur
consilio
ut amari
tudo.

Nec. Cog
noute du
udas nul
tum ēt
la qua ego
rē. Intelligo
hō mitiora
ne forme
ng; culpa
ctis; q; os
tentione u
tius. mul
nulle tibi
non iuga
uiri pudi
ne; ri; filiol
requiren
do.

Si hic fuero inde
ri; ubi nec cernitur fine
nus. ri; ymmo licet ali
ens. Si enim seruare
uir uultuam. seruā
do cultum. ri; mor
ri; ex opinio mala manu
ri; ecclie. Si ergo pmi
tir licebit; ppatrem
manumittere.

Si autem aurem
patru rē. dū manet p
mul quidē. tamen ens
tir manum. r obtinere
uel unum ligamē. ripo
manū retinere. p

2/3

2 nocumentū. multitudo
nū. r significationē. stun
dimur. r nos magnifi
te multitudo. ē fuerit
pignora enim uberē se
hre ecclia. que ecclesiā
nubil. q. abstinen. legi
ri; obtendit nuptam. ri
mum passionis. r mor
lo. tegumina legis. ra
nullum pignus immu
utrum.

Nec. Ego
gnouit du
udas rnō
fuisse ēt
la qua ego
rē. Intelligo
hō mitiora
ne forme
ng; culpa
ctis; q; os
tentione u
tius. mul
nulle tibi
non iuga
uiri pudi
ne; ri; filiol
requiren
do.

ipa effusione in fantium: unus prodit
manū in qua obstetrix ligauit coccinū
dicens. Iste egredietur prior. Illo uero retrahē
te manū: egressus ē alter. Dixitq; mu
lier. Quare diuisa ē propter te maceria &
ob hanc causam uocauit eum pharez
Postea egressus ē frater eius in cuius manu
erat coccinum quē appellauit zaram.
Igitur ioseph ductus ē in egyptum. emit
q; phutiphar eunuchus pharaonis. pri
nceps exercitus: uir egyptius de manu ysh
maelitaru. aquib; productus erat. Fuitq;
dns cum eo. erat uir in cuncta prospere
agens. habitabatq; in domo dni sui. qui
obtinere nouerat dnm ee cum eo. omnia q;
gerebant abeo dirigi in manu illius.
Inuenitq; ioseph gratiā coram dño suo
r ministrabat ei. a quo ppositus omnib;
gubernabat creditam sibi domū. cunctā
sa que ei tradita fuerant. Benedixitq;
dns domui egyptii propter ioseph. r multi

Nec. Quare diuisa ē pter te r
g macera. iquata. r in arctū
diuisionem translatum. g. de hac re pharez. dicens. Ab eo g
qui diuisa est ruīnam tam
legenday. dum sponsionē me
am p̄. vri. r pharisei qui se
ri; ruinos appli. r parietes se
diuisi dicebantur.

Nec. Fuitq; do. ē. co. r ē.
ri; in diuinis sapiā mihi
ri. dum deficit. sensus. cum
ma indicia omittere. a spū
sno. a tutore retinetur. cōsi
tur. ut. a voluntate sui. sup
ne dispositionis. cum intro
quantes. ri; in ostium intro
di pugnet. vsi: immutare
consilium. ostio dixe
sistentes obsecutū. q. hoc
erit dispositio mutuat. q.
pharaonis studium. refuse
ar. vri. qui complebat de
sapientes. et matrices. ego.
Joseph. scripturum tuo. a
g. manipuli. frūm. manipu
lum. suum. adoptauerunt.
r. sequm. sol. luna. cum. vnd
quasi. stellis. cunq; subiicī
re. cum dominio. meretur.
inpurum. deponunt. vbi
mansionis. uel. uiri. qui in
egyptum. ducti. seruitutē
subditi. sunt. ure. acculatu
one. dampnati. subiugati
dno. adulti. ppositi. inclusi
cepti. omni. egypto. plat.
Plagnam. i. lapidem. prudē
tissima. regestis. rerum
pietis. necessitates. obuiantur
cunq; morbe. fames. vbi

2/3

XXXIX.

plicauit tam in hebrb; quam magi cum tam eum tubam. Dec equa aliud nouerat mihi panem quo uesc barur. Erat autē ioseph pulchra fa cie. ꝛ deco nus aspectu. Post multos mag dies. mecū dīa tua oculos m ioseph. ꝛait Domi mee. Qui ne quaq; adquiescens nefario opi dignū adeam. Cū ergo dilē meus omnib; in tradidit. ignorat quid bāt in domo su a. nec quicq; ē q̄ mea nō tur potestate ut mihi negauerit nisi te que uxo eius es. Quom̄ g̃ hoc peccatū malū facē. ꝛ peccare in deum meum. Dixit modi uber plingulos dies loquebā tur. ꝛ mulier molesta erat adolescenti. lle renitebatur stuprum. Factū ē quadā die ut ingrederet ioseph domū ꝛ opil quippiam ablq; arbitrio facer. ꝛ il la apprehensa lacinia uestimēti eius dixit Domi mee. Qui cū eo in ma

Post mul tos dies. ꝛ dixit mulier ad uirum suum. Audi me. Hebreum adduxisti nobis puerum qui illusit mihi. Cumq; ego clamassem. reliquit pallium quod habebam apud me. ꝛ fugit foras. Quo audito furore. ꝛ ira dominus eius. tradidit eum in carcerem. in quo uinci regis custodiebantur. ꝛ erat ibi clausus. Fuit autē ibi ioseph. ꝛ multo tempore. Videns autem dominus pincernam. ꝛ pistorem regis egyptii. quod offendissent dominum suum. Et utrosque iussit custodiri. Somnium uidit pincerna. ꝛ pistor. in una nocte. ꝛ ambo somnia sua ioseph interpretante. didicerunt. Tribus enim palmitibus in uite existentibus. ꝛ primum germinasse. ꝛ post flores uuas maturuisse. ꝛ expressis botris. calicem Pharaonis impleuisse. ꝛ se dedisse pincernae. Tribus autem canistris farinae. ꝛ in superiori canistro omnia quae pistores coquere solent. ꝛ uolucres comedisse de canistro. Tribus inquit. dies. adhuc restant. ꝛ post hos. Pharao tuum ministerium recipiet. ꝛ dabis calicem. sicut prius. Tantum memor esto mei. ꝛ fac mihi misericordiam. ꝛ suggere Pharaoni. ut liberet me de hac domo. Nam furto abductus sum de terra hebraeorum. ꝛ hic innocens. Videns autem pistor. quod bona somnium interpretatus esset. ꝛ ipse dixit. Et ego somniaui. ꝛ uidebam tres cophinos farinae. ꝛ in uno cophino. quae coquuntur Pharaoni. ꝛ uolucres comedebant ea. ꝛ cophinum. ꝛ tribus

alē pincnū sp̄erat alē pistonib; · mittr eos mcar-
cem pncipis militū in quo erat uincē · ioseph ·
Arcubos carcris ua machidr eos ioseph · qui min-
strabat eis · Aliquantulum temporis incluse-
rat · r alii mcustodia tenebantur · Vidit aūq; am-
bo sōpnium nocte una cuiusq; mēpretationem cō
gruam sibi · Adquos cum mane ioseph mane
r uidisset eos tristes · sciscitat̄ eē dicens · Cur tristio-
ē hodie sollicito facies uras · Quirespondertunt
Sōpnium uidim̄ · r nē qui mēpretet nobis ·
Dixitq; eis ioseph · Nūquid nō dī ē mēpreta-
tio · Referte michi quid uidistis · Narrauit p̄
or ppositus pincernay sompnū · Videbam coā
me uitem in qua erant tres ppagines · illē paul-
latim gemmas · p̄flores · uuas maturescē calicē
q; pharonis in manu mea · Tuli uuas · r ex-
pssi in calicem quē tenebam · r tradidi poculum
pharaoni · Respondit ioseph · Hec ē mēpre-
tatio sompnij · tres ppagines · tres adhuc dies sē
post quos recordabitur pharao ministerij sui · r
restituet te in gradū pristinū · dabisq; ei calicem iuxta

officiū tuum · sic ān facē · siueueras · cū mem̄o mei · cū bñ
ē fuerit · r facies mec mīam · ut suggeras pharaoni · ut educat
me de isto carcē · q; furto sublat̄ sum · de tra hebreoꝝ · r nec in
nocens in lacum missus sum · Videns pistor; magnē gō
prudentē sōpnū dissoluisti; aut · Et ego vidi sompnū qō
tria canistra farine bñ supcap̄ meū · r in uno canistro · qō
erat excelsius portare me oīa cibos · qui fiunt arte pistoria
aues q; tollebāt ex eo · respondit ioseph · Hec ē mēpretatio
sōpnij · Tria canistra · tres adhuc dies sunt · post quos au-
feret pharao cap̄ tuum · ac sulspendet te in cruce · r lacerabunt
uolucres carnes tuas · Et inde · dies tertius natalicius pha-
raonis erat · Qui faciens grande ūnuiū pueris suis · recog-
dat̄ mēpretas magistri pincernay · r pistoꝝ principis · testi-
tuitq; alīn in locū suum · ut porrigēt regi poculum · Al-
cū suspendit in patibulo · ut vera sua pdaret · Et
cū succederent ubi; ppis ppositū pincernay oblitus ē
mīpris sui · Post duos annos vidit pharao sōpnū
ū putabat se stare sup fluuiū · de quo · ascendebāt
vij · boues pulchre · r caste nimis · r pascebant in locis
palustrib; · alieq; vij · egredebant de flumine · fede · r te-
tiq; macie · r pascebant in pā amnis ripa · locis ui

Quia vou-
ar paulatim
germen fidei
clauda mneo
phitis manum
in puericis · de
qua · r finum
cepimus ut
ōo passionis
alleuiet · q; pha
ronis · r mundi
potestatib; ppi
natus · cum ip̄
passio eius imm
nuua aut ce
dena p̄dicat̄ ·

Quamuis
ad ppria rem
poa pmer-
phia mēpreta
nat̄ · nī ē euentū
rerum mox fi
turam ·

Qui mlan
ms uoluerunt
ma cauistra fari
ne · scripturam etī
gere hinc · cognos
cit · que mēpre
tantur panes ci
darios · i situd
mouet quom
panem cibarii
ponerent hīē pha
no meliē · cum
enim misuisse
canistro · fuisse oī
ppa pistoy · et
quib; edebat pha
rao · is melius ē
dum · r ppīi
canistrum hūc
se panel cibario
q; dicum erat ci
canistra · quod
r de sup fuisse il
lo eo mingenē
pistor; opel · ut
cogan canistro
supioze ·

Cccde
situuo discede
bant · vij · boues ·
speciose admo
dum · r elegāt co
nuby · r pascebān
tur in locis · r
ingeneti serpūt
ē in achy · r nec
grecul̄ termo ē
ne latinus · he
breus · sed cum
cul̄ · oium · erā
mhagu · i · in

renuit. Deuorauerunt eas quarū mira ſpes ⁊ habi-
tudo corpoꝝ erat. Expergefactus pharao. rursū dormi-
uit. ⁊ uidit ſomnium alterū. Septem ſpice pululabant in culmo uno. plene atq; formoſe. Alie quoq; totidē
ſpice tenues ⁊ peruſte uredine orientes. deuorarunt oēs
priorem pulcritudinem. Expergefactus pharao. poſt quē
rem. ⁊ facto mane pauore perterritus. miſit ad cunctos egyp
ti. uates cosq; ſapientes. ⁊ narrauit ſomnium.
nec erat qui interpretaret. Tunc demū tempus est recordatus pin-
cernarum magiſtri. Confiteor peccatum meum. Iratus
rex ſeruulum ſuum. me ⁊ magiſtrum pulsos. rursum in carcere
uiſit. principis militum. In una nocte uterq; uidimus
ſomnium. ⁊ uarium. Erat ibi puer hebreus eiusdē ducis militum famulus cui narrantes ſomnia au-
diuimus. quicquid per ea rei euentus portenderet. Ego enim reddi-
tum officio meo. ille ſupplicio pensus est. Euenit ut ita
ut interpretati ſumus. Accersitus ergo
ille. tonſis prius capillis. ⁊ ueſte mu-
tata obtulit regi. Qui ille ait. Uidi somnia nec
ē qui ediſſerat. que audiui te prudentiſſime conicere.
Respondit ioſeph. abſq; me responsum dabit deus prospera pharao-
ni. Narrauit ſingula ille quę uiderat. Putabam me ſta-
re ſuper ripam fluminis. ⁊ vij boues de flumine aſcendere pulchri
numis ⁊ obeſis carnibus. que in paſtu paludis uicina carpe-
bant. ⁊ eas ſequebantur alie. vij boues male deformes. ⁊ ma-
lentes. ut nullas alias in tota egypto uiderim. Que deuorata
⁊ ſumptis ſolis. nullum saltem uestigium. habere
uidebantur. ſed ſtatim macie. ⁊ ſcalore corripiebant. Expergefactus rursum ſopore depreſſus. uidi ſomnium.
Septem ſpice pululabant in culmo uno. plene
atq; pulcherrime. Aliē vij. tenues. ⁊ peruſte uredine orientes
eas. que pulcritudine deuorauerē. Narraui uates; ſomnia
nullus. nemo est qui ediſſerat. Respondit ioſeph. Somnium regis u
num est. quod facturus deus ostendit pharaoni. Septem boues pulchre. ⁊
vij. piſces pulcre plene. vij. ubertas fruges anni. eandem rerum ſuperfi-
ciem intelligunt. Septem quoq; boues tenues atq; macilente que aſce-
derē poſt eas. ⁊ vij. ſpice tenues ⁊ uento urente peruſte. vij. anni ſterilitatis
famis. qui hoc ordine ſuccedent. Et vij. anni uenient fertilitatis magne
in tota terra egypti. quos ſequentur. vij. alij anni tam ſterilitatis. ⁊ obli-
uionem cuncta tradent. tam habundantia. Consumpta enim fame.
omnem terram rubens magnitudine penuria. inopie magnitudo.
Quod aut̄ uidiſti ſecundo. ad eandem rem pertinet. ſermonis firmitatis un-
decumq; fiat. ſermo dei. ⁊ uelociter impleatur.
Dignū ne quid reperiat ⁊ uidi-
mus. qui ſpiritu dei plenus sit. Dixit ergo pharao ad ioſeph.

2 ...rma apostolica. sepa-
...rum phi ministrari di-
...ma dispositione pri-
...gulas urbes epi. dioce-
...res ordinari sunt. qui
...habundantia doceri
...ne dimittat sibi collate
...libros ecclesiasticos. q
...by habundatur time
...ubi. reficiendam biblioth
...ecis. indigentia cuius
...reficiendi.

Jos. Congregauit io-
seph. p. vij. annos om-
nem frugum habun-
dantiam. i. fruitus fi-
ertiles p vij. hos aut insti. q
p vij. annos. ut. vij.
anni inopie. et ppe. i.
q minuti. occurrerut
vij. capitulum enim
mem sub anno. qui ta
mes sui fuit. i. alimen-
ti. sic bene copiosam
habuit frugem. ne
fides eius inopia fa-
mem di vellat.

Dixe autem ioseph
ad uxorem. i. asenech. et. Joseph de
cetera educit sup egy
ptum. nuncupat. ipse
vocatur saphnath. p. o. n. ut hostil
bu. o. g. f.

Jos. Joseph qui pri
mo uerebat carnium ne
cem. et pro pharaone
ani eum. et constituit

2

...ndustrium. et pficiat eum ure egypti. pa-
...qui statuat ppositos p singulas regiones
...et quintam partem fructuu. p vij. annos fer-
...tilitatis. qui iam ne fuit sunt. greger in bor-
...rea. et omne frumentum sub pharaonis potesta-
...te dari. seruetur q; in urbib. et pareat fructus vij.
...annoz fami. que oppressura egyptum. et no
...sumet terra inopia. Placuit pharaoni. filiis
...et cunctis ministris ei. Locutusq; est ad eos.

Non inuenire possumus talem virum qui
...spu dei plenus sit. Dixitq; ad ioseph. Quia
...ostendit deus omnia que locutus est. nunquid
...sapientior et similis tui inuenire poterit.
...Queris sup domu mea. et ad nutum tuum
...omne populus obediet. uno tm regni
...solio te precedam. Dixitq; rursum ad ioseph.
...ece constituo te sup universam terram egypti.
...Tulit annulum de manu sua. et dedit in
...manu eius. Vestiuit eum stola bissina. et tor-
...to monili aureo circumdedit collo. fecitq; ascen-
...dere sup currum suum secundo. clamante p

Quem inuenerunt spu dei plenum. sicut dixit pharao. parem frugi
...nihil nisi sapientia regi co-
...gregatur. et filii eius nutriebantur. et seruiebant ei. dicitur. celestium. et terre
...sapientia. et ut dicitur de eis. Mas dare. et ad intelligendum. et ad discernendum
...parabolam. et interpretationem. et uerba sapientum. et propositiones eorum.

Et dixit pharao ad omnes seruos suos. Numquid inuenire possumus talem virum
...nobis. in hoc loco. hoc. s. i. spe dei. plenum. ubi. quantum
...ipse non credebat. sed ut ostenderet ei. quia non ex sua sapientia. sed ex dei
...gratia. ei hec omnia reuelata fuerant. ut nemo in hoc gloriet. sed in deo. qui
...ei hec omnia reuelauit. et dixit ad ioseph. Quia ostendit tibi deus omnia que locutus est. nunquid
...sapientior et similis tui inuenire poterit. Tu eris super domum meam. et ad nutum tuum
...omnis populus obedit. uno tantum regni solio te precedam. Et conuertens se rex ad ioseph. ecce
...constituo te super universam terram egypti. Et detrahens annulum de manu sua. quo utebatur ad
...signandum. tradidit eum in manu ioseph. Vestiuitque eum stola byssina. et torque aureo circumdedit collo eius. Fecitque
...ascendere super currum suum secundum. et precedente eum preconio. ut omnes genua flectentes adorarent eum. et
...constituit eum super omnem terram egypti. Dixitque ad eum pharao. Ego sum rex. absque
...te non audiet quisquam in omni terra egypti. Et uocauit nomen eius. Salutis mundi. Et dedit ei uxorem
...asenech filiam phuti pharis sacerdotis heliopoleos. Egressus
...est ioseph ad terram egypti. triginta annos natus. cum stetisset in conspectu regis pharaonis. Et circuiuit
...omnem regionem egypti. Septem itaque uberibus fertilitatis. et septem annis sterilitatis. quibus
...nihil pene frugum creuit. figura eius regis et populi. Et congregauit omnem annonam septem annorum fertilium. que
...fuerunt in terra egypti. et posuit cibaria in singulis ciuitatibus. frumentum agrorum. qui circa
...unamquamque habitabant ciuitatem. reposuit. Et aceruauit frumentum quasi arenam maris. multum nimis. donec
...dimitteret numerare. non enim erat numerus.

Vocauit autem ioseph nomen primogeniti manasses. dicens. Oblitus est me deus
...omnium laborum meorum. et cuncte domus patris mei. Secundum uero uocauit nomine
...ephraim. dicens. Crescere me fecit deus in terra paupertatis mee. Transierunt autem septem anni
...ubertatis qui fuerunt in terra egypti. et ceperunt uenire septem anni penurie. sicut predixerat ioseph. Et
...fames inualuit in uniuersis regionibus. in omni autem terra egypti panis dabatur pauperibus. Cumque
...esuriret et clamaret populus ad regem pharaonem. dixit omnibus egyptiis. Ite ad ioseph. et quicquid
...ille uobis dixerit. facite. Et cum fames preualeret in terra. aperuit ioseph uniuersa horrea. et uendebat
...egyptiis. Nam et ipsos premebat fames in terra egypti. Et uniuersi prouincie ad emendum frumentum
...ingrediebantur ad ioseph. quia ingrauescebat fames in cunctis regionibus.

Videns autem iacob quod frumenta uenderentur in egypto. dixit filiis suis. Quare
...negligentes estis. Audiui enim quod frumenta uendantur in egypto. descendite et emite nobis inde
...necessaria. ut uiuentes non moriamur. Descenderunt ergo fratres ioseph decem. ut emerent frumenta in egypto.
...Beniamin autem non misit iacob cum fratribus suis. dixit enim ne forte illi occurrat calamitas in uia.
...Venerunt ergo filii israel ut emerent inter alios gentes. Erat enim fames in terra chanaan. Ioseph
...autem erat princeps in terra. et ipse uendebat uniuersis populis terre. Cumque uenissent fratres eius.
...adorauerunt eum prostrati in terram. Quos cum uidisset ioseph. agnouit eos. Et se ipsum
...eis ignorans. locutus est ad eos asperius. Et interrogauit unde uenissent. Qui dixerunt. De terra
...chanaan. ut emamus uictui necessaria. Agnouit ioseph fratres suos. et ipsi non agnouerunt eum.

Recordatus est somniorum quorum olim uidit. et ait ad eos. Exploratores estis. ut
...uidere infirmiora terre. Dixeruntque ei. Non ita domine. sed ad emendas uenerunt
...fruges seruui tui. Omnes filii unius sumus uiri pacifici. non sunt seruui tui exploratores. Quibus ille
...respondit. Aliter non erit. nisi infirmiora terre uenistis uidere. Dixerunt ergo ad eum. Duodecim fratres
...seruui tui sumus filii uiri unius in terra chanaan. Minimus est cum patre nostro hodie. et unus non
...est. Ait ioseph. Hoc ipsum est quod locutus sum ad uos. Exploratores estis. In hoc probabimini.
...Per salutem pharaonis. non egredietur hinc frater uester. nisi minimus ille uenerit. Mittite ex
...uobis unum qui adducat eum. et uos eritis in custodia. donec ueniat. ut probentur que dixistis.
...Si autem non est ita. per salutem pharaonis. exploratores estis. Tradidit ergo eos custodie tribus diebus.
...Tertio autem die eduxit eos. et ait. Si uiri pacifici estis. frater uester unus ligetur in carcere
...ceteri autem abeuntes. deferant frumenta quibus indigent domus uestre. Fratrem autem uestrum
...minimum adducite ad me. ut sciam quod non sitis exploratores. et uobis tradam fratrem uestrum.
...et negotiamini in terra. Et dixerunt ad inuicem. Recte patimur hec. quia peccauimus fratri nostro.
...uidentes angustiam animi eius. quando deprecabatur nos. et non exaudiuimus eum. Propterea uenit
...super nos hec tribulatio. Respondens autem ruben dixit. Nonne dixi uobis. Nolite peccare in puerum.
...et non audistis me. Sanguis eius requiritur. Nesciebant autem quod audiret ioseph. eo quod per interpretem
...loqueretur ad eos. Auertens se a conspectu eorum flebat. Reuersusque ad eos. et loquutus ad illos.
...tollens ex eis simeon. uinctum coram eis ligauit. Precepitque ministris suis. ut implerent saccos
...frumento. et reponerent pecuniam uniuscuiusque in sacco. et darent eis uiaticum in uia. Quibus
...ita facientibus. ipsi imposuerunt frumenta asinis suis. et abierunt inde. Aperto autem sacco ut
...unus dederet iumento suo pabulum in diuersorio. uidit pecuniam suam. Et ait ad fratres suos.
...Reposita est pecunia mea. ecce habetis in sacco. Et obstupuerunt. et conturbati sunt. dicentes
...ad inuicem. Quid est hoc quod fecit deus nobis. Cumque uenissent ad iacob patrem suum in terram
...chanaan. nuntiauerunt ei omnia que sibi acciderant. dicentes. Locutus est nobiscum dominus terre
...quasi exploratores nos esse dixit. Et ait ad eos. In hoc probabor. quod sitis uiri pacifici. Fratrem
...uestrum unum relinquite apud me. et quod necessarium est domibus uestris. accipientes abite.
...Fratrem autem uestrum minimum adducite ad me. ut sciam quod non sitis exploratores. sed uiri pacifici.
...et uobis fratrem uestrum tradam. et negotiamini in terra. Hec dicente illo. effusi sunt singuli saccos
...suos. Quos cum uidissent cum pecunia ligatos. timuerunt ipsi et pater eorum. Dixitque iacob.
...Me filios meos orbastis. Ioseph non est. simeon non est. et benjamin auferre uultis. Super me
...hec omnia ceciderunt. Ruben locutus est ad patrem. dicens. Duos filios meos occide. si non reduxero
...illum ad te. Tradam eum in manus tuas. et ego recipiam eum. Ait ille. Non descendet filius meus
...uobiscum. frater eius mortuus est. et ipse solus remansit. Si ei in uia aliqua calamitas acciderit.
...deducetis canos meos cum dolore ad infernum. Grauis erat fames in terra. Cumque consumpsissent
...omnia que attulerant de egypto frumenta. dixit pater eorum. Ite rursum. et emite nobis pauca
...cibaria. Respondit ei iudas. dicens. Testificatione contestatus est nobis uir ille. dicens. Non
...uidebo faciem meam. nisi frater uester uobiscum fuerit. Si ergo mittere fratrem nostrum uis
...nobiscum. descendimus et emimus tibi cibaria. Si autem non uis. ne pergimus. Dixit enim nobis.
...Non uidebo faciem meam. nisi frater uester uobiscum fuerit. Ait israel. Quare sic fecistis
...malo animo. ut indicaretis homini. quod haberetis alium fratrem. Qui dixerunt. Interrogauit
...nos homo per ordinem cognationis nostre. dicens. Si pater uester uiuit. si habetis alium fratrem.
...Et quia nouimus ex ordine sermonum. quod dicturus esset. Si habetis fratrem. ergo ut
...nos dicere debuimus. Numquid scire potuimus. quod esset dicturus. Adducite fratrem uestrum.
...Dixit iudas ad israel patrem suum. Mitte puerum mecum. et proficiscamur. et uiuamus. et non
...moriamur. tam ego quam tu. et parvuli nostri. Ego suscipio puerum. de manu mea requiras eum.
...Nisi reduxero illum. et restituero coram te. ero peccati reus in te omni tempore. Nisi enim
...tardasses. iam bis uenissemus. Dixit ergo israel. Si sic necesse est. hoc facite. Tollite de optimis
...terre fructibus in uasis uestris. et deferte uiro munera. modicum resinam. et mel. aromata et
...stacten. terebinthum et nuces. et amygdalas. Duplicatum argentum deferte in manibus uestris.
...et illud quod reportatum est in ore saccorum uestrorum. reportate. ne forte ignorantia
...acciderit. Sed et fratrem uestrum tollite. et reuertimini ad uirum. Deus autem meus omnipotens
...det uobis gratiam coram uiro. ut dimittat uobiscum fratrem uestrum. et quem tenet. Ego
...autem quasi orbatus filiis. orbabor. Tulerunt ergo uiri munera hec. et duplicatum argentum
...tulerunt secum. et benjamin. Surrexerunt et abierunt in egypto. et steterunt coram ioseph.
...Quos cum uidisset ioseph. et benjamin cum eis. dixit dispensatori domus sue. Introduc uiros
...domum. et macta uictimas. et instrue conuiuium. quia mecum comedent meridie. Qui fecit
...quod iussus est. introduxitque uiros in domum ioseph. Timentes illi eo quod introducti essent
...in domum. et dicebant. Propter pecuniam que reportata est in saccis nostris primum introducti
...sumus. ut ueniens inuadat nos. et inuolutos asinis nostris in seruitutem mancipet. Ingredientes
...ergo ianitori domus ioseph. locuti sunt ad eum in ostio. Obsecramus domine. ut audias
...quod dicturi sumus. Non primum huc uenimus ut emamus cibaria. Sed cum reuersi essemus
...ad diuersorium. et aperuissemus saccos. inuenimus pecuniam unius quemque in ore sacci sui.
...Quam reportauimus. et alia tulimus. ut emamus cibaria. Nescimus quis posuerit pecuniam
...in saccis nostris. Respondit ille. Pax uobiscum. nolite timere. Deus uester et deus patris
...uestri dedit uobis thesaurum in saccis uestris. Pecuniam enim uestram bene habeo. Et
...eduxit ad eos simeon. Introductis autem uiris in domum ioseph. dedit aquam. et lauerunt
...pedes suos. et iumentis suis dedit ad plenum. Illi autem parabant munera donec ioseph
...ueniret ad meridiem. audierant enim quod ibi comederent panem. Cumque ingressus esset
...ioseph domum. obtulerunt ei munera tenentes in manibus suis. et adorauerunt eum pronis
...in terram. Qui resalutauit eos benigne. Interrogauitque eos si bene haberent. et ait.
...Senex pater uester de quo dixistis. numquid adhuc uiuit. Responderunt. Pax tui serui
...nostri pater noster bene habet. adhuc uiuit. Et inclinantes se adorauerunt eum. Cumque
...eleuasset oculos ioseph. uidit benjamin fratrem suum uterinum. filium matris sue. et ait.
...Iste est frater uester minimus. de quo dixistis mihi. Et rursum. Deus gratiam tuam det
...tibi fili mi. Festinauit ioseph. quia commota sunt uiscera eius super fratre suo. et
...quesiuit ubi fleret. Et ingressus cubiculum. flauit ibi. Lauatoque uultu egressus. continuit
...se. et iussit ponere panes. Positis igitur mensis seorsum ioseph. et seorsum fratres eius.
...seorsum et egyptii qui simul comedere consueuerant. quia non licet egyptiis hebreis
...uesci pane. nefas enim hoc apud eos existimatur. Sedebant autem coram eo primogenitus
...secundum primogenitum suum. et adolescens secundum etatem suam. Et mirabantur
...homines. Et portabantur ab eo partes. Maiores autem partes portabantur benjamin.
...quam reliquorum. quinquies tantum. Et inebriati sunt. et biberunt cum eo. Et precepit
...ioseph dispensatori domus sue. dicens. Impone singulorum saccis frumenta quantum
...possunt capere. et pecuniam unius cuiusque in ore sacci. Et scyphum meum argenteum.
...et pretium frumenti iuuenis. Qui fecit sicut ei imperauerat ioseph. Mane autem facto.
...dimissi sunt cum asinis suis. Cumque egressi fuissent ciuitatem. nec procul adhuc
...processissent. ioseph ait ad dispensatorem domus sue. Surge. et persequere uiros. et
...comprehensos dices. Quare mala pro bonis reddidistis. Quare furati estis scyphum
...in quo bibit dominus meus. et in quo ipse diuinare consueuit. Malum hoc fecistis
...quod peccastis. Qui ut comprehendit eos. locutus est uerba hec ad illos. Qui
...responderunt. Quare dominus noster loquitur talia. Absit hoc a nobis. ut seruui tui
...tale facinus perpetrent. Pecuniam quam inuenimus in ore saccorum nostrorum. reportauimus
...ad te. quomodo ergo furati sumus aurum uel argentum de domo domini tui. Apud quem
...fuerit inuentum de seruis tuis. moriatur. et nos simus domini mei mancipium. Ait ille.
...Sit iuxta uestrum sermonem. apud quem inuentum fuerit. ipse mihi seruiet. et uos eritis
...innocentes. Festinauerunt singuli. et deposuerunt saccos in terram. et aperuerunt
...unusquisque. Ille autem scrutatus est. incipiens a maiore usque ad minimum. Et inuenit
...scyphum in sacco benjamin. Qui scissis uestimentis. imposuerunt singuli onera asinis
...suis. et reuersi sunt in ciuitatem. Intrauit autem iuda et fratres eius domum ioseph.
...adhuc ille ibi erat. Et ceciderunt ante eum in terram. Dixitque ioseph. Quid est hoc
...quod fecistis. Nescitis quod talis homo sciat diuinare. Ad quem iuda. Quid dicemus
...domino meo. aut quid loquemur. aut quo modo iustificabimur. Deus inuenit iniquitatem
...seruorum tuorum. ecce omnes serui sumus domini mei. tam nos quam is apud quem
...inuentus est scyphus. Ait ioseph. Absit a me hoc facere. Ille qui furatus est scyphum.
...ipse mihi seruiet. uos autem abite incolumes ad patrem uestrum. Accessit ergo iuda
...et ait. Obsecro domine mi. loquatur seruus tuus uerbum in auribus tuis. et ne
...indigneris contra seruum tuum. Tu es enim post pharaonem maximus. Interrogasti
...seruos tuos dicens. Habetis patrem aut fratrem. Et respondimus. Habemus patrem
...senem. et puerum parvulum qui nascitur ei in senectute. cuius frater mortuus est.
...et ipse solus remansit matri sue. et pater illius diligit eum. Dixisti ergo seruis
...tuis. Descendite ad me. et ponam oculos meos super illum. Et respondimus domino
...meo. Non potest puer relinquere patrem suum. alioquin illo derelicto mortuus
...fuerit pater. Dixisti ergo seruis tuis. Nisi frater uester minimus descenderit uobiscum.
...non uidebitis ultra faciem meam. Ascendimus ergo ad seruum patrem tuum. et
...narrauimus ei omnia que dixerat dominus noster. Dixitque pater noster. Reuertimini
...et emite nobis paululum tritici. Cui nos respondimus. Non possumus ire. si frater
...noster minimus nobiscum fuerit. Non enim possumus uidere faciem uiri. nisi frater
...noster minimus nobiscum fuerit. Ait ille. Scitis quod duos filios peperit mihi uxor
...mea. Unus egressus est a me. et dixistis. Bestia deuorauit eum. Et hactenus non
...apparuit. Si tulerit et istum de conspectu meo. et contigerit ei aliquod infortunium.
...deducetis canos meos cum dolore ad infernum. Igitur cum ingressus fuero ad seruum
...patrem tuum. et puer non fuerit nobiscum. cum uideat animam illius pendere ex anima
...pueri. Statim ut uiderit puerum non esse nobiscum. morietur. et deducent serui tui
...canos patris nostri cum dolore ad infernum. Puer enim suscepit apud patrem suum
...seruum. dicens. Si non reduxero illum ad te. ero peccati reus in patrem meum
...omni tempore. Quamobrem obsecro domine mi. maneat puer seruus tuus pro puero
...domino suo. et ascendat frater cum fratribus suis. Non enim possum ascendere ad
...patrem meum. puero absente. ne forte uidens mala que opprimant patrem meum.
...consentiam illis. Non se ergo ioseph amplius continere coram omnibus qui astabant
...circa se. iussit egredi cunctos. Et nullus interfuit quando se ioseph fratribus
...suis recognouit. Et eleuauit uocem cum fletu. quem audierunt egyptii. Et domus
...pharaonis audiuit. Dixitque ioseph fratribus suis. Ego sum ioseph. Adhuc pater
...meus uiuit. Non poterant fratres eius respondere. Nimis enim perterrebantur
...aspectu eius. Quibus ille blande loquens. Accedite. inquit. ad me. Cumque
...accessissent. Ego sum. inquit. ioseph frater uester. quem uendidistis in egyptum.
...Nolite contristari. neque uobis grauum sit. quod uenundati me huc sitis. Ad
...salutem enim mea misit me deus ante uos. Biennium est enim quod cepit fames
...esse super terram. et adhuc quinque anni restant. in quibus non possit arari
...neque metere. Misit ergo me deus ut reseruet uos super terram. et nutriat in
...escam. Non uos me misistis huc. sed deus. qui fecit me quasi patrem pharaonis.
...et dominum uniuerse domus eius. et principem in omni terra egypti. Festinate
...et ascendite ad patrem meum. et dicite ei. Hec mandat filius tuus ioseph. Deus
...fecit me dominum omnis terre egypti. Descende ad me. ne tardes. habitabis in
...terra gessen. et eris iuxta me tu. et filii tui. et filii filiorum tuorum. oues tue.
...et armenta tua. et omnia que habere potes. Ibi te pascam. adhuc enim quinque
...anni residui sunt famis. ne pereas tu. et domus tua. et cuncta que habere
...dignoscitur. Ecce oculi uestri uident. et oculi fratris mei benjamin. quia os meum
...est qui loquitur ad uos. Nuntiate patri meo gloriam meam. et cuncta que uidistis
...in egypto. festinate et adducite eum ad me. Cumque complexus esset benjamin
...fratrem suum flere cepit. et benjamin similiter. Osculans autem ioseph omnes
...fratres suos. flebat super singulos. Post quorum uidelicet mutuos fletus. et
...ipsi fratres eius locuti sunt ad eum. Et auditum est in domo pharaonis. Et
...dixerunt. Venerunt fratres ioseph. Quod ille libenter audiens. dixit fratribus
...suis. Onerate iumenta. et ite in terram chanaan. Et tollite patrem uestrum
...et cognationes uestras. et uenite ad me. ut det uobis omnia bona terre egypti.
...et comedatis medullam terre. Precepit quoque ut tollerent de terra egypti
...plaustra in quibus paruuli et uxores eorum deferrentur. Et imposuerunt filii
...israel sicut iussi sunt. Dedit autem eis ioseph plaustra iuxta imperium pharaonis.
...et cibaria in uia. Singulis quibusque uestimenta mutari precepit. Benjamin
...autem dedit trecentos argenteos. et quinque uestes optimas. Patri quoque suo
...misit iuxta hec. decem asinos portantes de cunctis opibus egypti. et totidem
...asinas. frumento et panibus et cibariis per uiam. Dimisitque fratres suos. et
...cum abirent. dixit ad eos. Ne irascamini in uia. Qui ascendentes de egypto.
...uenerunt in terram chanaan ad patrem suum iacob. Et nuntiauerunt ei dicentes.
...Ioseph filius tuus uiuit. et ipse principatur in omni terra egypti. Quod ille
...audiens quasi de somno grauissimo excitatus. credere illis noluit. Illi autem
...per ordinem cuncta narrabant. Quibus ille postquam cognouit plaustra que
...miserat ioseph ad portandum sibi. reuixit spiritus patris eorum iacob. Dixitque
...israel. Sufficit mihi si adhuc ioseph filius meus uiuit. Vadam et uidebo illum
...antequam moriar. Et profectus cum uniuersis que habebat. uenit ad puteum
...iuramenti. Et immolauit uictimas deo patris sui isaac. Et uidit per uisum
...noctis dicentem sibi deum. Iacob. Iacob. Qui respondit. Adsum. Et ait ille.
...Ego deus patris tui. Ne timeas descendere in egyptum. quia in gentem magnam
...faciam te ibi. Ego descendam tecum illuc. et ego inde adducam te nunc
...ascendentem. Ioseph ponet manum suam super oculos tuos. Surrexit ergo iacob
...a puteo iuramenti. Et tulerunt eum filii sui. et paruuli et uxores eorum in
...plaustris que miserat ioseph ad portandum eum. Et tollentes pecora sua et
...substantiam quam in terra chanaan possederant. uenerunt in egyptum iacob.
...et omne semen eius. Filii eius. nepotes. sorores. et omnis posteritas. Omnes
...pariter adduxit secum in egyptum. Hi sunt nomina filiorum israel qui ingressi
...sunt in egyptum. Ruben primogenitus iacob. Filii ruben. enoch. phallu. hesron.
...et charmi. Filii simeon. iamuel. iamin. ahod. iachin. sohar. et saul filius
...chananitidis. Filii leui. gedson. caath. et merari. Filii iuda. her. onan. sela.
...phares. et zara. Mortui sunt autem her et onan in terra chanaan. Filii autem
...phares. hesron et hamul. Filii zara. zamri. ethan. aeman. calchol. et dara.
...Filii charmi. achar qui conturbauit israel. et qui peccauit in anathemate.
...Filii ethan. azarias. Filii ruben primogeniti israel. enoch. phallu. hesron.
...et charmi. Filii simeon. iamuel. iamin. ahod. iachin. sohar. et saul filius
...chananitidis. Filii leui. gedson. caath. et merari. Filii iuda. her. onan. sela.
...phares. et zara. Mortui sunt autem her et onan in terra chanaan. Filii autem
...phares. hesron et hamul. Filii zara. zamri. ethan. aeman. calchol. et dara.
...Filii charmi. achar qui conturbauit israel. et qui peccauit in anathemate.
...Filii ethan. azarias. Filii ruben primogeniti israel. enoch. phallu. hesron.
...et charmi. Filii simeon. iamuel. iamin. ahod. iachin. sohar. et saul filius
...chananitidis. Filii leui. gedson. caath. et merari. Filii iuda. her. onan. sela.
...phares. et zara. Mortui sunt autem her et onan in terra chanaan. Filii autem
...phares. hesron et hamul. Filii zara. zamri. ethan. aeman. calchol. et dara.
...Filii charmi. achar qui conturbauit israel. et qui peccauit in anathemate.
...Filii ethan. azarias.

2

pharaonis · regis mar-
me manentur. Quo
destero officio facilius
ponunt sterere regi ter-
ture milites principa-
tui. Accidit q egyptii
sacerdotes prohibentur ri
sture nisi remplicity.
ne aliud officii genere
ris vtrere vel alit fuere
rat quisq; q placeat
ue michi quieto cui
genuis sit clamitet. stu
nuisl fuere pche
phres. siue duo q bu
bet enim hoy quisq;
etiuner. non e facil
piculosum. ne comma
nuuerram sctp
tuntz.

Tlanguida spu
al. tunc constitum
tuerum e ut recur
runtel ad horrea
ioseph. r. scriptural
cal. r. asel. pa-
nobis adoleo famo
nem inopie relevia
mus.

Apuroprio. ut
hoc. ioseph. aperi
ma frumenta. saluar
egyptum. r fabrice
adi tibar mundi.
apuri horrea sua. e
morbe fity. r ewga
tione frumenta sui. osa
subuenerunt. sui. ffi
ioseph uenchantur
defecerat egyptus.

2

gare sunt in horrea egipti. omnis etiam
frugum habundantia in singul' urbib;
adita e. tantaq; fuit multitudo annone ut
harene maris equarent. r copiam numerum
excesser. Dixerunt autem ioseph filij duo an
q; uenirent fames. quo tuba ei pepit alle
nech filia im. phuti pharis sacerdotis helio
poleos. Vocauitq; nom primogeniti ma
nasses dicens. Obliuisci me fecit ds
omnium laboris meoris r dom patris mei.
Do nomi secdi. appellauit q; ephraim
dicens. Crescere me fecit ds in terra paupta
tis mee. Igitur completis vii. annis
vbertatis qui fuerant in egypto. ceperunt
uenire vii. annu inopie. quos pdixerat io
seph. r in uniuerso orbe fames pualuit. An
cuncta aut terra egypti. nerat panis. qua e
fuit ieiunia. clamauit pplus ad phonem. ali
menta petens. Quib; ille respond. Ite ad
ioseph. r quicquid uob dixerit facite. Crescebat
autem fames cotidie in omni terra. Aperuitq; ioseph

uniuersa horrea. r uendebat egyptiis. Dam ni
los oppleret fames. omisq; pruncie uenichant in
egyptum. ut emerent escas. r malum inopie reparet.
Audiens aut iacob q; alimenta uenderent in egypto.
dixit filijs suis. Quare negligitis. Audiui quod
triticum uenundet in egypto. Descendite. r emite
nobis necessaria. ut possimus uiuere. r non fame mori
mur. Descenderunt igit fres ioseph. decem ut e
merent frumenta in egypto. Benjamin domi retento
a iacob qui erat frib; suis. ne forte in itinere quic.
patiat malu. Ingressiq; sunt terram egypti cum aliis
qui properabant ad emendu. Erat aut fames in
chanaan. r ioseph princeps egypti atq; arbitrius omni
frumenta uendebant pplis. Cumq; adorassent
eum fres sui. r agnouisset eos. quasi alienos du
rius loquebatur. minabatq; eis. Inde ueniistis.
Qui responderunt. de terra chanaan. ut emamus uictum
necessaria. nec fres ipse cognoscens. nec cognitus abeis.
Recordatusq; somniorum que olim uidat. ait. Explo
ratores estis. Et ut audacia infirmitatem terre ueniistis.
Qui dixerunt. non ita dne. Sed seruitum uenerunt

pharaonis · regis mar-
me manentur. Quo
destero officio facilius
ponunt sterere regi ter-
ture milites principa-
tui. Accidit q egyptii
sacerdotes prohibentur ri
sture nisi remplicity.
ne aliud officii genere
ris vtrere vel alit fuere
rat quisq; q placeat
ue michi quieto cui
genuis sit clamitet. stu
nuisl fuere pche
phres. siue duo q bu
bet enim hoy quisq;
etiuner. non e facil
piculosum. ne comma
nuuerram sctp
tuntz.

Tlanguida spu
al. tunc constitum
tuerum e ut recur
runtel ad horrea
ioseph. r. scriptural
cal. r. asel. pa-
nobis adoleo famo
nem inopie relevia
mus.

Apuroprio. ut
hoc. ioseph. aperi
ma frumenta. saluar
egyptum. r fabrice
adi tibar mundi.
apuri horrea sua. e
morbe fity. r ewga
tione frumenta sui. osa
subuenerunt. sui. ffi
ioseph uenchantur
defecerat egyptus.

2

gare sunt in horrea egipti. omnis etiam
frugum habundantia in singul' urbib;
adita e. tantaq; fuit multitudo annone ut
harene maris equarent. r copiam numerum
excesser. Dixerunt autem ioseph filij duo an
q; uenirent fames. quo tuba ei pepit alle
nech filia im. phuti pharis sacerdotis helio
poleos. Vocauitq; nom primogeniti ma
nasses dicens. Obliuisci me fecit ds
omnium laboris meoris r dom patris mei.
Do nomi secdi. appellauit q; ephraim
dicens. Crescere me fecit ds in terra paupta
tis mee. Igitur completis vii. annis
vbertatis qui fuerant in egypto. ceperunt
uenire vii. annu inopie. quos pdixerat io
seph. r in uniuerso orbe fames pualuit. An
cuncta aut terra egypti. nerat panis. qua e
fuit ieiunia. clamauit pplus ad phonem. ali
menta petens. Quib; ille respond. Ite ad
ioseph. r quicquid uob dixerit facite. Crescebat
autem fames cotidie in omni terra. Aperuitq; ioseph

uniuersa horrea. r uendebat egyptiis. Dam ni
los oppleret fames. omisq; pruncie uenichant in
egyptum. ut emerent escas. r malum inopie reparet.
Audiens aut iacob q; alimenta uenderent in egypto.
dixit filijs suis. Quare negligitis. Audiui quod
triticum uenundet in egypto. Descendite. r emite
nobis necessaria. ut possimus uiuere. r non fame mori
mur. Descenderunt igit fres ioseph. decem ut e
merent frumenta in egypto. Benjamin domi retento
a iacob qui erat frib; suis. ne forte in itinere quic.
patiat malu. Ingressiq; sunt terram egypti cum aliis
qui properabant ad emendu. Erat aut fames in
chanaan. r ioseph princeps egypti atq; arbitrius omni
frumenta uendebant pplis. Cumq; adorassent
eum fres sui. r agnouisset eos. quasi alienos du
rius loquebatur. minabatq; eis. Inde ueniistis.
Qui responderunt. de terra chanaan. ut emamus uictum
necessaria. nec fres ipse cognoscens. nec cognitus abeis.
Recordatusq; somniorum que olim uidat. ait. Explo
ratores estis. Et ut audacia infirmitatem terre ueniistis.
Qui dixerunt. non ita dne. Sed seruitum uenerunt

95

XLII

VTL_00052_01_0097.jpg

Per salutem pharaonis et salutem anime tue non exploratores estis sed ut ea que absconsa sunt terre videatis. Dixerunt ergo ad eum famuli tui sumus pacifice venimus. Nec quicquam fraudis machinamur contra regem. Quibus ille respondit. Aliter se res habet venistis ut videretis infirmitatem terre hujus. At illi duodecim fratres sumus filii patris nostri in terra chanaan. Minimus est cum patre nostro et alius non est. Dixitque ad eos ioseph hoc ipsum quod locuti estis exploratores estis. Iam nunc experimentum vestri capiam. Per salutem pharaonis non egrediemini hinc donec veniat frater vester minimus. Mittite ergo unum ex vobis ut adducat eum vos autem eritis in custodia donec probentur que dixistis utrum falsa an vera sint. Alioquin per salutem pharaonis exploratores estis. Tradidit ergo illos custodie tribus diebus. Die autem tertio educens eos ait. Facite quod dixi et vivetis. Deum enim timeo. Si pacifici estis frater vester unus ligetur in carcere. Vos autem abite et ferte frumenta que emistis ad domos vestras et fratrem vestrum minimum ad me adducite. Ut possim vestros probare sermones et non moriamini. Fecerunt ut dixerat et locuta sunt ad

ut emerent cibos. Omnes filii uiri unius sumus pacifice venimus. Nec quicquam fraudis machinamur contra regem. Quibus ille respondit. Aliter se res habet venistis ut videretis infirmitatem terre hujus. At illi duodecim fratres sumus filii patris nostri in terra chanaan. Minimus est cum patre nostro et alius non est. Dixitque ad eos ioseph hoc ipsum quod locuti estis exploratores estis. Iam nunc experimentum vestri capiam. Per salutem pharaonis non egrediemini hinc donec veniat frater vester minimus. Mittite ergo unum ex vobis ut adducat eum vos autem eritis in custodia donec probentur que dixistis utrum falsa an vera sint. Alioquin per salutem pharaonis exploratores estis. Tradidit ergo illos custodie tribus diebus. Die autem tertio educens eos ait. Facite quod dixi et vivetis. Deum enim timeo. Si pacifici estis frater vester unus ligetur in carcere. Vos autem abite et ferte frumenta que emistis ad domos vestras et fratrem vestrum minimum ad me adducite. Ut possim vestros probare sermones et non moriamini. Fecerunt ut dixerat et locuta sunt ad

ducere
pharaonis exploratores
vivetis
timeo
probentur
sermones

Per salutem pharaonis exploratores estis quod dicit ioseph ut sapiens nec latum unde homines fiunt per quam celantur tamen manifestum est omnibus salutem pharaonis nisi exploratores deprehendi non posse. Et ideo hoc dicit quasi per salutem pharaonis nisi exploratores estis non dimittemini. Et bonos fideles vult fieri ut salvi pharaonis exploratores. Quasi magis vult quod ei fidelem nuntiet bonum locum videri tamen ut videbar fratribus quem ut frui possidebat. Et nisi custodiar pharaonis salutem nil quod per nutrum penes bonum fidelem unum de duobus an vere per nutrum tenuit. Unum ergo vestrum ducite et adducat fratrem vestrum minimum ut probentur que dixistis utrum falsa an vera sint. Alioquin per salutem pharaonis exploratores estis. Tradidit ergo illos custodie tribus diebus. Die autem tertio educens eos ait. Facite quod dixi et vivetis. Deum enim timeo. Si pacifici estis frater vester unus ligetur in carcere vos autem abite et ferte frumenta que emistis ad domos vestras et fratrem vestrum minimum ad me adducite. Ut possim vestros probare sermones et non moriamini. Fecerunt ut dixerat et locuta sunt ad

Sub audi dicit. Id est angelus nuncie. Videtur patet ex ploy mentum unius ex angelis. Hoc completum est sicut dixit et mansit ab apparitionis eius. Simulatus erat in his verbis. multa vocabula vanis quibus illud ascribit. quamvis hic dicitur. temere debuerunt quos sibi esse plus equo. corripuit. exploratores pena dignos. Hic videtur ad hebraicum. Et ideo hoc dicit quasi per salutem pharaonis exploratores estis. Et ideo hoc dicit quasi per salutem pharaonis nisi exploratores estis non dimittemini. Et bonos fideles vult fieri ut salvi pharaonis exploratores. Quasi magis vult quod ei fidelem nuntiet bonum locum videri tamen ut videbar fratribus quem ut frui possidebat. Et nisi custodiar pharaonis salutem nil quod per nutrum penes bonum fidelem unum de duobus an vere per nutrum tenuit. Unum ergo vestrum ducite et adducat fratrem vestrum minimum ut probentur que dixistis utrum falsa an vera sint. Alioquin per salutem pharaonis exploratores estis. Tradidit ergo illos custodie tribus diebus. Die autem tertio educens eos ait. Facite quod dixi et vivetis. Deum enim timeo. Si pacifici estis frater vester unus ligetur in carcere vos autem abite et ferte frumenta que emistis ad domos vestras et fratrem vestrum minimum ad me adducite. Ut possim vestros probare sermones et non moriamini. Fecerunt ut dixerat et locuta sunt ad

Hoc figurate mihi videtur. ioseph quasi genitor filius. Et hoc ipsum quod dicit. Genesis filius. Et hoc ipsum quod dicit. Genesis filius. Et hoc ipsum quod dicit. Genesis

Ruben ait duos filios meos mactate si non reduxero eum ad te. nec ei obtemperauit. at ille dicens reddam eum tibi. repetito eum ab eo precatur impatientem omnium rerum pone. et impetrauit. et ei omnia licuit. et benedixit ei. et gratum et pacatum quam optauit ostendit.

ut cum eo iret. malis q̄ filios fieri reos sui sceleris q̄ ipse ultionem meruisse. licet ipse meritis premiandus

Ire dure. Et quare aut nos exploratores esse putastis. Cui respondimus. pacifici sumus. nec ullas molimur insidias. Duodecim fratres uno patre geniti sumus. unus non est. minimus cum patre habitat in terra chanaan. Qui autem nobis. Sic probabo q̄ pacifici estis. Fratrem uestrum unum dimittite apud me. et abite domibus uestris necessaria sumite. et adducite. Fratrem autem uestrum minimum ad ducite ad me. ut sciam q̄ non sitis exploratores. et istum qui est apud uos recipite. postea. Accedentes ceperunt eum ligare. Videns autem ioseph. et intelligens q̄ non posset. fugam simulauit. et egressus. flere cepit. Reuersus ad eos. tulit ex eis. Simeon. et ligatis pedibus. et manibus. coram eis. misit in carcerem. Precepitq; famulis. ut implerent saccos frumento. et reponerent pecunias. unicuique in ore sacci. et tribuerent uiatica. Quibus ita impletis. imposuerunt asinis. et abierunt. Unus autem aperto sacco. ut daret pabulum asino. in diuersorio. pecuniam inuenit. et nudauit fratribus. Qui pauentes. Quid est hoc. inquiunt. quod deus fecit nobis. Perueniunt ad patrem. et omnia ordine narrant. Addentes. Dominum terre illius locutum esse asperius. et putasse nos uenisse ad considerandam terram. Dixisse. Unum ex uobis relinquite apud me. et abeuntes ferte frumenta quibus indigetis domui. Fratrem autem uestrum minimum adducite ad me. ut sciam q̄ non sitis exploratores. sed fratres. Et hunc recipite. et negotiamini. Dum hec narrant. effundentes saccos. singuli reperiebant in ore sacci ligatas pecunias. Et cum uiderent simul omnes. timuit pater iacob. Ait illis. me orbastis. Ioseph non est. Symeon non est. Et Beniamin auferetis. In me hec mala omnia ruerunt. Cui ruben respondit. Duos filios meos occide. si non reduxero illum tibi. Trade illum in manu mea. ego eum tibi restituam. Ad quem ille. Non descendet nobiscum filius meus. frater eius mortuus est. ipse solus remansit. Si quid ei aduersi acciderit in uia. aquam per quam ducetis canos meos cum dolore ad inferos. In tam fames omnes etiam uehementer premebat. Consumptis cibis quos egypto detulerant. dixit iacob ad filios suos. Reuertimini

Duc duces canos meos ad patrem. et loquere ei ex parte mea. ut ad inferum qui requirit non descendat. sed in terra uiuentium senectutem bonam transigat. Meus autem filius obtruncatus est.

xLiii

mitteret. an si ab eo ceteris ringuli. adinferum mactandi deberentur. Cherebonus enim magnus fuit.

Rursum ad eum. Precamur domine. ut ignoscas errori nostro. non enim fuimus tam stulti. ut crederemus. talia te mandare posse. Sed quia pacifici sumus. et boni. non fecimus hoc consilio. Duodecim fuimus fratres. filii unius patris. duo fratres nostri. unus mortuus est. minimus remansit cum patre. et ille qui tibi precepit. Quibus ille. Ideo locutus sum. ut scirem. si estis exploratores. Dimittite unum ex uobis apud me. et hic detentus. alios fratres uestros sequatur. Vos autem abite. et ferte frumenta. Et fratrem uestrum minimum adducite ad me. ut sciam q̄ non sitis exploratores. sed fratres. Et hunc recipite. et negotiamini. Dum hec narrant. effundentes saccos. singuli reperiebant in ore sacci ligatas pecunias. Et cum uiderent simul omnes. timuit pater iacob. Ait illis. me orbastis. Ioseph non est. Symeon non est. Et Beniamin auferetis. In me hec mala omnia ruerunt. Cui ruben respondit. Duos filios meos occide. si non reduxero illum tibi. Trade illum in manu mea. ego eum tibi restituam. Ad quem ille. Non descendet nobiscum filius meus. frater eius mortuus est. ipse solus remansit. Si quid ei aduersi acciderit in uia. aquam per quam ducetis canos meos cum dolore ad inferos. In tam fames omnes etiam uehementer premebat. Consumptis cibis quos egypto detulerant. dixit iacob ad filios suos. Reuertimini

numu remittet patruillu eis arui respondit iudas. Denuntiauit nobis ille sub attestatione uirandi dicens. Non uidebitis faciem meam nisi fratrem uestrum minimum adduxeritis uobiscum. Si igitur mittet eum nobiscum pgemus pariter. et emem necessaria. Sin autem non uultis nihil mouemus. Ut enim sepe ut diximus. detinemur a nobis dicens. Non uidebitis faciem meam absq; fratre uestro minimo. Quid ergo uultis. Innocentia mea hi testati sunt. ut indicaretis ei. et alium fratrem uestrum. At illi respondent. Interrogauit nos per ordinem homo. nam pgenies sit pater uiuere. Si haberemus fratrem. et nos respondimus ei consequenter. ut ita id qd fuerat sciscitatus. Numq̄d scire poteramus. q. dicturus erat. adducite uobiscum fratrem uestrum. Iudas q̄ dixit patri suo. Mitte puerum mecum ut pficiscamur. et possimus uiuere. ne moriamur nos et paruuli nri. Ego suscipio puerum require illum. de manu mea. Nisi reduxero et tradidero eum tibi. ero peccati reus omni tempore. si nimis cessauero. dilatione. iam uice altera uenissemus. Igitur ait pater eorum. dixit ad eos. Si sic necesse est facite qd uultis. Sumite de optimis fructibus terre in uasis uestris. et deferte uiro munera. Modicum resine et mellis. storacis. et stactes. et terebinthi

Gen. 43. Aliquo resine et mell rebus mandatis. et stacten. et terebinthi nuces. siue ut alii lachrimas amygdalas. Vnus uir ociosus. sic thumma-

bum et amygdalas pecuniam q̄ duplicem ferte uobiscum. et illam quam inuenistis in sacco reportate. ne forte error factum sit. Surgite et fratrem uestrum tollite. et ite ad uirum. Deus autem meus omnipotens faciat eum uobis placabi-

VTL_00052_01_0099.jpg

lem ⁊ remittat uobcum frm̃ um̃ quẽ tenet ⁊ hunc benia mi
ego aũ quasi orbatus ablq; liberis ero. Tulerunt ḡ uri
mũa ⁊ pecuniam duplicem ⁊ beniamin. Descendentq;
in egyptum ⁊ steterũ coram ioseph. Quos cum ille uidisset ⁊
beniamin simul ꝑcepit dispensatori dom̃ sue dicens. In
troduc uiros domũ ⁊ occide uictimas ⁊ instrue conuiuiũ quia
hodie mecũ sunt comesturi. Fecit ille sicut fuerat imperatũ ⁊ in
troduxit uiros domũ. Illiq; extimescẽtes quia introducti
sunt ad domum ꝓpter pecuniam quã retulerãt ꝓpriis in sacculis
de uoluat nos atq; ꝓsternat ⁊ uolentes subiicere seruitutẽ
⁊ nos ⁊ asinos nr̃os. Quam ob rem ingressi fores domus; accesse
runt ad dispensatorẽ loquuti sunt. Et ramus dñe ut audia
mus. Nam ad descendimus ut emeremus escas. Quib; empt̃s ꝑ
uenissemus ad diuersoriũ. aperuimus saccos nr̃os ⁊ inuenimus
pecuniã in ore saccoꝝ. Quam nunc mecum dependere
portauimus. ⁊ aliud argentum ad emendum que necessaria
nob̃ sunt. Non emimus sciemus quis eam posuerit
in marsupijs nr̃is. At ille respondit pax uobis cum. No
lite timere. Deus ⁊ dns patris uri. dedit uob thesauros
in sacculis uris. Nam pecuniam quã dedistis mihi bene am
ego habeo. Et educto illis symeon adeos ⁊ introduxit domũ

ma. uiri hebreo ẽ
nachom. quod
aquila uertit cen
turiator. ex
quo dominus me
thorba. quem
ptua ignorãt ma
gistrũ. sella chi
maram achil sue
ymas intelligi
unt eo quod in
illa tunc aroma
cha. diuisa sunt.

Deus ⁊ dns patris uri. Hebraismus. Deus ⁊ dns meus.

Quidam
ioseph ben
iamin frm̃
paruulũ
⁊ ꝑe pa
lum. ch
tur autem
fuerit eum
qui paruu
lis qua
richam ma
trem tuli
rauerit ge
rebat. vi
cesimo ad
olescẽtis
legitur
dum lapi
dauerunt
stephanũ
uictimen
ti seruaba
bat. sicut
ioseph ui
ctas pauli
sicuti. ⁊
tanar ta
cietem. xpc
cum bap
tizatur
paulus.
ꝑquem
xpc apto
rum⁹ ui
dendus.

Ecce
deus bonus animus sem
per. pelagius ẽ ad
peccandum. vñ ⁊
ioseph unumum
possimus consi
derare copiam
castus erat cum
ꝑcuret pudici
tiam dñi. sapi
ens cum diligen
tia intelligentione
stin animos ex
plorabat quate
nenter. deser
uo ultro. iustitiã
erat in adhibitione
disciplinę celeriqñ
ubi. paul uocatio
ne petronii.

Quib; apostol
rõ sacrum apo
stu sunt. sed ubi
ioseph quasi adue
ne. ⁊ fratrum frib;
q. ꝑti natione
egyptus quoq;
fratrum quasi i
digens. qua pu
tabant pristinum
ẽ cum peregri
nus omnium.

Quidam ioseph benianim frm̃ paruulũ ⁊ ꝑe paulum. ch tur autem fuerit eum. qui paruulis qua richam matrem tuli rauerit ge rebat. vicesimo ad olescẽtis legitur dum lapidauerunt stephanũ uictimen ti seruabat. sicut ioseph uictas pauli sicuti. ⁊ tanar tacietem. xpc cum baptizatur paulus. ꝑquem xpc apto rum⁹ uidendus.

atulit aquã ⁊ lauerunt pedes suos. deditq; pabulum asinis eoꝝ. Illi ũ parabant munera
donec ingrederetur ioseph in die. audierant enim
q. ibi comesturi essent panem. Ingressus ioseph dom̃ suam. obtulerũtq; ei munera. tenentes
in manib; ⁊ adorauerunt ꝓ in terram. At ille
clemẽter salutatus eos ait. Ito gaudete eos dicens. Sal
uus ne est pat̃ ur senex de quo dixeratis mihi. Ad
huc uiuit. Quin respondẽrũt. Salutem patris nr̃i adhuc uiuit. Et incuruati adorauerũt
eum. At ille uidens aũt oculos ioseph uidit beniamin frm̃ suum uterinũ ⁊ ait. Iste est ne ur par
uulus de quo dixeratis mihi. Et rursum. Deus in
quit misereatur tui fili mi. Festinauitq; ꝓ emota sunt uisca eius sup̃ fratrẽ suo. ⁊ erumpebant lacry
me ⁊ introiens cubiculum fleuit. Rursusq; loca fa
cie egressus continuit se. ⁊ ait ponite panes. Quib;
appositis seorsum ioseph. ⁊ seorsum fratribus; egyptijs
q; qui uescebant simul seorsũ. Iniquum est enim
egyptijs comedere cũ hebreis. ꝙ abominatum est huius
modi uiuenti scelerẽ coram eo ꝓ nogenitus iuxta ꝓ

Hebraismus. Et dixerunt ad eum.

Gen. q. gemel.

Gen. indigenis.

XLIIII

Gen. Beruntq; rmbe
brian fuit r ē solent
hebrei hoc nomine
abinde tibi imparcu
mum: pr ioseph qui
tande sapiens mendā
ri. hui⁹ uerbum p dā
ne ponunt in scripti
ris. mutuū rō rmebra
ici. e. qm tande dō
ctor nihil possimus
rō mīi di ōnem mēdā
apparebit an hebraica
em lectionē figu
ram. flam. in ethera
rum ubi hebraicum
hebraos. ne pi rem
utilē. qñ maiore hu
more qui fuerint ex
rumpē sit unus ex
ob. qui dicebare se
repler. ß nigr dīcuno.

Gen. Saphum quem
futuri ethis. dum ō mūt
quem mutuus est
caphul ioseph ut de
cilo benjamin. mil
q; mouebe pauli est
tis docerme iam p
fulgebat eloquium
dum ēt eruditus in
lege. ß. quia fuit ac
ri et mira lectum
erat saphus. doctri
na una legem. lu
na una motum.
stellis ñ animas
manū impositur. mar
supium dicitur. rage
rum refplendatur. de

2.

mogenita sua. r minimū ut ita etatem suam. r mita
uanē nimis supas parib; qual abeo accepant ma
ior pars uertit benamin. ita ut quinq; patrib; ēt eode
m. Beruntq; rmhebraū fr ē eo. pepit q; ioseph
dispensatori domus sue. dicens. Imple saccos eoz.
frumto. quantū aape possunt. r pone pecuniam si
gulor. in sūmitate sacci. scaphum aut meū argen
tum r pecuniā q; dedit. ut luci pone in ore sacci iunioris.
Facumq; ē ita. r ono mane dimisi sunt ē asinis
suis. Iamq; urbe egressi erant. r pcesserant paululum.
Hunc ioseph accersito dispensatore domus. surge in
quit. psequere uros. r apphendis dicito. Quare reddi
distis malum pbono. Scaphum que furati estis.
ipe est in quo bibit dns meus. r in quo augurari ēt soler.
Pessima rem facistis. Fecerille. ut iusserat. Et apphē
sis pdictum locutus ē. Quid respondetō. Quare sic lo
quit dñs ut. ut seruī tui dn̄ flagitij. simile rē. Pecu
niam q; inuentam in sūmitate saccoz reportauim ad
te de tra chanaan. r quom̄ odo fm̄ē ut furati sum̄ de domo
dñi tui aut ut argentum. Apud quēcūq; fuit inuē
tum seruoz tuoz q; queris moriat. r nos seruī erimus

Gen. Qui
nuos. re
gñ. Quia in
narauto
ne ut e a
te dicas te
quam mei
ut ligrate
ioseph qui
uit ap at
loquere
ut romano
dissimula
tione explo
rare possit
dicatur
g; ut rum
consulto
ut rem
sit ambe
ret pecu
baronul
obliuio
apparet
Jam zillō
ēgyptii
scaioseph.
mūdogma
deparie
rabino.
sicam illi
mingan
cuidecaē
murum z
fiut ad dē
ram
potest pā
gnere
uel
o ut eam
quisq;
ēt ucace

2

Gen. Qui dñm ñr. Quid dicit. Haec ut ita uerā sermonē ap quē fuit inuentum ipe sit seruul me. Vos aū ceteros innoxy. Ita; festinato deponentes unūquisq; saccos aperūt singuli. quos seruatut. ut capiens ama ore ultq; admonē muerunt aphum in sacco benia min. Quibus scissis uestib; honeratusq; rursum asinus reūli sunt in oppidū. Primusq; iudas cum tribu; ingressus ē ad ioseph. Dedum enim de loco abi erat. omnesq; ante eum uūa parū corruerē. Quibus ille ait. Cur sic agere uoluistis. An ignoratis q; talis simil mei in augurandi scientia. Cui iudas. Quid respondebimus inquā dño meo. uel quid loquem aut unde possim obtendere. Deprimere inuenire iniquitatē seruoz tuoz. En omnes simul seruī dñi mei. r nos r ap quē inuentus ē scaphus. Respondit ioseph. Absit a me ut sic agam. Qui furatus ē caphum. ipe sit seruus me. Vos aūt abite liberi ad patrem uīm. Accedens aūt ppius iudas ait. Obsecro dñe mi loquatur ser uus tuus sūbum in aurib; tuis. r ne uascaris famu lo tuo. Tues enim p pharaonem dns meus.

adem ib; squa
mul quasi sacu
micule idem
sacco. r depo
sitio legis uela
mine adeptus
ēgrauit libere
rit uelocia tuae
sermonis cuan
gebum pducat

Gen. Augro
mus. q. n. s. re.
dubi sibi ue
lit quem sibi
angē ñ sero ß
loco dicum j
ut cam si dixit
ire bñdictum ñ
dominum. quem
dana enim am
dacib; sero a
quimur. ñ loco
dum aut quem
timet tanquā
loco dicatur.
ripuant men
dana. ß magi
mouer. quid
ibi meū hec
acio ioseph. q
fili tuos donec
ns aparet qui
ēt uolens iudi
ceam. nam
ep cantione
stipendia. qd
uce ramo sit
tramul cum
iquam. Quamo
strilul incopi
natus eum qb;

2.

Interrogauit pus seruos tuos habetis patrem aut frm. Et
nos respondimus dño meo Est nob pat̃ nr senex. et puer par
uulus qui in senectute ei⁹ natus. Cui⁹ frater mortuus est
et monauit. et ip̃e solum hr̃ mat̃ sua. pat̃ ei⁹ amare diligit eū.
Dixitq; ds seruis tuis. Adducite eum ad me. et ponam oculos
meos sup illum. Suggessimus dño meo. Non potest
puer relinquere patrem suum. Si enim illum dimise
rit morietur. Et dixit⁹ seruus tuus. Nisi uenerit frat̃ uest̃
min̄ uobcum. non debetis ampli⁹ facie meam uidere. Cum q;
ascendissem⁹ ad famulum tuum patrem nr̃m narrauim⁹ ei
oia que locuti⁹ eis dns meus. Et dixit pat̃ noster.
Reuertimini et emite nob parum tritici. Cui dixim⁹.
Non possum⁹. Si frat̃ min̄ descenderit nobcum. pote
rimus⁹ emere. Alioquin illo absente non audem⁹ uidere fa
ciem uiri. Adque ille respondit. Vos scitis q; duos ge
nuerit mihi uxor mea. Et exierit unus. dixi⁹. Bestia
deuorauit eum. et hucusq; non paret. Si tulerit⁹ istum.
aliquid ei in uia contigerit. deducetis canos meos cum me
rore ad sep̃ulc̃rum. Igitur si famulo ad seruum tuum patrem
nr̃m. et puer defuer̃. ei anima illius ex huius anima pende
at. uidit⁹ q; cum ni ē nobcum. moueret. deducent famuli

tui canos ei⁹ cū dolore ad inferos. Ego ppe seruus tuus
sum. qui meam hanc recepi fidem. et sponondi dicens.
Nisi reduxero eum patri meo reus ero omni tempe. in patrem
meum. Manebo oro te. q; seruus tuus ppuero. in minis̃rio
dñi mei. et puer ascendat ad fr̃es suos. Non possum redire
ad patrem absente puero. ne calamitatis que oppressura ē
patrem meū uidens assistam. Non se poterat ultra cohi
bere ioseph. multis coram astantib;. Unde p̃cepit ut
egrederentur cuncti foras. et nullus interesset alienus agnitio
nis mutue. Eleuauitq; uocem suam fletu. quā audierūt
egipti. et omnis dom⁹ pharaonis. et dixerūt fr̃ib; suis. Ego
sum ioseph. adhuc pat̃ meus uiuit. Non poterant respo
dere tribus tanto terrore p̃cussi. Adquos ille clemen̄ter accedere ad
quit adme. et accessissent ppe. ego sum inquit ioseph fr̃ uē
que uendidistis in egiptum. Nolite pauere. nec durum
uob sit uideat̃ q; uendidistis me. in his regionib;. Pro
salute enim uestra misit me ds ante uos in egiptum. Bie
nnii ē enim q; fames cepit in terra. et adhuc quinq; annis reli
qui sunt. quib; nec arari potest. nec messis. Proinde ds me ut re
seruem uos super terram. et saluos faciat in futurum
in spem magnam. Non uos ergo uoluntate huc misistis sed deus.

Gen. Ecce abraba
bis mittit tellen a
tubie hic arabie
ad dnum me. inhe
breo ri habebat.
vii. ceno mitte
tur q tm tellen
marbya dic. pa
to ri mittit co
cradi; ep emne
mum. m. tardi
tur tellen q in
nequaq pla
ceo significat tal
op tatum. Gel
sem enim my in
brem mittitur.

Ex gaudiu
phario re. hec
tiba phariois
que ad ioseph de
uob rditis emi
locutus est ign
tiant gaudia gē
ral ppli. deuoti
one ducoy
o magna emitto
uobo e nelle ge
tum. q abūdāt
ppls abidem
uentur. quib; ri
conūtur. ri
di patrū opes q
uerent; patrie
ppriales opes tur
tarum. q̄ im
pl̄ quā q̄ accep
māgenā bonū
ri labo abu

me quasi patrem pharaonis. et dñm univ̄se dom̄ ei⁹
ac pr̄m̄ cpem in omni t̄ra egypti. Festinate et ascendi
te ad patrem meū et dicetis ei. Hec mandat filius tuus
ioseph. Dns me fec̄ dñm univ̄se terre egypti. Descende
ad me ne moreris. et habitabis in t̄ra tellen. eris q̄ vicina me
ri. filii tui et filii filioy tuoy. Oues tue et armenta tua
universa que possides veniq̄ et pascam. Adhuc enim anni re
fidui sunt. famis. ne et tu pereas et dom̄ tua et omnia que p̄si
des. Videnti ui et oculi fris mei benjamin mei vident qđ
os meū loquat ad vos. Nunciate patri meo universam
gl̄iam meā et cuncta q̄ vidistis in egypto. Festinate et
adducite eum ad me. Cumq; amplexatus recubuisset mol
lium benjamin. fris sui fleuit. Illoq; fleente simul fuit
collū eius osculat̄ē ioseph. omis fris suos et ploxauit sup si⁹
gulos. Postque aliquantū loqui adeū. Auditumq; ē
celebri sermone in aula regia. Venerūt fris
ioseph et gaudius ē pharao atq; omnis familia ei⁹. Ortu
q; ioseph ut imperat̄ illis; suus dicens. Onerantes ju
menta ite in t̄ram chanaan. et sustulite inde patrem vestrū et
nationem et venite ad me. Et ego dabo vob omnia bona
egypti ut comedatis medullam t̄re. Precepe etiā ut collāt

Quia et
xp̄s ordina
rius in
euangeliū
enumerant
decuinge
to numero

Paulo
ficentiam
annuant
et cruces. q̄
p̄ chaos tur
cum rep̄
sentant
ce. significā
cem.

Ex p̄ce
uido apl̄os
significare
possunt. re
quib; dicit
apl̄s sine
evocatione
sine ꝯcum
cisione
cernunt. xp̄m.

Quo
audito. ra
q̄ dm. re.
Ep̄aut ia
ob. i. plep̄
uerāciā.
si post q̄a
gesta xp̄i
agnouit
eruere xp̄m

plaustra dēm egipti ad subuectionē parvuloy
suoy ac coniugum et socio. Tollite patrem uestrū
et properate quamocius uenientes. nec dimittatis que
quā de supellectile uestra q̄ omnis opes egipti uestre erunt.
Fecerūt filii iuxta ea q̄ mandauerat eis ioseph. Qui
dedit ioseph plaustra secūm pharaonis imperium.
et cibaria in uiam̄ singulq; p̄terea binas sto
las. Beniamin̄ dedit. ccc. argenteos. cum quin
q; stolis optimis. tantundem pecunie et uestiū
numerum patri suo. addens et asinos. x. qui subue
herent ex omnib; opib; egipti. et totidem alios
asinas cum panibus et cibis in uiatico. Dimi
sitq; fris suos et p̄cedentib; ait. Videte ne
quis uos in uia. qui autem descendentes ex egipto uenerūt in t̄ram
chanaan. ad patrē suū iacob. et nūciauerūt ei dicen
tes. Ioseph uiuit et ipse dñat in omni t̄ra egipti.
Quo audito iacob quasi de graui sopno euigi
lās. cū nō crederet eis. Illi omnia referebant ōē
ordinem rei. Cumq; uidiss plaustra et cuncta
que miserat retulisset ipse eis. ait. Sufficit mihi si adhuc
uiuit filius meus ioseph uadam et

Greca ar
gumenti dicitur de
tamen quos q̄
accepit qui p̄dicat
dūcatem. xp̄i
crucem. Nā pau
lus ait. Absit mihi
aliquid
scire inter uos nisi
xp̄m. et hunc
crucifixum. Co
stolas accepit. i.
lap̄am ōium
gentium. p̄sentē
g̃ paulū dabū
damna mittūt.
h. i. fris. i. alij p̄di
catores. hinc hāc
gām fugam. i.
binas stolas. uc
cōstitutāc. i. p̄m
dim. hominem
uel omne domesti
cum uestrum. du
plicib. i. mistica
et moralē intelli
gentiā. ō mentē
patris mutue
ut xp̄o p̄mitte
mutuendū. mu
cor. q. hinc fugam.
astuti. i. gentiles
inutiles. i. labo
riosi. nunc āt
tales potant
imp̄o xp̄i mu
nera mutuange
lio mutuentur
in gratiam.

.xlvi.

bo illum auunculum moriar. Proficiscens igit cum omnib; que habebat uenit ad puteum iurament. & mactatis ibi uictimis do patris sui ysaac. audiuit eum per uisionem nocte uocantem se & dicentem sibi. Iacob iacob. cui respondit. Ecce adsum. Ait illi ds. Ego sum ds fortissimus patris tui. Noli timere & descende in egyptum. quia ibi in magnam gentem magnam faciam te. Ego descendam tecum illuc & ego inde adducam te reuertentem. Ioseph quoq; ponet manu suam sup oculos tuos. Surrexit iacob. aptauit uiramenta. tulerunq; eum filii cum paruulis & uxorib; suis. in plaustris que miserat pharao. ad portandu senem. & omnia que possederat in terra chanaan. Uenit; in egyptum. cum tota semine suo. filii eius & nepotes filie & cuncte simul pgenies. Hec sunt aut nomina filioz isr̃l qui ingressi sunt in egyptum. ipe cum liberis suis. Primogenitus ruben. filii ruben. enoch & phallu & ephron & carmi. Filii symeon iemuhel & iamin & achod & iachin & zahar & saul filius chananitidis. Filii leui gerson. chaat & merari. Filii uero iuda her & onan & sela & phares & zara. Mortui aut sunt her & onan in terra chanaan. Fuerunq; filii phares.

estrom & amul. Filii yssacar. chola & phua & iob ab & semron. Filii zabulon. sared & helon & iahelech. hii filii lie quos genuit in mesopotamia syrie cum filia sua. Omnes anime filioz eius & filiarum. xxx & tres. Filii gad. sephion & aggi. sunni & ebon & heri & arrodi & areli. Filii aser. iamne & iesua & iesui & beria. Sara quoq; soroz eoz. filii beria. heber & melchiel. Hii filii zelphe. quã dedit laban. lie filie sue & hos genuit iacob. xvi. aiã. Filii rachel uxoris iacob. ioseph & beniamin. Nati quoq; sunt ioseph filii in terra egypti. quos genuit ei aseneth filia phutiphares. sacerdotis heliopoleos. manasses & ephraim. Filii beniamin. bela & bechor & asbel. gera & naaman & ahie & ros & mosephym & ophim & ared. Hii filii rachel quos genuit iacob. Omnes anime. xiiii. Filii dan. husim. filii nepthalim. iahziel & guni & iezer & salem. Hii filii bale quã dedit laban rachel filie sue. Et hos genuit iacob. omnes anime. vii. Cũ

Omnes anime que ingresse sunt cum iacob in egyptum & egresse sunt de femore illius. sex; & uxores filioz eius. seorsum. Filii autem ioseph nati sunt ei in terra egypti anime due. Omnes anime domus iacob que ingresse sunt in egyptum. fuere. lxx.

Filii autem ioseph qui nati sunt ei in egypto. anime due. Omnes anime domus iacob que egresse sunt de egypto. fuere. lxx. & v.

2 eius & quamuis uideantur fidere futurum ut ei ut ueritatem uocatis filiis suis ut apertius paulo rosephi dicatur adquiram occurrit ut uras. quamuis confessio. qua peccatur confessio. quia autem pdicta posthabebat. & ut ioseph ei occurreret. quia senem iam etate suscepturi ut mo tempore ppin uideo. ut & mea ei benedictionem gemine impositam manum sup oculos eius & cecitatem auferat quod dubitatur ut postremum uideret quia mens ei presumit & expectat mittet & deo nec plenitudo gentium intrauerit & ita omnis israel saluus fiat.

Plurit pfin gulari. sic ppria tali singulari. aliter ponit. amã eum pñ be fu & nomine dñi. & pepe filia sua & cet.

Dic Omnes anime que ingresse sunt &c. videndum q̃ quod reprehenditur ei qui ex testimonio confirmãtur apparentib; animas corpoꝛib; ppagari animas cum dicit. phomnib; apparentium figuram loquitur & multas ambigit

2

Hec. Filii aut &c. q. d. sine &c. Omnes ale domus iacob que egresse sunt in egypti fuere lxx. v. quod excepto ioseph & filiis eius. lxvi. anime que egresse sunt de femore iacob. uiroꝛ & egyptum mul tã debuisse & femeam

VTL_00052_01_0104.jpg

legimus filij ioseph qui nati sunt ei in egypto animę nouem. ę cuncte ánę q egressę sunt de femore iacob. exceptis uxoribus filiorum ipsius iacob. primogenito ruben. filij ruben. enoch. & phallu. & hesron. & charmi. filij symeon. iamuhel. & iamin. & ahod. & iachin. & soar. & saul filius chananitidis mulieris. filij leui. gerson. & caath. & merari. filij iuda. her. & onan. & sela. & phares. & zara. mortui sunt autem her. & onan in terra chanaan. filij phares fuerunt. hesron. & hamul. filij zara. zamri. & ethan. & aeman. & calchol. & dara. omnes simul quinque. filij charmi. achar qui turbauit israhel. & peccauit in anathemate. filius ethan. azarias. filij hesron qui nati sunt ei. jamuhel. & ram. & calubi. ipse est chalub. filius ram. aminadab. filius aminadab. naasson princeps filiorum iuda. filij naasson. hel. & abiud. filij salmon. booz. filius booz. obed. filius obed. iesse. filius iesse. eliab primogenitus. & abinadab secundus. & samaa tertius. nathanahel quartus. & rasdai quintus. & asom sextus. & dauid septimus. filij dauid. qui nati sunt ei. amon primogenitus. ex achinoam iezrahelitide. & daniel secundus. ex abigail carmelitide. & absalon tertius. filius maacha filie tholomai regis gessur. & adonias quartus. filius aggith. & saphatias quintus. ex abital. & jethraam sextus. ex egla uxore sua. hi nati sunt ei in hebron. ubi regnauit septem annis. & sex mensibus. & triginta tribus annis regnauit in hierusalem. hi nati sunt ei in hierusalem. simaa. & sobab. & nathan. & salomon quatuor ex bersabee filia ammihel. & iebaar. & helisama. & eliphaleth. & noga. & nepheg. & iaphia. & helisama. & eliada. & eliphaleth nouem omnes filij dauid. exceptis filiis concubinarum. & thamar sorore eorum. filij salomonis. roboam filius eius. abia filius eius. asa filius eius. iosaphat filius eius. ioram filius eius. ochozias filius eius. joas filius eius. amasias filius eius. azarias filius eius. jotham filius eius. achaz filius eius. ezechias filius eius. manasses filius eius. amon filius eius. josias filius eius. filij josiae primogenitus. & johanan secundus. joacim tertius. sedecias quartus. sellum quintus. filij joacim. jechonias filius eius. & sedecias. filij jechonie. assir filius eius. & salathiel filius eius. melchi filius eius. & phadaia filius eius. & zorobabel. filij zorobabel. mosollam. & ananias. & salomith soror eorum. & asabia. & mosollamus. & ezechi. & josabdus. filij asabie. & hasubas. & ohel. & barachias. & asadias. & josabesed. filij mosollam. & phaltias. & jesaias. filij rophaie. filij arnan. & abdias. filij abdie. & semeias. filij semeie. & hattus. & jegaal. & bario. & neaira. & saphat. filij neaire. & elioenai. & ezechias. & azricam. filij elioenai. & odollam. & samaria. & jesbaal. filij jesbaal. & jerimoth. & bala. & bacher. & jadon. & banaias. filij bacher. & zamarai. & sechias. filij sechie. & rahel. & abdia. & jeremoth. filij jeremoth. & asabias. & ochozias. filij ochozie. & eliezer. & jesia. filij eliezer. & sobadias. & eliphelet. & jerimoth. & zamri. filij zamri. & moses. filij moses. & sabaa. filij sabaa. & jether. & jonathas. filij jether. & phadaia. & jacim. & jehelai. & phadon. & banaias. & oseas. & sennacherim. & bathiel. & jezrahelites. & obdia. & hanani. filij hanani. & elioenai. & ezechias. & eliphat. & jerimoth. & osamai. & isbaias. filij isbaie. & rophaia. & arnan. & obdia. & sechenias. filij sechenie. & semeias. filij semeie. & nearia. & seph

coram eo. Qui benedicens illi. et interro-
gatus ab eo. Quot sunt dies annorum
uite tue. sedit. Dies pegrinationis ui-
te mee. c.xxx. annorum sunt. parui et mali.
et non peruenerunt usque ad dies patrum meorum.
quibus pegrinati sunt. Et benedicto
rege egressus est foras. Ioseph uero patri
et fratribus suis dedit possessionem in egipto.
in optimo terre solo ramesses ut precepat
pharao. et alebat eos. omnemque domum
patris sui prebens cibaria singulis. In
toto enim orbe panis deerat. et oppresserat
fames terram egipti. et chanaan. equibus
omnem pecuniam congregauit. pro uendi-
tione frumenti. et intulit eam in erarium
regis. Cumque defecisset emptoribus pre-
cium. uenit cuncta egiptus. ad ioseph di-
cens. Da nobis panes. Quare mo-
riemur coram te deficiente pecunia. quibus
ille respondit. Adducite pecora uestra.
et dabo uobis pro eis cibos. si precium non

habetis. Que cum adduxissent dedit eis alimenta pro
equis. et ouibus. et bobus. et asinis. Sustentauitque eos il-
lo anno pro commutatione pecorum. Uenerunt que anno se-
condo. et dixerunt ei. Non celamus dominum nostrum quod
deficiente pecunia. pecora simul defecerunt. nec
clam te est. quod absque pecoribus. et terra nichil habeamus.
Cur ergo moriemur te uidente. et nos et terra nostra tui
erimus. Eme nos in seruitutem regiam. et pre-
be semina ne pereunte cultore. terra redigatur in so-
litudinem. Emit ergo ioseph omnem terram egip-
ti uendentibus singulis possessiones suas pre magni-
tudine famis. Subiecitque eam pharaoni. et
cunctos populos eius a nouissimis terminis egipti.
usque ad extremos fines eius. preter terram sacerdotum
que a rege tradita fuerat eis. Quibus et statuta ci-
baria ex horreis publicis prebebantur. Et idcir-
co non sunt compulsi uendere possessiones suas. Dixit
ergo ioseph ad populos. Emit cernitis et uos et ter-
ram uestram pharao possidet. Accipite semina
et serite agros. ut fruges habere possitis. Quintam
partem regi dabitis. Quatuor reliquas permitto

uobis in semetipsum ⁊ in cunctos familiares ⁊ liberos
uestros. Qui responderunt. Salus nra in manu tua ē. Respiciat nos ⁊ iudicet nr̄ ⁊ ieu seruiemus regi Egipti. Eo tempore ulcisq; implēte ḋē iumenta ira egipti regib; quinta pars solebatur. Et factum ē quasi in legem abscq; ira facere locu-
tus. Habitauit g̈ ioseph in egipto ⁊ in tra ipse ⁊ fratres eius. Et
Factusq; ē multiplicatus nimis ⁊ crescebat in ea ⁊ vij. annis. Factaq; sunt omnes dies uite illius. cxl. vii. annos. Cumq; appinquare cerneret mortis diem uocauit filiū suum Io-
seph ⁊ dixit ad eum. Si inueni gr̈am in cō-
spectu tuo pone manū tuam sub femore meo ⁊ facies mīam ⁊ ueritatem ut nō sepelias me in egip-
to. Dormiā cum patrib; meis ⁊ auferas me de hac tra ⁊ sepelias me in sepulchro maiorū meorū. Cui
respondit ioseph ego faciam qđ ius-
sisti. Et ille. Iura inq; g̈ mihi. Quo iurante adorauit israhel deum
iuxta lectuli caput. His itaq;
transactis nunciatum ē ioseph. q. egrotaret pater eius. Qui assump-
tis duobus filiis manasse et ephraim
ut pcrent. Dicumq; ē sene-
ctituli cuius ioseph uenit ad se. Qui
confortatus sedit in lectulo ⁊ ingresso ad
se. Deus omnipotens apparuit
michi in luza quę in tra chanaan.
benedixitq; mihi ⁊ ait. Ego augebo te
⁊ multiplicabo ⁊ faciam multas
populos. Dabo ubi tram hanc ⁊
semini tuo post te in possessionem
sempiternam. Duo g̈ filii tui quos
a fine ubi intra egipti anteqū uenirē
ad te mei erunt. ephraym ⁊ manasse
sicut ruben ⁊ symeon reputabuntur
in. Reliquos aut̄ quos genuis p
eos uocabunt in possessionib; suis. Mi-

Quod cum audisset ioseph ascendit ad patrem suum
flens osculatusq; eum ac deosculans
precepit medicis qui erant in arte sua
ut aromatibus condirent corpus patris.
Quibus impletis quadraginta dies. Transierunt
enim tot dies quot solent corpora condiri.
Et luxit eum egiptus lxx. diebus. Expletis
autem diebus fletus. Locutus est ioseph
ad familiam pharaonis. Si inueni gr̈am
in conspectu uestro loquimini in auribus
pharaonis ut dicat. Pater meus adiurauit
me dicens. Ecce ego morior in sepulchro
meo quod fodi mihi in tra chanaan.
Illic me sepelies. Nunc ergo ascendam
et sepeliam patrem meum. Et reuertar
ad uos. Dixit pharao. Ascende et sepeli
patrem tuum sicut adiuratus es. Ascen-
dit ioseph ⁊ ascenderunt cum eo omnes
serui pharaonis. Maiores natu domus
illius. Et uniuersa tra egipti. Domus
ioseph. Et fratres eius. Et domus patris
eius. Parui tm̄ et pecora. Et armenta
dimiserunt in tra gessen. Ascendit
quoq; cum eo currus ⁊ equites. Et
adduxerunt castra ingentia nimis.
Quibus transmissis. Et ioseph cum
fratribus suis. Et omnibus qui ascen-
derant cum eo. Sepelierunt patrem
suum in spelunca duplici. Quam
emerat abraham cum tra in possessionem
sepulchri a filiis heth. Contra mambre.
Reuersusq; ē ioseph in egiptum cum
fratribus suis. Et omnibus qui ascen-
derant cum eo ad sepeliendum patrem
suum postquam ille mortuus fuerat.
Videns autem fratres eius quod mortuo
patre suo reuersus esset. Dixerunt
ad inuicem. Forsitan memor iniurie
nobis illate. Et reddat nobis omne
malum quod ei fecimus. Mandauerunt
ergo ad eum dicentes. Pater tuus
anteqū moreret̄ mandauit nobis ut
dicamus ⁊ tibi. Ut obsecremus te
ut obliuiscaris sceleris fratrum tuorum
et malitie quam exercuerunt in te
dicentes. Quare talia fecerunt seruis
dei patris tui. Flebat ioseph cum
audisset hec. Et uenerunt ad eum
fratres sui. Et ceciderunt coram
eo dixerunt. Ecce serui tui sumus
pro peccatis nr̄is. Et malis que
nos in te commisimus. Tu ergo
noli nos seruos dei tui tuo
odio persequi. Sed ignosce
nobis. Et dimitte nobis
peccata nra. Et

chi enim cū venirem de mesopotamia mortua
est mihi rachel mea in terra chanaan in via cū
adhuc esset terra spatium ut venirem ad
Ephrata & sepelivi eam ibi in via Ephrata
que alio nomine appellatur bethleem. Videns autē filios eius dixit
ei. Qui sunt isti. Respondit filius meus
sunt quos donavit mihi deus in hoc loco. Ad
huc eos inquit ad me ut benedicam illis Oc
culi enim israel caligabant pre senectute &
clare videre non poterat. Applicavitq; ad se de
osculatus & circumplexus dixit ad filium. Non
sum fraudatus aspectu tuo. insuper ostendit
mihi deus semen tuum. Cumq; adduxisset eos
ioseph de gremio patris adoravit pronus terram.
& posuit ephraym ad dexteram suam & ad sini
stram israel Manasseem ut ex sinistra sua
ad dexteram patris applicuit ambos ad se
um. Quo intuens manum dexteram posu
it super caput ephraim unigeniti fratris. Sinistra
autem super caput manasse qui maior natu erat. Co
mutans manus benedixit ioseph filio suo & ait

quos tibi peperit
mihi in terra mea ge
nuerit ostendit
ne cum ea pe
rages. Ab ipso ad
huc nomine tenus
qui vocatur in
possessionibus fu
is hoc est accipi
entibus. separā
ne tumulo pro
pinquo. humanis
by obtatym & ma
nalle q. apendi
cel mile debuimus

Sicut tuus
enclatus iacob di
cente vidi mater
fuisse mihi rachel. non
mirum. nam
nobis ephrata
nales & obitus
plm significat
ubertatem. ab inde
tm quia locus
ipse dicitur bethleem
id est domus panis. Ephrata
autem quasi fecundum
tem significat. q.
ruerit ipse antiq
tus. qui ecclesiastes
quasi secundus
tamen ne mi
di. ioseph quod
ephraym ad dex
trum. manasse
ad dexteram
ruerit. ut ille an
tiquus manib;
suis significans
futurum
populum ex
gentibus. nos
dexteram. manu

2

annol
monente
iacob fi
os suos
ducit ad
benedic
tionem.
illo tpe
tempore
cum filii
essent gene
rare ne
quirent
parentū
applacā
dos mu
gestus pa
tet. vbi
uepores
sibi ha
bere non
potuit.

Ego
dedi tibi
stram pre
pream
super fra
os quam
accepi de
manu
amorrei
gladio meo
& sagit
sicem
ysrael
stram
consue
tudine
decima
ti. Hebr
ce enim
sichem di
tio ex
gentilitate
sumpti

2

meum simulatam figura
liter. suppositum ut cen
sit simulando sup ea
pina ecclesiarum di
standum. ysrael
simulum glam phy
narde. & semen eius
ad multitudinem simili
similitudinem declinat.
rationem destructio
declinat.

Quod
dicat iacob se dare filio suo ioseph
& addat. q. possederit
ingladio. & arcu. ch
quā ad literam con
uenit. cum enim
e. q. sunt. possessionē
illam receperit vire
bello. an qua sale
cuitur in sacrificio
filii eius expugna
uerit. vinit bella po
nit eius. ut vinit
bellum. & eis inpos
uit. qui potest fecere
murū. & munitā
do eius. stratum. cur
q. ita declarat manu
vb; filius eius sunt
qui si fecerunt. deus
simul. deus natura glo
riam dat eis ioseph.
aut. & ne deficiscerent
filii. qui si mulcere
cur denuo eum ioseph
benedicet. ad ephrā
do memoriam. la
ter q. hic ephraim

Dñs incedit conspectu ambulaverē patres me
i habraam & ysaac. dñs qui pascit me a bado ado
lescentia mea usq; in presentem diem angl's qui eru
it me de cunctis malis. benedicat pueris istis.
& invocet sup eos nomen meum. & nomina
q; patrum meorum habraam & ysaac. & crescant
in multitudine sup terram. Videns aut ioseph
q. posuisset pat' suus manū dexteram sup caput
ephraym graviter accepit. & apprehensam patris
manū levare conatus est de capite ephraym.
& transferre sup caput manasse dicens. Non
ita convenit pat' q. hic est primogenitus
pone dexteram tuam sup caput eius. qui renuens
ait. Scio fili mi scio. Et iste quidem erit in
populos & multiplicabitur. Sed frater eius iunior
maior erit. & semen illius crescet in gentes.
Benedixit quoq; eis in illo tempore dicens. In te
benedicetur israel atq; dicetur. Faciat tibi deus
sicut ephraym & sicut manasse. Constituitq;
ephraym ante manassem. venit ad ioseph filium
suum. En ego morior. erit deus vobiscū reducet

2

meum simulatam figura
liter. suppositum ut cen
sit simulando sup ea
pina ecclesiarum di
standum. ysrael
simulum glam phy
narde. & semen eius
ad multitudinem simili
similitudinem declinat.
rationem destructio
declinat.

Quod
dicat iacob se dare filio suo ioseph
& addat. q. possederit
ingladio. & arcu. ch
quā ad literam con
uenit. cum enim
e. q. sunt. possessionē
illam receperit vire
bello. an qua sale
cuitur in sacrificio
filii eius expugna
uerit. vinit bella po
nit eius. ut vinit
bellum. & eis inpos
uit. qui potest fecere
murū. & munitā
do eius. stratum. cur
q. ita declarat manu
vb; filius eius sunt
qui si fecerunt. deus
simul. deus natura glo
riam dat eis ioseph.
aut. & ne deficiscerent
filii. qui si mulcere
cur denuo eum ioseph
benedicet. ad ephrā
do memoriam. la
ter q. hic ephraym

lucramium · quia vsq; p̄ quadam
scripturā significationē xp̄m dg-
nificatur reprobatur illa cū · ubi
obcurr̄ iacob dō⁹ alienos · ut xp̄s
intelligatur posse dici ut gentes
dūi patrum suop̄ remittantes
ī ruinā ceciderunt ·

XLIX. Alle. I benedictionib; iacob
hystoria cernenda · allegoria in
uestiganda · tropologia ēdificatio ē
tp̄r̄ emittit oīm · alle dēs · ecclia ·
que in nouissimis temporib; cetera
tanda · primū in hystoriē fundamento finē ponendā ·

Iudaico ꝑplō ꝑ̄mogenitus filiorū
dorum · regnum delebatur ·

Gen. Ruben p̄mogenit⁹ meus
tu fortitudo mea · ⁊ principiū
tutoꝝ meoꝝ · ostul · ad eterendū
rbuit · peccature · ⁊ in ira · sic
aqua ī ebullitā · absenditur · te
lerum patrē · nec · tunc tuo
lasti stratum · ē ascendisti · in
bebro · tra · Ruben p̄mogenit⁹
me · fortitudo mea · ⁊ principiū
liberis meis · coaux ad portan
dum · ⁊ maior robore · effulsis
es · q̄ aqua ne adscias · ait · ascendi
ti cubile patris tui · ⁊ maculasti
stratum meum · et clenitus
ries ꝑmogenitus me · maio
ribus · ⁊ debebas ira cōti
nem · nā ut tumes que bestia
rum que ꝑmogenita debeāt
· ⁊ audacia ī regnum accipe ·
hoc eum imperando one · ꝙ ī
audo robore dominat̄ · ī q̄
peccauit · ī quasi aqua que nul
lo uti receretur uolupt̄as

uos adsciam patrum uīoꝝ. Do
t patrem unam · ecclia fīs tuos q̄m
culi de manu amorrei · ī gladio ⁊
arcu meo. Vocauit auctē iacob fi
lios suos · ⁊ auctes · Congregam
mini ⁊ annūciabo quę ventura sunt uo
bis diebꝫ nouissimis · Congrega
mini ⁊ audite filii iacob · audite ptrē
uestrū. Ruben ꝑmogenit⁹
meus · tu fortitudo mea · ⁊ principi
um dolorꝭ mei · primus in dono
rum · ꝑ magnitudine uirtutis · q̄ copiosus ī cōcessionum · ⁊ que nobilis ī gnatis
maior ī pio elatus es sic aqua · nec
tu crescas · quia ascendisti cubile patris tui · tunc maculasti stratum ascendisti · in
bebro tra · Symeon et leui fr̄es
uasa iniquitatis · bellatoria ·
ne in consilium eoꝝ · non ueniat anima mea · ⁊ in cetu
coꝝ non sit gl̄a mea · quia in furore
suo occiderūt uirū · ⁊ in uoluntate sua fo
derūt murū · Maledictus furor

ce ne tose · sicar legat ·
cunag̃ sicher · manifestatur unanimum pul
sauere ad homem
dicens · ego deiecta ubi
lium unum · p
pter eum unum ne
uauerent hebreo · g ait
te duce unanimi · gladio
o potestatis · aurum ·
glutinum · bellum ·
uisticā uocat · p quā
tutc pugnat · ad
uersa uicebat sicher
· emoi · deprelo libari ·
tunitur · unanime uici
na oppida · castella ·
obcisionem facerat
urbi · adytum · de ag
fugiens · ī ea cadit ·
siquidem · quā · em · n
homicidium mea · ī
ni peccata · quā mul
to labore acquisiui ·
stup⁹ tus · ⁊ malig
nitate deiecam tribu
ioseph · sbiamin · sepul
cris · ioseph · ⁊ male
lem emulabi · usq;
hodie durat ·

Gen. Iu. Symeon · et leui fr̄es
on · ⁊ leui fr̄es coniun
xerunt · in quorum
consessionem · non
admeneodius tue
stitui · ne · ī ecclesiā
ala mea · ⁊ in cetu
gl̄a mea · quia in furore
sua occiderunt uirū · ⁊ in uoluntate sua sub
uertere · ⁊ subuerterunt · ⁊ in
deiecerunt tuberacu

uere · et uirum · in uolū
o ad ecclīs · symeon ⁊
leui fr̄es quoniam
tabula · arma · ex quibus
chant · sbi · ne · in · secreta
mea · ⁊ in · ministerii
tpōis · ne deleoleur · gla
mea · quia furore suo
tauere · ⁊ · ē uirum · ⁊ in
tudine sua · ei · debe
runt · ne murum · fugę
aut · ei · nulle · sui · on
ctis · g · ficben · ⁊ emo · ⁊ e
dauos · tuos · ne · ī cetu
· ⁊ emoi · deprelo libari ·
tunitur · unanime uici
na oppida · castella ·
obcisionem facerat
urbi · adytum · de ag
fugiens · ī ea cadit ·
siquidem · quā · em · n
homicidium mea · ī
ni peccata · quā mul
to labore acquisiui ·
stup⁹ tus · ⁊ malig
nitate deiecam tribu
ioseph · sbiamin · sepul
cris · ioseph · ⁊ male
lem emulabi · usq;
hodie durat ·

Gen. Iu. Symeon · et leui fr̄es
on · ⁊ leui fr̄es coniun
xerunt · in quorum
consessionem · non
admeneodius tue
stitui · ne · ī ecclesiā
ala mea · ⁊ in cetu
gl̄a mea · quia in furore
sua occiderunt uirū · ⁊ in uoluntate sua sub
uertere · ⁊ subuerterunt · ⁊ in
deiecerunt tuberacu

coꝝ qui pinax · ⁊ indignatio
illoꝝ qua dura. Quidam
cos ma iacob · ⁊ dispgam eos in istr̄
I uda · te laudabunt fr̄es tui ·
mani tua in cervicib; inimicoꝝ tuoꝝ ·
A dorabunt te filij patris tui ·
Catulus leonis iuda · ad ꝑdā
ascendisti fili mi · Requiescēs
accubuisti ut leo · ⁊ quasi leena ·
quis suscitabit eum · Non au
feretur sceptrum de iuda · ⁊ dux
de femore eius · donec ueniat qui
mittendus est · ⁊ ipe erit expectatio
gentiū · ligans ad uineā pullū
suum · ⁊ ad uineā · o filium · asine · ā · ſ
lauabit in uino stolam suā · ⁊ in sā
guine uue pallium suū · pulcritudine

Gen. Iuda te laudabunt fr̄s tui ·
q̄ manū · ī cervicib; · ut · tau · inimīcoꝝ · con
quens · ante · ī · tuā · adorabunt · te · fr̄es
dabunt · fr̄s · tui · ad · ora · dunt · te · patres
filij · patrissum · catul · leonis · iuda · ex
mine · mi · ascendisti · pausdeat · ut
leo · ⁊ quasi catul · ē · quis · suscitabit · e
cum · luce · dei · grauue · multum · fer · ti
f · lancram · significat · q̄ regnet · ex iuda · p
bandū · sit · pen · gencrantur · ⁊ dq · ad
ozeur · cum · monuel · uthy · flon · eum · ar
filij · matris · tue · ī · filij · patris · tui · q̄ · sufficiēs
ex̄ginue · ī · m · a · ut · obtendēs · ut · obtender
uarias · ē · m · a · ut · obtendēs · ut · obtender
eum · apr̄os · populos · ē · ducēs ·
rum · ī · gentes · ī · tuas · ī · cubitus · ī · ascendisti · ī
ſt · malum · ī · apr̄um · ī · quasi · ī · apr̄us ·
catum · sine · q · metus · ī · uno · apr̄um ·
passione · ī · absentis · ī · resurrectionem ·
significano · Alligans · ad · uitem · pullū ·
suum · ⁊ · ī · uniculo · pullū · asine · ī · debeto ·
ma · hē · alligans · ī · adultum · pullum · su
ū · ī · ī · debeto · ī · asinam · suam · g · ſ ·
pullū · sui · asine · ī · ī · tuā · sedit · ī · debeto ·
mi · apostolos · ī · tuos · ī · adipsū · ī · ī · ī · ī · ī ·
ipe · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī ·
pullū · sui · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī ·
ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī ·
ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī ·

Requiescēs accubuisti ut leo · ⁊ ut catul · quis suscitabit eum · Genes quasi
omnes · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī · ī ·
uo ego dicēs ·

VTL_00052_01_0109.jpg

VTL_00052_01_0110.jpg

Mperatum
dicamo · hijs
apli ꝛ pdicto-
rib⁹ quoꝫ do-
ctrina vnita-
tem nu-
di tituli ꝙ-
haberent ri-
tu tñr apli-
vñ⁹ pnapel
zabulon pal
apel nepali

Hey. Dperatum ungue
rum ditatum dans una
none pulcritudine subeho
ta scripturis ē ille peralm-
agere vngueti signaliant
ꝙ aque immoditatis ꝛ
eo nascunt arbu-tine ꝙ
tup tactum gne electi ꝛ eu
uo tactanus vngia sue
hebet aut vobunt gper
ubiadem · que legis vul
tur · vñ⁹ notaram · agrū
vngauum · reloquia pul

cridum ꝙsari · Vaut nol agrum vngu
um · ꝛ ire · ut vngutum et ostiam poliet
hebreum · eius emullis ꝙsipiat · vppe
temporanees truges · ꝛ uelocia uent re
ubons · sy metuis ꝙ ad doctrinam al
arum cuncta referamul · qtib⁹ nazare
me docuit.

Egyptu · debidenmel uide pulen
rubinem vsteph · hinc omnem quan
ta fuit pulcritudo eccl · quā femine ꝙ
ppre · est pulcrando admunerur.

Subiacent omnia celestia ꝛ terena
ur angelis ꝛ hominib⁹ domuerti

Hoc ꝙ retractauit · in alio mira
culis · in altero demonstrauit · ut ubi
maue benedicta porum · ꝛ actus
dominus mundi tanta · vñ · b actus
uenter · qui re parcunt · ꝛ uba ꝙ
subtilitate.

arma pugnandi · politi in dño · ꝙ
stans ē pugnator · ꝛ unda tua quib⁹
re fis iguuert · abyso ꝙ tua stratu
ut cito lemne nakat⁹ ⁹ · estimu tu
ri · ꝛ stabit · ꝛ mitat lapidis ounacil · ē
mea ꝙ ⁹ · ē · ibuh · tibi.

Zbebit deligaf regib⁹ · D ep
talum cetuus emissus · ꝛ dans
eloquia pulcritudinis. Filii
accrescens ioseph · filii accrescēs
ꝛ decor aspectu filie discurrerūt
gan lum. Inuiderūt illi ha
bentes iacula · Dederunt inford
arcus ei ꝛ dissoluta sūt uincula
brachia · ꝛ manus illius
ꝛ potentis iacob. Inde pastor
egressus ē lapis israel · D spatium
ent aduum ut · ꝛ ops benedicet ꝛ
Benedictionib⁹ celi desup bene
dictionib⁹ abyssi iacentis deor
sū. Benedictiones uberum
ꝛ ulue. Benedictiones pat
ui ꝛ fortare sunt. Benedicti
onib⁹ patrum eius · donec ueni

Ds. Dperatum · ce-
rē · aplis unum pdicatore
uelocē · celtuenes fidē ex
unum dicens dum ꝙdā
nōia ihū · ꝛ crucifi medi
tantes dant eloquia pul
cridinis pdicant doc
trinam · salutarem.

Hic Filius auc⁹ o
seph filii auc⁹ tup fon
tem · filii gradu · ꝙ sup mu
rum discedentes sup mur
ꝛ exacerbauerē eum · ꝛ
omnes pfectē · ꝛ inuite
bant · ad ictus eū · hūi
gnati · sed in firmum ar
cum · ꝛ dissipata ē ui
cta manuum illius a
manib⁹ fortis iacob.
ñ pastor · lapis israel ·
adeo pat⁹ sui · ꝙ ipe in
pfectis ꝙ dilectum · sic
in hebreo hr expssim
rē sentius · ioseph · ꝙ d
fic ut cum · ꝙ amicus ē
in dñi · ꝛ mē fis suis
manu · fortis · ꝛ os · ꝛ uul
timus · ubi eum et
tum timuma sunt
ut nihil dolegum le
gunt · ō unā filiū
seph · qui cum pulcher
es ut ros · ꝛ omnis
ꝛ umbi · ac ne uitul
puellas · aggrauata
pfecte · sunt cer
ibi · ꝛ adiuuatum am
pus auert ē · ꝛ u
bines · suos · signal
zzel · iacut · multitud
ceti · ꝛ arcū · ui

Quam pie ē ait ōium
tiū · qui sis · uocat.

Ben amin lu
pus rapax · mane comedet
dat adhuc · ad uesp
dmidet cibum · qui
depanio manifestu
pphia · ut q · mad ho
ctemia pfectui eccle
tiam · ñ emolue · pdi
catio · euangelii · stur
ni · ul hebreo · ñ elegā
benamin · lupus ra
pax · stue capiet · in
manimo · comedet
pdam · ad uesperam
dmidet spolia · dabit
hebet · ꝙ exponunt.
altare · unde · ñmola
batur · hostie · ꝛ dan
guel · ad patrim · illius
tinedebatur · in parte
ri · benamin · eum
lib⁹ · ꝙ mane · ñmola
bant · hostias · ad uel
pam · d mane dabant · cā
que · ad uesperā · ꝙ lege
collata · sunt · lupi
rapacem · sup · abūt
ñ precatione · pmis
sis · ꝛ phetice · dictio
um · sup · ꝙ benj
qui · sterilem · ut ait · ca
nauare · dentium.

Scribi · Apostolos
ap · p · 12 · ē · Quemadmo
dum · ꝙ pllo · dicatur
filium · de parabi · nella
quattuor · ē · locum · ei

ruptē · ꝙ de · uolucre · ē · prudes · ca · ut · ē ·
ꝙ · ē · unguenti · ꝙ · deliciū · ꝙ · dare · a ·

Hic · nazareꝰ · uocabit ·

tur · de lilium · ꝛ cū
mapne · ioseph · ꝛ mane · nazarei ·
nazare · ꝙ hostie · ꝛ molabant ·
mē · fis · suos. Benamin lup⁹ · rapax
mane · comedet · pdam · ꝛ uesp · dmi
dat · cibum · ꝙ · ꝙ · ē · ꝙ · ē · ꝙ · ē · ꝙ · ē ·
ꝙ · ē · ꝙ · ē

sup faciem patr̃. flens ꝛ deosculãs eum · ꝓcepitq; seruis suis medicis
uaromatib; ydrietem patrem. quib;
g3. tumulare & hebr. qui nil penitus ꝛ
nulla expletis; tranſierũt xl dies ·
Iste quippe mos erat cadaueribꝰ condiendis
Fleuitq; eũ egiptꝰ septuaginta diebꝰ
vel duc.
ꝛ cepisset plane tempꝰ lamentationis ioseph
ad pharaonis familiam. Si inue-
g. man
nui gr̃am in oculis uris loquimini
dum ille me iuret. in quo monumento g fodi michi in
peruel. id quod iam fecisse hic ibi patres eius &
ꝛ hortatur. mandauerat. si
adulauit me dicens: En morior
tegunt. ꝛ addit terra. ubi sepelitur. & alibi
in sepulchro meo q̃ fodi michi in
cant enim emulantes ꝛ innocentes. ꝛ horrende apparet ibi sepe-
terra chanaan sepelies me. Ascen-
dam g ꝛ sepeliam patrem meum
in dicatur.
& reuertar. Dixitq; pharao ei
Ascende ꝛ sepeli patrem tuum
sic adiurauit te. Quo ascendente
ꝛ. iterum ceo omnes seniores domus
pharaonis. cunctiq; maiores natu
terre egipti domus ioseph & fr̃ũm eius
absq; paruulis ꝛ gregib; atq; armentis

2 ē g. adhabuam ẏ iu-
ach apostille ē; ꝑpe
multitudo ē sic aut
tam pauca ñ poterãt
duplo. smalt. quid
g̃ber ꝛ dangel dici-
adequat. id autem
demundo cui nihil
rel. apponunt ēt vi-
carnalitas admonẽ
sion. ꝛ aduerte celeste
ꝛ de trinitate ꝑ ly
angelos ꝛ.

Quadraginta
dies sepulture quos memorat scriptura for
re penitentiam signi
ficãt. qua sepelitur pec-
cati. sion enim stu
dium. xl. dies ieiunii
ti. ꝛ mutui. quib; nul-
les ꝛ hebreas ꝛ ipse do
mnus temptauit. ꝛ
ecclia peꝛ quã obser
uatione iciunii. q̃
dragesimã uocat. vñ.
in hebreo dem nutum
sepulti. ꝛ. xl. dies ꝛ nu
mquid tabitter ut
proclives ad omnia
vol. s. humanum
penitentiã uerti legi-
tur. tueuntq; sita
tiens sepecã. ꝛ impe
ratile nullum nec ẽ
iuicui penitentium
hic nisi ꝛ ueniẽ. ꝛ tra
dragmã. ex hebreo ꝑ
iuuenco. ꝛ fere ꝺ xl
ẽ dilapsus. aut mutil.
ꝛ terrenis. mandatis.

2

2 ꝛ biberũt. qui deficiẽ
ãq; fuerẽt. lac. ly. in
ipsum. ecclẽ. ecclẽ
di sunt. quid ꝛrẽ
dorum. ꝛ minue
ritis ꝛrẽ. Malou
ã auaritia. pau.
quã ut pecuniam of
ferum. ꝛ. ꝑhas ꝓ
quo ꝛ uno ore insu
lum ꝑmonibꝰ. q.
magnum numerum
fuit ei. dereliquit ꝛ
manẽ. mãnũ positi
ẽ quibus ꝛ ignaui
rent. q. xl. dies inhe
bere ꝛ ligamur. ut
claudamur ne. uel
ligemur. ut dolitu ꝛ
adoleri pecca. quã
dam. ẽ ꝛ delicatus
tiri. ꝛ uelut. q. nulli
tiam. Claudicatio
aut dum reluctor
tione. q. alterius
agnoscẽ. vñ bñ. ꝓ
mum ꝛ eundi. ꝑm
dabit pmo. posti
reluctãtẽ scio. q̃ꝛ
alendus. ꝛ q. ꝑ indu
ram reluctor. ꝑ. xl.
dies ascendit. unũ
hoc q. postius ste
tum ẽ q. mũs. xl.
dierũ. hebreꝰ ligati
catur altitudo. pecu
dum. q. ad eundem
rem pmo. ly. ne
mazare ei. impera
tores. ꝛ tumor. ly.
ꝓhie autem uere. ꝛ
ẽ dicanus unum

2

Cubi mirramum. ꝛ.
ꝑas ꝓ bratio. igne. ꝛ stupe ꝛ.

aram adad. quę sita ẽ trantiordanem.
Ubi celebrantes exequias planctu magno atq; uehemẽti impleuerũt vij dies.
Quod cum uidissent habitatores terre
chanaan. dixerũt planctus magnus est
iste egyptiis. ꝛ idcirco appellauerũt no
men loci illi planctꝰ egypti. Fecerũt q̃
filii iacob. sic ꝓcepat eis. ꝛ portantes
eum in terra chanaan. sepelierunt in spe
lunca duplici quã emerat abraham
ẽ agro. in possessionem sepulcri. ab ephron etheo. contra faciem mambre.
Reuersusq; ioseph. in egyptum ẽ fr̃ibꝰ suis. ꝛ omni comitatu sepulto patre.
Quo mortuo timẽs fratres eius ꝛ mutuo
colloquentes. ne forte memor iniuriarum
ę quã passus ẽ. reddat nob malũ omne
q. ferum in mandauerunt ei. Pater

S. Venerunt ad
aream adad. ꝛ. huc
locus translatus ẽ;
ꝛ dicitur ab abrahamo
ꝛ. multis. peregressis
tum q̃ locum in quo
debebant sepelire e
um. ꝛ postea remer
to iordane uenerẽ ad
locum duplicẽ sepelie
re. unde. quem poterẽt
quare hoc fecerint. ꝛ
s; dicet aliquis in
bella timebant sicut
filii isr̃ẽ. ꝛ circumcisi
p desertum. xl. annis
donec transirent in
dam promissionis
s; maxime signorum
ne caula. sicut est
hoc. Juloco enim qui
dam adad dicunt.
postea. multitudo ti
liaꝝ ilex. ꝛ. burnus ig-
ne consumpsit eis
ramos ego tacui. non
num mocha iacob. qui
ꝛ una populi sancti
ꝛ. ingebraum.

Var. minuerit eidem

Abiit autem Joseph annos centum decem cum suis fratribus et universis cognationibus suis. Et vixit centum decem annos. Videtque Joseph de Ephraim filios tertiæ generationis. Sed et filii Machir filii Manasse nati sunt super genua Joseph. Dixitque Joseph fratribus suis: Post mortem meam visitabit vos Deus et reducet de terra hac ad terram quam juravit Abraham, Isaac et Jacob. Adjuravitque filios Israel dicens: Visitabit vos Deus, auferte ossa mea de loco isto.

Mortuus est igitur Joseph centum decem annorum, unctus aromatibus et conditus in Ægypto. Translatum est autem corpus ejus in Sichimis in monumento quod emerat Jacob a filiis Emor patris Sichem centum agnis. Et factum est ut filii Israel de Ægypto egressi, portarent ossa Joseph et reponerent in terra promissionis.

Explicit liber Genesis.

Incipit liber Exodus.

Hæc sunt nomina filiorum Israel qui ingressi sunt Ægyptum cum Jacob patre suo, singuli cum domibus suis: Ruben, Simeon, Levi et Juda, Issachar, Zabulon et Benjamin, Dan et Nephthali, Gad et Aser. Erant autem omnes animæ quæ egressæ sunt de femore Jacob septuaginta animæ. Joseph autem erat in Ægypto. Qui cum mortuus esset, et omnes fratres ejus, et universa cognatio illius, filii Israel crescentes quasi germen segetis, et in immensum propagati, roborati sunt nimis, et impleverunt terram.

Mortuus est interea rex Ægypti, et nescientes homines quæ Joseph fecerit, vel quæ dixerit, surrexit rex novus super Ægyptum, qui ait ad populum suum: Ecce gens filiorum Israel multa et fortior nobis est. Venite, opprimamus eam sapienter, ne forte crescat, et si ingressi fuerint contra nos bellum, addant vires inimicis nostris, et expugnantes nos egrediantur de terra.

Præfecerunt ergo eis magistros operum, qui affligerent eos in operibus suis, et ædificaverunt civitates tabernaculorum Thesaurum et Ramesses, Phithon et On, quæ est Heliopolis. Sed quanto magis illi affligebant eos, tanto plus crescebant et augebantur. Et oderant filios Israel Ægyptii, et cum amaritudine serviebant eis.

Mortuus est autem rex Ægypti, et ingemiscentes filii Israel de operibus servitutis clamaverunt, et ascendit clamor eorum ad Dominum. Qui audivit gemitum eorum, et recordatus est pactorum quæ habuit cum Abraham, Isaac et Jacob. Respexitque filios Israel, et humiliavit se in tempore isto.

Pascebat autem Moyses oves Jethro cognati sui, sacerdotis Madian, et minavit gregem ad interiora deserti, et venit ad montem Dei Horeb. Et apparuit ei Dominus in flamma ignis de medio rubi, et vidit quod rubus arderet, et non combureretur. Dixitque Moyses: Vadam et videbo visionem hanc magnam, quare non comburatur rubus. Cumque videret Dominus quod pergeret ut videret, vocavit eum de medio rubi, et dixit: Moyses, Moyses. Qui respondit: Ecce ego. Dixitque ei: Ne appropinquabis huc, solve calceamentum pedum tuorum, locus enim in quo stas terra sancta est. Et ait: Ego sum Deus patris tui, Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob. Qui cum audisset, velavit faciem suam, non enim sustinebat videre contra Deum.

Dixitque Dominus: Videns vidi afflictionem populi mei in Ægypto, et clamorem eorum audivi super duritia exactorum, et sciens quod dolores ejus ego tollere debeam, descendi ut liberem eum de manu Ægyptiorum, et educam eum de terra illa in terram bonam et spatiosam, in terram quæ fluit lacte et melle, in loca Chananæi et Hethæi et Amorræi et Pherezæi et Hevæi et Jebusæi. Ecce clamor filiorum Israel venit ad me, et vidi afflictionem qua opprimuntur ab Ægyptiis. Et nunc ingredere, et mittam te ad Pharaonem regem Ægypti, ut educas populum meum filios Israel de Ægypto.

Dixitque Moyses ad Deum: Quis sum ego ut vadam ad Pharaonem et educam filios Israel de Ægypto? Cui ait: Ego ero tecum, et hoc erit tibi signum quod ego misi te: cum eduxeris populum de Ægypto, sacrificabis mihi super montem hunc. Dixit autem Moyses ad Deum: Si venero ad filios Israel, et dixerint mihi: Deus patrum vestrorum misit me ad vos, dicent mihi: Quod nomen est ejus? quid dicam eis? Dixit Deus ad Moysen: Ego sum qui sum. Ait: Sic dices filiis Israel: Qui est misit me ad vos. Dixit adhuc Deus ad Moysen: Hæc dices filiis Israel: Dominus Deus patrum vestrorum, Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob misit me ad vos: hoc nomen mihi est in æternum, et hoc memoriale meum in generationem et generationem.

Vade, et congrega senes filiorum Israel, et dices ad eos: Dominus Deus patrum vestrorum apparuit mihi, Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob, dicens: Visitans visitavi vos, et vidi omnia quæ patiuntur in Ægypto: et dixi: Educam vos de afflictione Ægypti, ad terram Chananæi et Hethæi et Amorræi et Pherezæi et Hevæi et Jebusæi, ad terram quæ fluit lacte et melle. Et audient vocem tuam, et ingredieris tu et majores natu de populo ad regem Ægypti, et dicetis ei: Dominus Deus Hebræorum vocavit nos: eamus viam trium dierum in solitudinem, et immolemus Domino Deo nostro. Sed scio quod non dimittet vos rex Ægypti ut eatis, nisi cogente manu fortiori. Extendam igitur manum meam, et percutiam Ægyptum in cunctis mirabilibus meis quæ faciam in medio ejus, et post hæc dimittet vos. Et dabo gratiam populo huic coram Ægyptiis, ut cum egredientes egressi fuerint, non vacui abeant, sed postulet mulier a vicina sua et hospita vasa argentea et aurea et vestes, et imponetis filiis vestris et filiabus vestris, et spoliabitis Ægyptios.

Respondens autem Moyses ait: Non credent mihi neque audient vocem meam, sed dicent: Non apparuit tibi Dominus. Dixit ergo Dominus ad eum: Quid est quod tenes in manu tua? Qui respondit: Virgam. Ait illi: Projice eam in terram. Quam cum projecisset in terram, versa est in colubrum, ita ut fugeret Moyses. Et dixit Dominus ad eum: Extende manum tuam, et apprehende caudam ejus. Qui extendens manum tenuit virgam, et in potestate sua habuit. Hoc facite, inquit, ut credant apparuisse tibi Dominum Deum patrum eorum, Deum Abraham, Deum Isaac, Deum Jacob.

Dixit quoque Dominus ad eum: Mitte manum tuam in sinum tuum. Qui cum misisset, et protulisset eam leprosam quasi nivem, ait: Rursum mitte manum tuam in sinum tuum. Et cum rursum misisset, reduxit eam sanam, sicut erat caro ejus. Si non credent tibi, neque audient vocem primi signi, credent vocem posterioris signi. Si autem et his duobus signis non credent, neque audient vocem tuam, sume aquam de fluvio, et effunde in aridam: et quæ hauseris de flumine, fient in terra sanguis.

Dixit autem Moyses ad Dominum: Obsecro, Domine, non sum eloquens ab heri et nudius tertius, ex quo locutus es servo tuo, sed impeditioris et tardæ linguæ ego sum. Dixitque Dominus ad eum: Quis fecit os hominis? aut quis fabricatus est mutum et surdum, videntem et cæcum? nonne ego Dominus? Vade ergo, et ego ero in ore tuo, et docebo te quæ loquaris. Qui ait: Obsecro, Domine, mitte quem missurus es. Iratusque Dominus contra Moysen, dixit: Aaron frater tuus Levites, scio quod eloquens sit: ecce ipse egredietur in occursum tuum, et videns te lætabitur corde. Loquere ad eum, et pone verba mea in ore ejus, et ego ero in ore tuo et in ore illius, et ostendam vobis quid facere debeatis. Loquetur ipse pro te ad populum, et erit os tuum: tu autem eris ei in his quæ ad Deum pertinent.

Tolle quoque virgam hanc in manu tua, in qua facturus es signa.

Reversus est autem Moyses ad Jethro cognatum suum, et ait ei: Vadam et revertar ad fratres meos qui sunt in Ægypto, et videbo si adhuc vivunt. Dixitque Jethro: Vade in pace. Dixit autem Dominus ad Moysen in Madian: Vade, revertere in Ægyptum: mortui sunt enim omnes qui quærebant animam tuam. Tulit ergo Moyses uxorem suam et filios suos, et imposuit eos asino, et revertebatur in terram Ægypti, tollens virgam Dei in manu sua.

Dixitque Dominus ad Moysen: Cum abieris ut revertaris in Ægyptum, vide omnia prodigia quæ posui in manu tua, et facies coram Pharaone: ego autem indurabo cor ejus, et non dimittet populum. Et dices ad eum: Hæc dicit Dominus: Filius meus primogenitus Israel. Dico tibi: Dimitte filium meum ut sacrificet mihi: si autem nolueris dimittere eum, ecce ego interficiam filium tuum primogenitum.

Factum est autem in via in loco mansionis, occurrit ei Dominus, et quærebat occidere eum. Tulit Sephora acutissimam petram, et circumcidit præputium filii sui, et tetigit pedes ejus, et ait: Sponsus sanguinum tu mihi es. Et dimisit eum. Tunc dixit: Sponsus sanguinum circumcisionis gratia.

Abiit ergo Moyses obviam cognato suo in montem Dei, et osculatus est eum. Cumque narrasset ei omnia verba Domini, pro quibus miserat eum, et omnia signa quæ præceperat ei, venerunt simul, et congregaverunt omnes majores natu filiorum Israel. Et locutus est Aaron omnia verba quæ Dominus locutus fuerat Moysi, et fecit signa coram populo. Et credidit populus: audientes quod visitasset Dominus filios Israel, et respexisset afflictionem eorum, et procidentes adoraverunt.

Postea ingressi sunt Moyses et Aaron, et dixerunt Pharaoni: Hæc dicit Dominus Deus Israel: Dimitte populum meum, ut sacrificet mihi in deserto. Qui respondit: Quis est Dominus, ut audiam vocem ejus, et dimittam Israel? nescio Dominum, nec Israel dimittam. Dixerunt autem: Deus Hebræorum vocavit nos: eamus viam trium dierum in solitudinem, et sacrificemus Domino Deo nostro, ne forte occurrat nobis pestilentia aut gladius. Ait ad eos rex Ægypti: Quare, Moyses et Aaron, avertitis populum a factis suis? ite ad onera vestra. Dixitque Pharao: Ecce multus est populus terræ, et vos quiescere facitis eum ab operibus suis.

Præcepit autem Pharao exactoribus populi et magistris operum, dicens: Ultra non dabitis paleas populo ad faciendos lateres, sicut heri et nudius tertius fecistis, sed ipsi vadant et colligant sibi stipulas. Et numerum laterum quem prius faciebant, imponite eis, nec minuetis ex eo: otiosi enim sunt, propterea clamant, dicentes: Eamus et immolemus Deo nostro. Gravetur operibus, et faciat ea, nec respiciat ad verba mendacia.

Egressi ergo exactores populi et magistri operum, dixerunt ad populum: Hæc dicit Pharao: Non dabo vobis paleas. Vos ite et colligite sibi ubicumque inveneritis, nihil enim minuetur de operibus vestris. Dispersus est ergo populus per omnem terram Ægypti, ut colligerent stipulas pro paleis. Exactores autem compellebant eos, dicentes: Implete opera vestra, quotidianum pensum, sicut cum paleæ ministrabantur. Et cæsi sunt magistri operum filiorum Israel, quos præposuerant eis exactores Pharaonis, et dicebant: Cur non implestis pensum laterum sicut heri et nudius tertius?

Venerunt ergo magistri operum filiorum Israel, et clamabant ad Pharaonem, dicentes: Quare sic agis cum servis tuis? paleæ non dantur servis tuis, et lateres jubemur facere: ecce servi tui cæduntur, et delinquit populus tuus. Qui respondit: Otiosi estis, otiosi: propterea dicitis: Eamus et immolemus Domino. Ite ergo nunc et operamini: paleæ non dabuntur vobis, et numerum laterum reddetis.

Viderunt autem magistri operum filiorum Israel se malum pessimum sustinere, dicentes: Non minuetis de laterum numero per singulos dies. Occurrentesque Moysi et Aaron, qui stabant contra eos, dixerunt: Videat Dominus et judicet, quia fœtere fecistis odorem nostrum coram Pharaone et servis ejus, et dedistis gladium in manu eorum ut occidant nos.

Reversus Moyses ad Dominum, ait: Quare afflixisti populum hunc? ut quid me misisti? ex eo enim tempore quo ingressus sum ad Pharaonem, ut loquerer in nomine tuo, afflixit populum hunc, et non liberasti eum.

Dixit autem Dominus ad Moysen: Nunc videbis quæ facturus sim Pharaoni: dimittet enim eos, et cogente manu fortiori ejiciet eos de terra sua. Locutus est autem Deus ad Moysen, et dixit ei: Ego Dominus qui apparui Abraham, Isaac et Jacob in Deo omnipotente, et nomen meum Adonai non indicavi eis? Pactum meum constituam cum eis, ut dem eis terram Chanaan, terram peregrinationis eorum, in qua advenæ fuerunt. Et audivi gemitum filiorum Israel, quos Ægyptii in servitutem premunt, et recordatus sum fœderis mei.

Dic ergo filiis Israel: Ego Dominus, et educam vos de angariis Ægyptiorum, et liberabo de servitute, et redimam in brachio extento et in judiciis magnis. Et assumam vos mihi in populum, et ero vobis in Deum: et scietis quia ego Dominus Deus vester qui educo vos de angariis Ægyptiorum, et introducam in terram pro qua levavi manum meam ut dem eam Abraham, Isaac et Jacob, et dabo vobis eam in possessionem. Ego Dominus.

Locutus est Moyses ad filios Israel, et non audierunt eum præ angustia spiritus et operum duritia. Dixit autem Dominus ad Moysen: Ingredere, et loquere Pharaoni regi Ægypti ut dimittat filios Israel de terra sua. Qui respondit coram Domino: Ecce filii Israel non audiunt me, quomodo audiet me Pharao incircumcisus labiis? Dixit autem Dominus ad Moysen et Aaron, præcepitque eis ad filios Israel et ad Pharaonem regem Ægypti, ut educerent filios Israel de terra Ægypti.

Hi sunt principes familiarum per domos patrum suorum. Filii Ruben primogeniti Israel: Henoch et Phallu, Hesron et Charmi. Hæ familiæ Ruben. Filii Simeon: Jamuel et Jamin, Ahod et Jachin, Sohar et Saul filius Chananitidis. Hæ familiæ Simeon. Hi sunt nomina filiorum Levi per cognationes suas: Gerson et Caath et Merari. Anni autem vitæ Levi centum triginta septem. Filii Gerson: Lobni et Semei per familias suas. Caath: Amram et Isaar et Hebron et Oziel. Anni autem vitæ Caath centum triginta tres. Merari: Moholi et Musi. Hæ familiæ Levi per cognationes suas. Sumpsit autem Amram Jochabed patris sororem uxorem, quæ peperit ei Aaron et Moysen. Anni autem vitæ Amram centum triginta septem. Filii Isaar: Core et Nepheg et Zechri. Filii Oziel: Misael et Elisaphan et Sithri. Sumpsit autem Aaron uxorem Elisabeth filiam Aminadab, sororem Nahasson, quæ peperit ei Nadab et Abiu, Eleazar et Ithamar. Filii Core: Aser et Elcana et Abiasaph. Hæ familiæ Isaar. Eleazar autem filius Aaron duxit uxorem de filiabus Phutiel, quæ peperit ei Phinees. Hi principes familiarum Levitarum per cognationes suas. Hic Aaron et Moyses, quibus dixit Dominus: Educite filios Israel de terra Ægypti per turmas suas. Ipsi locuti sunt ad Pharaonem regem Ægypti, ut educerent filios Israel de Ægypto.

Locutus est autem Dominus ad Moysen in die qua locutus est ei in terra Ægypti, dicens: Ego Dominus: loquere ad Pharaonem regem Ægypti omnia quæ ego loquor ad te. Qui respondit coram Domino: Ecce ego incircumcisus labiis, quomodo audiet me Pharao? Dixit autem Dominus ad Moysen: Ecce constitui te deum Pharaonis, et Aaron frater tuus erit propheta tuus. Tu loqueris ei omnia quæ præcepero tibi, et ipse loquetur ad Pharaonem, ut dimittat filios Israel de terra sua. Ego autem indurabo cor ejus, et multiplicabo signa mea et prodigia in terra Ægypti. Et non audiet vos Pharao, et ponam manum meam super Ægyptum, et educam exercitum meum, populum meum filios Israel de terra Ægypti per judicia ingentia. Et scient Ægyptii quia ego Dominus, cum extenderim manum meam super Ægyptum, et eduxerim filios Israel de medio eorum.

Fecerunt ergo Moyses et Aaron sicut præceperat Dominus. Moyses autem octogenarius erat, et Aaron octogenarius, quando locuti sunt ad Pharaonem.

Dixit autem Dominus ad Moysen et Aaron: Cum dixerit vobis Pharao: Ostendite signum, dices ad Aaron: Tolle virgam tuam, et projice coram Pharaone, ut fiat in colubrum. Ingressi ergo Moyses et Aaron ad Pharaonem, fecerunt sicut præceperat Dominus. Et projecit Aaron virgam coram Pharaone et pueris ejus, et facta est in colubrum. Vocavit autem Pharao sapientes et maleficos: feceruntque et ipsi per incantationes Ægyptiorum et per secreta sua similiter. Projecerunt enim singuli virgas suas, et versæ sunt in colubros: sed devoravit virga Aaron virgas eorum. Et obfirmatum est cor Pharaonis, et non audivit eos, sicut præceperat Dominus.

Dixitque Dominus ad Moysen: Ingravatum est cor Pharaonis, non vult dimittere populum. Vade ad eum mane, ecce egredietur ad aquas: et occurres ei super ripam fluminis, virgam quæ versa est in colubrum tenens in manu tua, et dices ad eum: Dominus Deus Hebræorum misit me ad te, dicens: Dimitte populum meum, ut sacrificet mihi in deserto: et ecce hactenus non audisti. Hæc dicit Dominus: In hoc scies quia ego Dominus. Ecce ego percutiam in virga quæ in manu mea est super aquam fluminis, et vertentur in sanguinem. Et pisces qui sunt in fluminibus mortui erunt, et putrescent aquæ, et non poterunt Ægyptii bibere aquam fluminis.

Dixitque Dominus ad Moysen: Dic Aaron: Tolle virgam tuam, et extende manum tuam super aquas Ægypti, et super flumina eorum, et super paludes, et super omnes lacus aquarum, et fiant cruor: et sit sanguis in universa terra Ægypti, tam in vasis ligneis quam in lapideis. Fecerunt ergo Moyses et Aaron sicut præceperat Dominus. Et elevans virgam percussit aquam quæ erat in fluvio coram Pharaone et pueris ejus, et versa est in sanguinem. Et mortui sunt pisces qui erant in eo, et fœtuit fluvius, nec poterant Ægyptii bibere aquam de fluvio, et erat sanguis per totam terram Ægypti.

Feceruntque similiter malefici Ægyptiorum incantationibus suis. Et obfirmatum est cor Pharaonis, nec audivit eos, sicut præceperat Dominus. Et avertit se, et intravit domum suam, nec adhibuit cor suum etiam hoc. Fodiebant autem omnes Ægyptii per circuitum fluminis, ut haurirent aquam potabilem, quia non poterant bibere de aqua fluminis. Et impleti sunt septem dies postquam percussit Dominus fluvium.

Dixitque Dominus ad Moysen: Ingredere ad Pharaonem, et dices ad eum: Hæc dicit Dominus: Dimitte populum meum, ut sacrificet mihi. Quod si nolueris dimittere, ecce ego percutiam omnes terminos tuos ranis. Et ascendet fluvius ranas, quæ egredientes ingredientur domum tuam, et cubiculum lectuli tui, et super stratum tuum, et domos servorum tuorum, et populi tui, et in furnos tuos, et in conspersiones tuas. Et tibi et populo tuo et cunctis servis tuis ingredientur ranæ.

Dixitque Dominus ad Moysen: Dic Aaron: Extende manum tuam cum virga tua super flumina et rivos et paludes, et educ ranas super terram Ægypti. Extendit Aaron manum super aquas Ægypti, et ascendentes operuerunt terram Ægypti. Feceruntque similiter malefici incantationibus suis, et adduxerunt ranas super terram Ægypti.

Vocavit autem Pharao Moysen et Aaron, et dixit: Orate Dominum ut auferat ranas a me et a populo meo, et dimittam populum, ut sacrificet Domino. Dixitque Moyses ad Pharaonem: Constitue mihi quando orem pro te et pro servis tuis et pro populo tuo, ut recedant ranæ a te et a domibus tuis, et remaneant in solo fluvio tantummodo. Qui respondit: Cras. Ait Moyses: Fiat juxta verbum tuum, ut scias quia non est sicut Dominus Deus noster. Recedent ranæ a te et a domibus tuis, et a servis tuis et a populo tuo, et remanebunt in solo fluvio tantummodo.

Egressi autem Moyses et Aaron a Pharaone, clamavit Moyses ad Dominum pro ranis quas miserat ad Pharaonem. Et fecit Dominus juxta verbum Moysi, et mortuæ sunt ranæ de domibus et villis et agris, congregatæque sunt in acervos, et computruit terra. Videns autem Pharao quod data esset requies, ingravavit cor suum, et non audivit eos, sicut præceperat Dominus.

Dixitque Dominus ad Moysen: Dic Aaron: Extende virgam tuam, et percute pulverem terræ, ut fiat sciniphes in universa terra Ægypti. Feceruntque ita. Et extendit Aaron manum tenens virgam, percussitque pulverem terræ, et factus est sciniphes in hominibus et in jumentis: omnis pulvis terræ versus est in sciniphes per totam terram Ægypti. Feceruntque similiter malefici incantationibus suis ut educerent sciniphes, et non potuerunt. Erant autem sciniphes tam in hominibus quam in jumentis. Dixerunt ergo malefici Pharaoni: Digitus Dei est hic. Et obfirmatum est cor Pharaonis, nec audivit eos, sicut præceperat Dominus.

Dixit autem Dominus ad Moysen: Consurge diluculo, et sta coram Pharaone, ecce egredietur ad aquam: et dices ad eum: Hæc dicit Dominus: Dimitte populum meum, ut sacrificet mihi. Quod si non dimiseris eum, ecce ego mittam in te et in servos tuos et in populum tuum et in domos tuas omne genus muscarum: et implebuntur domus Ægyptiorum omni genere muscarum, et universa terra in qua fuerint. Faciam autem in die illa mirabilem terram Gessen, in qua populus meus habitat, ut non sint ibi muscæ, et scias quia ego Dominus in medio terræ. Et ponam divisionem inter populum meum et populum tuum. Cras erit signum istud.

Fecit Dominus ita. Et venit musca gravissima in domum Pharaonis et in domos servorum ejus, et in omnem terram Ægypti: corrupta est terra ab hujusmodi muscis. Vocavit autem Pharao Moysen et Aaron, et dixit: Ite, sacrificate Deo vestro in terra. Qui ait: Non potest ita fieri, abominationes enim Ægyptiorum immolabimus Domino Deo nostro: si immolaverimus ea quæ coluntur apud Ægyptios coram eis, lapidibus nos obruent. Viam trium dierum gradiemur in solitudinem, et sacrificabimus Domino Deo nostro sicut præcepit nobis. Dixit Pharao: Ego dimittam vos, ut sacrificetis Domino Deo vestro in deserto, tantummodo longius ne abeatis. Orate pro me. Ait Moyses: Egredior a te, et orabo Dominum, ut recedant muscæ a Pharaone et a servis ejus et a populo ejus cras: tantummodo ne ultra fallat Pharao, nec dimittat populum, ut sacrificet Domino. Egressus autem Moyses a Pharaone, oravit Dominum. Et fecit Dominus juxta verbum Moysi, et abstulit muscas a Pharaone et a servis ejus et a populo ejus, ne remaneret quidquam. Et gravatum est cor Pharaonis etiam hac vice, nec dimisit populum.

Dixit autem Dominus ad Moysen: Ingredere ad Pharaonem, et dices ad eum: Hæc dicit Dominus Deus Hebræorum: Dimitte populum meum, ut sacrificet mihi. Quod si adhuc renueris et retinueris eos, ecce manus mea erit in agris tuis, super equos tuos et asinos et camelos et boves et oves, pestilentia gravissima. Et faciet Dominus in crastinum hoc verbum, et mortua sunt omnia animantia Ægyptiorum: de animantibus autem filiorum Israel nihil omnino mortuum est. Misit ergo Pharao, et ecce nihil mortuum est de his quæ possidebat Israel. Et gravatum est cor Pharaonis, nec dimisit populum.

Dixit autem Dominus ad Moysen et Aaron: Tollite plenas manus favillæ fornacis, et spargat eam Moyses in cælum coram Pharaone, et fiet pulvis super omnem terram Ægypti: et erunt in hominibus et in jumentis pustulæ ardentes in universa terra Ægypti. Tulerunt ergo favillam fornacis, et steterunt coram Pharaone, et sparsit eam Moyses in cælum, et facta sunt pustulæ ardentes in hominibus et in jumentis. Et magi non poterant stare coram Moyse propter pustulas: erat enim plaga in magis et in omnibus Ægyptiis. Et obfirmatum est cor Pharaonis, nec audivit eos, sicut præceperat Dominus.

Dixitque Dominus ad Moysen: Consurge diluculo, et sta contra Pharaonem, et dices ad eum: Hæc dicit Dominus Deus Hebræorum: Dimitte populum meum, ut sacrificet mihi. Quod si nolueris dimittere, ecce ego mittam omnes plagas meas in cor tuum, et in servos tuos et in populum tuum, ut scias quia non est similis mei in omni terra. Nunc enim mittens manum meam percutiam te et populum tuum pestilentia, et delebis de terra. Propter hoc autem posui te in fortitudine mea, ut ostendam in te virtutem meam, et narretur nomen meum in universa terra. Adhuc tu detineris populum meum, ut non dimittas eum? Ecce ego pluam hora hac cras grandinem nimis, qualis non fuit in Ægypto a die qua fundata est usque nunc. Nunc ergo mitte, et congrega omnia animalia tua et quæcumque habes in agro: omnes homines et jumenta quæ inventa fuerint in agris, nec reducta sub tecta, descendet super eos grando, et morientur.

Qui timuit sermonem Domini de servis Pharaonis, fugere fecit servos suos et pecora in domos: qui autem neglexit verbum Domini, dimisit servos et pecora in agris. Dixitque Dominus ad Moysen: Extende manum tuam in cælum, ut fiat grando in omni terra Ægypti, super homines et jumenta et omnem herbam agri in terra Ægypti. Extendit Moyses virgam in cælum, et dedit Dominus voces et grandinem, et discurrebat ignis per terram: et pluit Dominus grandinem super terram Ægypti. Fuitque grando valde magna, qualis non fuerat in omni terra Ægypti ex quo gens illa fundata est. Percussitque grando in omni terra Ægypti cuncta quæ fuerunt in agris, tam homines quam jumenta: omnem herbam agri percussit grando, et omne lignum regionis confregit. Tantummodo in terra Gessen, ubi erant filii Israel, grando non fuit.

Misit ergo Pharao, et vocavit Moysen et Aaron, et dixit ad eos: Peccavi et hac vice: Dominus justus, ego autem et populus meus impii. Orate Dominum, et sufficiat tonitrua Dei et grando ejus, ut dimittam vos, et ultra non maneatis. Dixit ei Moyses: Cum egressus fuero urbem, extendam manus meas ad Dominum, et cessabunt voces, et grando ultra non erit, ut scias quia Domini est terra. Nondum enim tu et servi tui timetis Dominum Deum. Linum et hordeum percussum est, quia hordeum jam in spicis erat, et linum virens. Triticum autem et far non sunt percussa, quia serotina erant.

Egressus autem Moyses a Pharaone urbem, extendit manus ad Dominum, et cessaverunt voces et grando, et imber non effusus est super terram. Videns autem Pharao quod cessasset imber et grando et voces, auxit peccata, et ingravavit cor suum, ipse et servi ejus, et obfirmatum est cor Pharaonis, nec dimisit filios Israel, sicut præceperat Dominus per manum Moysi.

Dixit autem Dominus ad Moysen: Ingredere ad Pharaonem, ingravavi enim cor ejus et cor servorum ejus, ut faciam signa mea hæc in medio eorum, et narres in auribus filii tui et nepotis tui quæcumque operatus sim in Ægypto, et signa mea quæ fecerim in eis, et scietis quia ego Dominus. Ingressus est ergo Moyses et Aaron ad Pharaonem, et dixerunt ei: Hæc dicit Dominus Deus Hebræorum: Usquequo non vis subjici mihi? dimitte populum meum, ut sacrificet mihi. Quod si adhuc resistis et non vis dimittere populum meum, ecce ego inducam cras locustas in terminos tuos, et operient oculum terræ, ne quis possit videre terram, et comedent residuum quod fuga evasit grandinis, et omne lignum quod germinat vobis in agro, et implebuntur domus tuæ et omnium servorum tuorum et universæ domus Ægyptiorum, quantas non viderunt patres tui et avi tui ex quo orti sunt super terram usque in præsentem diem. Et avertit se, et egressus est a Pharaone.

Dixerunt autem servi ejus ad eum: Usquequo hic erit nobis iste in scandalum? dimitte homines, ut sacrificent Domino Deo suo: nescis adhuc quod perierit Ægyptus? Reducti sunt ergo Moyses et Aaron ad Pharaonem, qui dixit eis: Ite, sacrificate Domino Deo vestro: quinam sunt qui ituri sunt? Ait Moyses: Cum parvulis nostris et majoribus natu ibimus, cum filiis et filiabus, cum ovibus et armentis nostris proficiscemur, quia sollemnitas Domini nobis est. Dixitque ad eos: Sit Dominus vobiscum, quomodo dimittam vos et parvulos vestros? videte quod malum contra faciem vestram sit. Non sic, sed ite viri et sacrificate Domino, hoc enim petistis. Et ejecti sunt de conspectu Pharaonis.

Dixit autem Dominus ad Moysen: Extende manum tuam super terram Ægypti in locustas, ut ascendant super eam et comedant omnem herbam terræ, quidquid reliquum fecit grando. Extendit Moyses virgam super terram Ægypti, et Dominus adduxit ventum urentem totum die illo et nocte: mane autem facto ventus urens levavit locustas. Et ascendentes operuerunt omnem terram Ægypti, et requieverunt in cunctis finibus Ægypti nimis graves: ante eas non fuerunt tales locustæ, nec post eas erunt hujusmodi. Operuerunt enim universam superficiem terræ, et depopulatæ sunt omnia quæ fuerunt in agris et in pomis arborum, quidquid grando dimiserat: nec quidquam virens remansit in arboribus et in herbis agri per totam terram Ægypti.

Festinans ergo Pharao vocavit Moysen et Aaron, et dixit: Peccavi in Dominum Deum vestrum et in vos: nunc ergo dimitte peccatum meum hac vice tantummodo, et orate Dominum Deum vestrum, ut auferat a me mortem hanc. Egressus autem a Pharaone, oravit Dominum. Et convertit Dominus ventum ad plagam occidentalem valde fortem, et tollens locustas projecit eas in mare Rubrum, ne una quidem remansit in omnibus finibus Ægypti. Et obfirmatum est cor Pharaonis, nec dimisit filios Israel.

Dixit autem Dominus ad Moysen: Extende manum tuam in cælum, et fiant tenebræ super terram Ægypti, tenebræ palpabiles. Extendit Moyses manum in cælum, et factæ sunt tenebræ horribiles per totam terram Ægypti tribus diebus. Non videbat quisquam fratrem suum, nec movit se de loco suo tribus diebus: omnibus autem filiis Israel lux erat in habitaculis suis. Vocavit autem Pharao Moysen, et dixit: Ite, servite Domino, oves vestræ et armenta maneant, parvuli quoque vestri vadant vobiscum. Ait Moyses: Dabis ergo nobis hostias et holocausta, quæ immolemus Domino Deo nostro? Sed et pecora nostra ibunt nobiscum, ungula non remanebit, ex his enim sumemus ad servitutem Domini Dei nostri: nescimus quid immolare debeamus Domino, donec veniamus illuc. Obfirmavit autem Dominus cor Pharaonis, et noluit dimittere eos. Dixitque ei Pharao: Recede a me, cave ne ultra videas faciem meam, in quacumque enim die apparueris mihi, morieris. Ait Moyses: Bene dixisti, non videbo faciem tuam ultra.

Dixit autem Dominus ad Moysen: Adhuc unam plagam inducam super Pharaonem et super Ægyptum, et post hæc dimittet vos hinc: cum autem dimiserit, non solum dimittet, sed et ejiciet vos. Loquere ergo ad populum, et dicat unusquisque ad proximum suum, et mulier ad proximam suam, vasa argentea et aurea. Dedit autem Dominus gratiam populo coram Ægyptiis. Moyses quoque vir magnus valde erat in terra Ægypti coram servis Pharaonis et coram populo.

Dixit ergo Moyses: Hæc dicit Dominus: In medio noctis ego egrediar in Ægyptum, et morietur omne primogenitum in terra Ægypti, a primogenito Pharaonis qui sedet in solio ejus, usque ad primogenitum ancillæ quæ est post molas, et omnia primogenita jumentorum. Et erit clamor magnus in universa terra Ægypti, qualis non fuit antea nec erit deinceps. Omnibus autem filiis Israel non mutiet canis linguam suam a homine usque ad pecus, ut sciatis quanto mirabilia faciat Dominus inter Ægyptios et inter Israel. Descendent omnes servi tui isti ad me, et adorabunt me dicentes: Egredere tu et omnis populus qui sequitur te, et tunc egrediar. Et egressus est a Pharaone ira commotus nimia.

Dixit autem Dominus ad Moysen: Non audiet vos Pharao, ut multa signa mea fiant in terra Ægypti. Moyses autem et Aaron fecerunt omnia prodigia hæc coram Pharaone, et obfirmavit Dominus cor Pharaonis, et non dimisit filios Israel de terra sua.

Locutus est Dominus ad Moysen et Aaron in terra Ægypti, dicens: Mensis iste vobis principium mensium, primus erit in mensibus anni. Loquimini ad universum cœtum filiorum Israel, et dicite eis: Decima die mensis hujus tollat unusquisque agnum per familias et domos suas. Quod si minor est numerus ut sufficere possit ad vescendum agnum, assumet vicinum suum qui juxta domum ejus habitat, secundum animarum numerum quæ sufficere possint ad vescendum agnum. Erit autem agnus absque macula, masculus, anniculus. Juxta quem ritum tollitis hædum, servabitis eum usque ad quartam decimam diem mensis hujus: et immolabit eum universa multitudo filiorum Israel ad vesperam. Et sumentes de sanguine ejus ponent ex utraque parte postis et superliminaris in ædibus in quibus comedent eum. Et comedent carnes nocte illa assas igni, et azymos panes cum lactucis agrestibus. Non comedetis ex eo crudum quidquam nec coctum aqua, sed tantum assum igni: caput cum pedibus et intestinis ejus. Non reservabitis ex eo quidquam usque mane: quod autem remanserit, igni comburetis. Sic autem comedetis illum: renes vestros accingetis, calceamenta habebitis in pedibus, tenentes baculos in manibus, et comedetis festinanter: Phase est enim Domini. Et transibo per terram Ægypti nocte illa, et percutiam omne primogenitum in terra Ægypti, ab homine usque ad pecus: et in cunctos deos Ægypti faciam judicia. Ego Dominus. Et erit sanguis vobis signum in ædibus in quibus eritis: videbo sanguinem, et transibo vos, et non erit in vobis plaga disperditionis, cum percussero terram Ægypti. Et erit dies iste memorabilis, celebrabitisque eum festivitate Domini in generationibus vestris cultu sempiterno.

Septem diebus azymos comedetis panes. Verumtamen die primo removebitis fermentum de domibus vestris: quicumque comederit fermentatum a die primo usque ad diem septimum, peribit anima illa de Israel. Dies autem primus erit sanctus, et dies septimus sanctus: nullum opus fiet in eis, præter quod comedi debet omnis anima, hoc tantum fiet a vobis. Et observabitis azyma, in hac enim ipsa die eduxi exercitus vestros de terra Ægypti: et observabitis diem istum in generationibus vestris cultu sempiterno. Mense primo, quarta decima die mensis ad vesperam, comedetis azymos panes usque ad vesperam diem vicesimam primam mensis. Septem diebus fermentum non invenietur in domibus vestris: quicumque comederit panem fermentatum, peribit anima illa de cœtu filiorum Israel, tam advena quam indigena terræ. Omne fermentatum non comedetis: in cunctis habitaculis vestris comedetis azymos panes.

Vocavit autem Moyses omnes majores natu filiorum Israel, et dixit ad eos: Tollite et immolate pascha per familias vestras, et sumite hysopum fasciculum, et tingite in sanguine qui positus est in superliminari et in utroque postium, et nullus egredietur ostium domus suæ usque mane. Transibit enim Dominus percutiens Ægyptios: et videns sanguinem in superliminari et in utroque postium, transibit ostium, et non sinet percussorem intrare domos vestras et percutere. Custodite verbum hoc, et quasi legem perpetuam tam tibi quam filiis tuis. Cumque ingressus fueris terram quam Dominus dare tibi pollicitus est, sicut locutus est, observabis ritum hunc sacrificii. Et cum dixerint ad vos filii vestri: Quæ religio est hæc? dicetis: Victima phase est Domino, qui transivit domos filiorum Israel in Ægypto, percutiens Ægyptios, et domos nostras liberavit. Inclinatusque populus adoravit, et ierunt filii Israel, et fecerunt sicut præceperat Dominus Moysi et Aaron.

Factum est autem in media nocte, percussit Dominus omne primogenitum in terra Ægypti, a primogenito Pharaonis qui sedebat in solio suo, usque ad primogenitum captivi qui erat in carcere, et omnia primogenita jumentorum. Surrexit ergo Pharao nocte, et omnes servi ejus, et universus Ægyptus, et facta est ingens clamor in

KNIGHTS OF COLUMBUS FOUNDATION

FOR PRESERVING MANUSCRIPT COLLECTION OF THE VATICAN LIBRARY

END

ST. LOUIS UNIVERSITY LIBRARY

This film may not be removed from the depository. No part of this film may be reproduced without written permission from St. Louis University.

KF 23907